

T.C.
GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

MUSA BİN ŞEYH TAHİR TOKADÎ FEYZ-İ KUDSİYYE
(METİN-İNCELEME-DİZİN)

Hazırlayan
Dilek ERTAŞ

Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı
Yeni Türk Dili Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Danışman
Doç.Dr. Hanifi VURAL

TOKAT – 2007

MUSA BİN ŞEYH TAHİR TOKADİ FEYZ-İ KUDSİYYE
(METİN-İNCELEME-DİZİN)

Tezin Kabul EdiliŐ Tarihi: / /

Jüri Üyeleri (Unvanı, Adı Soyadı)

İmzası

Başkan : Doç.Dr. Hanifi VURAL

.....

Üye : Yrd.Doç.Dr. Aydın BUDAK

.....

Üye : Yrd.Doç.Dr. Mehmet MERCAN

.....

Üye :

.....

Üye :

.....

Bu tez, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun/...../..... tarih ve sayılı oturumunda belirlenen jüri tarafından kabul edilmiştir.

Enstitü Müdürü:

Mühür
İmza

TEŞEKKÜR

Başta, tez çalışmamın hazırlanmasında, desteği ve katkılarından dolayı tez danışmanım Sayın Doç.Dr. Hanifi VURAL'a, yüksek lisans eğitimim süresince bilgi ve tecrübelerinden faydalandığım Sayın Yrd. Doç.Dr. Aydın BUDAK'a, çalışmada yer alan ayet ve hadislerin tercümesini yapan meslektaşım Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi Öğretmeni Sayın Mehmet DABAK'a ve beni tez çalışmam süresince özveri ile destekleyen eşim ve çocuklarıma teşekkür ederim.

Dilek ERTAŞ

Tokat-2007

ÖZET

Eski Anadolu Türkçesi XIII. Yüzyıldan XV. Yüzyıl ortalarına kadar olan dönemde kullanılan yazı dilinin adı olarak ifade edilmektedir. Çalışmada bu dönem ait olan Musa Bin Şeyh Tahir Tokadi'nin "Feyz-i Kudsiyye" adlı eseri incelenerek, dönemin dil özelliklerinin daha iyi anlaşılması ve dilin gelişmesine ışık tutması amaçlanmıştır. Eserin yazarı olan Musa Bin Şeyh Tahir Tokadi Tokatlı olup, Halvetilerin ünlülerinden Karamanlı Şeyh Alâattin'den yetişmiş arif bir zattır. Arap alfabesiyle yazılmış ve on üç babdan oluşan eser, Süleymaniye Kütüphanesi'nde mevcut olup, bir kopyası alınarak günümüz Türkçesi'ne transkribe edilmiştir. Daha sonra, transkribe edilen metin dil özellikleri bakımından incelenmiş, dizin oluşturulmuş ve bulgular ortaya konulmaya çalışılmıştır. Sonuç olarak, bugünkü Türkiye Türkçesi içerisinde değerlendirilen eser, dönemin özelliklerini taşımaktadır.

Anahtar kelimeler: Eski Anadolu Türkçesi, Musa Bin Şeyh Tahir Tokadi, Feyz-i Kudsiyye

ABSTRACT

Ancient Anatolia Turkish has defined as writing language which is used in period of time from 13. century to middle of 15. century. In this study, it has been examined book named Feyz-i Kudsiyye of Musa Bin Şeyh Tahir Tokadi, belongs to this period, and aimed to understand language characteristics of this period and to supplement to develop of language. Musa Bin Şeyh Tahir, who is author the book, is from Tokat and is a wise person trained by Karamanlı Şeyh Alâattin. The book, that is wrote with Arab alphabet and completed with thirteen section, exist in Süleymaniye Library. After it has been taken a copy, it was translated in today's Turkish, Then, translated text has been examined from point of view language characteristics, and has been made index, and the findings have been brought up. As a result, The book, is examined in today's Turkey Turkish has supported characteristics of the period.

Key Words: Ancient Anatolia Turkish, Musa Bin Şeyh Tahir Tokadi, Feyz-i Kudsiyye

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
TEŞEKKÜR	i
ÖZET	ii
ABSTRACT	iii
İÇİNDEKİLER	iv
1. GİRİŞ	1
2. LİTERATÜR TARAMASI	1
3. MATERYAL VE YÖNTEM	5
3.1. Transkripsiyonlu Metin.....	5
4. BULGULAR	43
4.1. Şekil Bilgisi	43
4.1.1. Yapım Ekleri.....	43
4.1.1.1. İsim Yapım Ekleri.....	43
4.1.1.1.1. İsimden İsim Yapım Ekleri.....	43
4.1.1.1.2. Fiilden İsim Yapım Ekleri	43
4.1.1.2. Fiil Yapım Ekleri	44
4.1.1.2.1. İsimden Fiil Yapım Ekleri	44
4.1.1.2.2. Fiilden Fiil Yapım Ekleri.....	44
4.1.2. İsim Çekim Ekleri.....	44
4.1.2.1. İsimlerde Çokluk	44
4.1.2.2. İsimlerde İyelik.....	44
4.1.2.3. Hâl Ekleri.....	45
4.1.2.3.1. Yalın Hali.....	45
4.1.2.3.2. Yükleme Hali.....	46
4.1.2.3.3. Yaklaşma Hali.....	46
4.1.2.3.4. Bulunma Hali.....	47
4.1.2.3.5. Ayrılma Hali	47
4.1.2.3.6. İlgî Hali.....	47
4.1.2.3.8. Eşitlik Hali	48

	<u>Sayfa</u>
4.1.2.3.9. Yön Hali.....	48
4.1.3. Zamirler	48
4.1.3.1. Şahıs Zamirleri.....	48
4.1.3.2. İşaret Zamirleri	48
4.1.3.3. Soru Zamirleri.....	48
4.1.3.4. Belgisiz Zamirleri	48
4.1.3.5. Dönüşlülük Zamirleri.....	49
4.1.4. Sıfatlar.....	49
4.1.4.1. Niteleme Sıfatları.....	49
4.1.4.2. Belirtme Sıfatları.....	49
4.1.4.2.1. İşaret Sıfatları.....	49
4.1.4.2.2. Sayı Sıfatları	49
4.1.4.2.2.1. Asıl Sayı Sıfatları.....	49
4.1.4.2.2.2. Sıra Sayı Sıfatları.....	50
4.1.4.2.3. Soru Sıfatları.....	50
4.1.4.2.4. Belgisiz Sıfatları	50
4.1.5. Zarflar	50
4.1.5.1. Durum Zarfları.....	50
4.1.5.2. Zaman Zarfları	50
4.1.5.3. Yer- Yön Zarfları.....	50
4.1.5.4. Miktar Zarfları	50
4.1.5.5. Soru Zarfları.....	51
4.1.6. Bağlaçlar	51
4.1.7. Edatlar.....	51
4.1.7.1. Bağlama Edatları.....	51
4.1.7.2. Son Çekim Edatları.....	51
4.1.7.3. Karşılaştırma Edatları	51
4.1.7.4. Soru Edatları	51
4.1.7.5. Seslenme-Ünlem Edatları	51
4.1.8. Fiil Çekimleri.....	51

	<u>Sayfa</u>
4.1.8.1. Basit Kipler	51
4.1.8.1.1. Emir /İstek Kipleri	51
4.1.8.1.1.1. Gereklilik	51
4.1.8.1.1.2. İstek.....	52
4.1.8.1.1.3. Şart	52
4.1.8.1.1.4. Emir	52
4.1.8.1.2. Haber Kipleri	52
4.1.8.1.2.1. Geçmiş Zaman	52
4.1.8.1.2.1.1. Görülen Geçmiş Zaman	52
4.1.8.1.2.1.2. Anlatılan Geçmiş Zaman	53
4.1.8.1.2.2. Geniş Zaman	53
4.1.8.1.2.3. Gelecek Zaman	53
4.1.8.1.2.4. Şimdiki Zaman.....	53
4.1.8.2. Birleşik Kipler.....	54
4.1.8.2.1. Hikâye	54
4.1.8.2.1.1. Geçmiş Zamanın Hikâyesi.....	54
4.1.8.2.1.1.1. Görülen Geçmiş Zamanın Hikâyesi.....	54
4.1.8.2.1.1.2. Anlatılan Geçmiş Zamanın Hikâyesi.....	54
4.1.8.2.1.2. Geniş Zamanın Hikâyesi.....	54
4.1.8.2.2. Şart.....	54
4.1.8.2.2.1. Görülen Geçmiş Zamanın Şartı	54
4.1.8.2.2.2. Geniş Zamanın Şartı	54
4.1.8.2.3. İstek Kipinin Hikâyesi	54
4.1.9. Bildirme	54
4.1.9.1. Geniş Zaman	54
4.1.9.2. Bildirmenin Hikâyesi	55
4.1.9.3. Bildirmenin Olumsuzluğu.....	55
4.1.10.İsim-Fiiller	55
4.1.11. Partisipler (Sıfat Fiiller)	55
4.1.11.1. Geniş Zaman Partisibi.....	55
4.1.11.2. Gelecek Zaman Partisibi.....	55

	<u>Sayfa</u>
4.1.11.3. Geçmiş Zaman Partisibi.....	55
4.1.12. Gerindiumlar (Zarf Fiiller)	55
4.1.13. Birleşik Fiiller	56
4.1.13.1. İsim + Yardımcı Fiil Yapısında Olanlar	56
4.1.13.2. Fiil + Zarf- Fiil+Fiil Yapısında Olanlar.....	56
4.1.13.2.1. Tezlik Fiilleri	56
4.1.13.2.2. Yeterlilik Fiilleri	56
4.2. Dizin.....	56
5. SONUÇ	130
KAYNAKLAR.....	133
ÖZGEÇMİŞ.....	136

1. GİRİŞ

Eski Anadolu Türkçesi, Anadolu Selçuklu Devleti'nin kuruluşundan ve XI-XIII. yüzyıllar arasındaki yoğun göçlerle Anadolu'nun Türkleşmesinden sonra, Oğuzca temelinde kurulup gelişen ve XIII. yüzyıldan XV. yüzyıl ortalarına kadar süre gelen yazı dilinin adı olarak bilinmektedir.

Türkiye Türkçesi'ndeki eklerin görev ve fonksiyonlarını tespit edebilmek için, kendisinin tarihi dönemi olan Eski Anadolu Türkçesi'ni de iyi anlamamız gerekmektedir. Bu da ancak doğrudan doğruya metinlere dayanan ayrıntılı dil çalışmaları ile mümkün olacaktır.

Bugün elimizde Eski Anadolu Türkçesi alanına giren pek çok eser bulunmaktadır. Bunlardan birisi de Musa Bin Şeyh Tahir Tokadî'nin "Feyz-i Kudsiyye" adlı eseridir. Çalışmada söz konusu döneme ait ve Eski Anadolu Türkçesi ile yazılmış olan bu eser, dil özellikleri bakımından incelenerek gün ışığına çıkarılmaya çalışılacaktır. Bu bakımdan, çalışma dönemin dil özelliklerinin daha iyi anlaşılması ve dilin gelişimine ışık tutması açısından önemlidir.

İncelenecek eserin yazarı hakkında yeterli bir bilgiye ulaşılamamıştır. Ancak, sınırlı kaynaklardan elde edilen bilgiye göre, Musa Bin Şeyh Tahir, Tokatlı olup, Halvetilerin ünlülerinden Karamanlı Şeyh Alâattin'den feyz almıştır. Arif bir zat olan Musa Bin Şeyh Tahir Tokadî'nin iki eseri bulunmaktadır.

Eserlerin ilki Feyz-i Kudsiyye'dir. Mukaddimesinde, eserin Bayezid'in şehzadelerinden Orhan adına yazıldığı belirtilmiştir. 13 bablıdır, tasavvufa aittir. İkincisi ise, Mantıku'l-Gayb'dır. Eser Türkçe'dir ve tasavvufa aittir. Bir nüshası Âşır Efendi kütüphanesindedir. (Bursalı Mehmet Tahir: 1346, 1. Fasl, 161 ve Cinlioğlu: 1950, 83)

Dört bölümden oluşacak çalışmada, birinci bölümde konu ile ilgili literatür taraması yapılacaktır. Daha sonra ikinci bölümde araştırmanın materyal ve yöntemi açıklanacaktır. Üçüncü bölümde çalışmada elde edilen bulgular ortaya konulacaktır. Son bölümde ise araştırma hakkında sonuç ve önerilere yer verilecektir.

2. LİTERATÜR TARAMASI

Eski Anadolu Türkçesi alanında pek çok çalışma yapılmıştır. Aşağıda bu çalışmalardan bazılarına değinilmiştir.

Yusuf Tepeli (1999), Hoca Mesud tarafından H.751/M.1350 tarihinde Farsça'dan Türkçe'ye manzum olarak çevrilen 5703 beyitlik oldukça hacimli bir mesnevi olan *Süheyl ü Nev-Bahar* adlı eseri incelemiştir. Çalışmada eser, transkribe edildikten sonra, gramer ve metin özellikleri bakımından irdelenmiştir. Eser imla bakımından belirli bir tutarlılık göstermemektedir. Fakat ünlüler büyük ölçüde harfle belirtilmiş; hatta Arapça ve Farsça kelimelerin yazımında bile bu yola gidilmiştir. Ayrıca, metinde ünlü uyumu, kalınlık-incelik bakımından bugünkü Türkçe'ye uyumluyken, düzlük-yuvarlaklık uyumu bakımından da geçiş dönemi özelliklerini taşımakta ve belli bir tutarlılık göstermediği belirlenmiştir.

Mustafa Argunşah (1999), 14. yüzyılın sonlarıyla 15. yüzyılın ilk yarısında yaşamış hekim Muhammed b. Şirvâni'nin Osmanlı Hükümdarı İkinci Murat'a takdim ettiği *Tuhfe-i Murâdi* isimli eseri incelemiştir. Yapılan metin incelemesi çalışmasında, eserin birinci derecede bir tıp kitabı olmadığı, yalnızca cevherler ve güzel kokular anlatılırken bunların tıpta kullanılışlarına da yer verildiği tespit edilmiştir. Eserin büyük kısmı, daha önce yaşamış Arap, Fars ve Latin hekimlerin eserlerinden derlenmiş olup, yazarın tecrübeleri ve bilgileri de esere zenginlik kazandırmıştır. Çalışmada, o devir eserlerinde nadir görülen veya yalnız üzerinde çalışılan eser ait olan dil özellikleri örneklerle verilmeye çalışılmıştır.

Hacı Ömer Karpuz (1991), 15. yüzyılda Afyon'da yaşamış olan Abdurrahim Karahisari'nin H.865/M.1461 yılında yazmış olduğu *Vahdetnâme* isimli mesneviyi incelemiştir. Çalışmada önce Vahdetnâme'nin edisyon-kritikli metni hazırlanmış, daha sonra metinde geçen kelimeler gramatik fonksiyonlarıyla sıralanarak alfabetik indeks düzenlenmiştir. Gerek metin gerekse indeks gözden geçirilerek şekil bilgisi özellikleri tespit edilmeye çalışılmış ve kullanılan eklerin indeksi hazırlanmıştır.

Hanifi Vural (1999), 15. yüzyıl şairlerinden Hatiboğlu'nun *Letayif-name* adlı mesnevisini incelemiştir. Giriş, transkripsiyonlu metin ve gramatikal dizin olmak üzere üç ana başlık altında ele alınan çalışmada, eserin kendi döneminin özelliklerine uygun olarak dil yapısı bakımından genel hatlarıyla Eski Anadolu Türkçesi sınırları içinde kalmakla birlikte diğer Türk şiveleriyle de kimi durumlarda benzerlik gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca, dil malzemesi bakımından oldukça zengin olan eserde, bugün arkaik denilebilecek birçok kelime ve deyim yer verildiği tespit edilmiştir.

Yusuf Tepeli (2002), XV. Yüzyılın sonu ile XVI yüzyılın başlarında yaşamış Derviş Muhammed Yemini'nin XVI. Yüzyılın ilk yarısında yazdığı; geçiş dönemi eseri olan ve büyük ölçüde Eski Anadolu Türkçesi'nin özelliklerini taşıyan *Fazilet-nâme* adlı eserini incelemiştir. Çalışma giriş, gramer incelemesi, metin ve gramatikal dizin olmak üzere dört bölümden oluşmaktadır. Didaktik olma özelliğini taşıyan eser, esas itibarıyla Hz. Ali'nin biyografisi niteliğindedir. Eser; hem ihtiva ettiği kelime hazinesi, hem de anlam bilimi ve cümle bilgisi özellikleri bakımından büyük önem arz etmektedir.

Gürer Gülsevin (1997), *Eski Anadolu Türkçesi'nde Ekler* adlı çalışmasında, Türkiye Türkçesi'ndeki eklerin görev ve fonksiyonlarını tespit edebilmek için, Eski Anadolu Türkçesi'ndeki çekim ve yapım eklerini incelemiştir. Ayrıca, çalışmada doğrudan doğruya metinlere dayanan ayrıntılı dil çalışmalarının önemine de vurgu yapmıştır.

Mustafa Argunşah (2002), Eski Anadolu Türkçesi dönemine ait olan *Kirdeci Ali Kesikbaş Destanı* adlı çalışmasında manzum bir dini destanı incelemiştir. Anadolu'da 13. yüzyılda ortaya çıkmaya başlayan manzum dini destanlar 14. ve 15. yüzyıllarda yazıya geçirilmiş ve nüshaları Anadolu'dan Balkanlara, Türkistan'a ve Kazan'a kadar yayılmıştır. Eser bu tür destanların en önemlilerinden biridir.

Halil Ersoylu (1989), *Cem Sultan'ın Türkçe Divan'ı* adlı eseri incelemiştir. Cem Sultan'ın Türkçe Divan'ı Eski Anadolu Türkçesi'nin son dönemine ait bir eser olduğu belirtilen çalışma, giriş, metin, nüsha farkları gramer notları ve sözlük bölümünden oluşmaktadır. Eserin Türk kültürü bakımından büyük önemi vardır. Çünkü, eserin şairi, İmparatorluk topraklarında yüzyıllarca hüküm sürmüş Osmanlı hanedanının en tipik kişilerinden biridir.

İsmet Cemiloğlu (2001), *Dede Korkut Hikâyeleri Üzerine Söz Dizimi Bakımından Bir İnceleme* adlı çalışmasında, Eski Anadolu Türkçesi dönemiyle ilgili önemli eser olan Dede Korkut hikayelerini cümle yapısı ve özellikleri yönünden incelemiştir. Dede Korkut Hikayeleri üzerinde yapılan bu ayrıntılı sentaks incelemesinde, yazar cümleleri zaman zaman günümüz yazı dilindeki şekilleriyle de karşılaştırılarak bazı somut sonuçlara ulaşmıştır.

İsmet Cemiloğlu (2000), *14. Yüzyıla Ait Bir Kısas-ı Enbiyâ Nüshası Üzerinde Sentaks İncelemesi* adlı çalışmasında peygamber kıssalarını sentaks yönünden incelemiştir. Yazar, dil yönünden Eski Anadolu Türkçesi özelliği taşıyan eserlerin bir

kısımının fonolojik ve morfolojik incelemelerinin yapıldığı halde aynı devir eserlerinin sentaks çalışmalarının daima ihmal edildiğini ifade etmiştir. Yapılan sentaks incelemesi iki ana bahse “kelime grupları” ve “cümle” bölümlerine ayrılmıştır. Kelime grupları bahsinde Muharrem Ergin’in sınıflandırmasına uyulmuştur. Cümle bahsinde ise, cümlenin kuruluşu, unsurları ve unsurları arasındaki münasebet incelemiştir.

Halil Ersoylu (1996), *Kız Destanı (Hazâ Hikâyet-i Kız ma'a Cühud)* adlı çalışmayı yapmıştır. Çalışma bir edebiyat türü olan hikâyedir. Şüphesiz ki eskinin bu edebi türü, yeni Türk edebiyatındaki hikâye anlayışından oldukça farklıdır. Hazâ Hikâyet-i Kız ma'a Cühud'un kimin tarafından yazıldığına dair bir kayıt bulunmadığı gibi, eserin yazılış tarihi de belli değildir. Bu ve benzeri nitelikteki çoğu eser hakkındaki yaygın görüş, Eski Türkiye Türkçesi'nin 14. veya 15. yüzyıldan kalmış olduğudur. Eserdeki anlatım tarzı halk üslubu, buna bağlı olarak da kullanılan dil tarihi halk dilidir.

Ali Cin (2004), *Ali'nin Kıssa-i Yusuf Adlı Eserinin Türkiye Yazması* adlı çalışmasında eserin yedi yazma ve üç basma nüshasını incelemiştir. Eser üzerinde yapılmış çalışmaları belirterek eserin imlâ özelliklerini göstermiştir.

Önder Çağırın (2000), *Tıbbi Nebevi'den İsim Çekimi Ekleri* adlı çalışmasında, on beşinci yüzyılın ilk çeyreğinde yazılan Ahmed-i Dâi'nin Tıbb-i Nebevi isimli eserinde isim çeklerini sırasıyla incelemiştir.

Gürer Gülsevin ve Erdoğan Boz (2004), *Eski Anadolu Türkçesi* adlı çalışmayı yapmışlardır. Eser iki bölümden oluşmaktadır. Şekil bilgisi bölümünde Eski Anadolu Türkçesi'nde Ekler ele alınmış, İmlâ ve Sesbilgisi Bölümlerinde ise konu ile ilgili yapılmış doktora tezleri yer almıştır.

Muzaffer Akkuş (1995), *Kitab-ı Gunya* adlı çalışmayı yapmıştır. Kitab-ı Gunya XIV. Yüzyılın ikinci yarısına ait bir eser olmasına rağmen, imlâ bakımından Uygur Yazı Dili'nden gelen bir takım özelliklere sahip olduğu ve Arap ve Fars yazı dili geleneğinden gelen yazılış özelliklerini bünyesinde topladığı tespit edilmiştir.

İbrahim Delice (1997), *Niğdeli Muhibbi ve Gül ü Nevrûs Mesnevisi* adlı çalışmayı yapmıştır. Çalışmada Gül ü Nevrûs Mesnevisinin geleneğinden bahsedilerek eserin muhtevası, eserin dil özellikleri, vezin, kafiye ve redif verilmiştir.

Bilâl Yücel (1999), *700 Yıl Ara İle Batı Türkçesi Grameri Üzerine: I İsim İşletme Ekleri*, adlı çalışmayı yapmıştır. Makalede, Batı Türkçesi'nin 700 yıl öncesini

ve sonrasını, isim işletme ekleri açısından araştırarak başlangıç ile günümüzdeki benzerlikleri ve farklılıkları tespit edilmeye çalışılmıştır.

Faruk Kadri Timurtaş (1994), Eski Türkiye Türkçesi XV. Yüzyıl, Gramer-Metin-Sözlük adlı çalışma yapmıştır. Araştırma ve incelemenin konusunu XV, yüzyılın ilk yarısında (Çelebi Mehmed ve II. Murad devirlerinde) yetişmiş olan şairlerin ve eserlerinin gramer hususiyetleri ile bunların metni ve küçük sözlüğü teşkil etmektedir.

Recep Karaatlı (1996), Yahya Bin El-Hacc Mustafa El-Burusevî Envarul-Kulub (Metin Gramatikal İndeks) adlı çalışmayı yapmıştır. Bu çalışma eserin yazıldığı tarihe bakılarak 14. yüzyılın ikinci yarısı ile 15. yüzyılın ilk yarısında yaşadığını zannettiğimiz ve hayatı ile sanatı hakkında elimizdeki bu eserinden başka hiçbir bilgi bulunamayan Yahya bin El-Hacc Mustafa el Burusevi tarafından kaleme alınmış Envaru'l-Kulub adlı eserin transkripsiyonlu metni ve gramatikal indeksinden oluşmaktadır.

3. MATERYAL VE YÖNTEM

Çalışmada, materyal olarak Musa Bin Şeyh Tahir Tokadî'nin Feyz-i Kudsiye eseri ele alınmıştır. Eser, Süleymaniye Kütüphanesi'nde Hacı Mahmud Bey kısmında 2803 yeni kayıt numarasıyla kayıtlı olup, araştırmada kullanılmak üzere bir adet kopyası alınmıştır. Daha sonra, Arap alfabesiyle yazılmış ve 13 babdan oluşan eser, Türkiye Türkçesi'ne transkribe edilerek, yöntem olarak metin üzerinde gramer incelemesi ve dizin çalışması yapılmıştır.

3.1. Transkripsiyonlu Metin

1b

1. Hāzā **kitāb-ı feyz-i kudsiyye**¹
2. ḥamd-i bī-had ü senā-i bī ʿadd ol vācibü'l - vücūduñ cenāb-ı hüviyyetine
3. muhtaşşdur ki ḥalk eyledi kendü nūrından rūḥ-ı pāk-i Muḥammedi āyīne
4. olmağı-çün zāt-ı bī-çünine ve mazḥar olmağı-çün şifāt-ı muḥaddese-
5. sine ve ʿālemi icād eyledi pertev-i nūr-ı Muḥammediden izhār itmegi-çün
6. kemālini Resūluñ cihāna şallāllāhu ʿ aleyhi ve şalli ālihi ve aşḫābihi

¹ Kutsal İlim Kitabı.

7. nücümü¹- hüdā ve hulefā-i Resūl-i Hüdā rızvānū²llāhi ʿaleyhim ebedā² ammā
8. baʿdü bu zaʿif fakīr haķīr Mūsā İbn-i Şeyh Tāhir gaferallāhu lehümā
9. **min zünübü¹- bātın ve z-zāhir³** eydür günlerde bir gün gönül gavvaş-vār
10. tefekkür baħrına ʃalub maʿānī dürlerin cemʿ idüb akıl ʃabʿına
11. koyub cān dellālinüñ eline virüb ʿışk bāzārına götürüb
12. haķīkat mizānına ʃartub gördi kim her birinüñ kıymeti bī-
13. bahādurur haķāʿin-i selāṫın anıñ ʃatında mānende-i sühādür

2a

1. şarrāf-ı kevneyn cemʿ olsa bu dürer-i maʿāninüñ bahāsını bilmezler ve
2. dükeli zevī¹-ʿuķül bu dürerüñ vaşında ʿāciz ʃalub beyāna getirmezler
3. çün gördi ki kaṫıyye bu vech-iledür ve degme şarrāfuñ eline virmege
4. bu dürer-i bī-bahā lāyık degüldür lā-cerem gönül sulṫānına teslīm eyledi
5. sulṫān daħı sırr haķinesine koyub haṫı külliden ördügi
6. aġyār aña yol bulmaya çün hāl bu minvāl üzre oldı ġayb-ı
7. hātifden semʿ-i cāna bir nidā irdi kim iy dürer-i esrār-ı haķine-i cihānda
8. nihān kalan ve iy cevāhir-i maʿāniye şarrāf kıymet bulmayub haķrān
9. ʃalan ol kāmiller ki maʿānī dürlerinüñ şarrāflarıdır ve ol
10. ʿarīf vāşillar ki esrār-ı rabbānī cevāhirlerinüñ haķinedārlarıdır
11. bāzār-ı ʿışkda çār-sü-yı inķıyāda dekākīn müşāhededür muʿtekif-
12. lerdür ve ol muhaķķık müntehālar ki deryā-yı vaḫdetde ʃatre-veş bī-renk
13. olub maķbül-ı Haķret olmuşlardur savāmiʿ-i haķire-i Kuds'da
14. envār-ı ʃıbābīde maḫfuz olmuşlardur ki ġayrullāhıñ anlara
15. ıttılāʿı yoķdur nitekim buyurdı **evliyāʿī taḫte ʃubābī lā yaʿrifuhum ġayri⁴**

2b

1. zāhiren hulķ-ıla maḫlūt olub kendüleri şuret-i bīġānede
2. gösterürler bātında haķķ-ıla āşınā olub dü cihāndan fāriġ

² Allah'ın rızası onların üzerine daim olsun.

³ Allah o ikisini gizli ve açık günahlardan maġfiret eylesin.

⁴ Veliler benim kubbelerim altındadır, onları benden başka kimse bilmez. (Hadis-i Kutsi)

3. olmuşlardır el'ân mevcûdlardur **küllü men 'aleyhâ fân**⁵ sırrı tecellî
4. kılınca münkatı' olmazlar eger sen bu dürer-i ma'ânîniñ ba'zı haşşesinden
5. aḥkâm-ı şerâyi'-i nebevîyyeye muṭâbık olub tefhîm-i zev'îl- 'uḳuldan
6. ba'îd olmayıcaḳ miḳdârı deñizden ḳaṭre ve güneşden zerre ṭarîḳ-i
7. remz üzre beyân eylerseñ eger anlardan biriniñ mübârek eline
8. girüb naẓar-ı kimyâlarınuñ pertevi ṭoḳuncan olursa
9. sen biçâre'i ḥayr du'â ile yâd ideler anlarıñ berekâtında
10. Ḥaḳ Ta'âlâ işyânuñı 'afv idüb nâmuñı maḡfûrlar dîvânında
11. şâbit ide imdi mercû oldur ki kim ki bu risâle'i naẓar ide bu
12. faḳîri ḥayr du'â ile yâd ide Ḥaḳ Ta'âlâ **celle zikrehu**⁶ firdevs-i⁷
13. a'lâda civâr-ı Muştafâ' da mesken vire ve daḥı ilhâm
14. ṭûrından ḥiṭâb-ı mustaṭâb irdi kim selâṭin yiryüzinde
15. Ḥaḳ Ta'âlânıñ zıllıdır **kemâ ḳâle Resûlillâhi şallâllâhu 'aleyhi vesellem-**

3a

- 1.ü's-sultânu **zillullâhî fi'l- arzı**⁸ ve anlarıñ ḳalbleri ḥazine-i esrâr-ı
2. rabbânîdür ve gencine-i cevâhir-i ma'ânîdür ve şıḳḳdurur füyûz-ı lâ-
- 3.yezâlîdür bu ma'ânî dürlerin bu pâdişâhuñ ḥazînesine tuḥfe ilet
- 4.ki dâna-yi 'âḳıl olub dürer-i ma'ânîniñ ḥâşşasından ḥaber-
- 5.dâr ola ve Ḥızır gibi anuñ ḳalbi mehbiṭ-i ilm-i ledün olan ve 'adlde
- 6.mânend-i Nüşî- Revân olub şehâda mişl-i Ḥâtem-i Ṭayy ola ilhâm-ı
- 7.Ṭûrından vârid olan ḥiṭâb-ı mustaṭâb cevâb virdi ki
- 8.iy hâtif-i ğayb ihvân-ı zamân ve ebnâ-ı cihân el'ân bu işâretüñ
- 9.vâridine münkir olub ve bu beşâretüñ şadrına muḳırr degüllerdür
10. ḳanḳı pâdişâhdur ki bu dürr-i ma'ânî ve bu esrâr-ı cevâhir-i Râbbânî
11. anuñ ḥazînesine lâyıḳ ola hâtif-i ğayb ve nidâ-i bî-reyb
12. girü Ṭûr-ı ilhâmdan ḳalub Mûsî'ye cevâb virdi kim bu
13. mezkûrât evsâf-ıla mevsûf hazret-i şâhzâde-i civân-

⁵ Yeryüzünde bulunan her canlı yok olacaktır. (Rahman Suresi-Ayet 26)

⁶ Zikri yüce olan Hak Taala.

⁷ Kelime metinde "firdevş" şeklinde geçmektedir.

⁸ Resulullah (Salat ve Selam onun üzerine olsun) dediki; Sultan yeryüzünde Allah'ın gölgesidir. (Hadis)

14. baht şāhib-tāc vāriş-i taht-ı şukūfe-nihāl būstān-ı hilāfet
15. mīve-i nev-bāde-i bāğ-ı celālet gül-i gül- deste-i rāğ-ı ‘adālet zīynet-i

3b

1. nigār-ı hāne-i feşāhat mihr-i burc-ı kām-kārī
2. e’s-sultān ibn’i-sultān ve’l-ḥaḫān İbn-i ḥaḫān Sulṭān
3. Orḫān Bin Maḫmūd İbn-i Bāyezıd Ḥāndur ḥalledullāhu ve saltānatehu
4. ilā yevmü’l-luṭf ve’l-iḥsān⁹ ki anıñ ḥāk- pāyı kuhl-ı celā-yı basar-ı
5. ‘ārifāndur ve zīynet-i nigār meh-i cebin-i ḥübāndur Allāhümme eyyidehu
6. bi- da‘vetü’l-‘urefā-i ve’z-zuhedi ve enşarahu behīmeti’l-‘ulemā-i ve’l
7. saltānatehu bi şefā‘ati’l-evtādi ve aḥfazahu bi velāyeti’l-ḫuṭbi ve’l-efrāri
8. ve āmenehu bi ḥurmeti Muḫammedin ḫayru’l-ibādi ve ehleke i‘dā-i kemā heleke semūd ve ‘ād
9. ve’l-besehu libāşe’l-huda ve’r-reşādi ve’l-heme ṭarīḫa’ş-sevābi ve’s-sedādi
10. ve ehşarahu fī zumrati’ş-şiddikīne yevme’l-mī‘ādi inneke la taḫlifu’l-mī‘ād
11. yā rabbu’l-ibādi yā ḫarību yā mucību du‘āi bi ḫaḫkı ḫurmeti Resūlike yā mucībe’d-
12. da‘vāt¹⁰ pes bu za‘ıf faḫır daḫı ol nidā-i ğayba istiṭā‘at
13. kılub ol ma‘āni dūrlerinüñ ḫavāşşını ve esrār-ı rabbānī cevherlerinüñ
14. remzini bir nice varaḫaya taḫrīr idüb cenāb-ı ḫāzret-i
15. sultān-ı ‘azimü’ş-şāne getürdi mercūdur ki ol āfītāb-ı

4a

1. felek-i seḫādan ve ol māh-ı semā’-ı ‘aṭādan bu raḫam-ı sehvinı maḫv kılmayalum ve
2. ḫaṭāsını āfıv buyuralar tā bu esīr-i kesīrūñ ‘usretleri ‘işret-i
3. şūret bulub renci ribḫ gibi ola inşā‘allāhu ta‘ālā imden giri

⁹ Allah lütuf ve ihsan gününe kadar saltanatını ebedi kılsın.

¹⁰ Ey Allah’ım onu kralların ve zahitlerin davetiyle onurlandır. Alimlerin ve abitlerin himmetiyle güçlendir. Onun saltanatını reislerin şefaatiyle güçlendir. Kutbun ve iyi insanların korumasıyla muhafaza eyle. Kulların hayırlısı Hz. Muhammed hürmetine onu emniyette kıl. Düşmanlarını Âd ve Semud’u yok ettiğin gibi helak eyle. Ona hidayet ve doğruluk elbisesini giydir. Devam ve itidal yolunu kalbine ilham eyle. Vaat ettiğin günde onu doğrularla birlikte haşr eyle. Zira Sen vaatinden asla dönmezsin. Ey kulların Rabbi, Ey yakın olan, Ey dualara icabet eden Resulü’nün hürmeti hakkı için Ey dualara icabet eden.

4. ve maqşūda şürū^ε idelūm ^εavn-i ilāhī birle iy ^εazīz bilgil kim bu
5. risāle on üç bāb üzere tertīb olub nām feyż-i qudsiyye dinildi
6. bābü evvel mebde-i mevcūdātuñ rūhāniyyetin beyān ider bābü s̄anī
7. ^εālemūñ ^εademden vücūda geldügin beyān ider **bābü s̄ālis**¹¹ insān
8. dükeli mevcūdātından mümtāz olduĝın beyān ider **bābü rābi**¹²
9. sālīk Cenāb-ı Hāqqa vāşıl olmaĝuñ beyānıñdadur **bābü hāmīs**¹³
10. sālīk meşreblerinūñ ihtilāfātın beyān ider **bābü sādīs**¹⁴
11. seyr-i ilāllāh ve seyr-i fi'llāh sırrı beyānıñdadur **bābü sābi**¹⁵ fenā maqāmıñuñ
12. beyānıñdadur **bābü s̄āmin**¹⁶ tecellī-i zātı beyānıñdadur **bābü tāsi**¹⁷
13. maʿrifet maqāmıñuñ beyānında **bābü ʿāşir**¹⁸ efrād-ı evliyā^εullāhuñ
14. beyānıñdadur **bābü hādī ʿaşere**¹⁹ kuṭb-ı ^εālemūñ beyānıñdadur
15. **bābü's-s̄ānī ʿaşere**²⁰ maqām-ı kemlik beyānıñdadur

4b

1. **bābü s̄ālis ʿaşere**²¹ ṭavāf-ı muḥtelifentūñ sülūkinūñ beyānıñdadur on
2. üç bāb olmasına sebep oldur ki Hāq Taʿālā **celle celāluhū ʿamme nevālehū**
3. **ve ʿazeme s̄ānuhū**²² kelām-ı qadīminde ve qurʿān-ı mecīdinde Yūsuf-ı şiddīkuñ
4. rü>yāsını ^εAleyhi's-selām Cebrā'il dilinden Hābībīne ^εaleyh's-şelātu ve's-
5. selām hikāyet idüb buyurdı **innī rāʿeytü eḥade ʿaşere kevkeben ve's-**
6. **şemse ve'l-ḳamere ra'eytuhum līsācidīn**²³ pes kim ki bu ebvāb-ı bā-şavābuñ
7. sırrı başireti gözine cilve-ger ola lā-cerem Yūsuf cān(u) cāh-ı cismā-
8. nīden ḥalāş bulub gönli Mışır'ıñ taḥtına şuʿūd idüb ^εazīz-i

¹¹ Üçüncü Bölüm.

¹² Dördüncü Bölüm

¹³ Beşinci Bölüm.

¹⁴ Altıncı Bölüm.

¹⁵ Yedinci Bölüm.

¹⁶ Sekizinci Bölüm.

¹⁷ Dokuzuncu Bölüm.

¹⁸ Onuncu Bölüm.

¹⁹ Onbirinci Bölüm.

²⁰ Onikinci Bölüm.

²¹ Onüçüncü Bölüm.

²² Onun şanı yücedir, Onun şanı azametlidir.

²³ Bir zamanlar Yusuf (AS) babasına Yakub' a (AS) demişti ki: Babacığım, ben rüyamda on bir yıldızla güneşi ve ayı bana secde ederken gördüm. (Yusuf Suresi- Ayet 4)

9. dü cihān ola ve nücūm-ı mümkünāt bende-var tahtınıñ öñünde
10. secde ide **ḳāle'n-nebiyyi 'aleyhisselām izā tecellillāhu bişey'in ḥada'**
11. **lehu**²⁴ ya'cñi ḳaçan Allāhu Ta'ālā bir şey'e tecellī ḳılsa mā- sivā
12. aña teveccüh idüb tezelliül iderler vaḳtā kim sālīkūñ göñli āyine-
13. sinūñ yüzinden ğubār-ı māsivā silinse ve kelime-i tevḥīd mışḳalı
14. birle muşayḳal olub mücellā ve muşaffā olsa nūr-ı ulūhiyyetūñ
15. 'aksini ḳabūl itmekle isti'dād ḥāşıl ḳılsa ol vaḳt

5a

1. şems-i ulūhiyyet ğaybü'l-ğayb burcından ṭulū' idüb pertevi
2. sālīkūñ göñli āyinesinde mün'akis olub nūr-ı şems āyīnede görin-
3. dügi gibi yāḥūd cirm-i āfitāb māde görindügi gibi ol vaḳt sālīk-
4. den evşāf-ı beşeriyet münselih olub görür ki cemī' mevcūdāt
5. kendüye tezelliül idüb secde ider ve dükeli mümkünāt
6. kendüden yaña müteveccih olub feyz ṭaleb iderler sālīk bu ḥālātı
7. vicdānında müşāhede ḳılıcaḳ bir derecede zevḳ-ı rüḥānī ḥāşıl
8. olur ki 'ibārete gelmek mümkün degüldür ve hem 'ilm zevḳīdür ṭatmayan
9. bilmez nitekim dimüşlerdür **men lem yezuḳ lem yu'ref**²⁵ ol vaḳt ba'zı
10. sālīk zevḳından da'vā-yı ene'l-ḥaḳ ider ğalaṭ idüb bu da'vā-
11. nuñ neticesine beşeriyet şifatlarınıñ zulmāniyyet[ı] şem'ci celāl-ı
12. aḥadiyyetde bi'l-külliyeye iḥrāḳ olub nār-ı beşeriyet şifatlarınıñ zulmā-
13. niyyeti nūrāniyyete ṭebdīl olub fenā-yı iḥtiyārīye irmezden
14. evvel nūr-ı Ḥaḳ ṭulū' itmekden ḥāşıl olur ol baḳıyye-i beşeriyetūñ
15. fesādıdur kim ol cünde ğurūr vāsıṭası-la tağlīz idüb zuḥūr

5b

1. ider bilmez ki mevcūdātuñ tezelliül idüb sücūd itmesi ol göñül
2. āyinesinden tecellī ḳılan nūr-ı ilāhiyyedür ğalaṭ idüb kendüye şanur
3. bu varṭa-i helākdan ḥalās bulub ḳaḳa-yı selāmete irmege mürşid-i

²⁴ Nebi (SAV) dediki: Allah bir kimseye tecelli etse diğer varlıklar ona boyun eğerler. (Hadis-i Şerif)

²⁵ Kim tatmazsa bilmez.

4. kāmīl gerekdūr ki velāyet nūr-ı taşarruf birle anuñ göñline nazār kıla Hāḡ
5. Taʿālānuñ fenā virici nūrlarından anuñ üzerine musallaḡ kıla
6. tā ki andan baḡıyye-i beşerıyyeti maḡv idüb fānī kıla ve maḡānī maḡamlara
7. irişdire yāḡūd Hāḡ Taʿālānuñ cezbese birle ḡalāş müyesser
8. olur veyāḡūd nūr-ı nübüvvetden meded irüb ol varḡa-i helāk-
9. dan şahrā-yı selāmete irgürüb yāḡūd selef-i muḡarrıbinüñ vesāʿir
10. enbiyānuñ ʿaleyhimʿüs-selām rūḡlarından feyz irişüb anı
11. ḡalāş ideler eger sālīk bu maḡāma mürşidsiz riyāzet kuvveti
12. birle yāḡūd meczüb meşreb olsa cezbe birle irse daʿvā-yı
13. eneʿl-ḡaḡ idüb mezhebi fesāda varur yir ile gök ḡalkı ol
14. daʿvādan anı döndüremezler kendü vicdānında zevḡ-ıla bulmuşdur
15. ammā geldük sālīkden daʿva-yı eneʿl-ḡaḡ zāḡir olmak iki nevʿ üzeredür

6a

1. biri budur ki zıkr olındı ve biri oldur ki Hāḡ Taʿālānuñ nūrı
2. sālīkün göñline tecellī kılduḡı vaḡt evşāf-ı beşerıyyet-i biʿl-küllıyye maḡv
3. olur ol vaḡt sırrından nidā-yı eneʿl-ḡaḡ gelür ol vaḡt diyen kendü degül-
4. dür ve kendüden iḡtiyār gitmişdür ol eneʿl-ḡaḡ diyen lisān-ı ḡudretdür nitekim
5. beyt
6. ḡudreti var evliyānuñ ḡudreti ḡaşa dil virür dilerse ḡudreti
7. evliyāyı şanma kim ol serseri her sözi dilinde söyler serseri
8. evliyāyı her kim bildi buldı ol Hāḡ Taʿālā ḡazretine ḡoḡrı yol
9. evliyāya her kim irdi i cān bil saʿadet ıssı oldı dü cihān
10. evliyāyı sev göñülden cān-ıla āşınā olasın ol cān-ıla
11. göñlüñ ḡola zevḡ u şafā rehberüñ ola bu yolda Muşḡafā
12. ḡikāyet bir gün sulḡānūʿl-ʿārifīn Bāyezıd-ı Bestāmī **rahmetuʿl-**
13. **lāḡi ʿaleyhi**²⁶ tecellī ḡalebe idüb iḡtiyār-ı elden gidüb mest
14. oldı didi kim çünki kıyāmet günü ola elüme nürdan bir ḡançer alub
15. ḡamunuñ ḡapusına ḡurub kimse girmeye ḡomayan cemīʿsi

²⁶ Allah'ın rahmeti üzerine olsun.

6b

1. cehennemden emîn olub cennete girsünler didi Cenâb-ı Hâkdan
2. hitâb irüb didi kim yâ Bâyezıd sen bu resme kelâm iderseñ ben
3. dağı gizlü ‘aybıñı âşikâre iderin halk-ı ‘âlem seni taşlarla señsâr
4. iderler bu resme kelimât itme didi Bâyezıd cevâb virüb didi kim yâ
5. rabbi’l-‘âlemin ‘izzetüñ haqqı-çün bu zamân halk ortasında nidâ
6. idüb çağırayın senüñ lütfuñ ve keremüñ deryâsınuñ bî-nihâyesinden
7. bir katre beyân ideyin senüñ dergâhıña hergiz kimse secde itmesüñ
8. didi Hâk Ta‘âlâ celle celâlühü didi kim iy şüride-ğâl bizümle bu
9. resm itme kıl kâl ben senüñ ‘aybıñı âşikâre itmeyin sen dağı şâmit
10. ol didi Bâyezıd Cenâb-ı Hâk’a bu resme cevâb virüb didi kim
11. beyt
12. didi i hallâk-ı ‘âlem yir-ile cānuma uğratduñ ol dem mübtelâ
13. kalmadı cānumda hiç şabr u karar men dimen özi gelir bi- ihtiyâr
14. ihtiyârî çünki elden alasin Bâyezıdluğ mağv ola sen kalasin
15. sen diyicek Bâyezıd’a ne günâh sen bilürsün hâlî hod iy pâdişâh

7a

1. bu maqâmda evliyâ lisân-ı Hâk olur Hâk mazharından kendü lisân
2. kudreti birle nidâ ider nitekim Cebel-i Tûrda kelime-i nârdan hitâb
3. kılub didi kim **innî enallâhu lâ ilahe illâ ene fâ‘budnî**²⁷ imdi
4. sâlikden da‘vâ-yı ene’l-hâk zâhir olucağ lâzım olan budur ki
5. beşeriyetine ‘avdet oldığı vaqt istiğfâr idüb kendünüñ
6. za‘ıflıg ve ihtiyâcın hazret-i bi-niyâza ‘arz ide ve dâ‘ire-i
7. edebden bir kadem hurûc itmeye ammâ beşeriyet bi’l-külliyte muzmañill
8. olduğu gibi bunuñ gibi hâlât-ı sâlike çok vaq‘i olur yine dâ‘ire-i
9. aqla geldüğü vaqt bilür kim ol aḥvâlîn Hâk’dandur kendü âyîne
10. maqâm-ı ‘aczedür dâ‘ire-i ‘aqla geldüğü vaqt ol aḥvâli kendüye

²⁷ Muhakkak ki ben;yalnızca ben Allah’ım. Benden başka ilah yoktur. Bana kulluk et. (Taha Suresi- Ayet 20/14)

11. üstād iden ve ol i'tikādı kılan ol varta-i helāke düşen-
12. dūr ki zıkr olındı ol vücūd-ı beşeriyet dütünidür ki tamām
13. ihrāk olub ol dūhān-ı enāniyyet münkaṭı' olmamışdur
14. eger bi'l-külliyeye ihrāk olaydı ʿayn-ı nār olaydı ol vaqt andan
15. duhān-ı enāniyyet gelmezdi eger haṭab tamām yanub ʿayn-ı nār olsa
16. hergiz andan duhan gelmez mādāmki vücūdında mişkāl-ı zerre deñlü

7b

1. vehm-i enāniyyet olsa aña ʿārif dimezler
2. beyt
3. gitmeyince aradan bu mādemān-ı cān
gözi görmez Hakkı i cān
4. ʿan nitekim şerʿi²⁸ mesʿelede vardır ki bir ʿabdi biñ aqça bahāya keseler
5. toquz yüz toquzan toquzun edā eylese üzerinüñ bir dirhem bākī
6. kalsa ol yine bayağı kullıǵı üzerinedür hürriyyet cāʿiz degüldür
7. ol bir dirhemi dağı virmeyince çünki sālīkden vehm-i enāniyyet
8. refʿ ola ol vaqt Hakk-ıla görür Hakk-ıla işidür Hakk-ıla söyler
9. nitekim Haq Taʿālā buyurur **izā aḥbabbtu lehu ʿabden lehu semʿan ve başaran ve yeden**

10. **ve lisānen bī yesmeʿu ve bī yubşiru ve bī yebtişu ve bī yentiķu²⁹ sālīk**
11. bu maķāma iricek ʿārif cemiʿ varta-i helākdan ḥalāş
12. bulub her fiʿl ve her kudret haqqa isnād idüb kendü
13. aradan ğayb olur sırrından her ānda iy ene'l- Haq gelir ve kendü
14. dağı mest oldıǵı hīnde lisān-ı ḥāliyle ene'l-Haq dir dağı
15. **leyse fi'ddāri ğayru nāri (-----) ve leyse fil vücūdi sivellāh³⁰**

8a

1. ammā lisān-ı kāl sākīt olur **lisānü'l-ḥāl entaķa min lisānü'l-**

²⁸ Sehven sin ile yazılmıştır.

²⁹ Ben bir kulumu sevdiğim zaman onun gören gözü, işiten kulağı, tutan eli, konuşan dili olurum. O, benimle görür, benimle işitir, benimle tutar, benimle konuşur. (Hadis-i Kutsi)

³⁰ Bir kelime okunamadığından dolayı Türkçe anlamı verilememiştir.

2. **meḳālū ve ṣallāllāhu ʿalā seyyidinā Muḥammed ve ʿalā ecmaʿīn**³¹ bābü evvel
3. mazḥar-ı zāt-ı aḥadiyyet ve mazḥar-ı şıfāt-ı mebde-i mevcūdat ve maşdar-ı
4. kâ'ināt Muḥammed Resūlullāhuñ ṣallāllāhu ʿaleyhi ve sellem rūḥāniyyetin
5. beyān ider **ḳalallāhu taʿālā māḳāne muḥammed ebā ehadin min ricāliküm velākin**
6. **resūlullāhi ve ḥatemel nebiyyīn**³² ʿazīz-i men ḳanḳı dildür ki anuñ
7. şerefinden ululıḡından kelām ide ʿazamet-i uluhiyyeti birle aña medḥ
8. itmişken nitekim buyurdı **inneke leʿalā ḥulukın ʿazimin**³³ ve zāt-ı pākı birle
9. nūr-ı muḥahharına şalavāt virmişken **innellāhe ve melāiketehu yusallūne**
10. **ʿale'nnebiyyi**³⁴ eger cemiʿ maḥluḳāt cemʿ olsa ve her birinüñ yüz biñ
11. dili olsa mümkināt ketm-i ʿademden şahrā-yı vücūda geldigi
12. zamāndan **küllü men ʿaleyhā fānin**³⁵ tecellisine deḡin anuñ medḥin
13. söylemeler anuñ deryā-yı evşāfinuñ bī- nihāyesinden bir ḳatre beyān
14. itmeyeler cemiʿsi deryā-yı ʿacizde müstaḡraḳ olub **men raʿani feḳad**
15. **raʿeyyü'l-ḥaḳ**³⁶ ḥadışini vird-i zebān idindiler ḳünki cemiʿ-i elsine

8b

1. anuñ medḥinde ḳāşırduz lāzım budur ki her kişiyeye istiʿdadına
2. göre ʿaklı irdigi miḳdarı anuñ medḥinden beyān ide ve ol
3. Ḥabībün rūḥ-ı pākine şalavāt virüb kendünüñ maḡfurlıḡı-ḳün
4. ḥazret-i ʿizzete şefiʿ getürmeḡe mültezim ola ve sünneti cān u
5. gönülden riʿayet itmeḡe müdāvemmet idine ki yarın şefiʿ olub ümmetüm
6. diyü yād ide cemīʿ enbiyā ve evliyā anuñ şefāʿatine muḥtācdur nitekim
7. buyurdı **ennāsü yaḥtācüne şefāʿatī yevmel ḳiyameti**³⁷ ḥattā İbrāhim
8. ve dükelisi anuñ ʿalemi altına cemʿ olalar nitekim buyurdı **Ādemü ve min**
9. **dūnihi taḥte livāʾi**³⁸ dükeli mevcudāt Ḥaḳ Taʿālā rūḥ-ı pākinüñ

³¹ Söz lisanı susunca hal lisanı yerine geḳer ve Allah'ın duası efendimiz Muhammed'in ve cümlesinin üzerine olsun.

³² Muhammed sizin erkeklerinizden hiçbirinin babası deḡildir. Fakat O Allah'ın elçisi ve peygamberlerin sonucusudur. (Ahzap Suresi- Ayet 33/40)

³³ Sen elbette yüce bir ahlāk üzeresin. (Kalem Suresi- Ayet 68/4)

³⁴ Muhakkak Allah ve melekleri peygambereḳok salavat getirirler. (Ahzap Suresi- Ayet 33/56)

³⁵ Yeryüzünde bulunan her canlı yok olacaktır. (Rahman Suresi - Ayet 55/26)

³⁶ Kim beni görmüşse hakkı görmüştür.

³⁷ Bütün insanlar kıyamet gününde benim şefaatiye muhtaḳtır. (Hadis)

³⁸ Adem ve ondan sonrakiler benim sancaḡım altındadır. (Hadis)

10. nūrından vücūda getürdi nitekim buyurdu **ene min nūrillāh**
11. **vel halku minnī**³⁹ çünkim ol hay kadīm kadir ferd muṭlaḳ diledi
12. kim kenz-i maḥfisin āşikāre idüb ulūhiyyetini izḥār ide ve kemāl-i kudretini
13. ‘ayan idüb ‘ālemi ‘ademden vücūda getürüp kendünün vaḥdāniyyetini bildüre
14. nitekim buyurdu **küntü kenzen maḥfiyyen feehbebtü en a‘rife fehalektü’l-halka**
15. **lā-‘arif**⁴⁰ zāt-ı ulūhiyyeti birle zāt-ı hüviyyetine tecellī eyledi ki aña tecellī[-yi]

9a

1. irādet ve tecellī[-yi] izḥār-ı kudret dirler kendü nūr-ı muḳaddesinden
2. ḥabībinün rūḥ-ı pākin vücūda getürdi **ḳāle resūlullāh**
3. **ṣallallāhu ‘aleyhi ve sellem evvele mā-ḥalaḳallāhu rūḥı**⁴¹ çün nūr-ı Aḥmed
4. nūr-ı aḥadden vücūda geldi mazḥar-ı tecellī olub āyine-i cemāl-i
5. ulūhiyyet oldı ve mīm-i Aḥmedden kevn ü mekân ta‘ayyün bulub
6. zuhūra geldi beyt *zā Aḥmed ya aḥad yek mīm farḳest* hem ‘ālem
7. deriñ mim ḡarḳest mümkināta menşe³ ve bā‘iṣ rūḥ-ı pāk-i
8. Muḥammedī vücūda gelmeyeydi mümkināt ‘ademde ḳalub ta‘ayyün bulmayaydı
9. nitekim Haḳ Ta‘ālā Ḥabībine ḥitāb idüb buyurdu **levlāke**
10. **levlāk mā ḥalektü’l-kevne vel eflāk**⁴² tefhīmi-çün bu maḥalde bir
11. temsīl eydelüm bilgil ḥaḳıḳatde rūḥ-ı pāk ḳamer miṣālindedür zīrā
12. ḳamer fī-zātihi bir mücellā ve muṣaffā āyinedür ziyā-ı ṣemse mazḥar olub
13. mazḥar-ı envār olmaḡa ḳābildür vaḳt kim ṣemse muḳābil olsa
14. ṣu‘āından nūr iḳtibās idüb münevver olur ḥaḳıḳatde nūr-ı
15. ḳamer nūr-ı afitābıñ ‘aḳsidür muḳabele sebebiyle nūr kesb idüb **münevvere**

9b

1. **fī arza nefsehu**⁴³ olub ve **münevvere li-ḡayruhu**⁴⁴ olur nitekim ḳamer ṭulū^c itdügi
2. vaḳt zulmāniyyet daḡı ḳamerün ṣu‘ā-ınuñ pertevinden nūr kesb idüb

³⁹ Ben Allah’ın nurundanım mahlukat da bendendir. (Hadis)

⁴⁰ Gizli hazine idim bilinmeyi istedim. Mahlukatı yarattım ki zatım bilinsin. (Hadis-i Kutsi)

⁴¹ Allah’ın yarattıklarından ilki benim ruhumdur. (Hadis)

⁴² Sen olmasaydın dünya ve eflakı yaratmazdım. (Hadis)

⁴³ Yeryüzünde kendini aydınlatır.

⁴⁴ Başkasını aydınlatır.

3. nūrāniyyete münkalib olur çün bu temsil ma'lūm olduysa bilgil
4. ki çün şems-i aḥadiyyet burc-ı vāḥidiyyetden ṭulū' idüb tecellī
5. kıldı maşrıḳ-ı ezelden āsūmān-ı lā-mekānda ol ḳamer-i şubḥ-ı ebed ṭulū'
6. eyledi şems-i aḥadiyyet muḳābil olub nūr-ı ulūhiyyetden münevver oldı
7. ve nücūm-ı mümkünāt daḫı maḡrib-i 'ademden ṭulınmışlardı anlara daḫı ol
8. ḳamer-i bedr-i münīrden pertev irdi cümlesi ta'ayyün bolub semā-ı kāf ve
9. nūnda ṭoḡdılar anlar daḫı ol bī-noḳşāna muḳābil olub bi-ḫāsebi'l-
10. isti'dād nūr kesb itdiler **ve şallallāhu 'alā resūlehu ve ḫabībehu**
11. **Muḫammed ve şaḫbehu ecma'in⁴⁵ bābü şānī⁴⁶** 'ālemün 'ademden vücuda geldügin
12. ve ta'ayyün bulduḡın beyān ider **ḳālallāhu ta'ālā 'azze ve celle izā erāde**
13. **şey'en en yaḳūle lehū kūn feyekūn fesübḫānellezī bī-yedihi melekūtu külli şey'in**
14. **ve ileyhi turce'un⁴⁷** iy 'azīz bilgil bunca 'avālim-i bī-nihāye kim
15. görürsin yirler ve gökler gibi taḡlar ve deryālar gibi kim kimi cürm-i

10a

1. laṭife kimine maḫşūş ki rü'yet müte'alliḳ olmaz illā şol vaḳt
2. rü'yet müte'alliḳ olub müşāhede olunur ki ḳalb gözinden perde-i
3. ḡaflet ref' ola ḫazret-i faḫr-i 'ālem rivāyet ider mi'rācda
4. şu'ūd itdiḡüm gice ḳumdan ve nūrdan bir deryā gördüm ki
5. ḫadde ve ḫaşra gelmez Cebrā'ile şordum ki yā Cebrā'il bu ḳumdan
6. deryā ḳandan gelür ve nireye gider Cebrā'il ayıtdı yā Resūlullāh Ḥaḳ
7. Ta'ālā ben bendesini ḫaḳ idelden berü ve bu deryāyı bu vech-ile cemādı
8. gördüm bilmezem ḳanda gelür ve nireye gider didi seyyid-i ādem ve meḫar-ı benī
9. ādem eydür ol Allāh ḫaḳḳı-çün kim benüm nefsum anuñ yed-i ḳudretindedür
- Allāhu
10. Ta'ālānuñ ol ḳumdan deryā ki aḳar ḳumunuñ dānesinüñ 'adedi deñlü maḫ-
11. lūḳatı vardır didi bilgil vaḳt işbu maḫalde vücuḫ-ı ḫaḳ-ı mevcūdāt zikr

⁴⁵ Allah'ın salatı onun elçisi ve sevgilisi Muhammed'in ve bütün sahabelerinin üzerine olsun.

⁴⁶ İkinci Bölüm.

⁴⁷ (Bir şey yaratmak) istediği zaman O'nun yaptığı "ol"demekten ibarettir. Hemen oluverir. Her şeyin mülkü kendi elinde olan Allah'ın şanı ne kadar yücedir. Siz de O'na döndürüleceksiniz. (Yasin Suresi-Ayet 82-83)

12. olunur ʿālem-i ervāh halk olındı cemīʿ eşyānuñ şuver-i maʿneviyyesi
13. muşavver olub zuhūra geldi baʿdehu şüret-i āherle muşavver olub vücūda
14. geldi meşelā cümleden biri insāndur ki ʿālem-i ervāhda rūhāniyyet şü-
15. retiyle muşavver olmış didi baʿdehu rūh-ı cismāniyyet şüret üzre

10b

1. muşavver olub vücūda geldi ammā rūh yine ol şüret-i kadīme-
2. si üzre cism libāsın giymekle tağyīr olmamışdur ʿarīfūñ
3. başiret gözinden perde refʿ olduğu vaqt eşyāʿı suver-i
4. maʿneviyyesi üzere müşāhede ider ammā baʿzı vardır ki tağyīr
5. olmuşdur şüret-i maʿneviyyesinden şüret-i āhere mütemessil olmuşdur
6. çār ʿanāşır gibi ve andan hāşıl olanlar gibi ve baʿzı vardır ki
7. şüret üzredür hergiz tağyīr olmamışdur melāʾike ve rūh-ı
8. insānī gibi zīrā bunlar şey-i āherle izdivāç bulub mürekkeb degüldür ki
9. ol eczānuñ birisi gitdüğü vaqt vücūd bāṭıl ola çünkim
10. ʿālem-i ervāhda mevcūdātuñ şuver-i maʿneviyyesi zuhūr buldı
11. hāzret-i Resūluñ **şallāllāhu ʿaleyhi vesellem**⁴⁸ rūh-ı pākī tayr-ı
12. hāzar emşālinde ʿarşda şecere-i nūr üzerinde tırdı Hāq
13. Taʿālā hāzretine şenā kılırdı nazar idüb gördi ki kendünüñ
14. farkında Cebrāʾilün rūhı tayrā-i hāmra mişālinde bir şecer üzerinde
15. tırub Hāq Taʿālāya tesbīh ider rūh-ı Muḥammedī **ʿāleyhiʿs-selām**⁴⁹

11a

1. didi kim iy benüm küccük qarındaşum didi rūh-ı Cebrāʾil daḥı didi kim
2. sizüñ yaşuñuz bizden artıq mıdur didi ʿaleʾl-ḥuşuş ki fevķ-ı
3. ʿarşda muʿallāķda bir necm-i ʿazīm vardır altmış biñ yılda bir kez toğar
4. ben anı otuz biñ kez gördüm Resūl hāzret ayıtdı ol necm-i ʿazīm
5. ki muʿallāķda fevķ-ı arşda altmış biñ yılda bir kez toğar sen anuñ
6. otuz biñ kez toğduğun gördüñ ol benim didi ol günlerüñ

⁴⁸ Allah'ın dua ve esenliğı onun üzerine olsun.

⁴⁹ Selam O'nun üzerine olsun

7. bir günü dünyānuñ biñ yılincadır nitekim Hāḡ Ta‘ālā kelām-ı ḡadīmimde buyurdı
8. **fi yevmin kāne miḡdāruhu elfe senetün**⁵⁰ iy āzīz nazar ḡıl bunca ‘ömrde ki
9. bir deryānuñ ḡandan gelür ve nireye gitdügin Cebra’il ‘aleyhis-selām
10. bilmedi faḡr-i ‘ālem buyurdı ol ḡumıñ ‘adedi deñlü Hāḡ Ta‘ālānuñ
11. maḡlūḡatı vardur ki birbirine muḡāyirdür didi bu cümlesi bir emr-ile
12. bilā- mādde velā-müdded vücūda gelmişdür bu maḡalde bu mezkūrāt taḡrīr
13. olunurken bir ḡālet-i zevḡıyye göñül ‘āleminde cūş eyledi deryā- yı muḡīḡ gibi
14. ḡurūş eyleyüb mevc urdı ḡaybü’l-ḡayb nūr-ı ‘ālem sırdan başıret
15. gözine tecellī ḡıldı elden taḡrīr-i evrāḡ ḡılub evşāf-ı beşeriyye bi’l-küllıyye maḡv
olub

11b

1. mün‘adim oldı çün rūḡ bu ḡāleti gördi bülbülin ḡülzār-ı
2. ‘ayine ḡarşu eḡḡān eyledi şevḡ-ı nūr-ı cemāl-ı zü’l-celālīden mest
3. oldı muḡḡarib olub ḡücūm eyledi ki ḡafes-i ‘unşuru bozub
4. ol ‘ālem-i a‘lāya cevelān itmek diledi muḡayyedlik bedeninden ḡalāş
5. olub mücerred olmaḡ istedi ḡabā-yı cismi çāk idüb **ḡubbu’l-vaḡan min**
6. **el imān**⁵¹ ḡükmince vaḡan-ı aşıyesine gitmek arzūladı ol diyār-ı
7. bī-denkte ebedī müstaḡraḡ olub bu deryā-yı ḡurbete gelmemek temennā
8. ḡıldı çün bu ızḡrāb ḡāşıl oldı göñül ‘āleminde bir ‘ālem keşf
9. oldı rūḡ bedenden müfāreḡat idicek ḡāşıl olıcaḡ nesne
10. el virdi maḡām-ı cem‘ıyyet ḡāşıl olub ḡayb ve şehādet hep bir
11. oldı **mütü ḡable ente mütü**⁵² ḡadīşi bu maḡāma işāretdür ki ölmezden
12. evvel mevt-i ihtiyārī birle öleler ki meşāyīḡ aña maḡām-ı fenā dirler
13. ḡāzret-i ‘Alī kerremallāhu vechehu bu maḡāma işāret idüb buyurmuşdur
14. ki **e’n-nāsu niyāmun fe ızā mātü inte biḡü**⁵³ ya’nī nās ḡaflet nevmiyle
15. uyumuşlardur ḡaçan öseler nevm-i ḡafletden bīdār olurlar

⁵⁰ Sizin sayageldiklerinize göre bin yıl tutan bir günde (O’nun nezdine çıkar.) (Secde Suresi - Ayet 5)

⁵¹ Vatan sevgisi imandandır.

⁵² Ölmeden evvel ölünüz.

⁵³ İnsanlar uykudadırlar. Öldükleri zaman uyanırlar.(Hz. Ali)

12a

1. ammā ol bī-dārlik bī-fā'idedür kemāl oldur ki ölmezden evvel mevt-i
2. ihtiyārī birle ölüb nevm-i ğafletden bī-dār ola yine 'Alī ḥazret
3. kerrema'llāhu vechehu buyurmuşdur ki **lev kuşife'l-ġitā'u mā üzredet yaqīnen**⁵⁴
4. ya'nī baña ol vech-ile 'ilm keşf olmuşdur ki eger ḥicāb ve perde
5. ref' olsa baña hergiz 'ilm ziyāde olub yaqīn gelmez imdi bu kelām
6. bu maqāma işāretdür bir kimse evāmirü'l-ilāhiyyeye imtişāl idüb
7. nevāhīden müctenib olsa ve aḥkām-ı şerāyi'-i nebevīyyeyi icrā idüb
8. kânün-ı tarīkat-ı evliyāullāh üzere sülük eylese mürşid-i kāmil
9. ḥuzūrında **irci' ilā rabbūke**⁵⁵ ḥitābınuñ işāreti birle vaṭan-ı aşliye-
10. sine rücū' itse ve ölmezden evvel ölse mevt-ihtiyārī birle
11. isti'dādına göre bir yaqīn ḥaşıl olur ki eger yārdan cem'-i ḥicāb ref'
12. olursa ol yaqīnden ziyāde 'ilm gelmez 'ālem-i cinānda el-ḥaḳ nesnelər dükeli
13. 'ālem-i cismānīde bulunur imden girü kelāmımuza şürū' ide çün bu za'ıf
14. faḳīre bu resme vicdānī zevkıyye ḥaşıl oldı rûḥ-ı deryāyı
15. müşāhedede müstağraḳken ğayb-ı ḥātifden cinān cānibine

12b

1. cānān cānibinden bī-cihet bir nidā işidildi ki Ḥaḳ Ta'ālā celle
2. celālühü ḥabībinüñ rûḥ-ı muṭahharını kendü nūr-ı muḳaddesinden
3. bilā-çeşm velā-resm vücūda getürdi rûḥ-ı pāk Ḥaḳ Ta'ālā ḥazretine
4. tesbīḥ ve tehlīl idüb şenā kıldı 'āle'l-infirad maḥlūḳātuñ her
5. birinüñ 'adedi miḳdārı yitmiş biñ yıl **fi yevmin kāne miḳdāruhu elfe senetin**⁵⁶
6. yılınca ba'dehu rûḥ-ı pāküñ nūrınuñ pertevinden sâ'ir
7. mevcūdāt bi-hasebi'l-isti'dād muḳtezā-yı ḥikmet üzere vücūda
8. getürdi iy ṭalīb-i esrār-ı Aḥmediyyet ve iy 'aşıḳı cemāl-i aḥadiyyet bilgil kim Ḥaḳ
9. Ta'ālānuñ zāt-ı pāk[i] ğāyet 'azametde ve istiğnādudur ḳā'imdür kendü zāt-ı
10. ulūhiyyeti birle kıyametde hiçbir şey'e muḥtāc degüldür mümkinātuñ zuhū-

⁵⁴ Eğer perde kaldırılrsa bana o kadar çok ilim verilir ki yakını göremem. (Hz. Ali)

⁵⁵ Rabbine dön.(Fecr-Suresi - Ayet 28)

⁵⁶ Bir günü bin güne tekabül eden.

11. rından zāt-ı pākine nesne ʿāʿid olmaz ve inʿidāmında zarar gelmez ammā fāil-i
12. muhtar olduğu cihetden diledi kim ʿālemi ʿademden vücūda getüre ki
13. ʿilm-i qādīmde mevcūd idi ve hazine-i gaybde mezāhir mektūm idi
14. halk eyledi kendü nūrından rūḥ-ı pāk-i Muḥammedi mevcūdāta bāʿiş
15. olmağı-çün ve icād-ı mümkināta vāsıta olmağı-çün aḥadiyyetle vāḥidiyyete

13a

1. iṣāl itmeg-içün feyz-i rabbānī mümkināta zīrā ki Ḥaḳ Taʿālā mümkināta bī-
2. vāsıta tecellī kılsa ṭāḳat getirmezler münʿadim olurlar ve nūr-ı
3. tecellīye muḳābil olub ʿaksini ḳabūl itmezler rūḥ-ı pāk-i Resūl ṣal-
4. lāllāhu ʿaleyhi vesellem işbu maḥal rūḥ-ı pāk-i nebī ʿaleyhisselām zevceteyn
5. idüğünü bildirür zevceteyndür ve bu istiʿdād vücūd-ı şerīfde mevcūd-
6. dur ki bir ciheti cenāb-ı gayb hüviyyet cānibünedür derece-i ilḥāḳda
7. Ḥaḳḳıñ feyezānını bī-vāsıta ḳabūl iderler ve ol ciheti ki mümkināt
8. ṭarafınadır feyezān-ı ilāhī ki derece-i ilḥāḳda bī-vāsıta irişür
9. anı mümkināta irişdürür pes Ḥaḳ Taʿālā rūḥ-ı Muḥammedi ʿaleyhisselām nūr-ı
10. muḳaddesesinden vücūda getürdi rūḥ-ı Muḥammedden enbiyā-ı ʿaleyhis-
11. selām halk eyledi enbiyādan ervāḥ-ı evliyāyı halk
12. eyledi zühūra geldi ervāḥ-ı evliyādan müʾmin vücūda geldi
13. ve daḳı ʿarş ve mā-fihā ve nekim varsa mā-sivā merātib üzere
14. vücūda geldi cemʿisine menşeʾ rūḥ-ı pāk-i Muḥammed oldı
15. **ve ṣallāllāhu ʿalā resūlehu ve ḥabībehu Muḥammed ve ālihi ecmaʿin**⁵⁷

13b

1. niteki ḥadīş-i şaḥīḥde vārid olmuştur pes bu maʿnā ḥazretiñ
2. asl-ı mevcūdāt olmağ-la sāʿir enbiyā-ı kirāmdan efdaliyyeti ne
3. vech-ile olduğu ʿāḳıla maḥfī ve pūşide degüldür **allāhümme ṣalli ve selem**
4. **ʿalā Muḥammedin ve ʿalā ālihi ve şaḥbihi ecmaʿin**⁵⁸ *bābü's-sālis*⁵⁹ insān dükeli mevcudāt-

⁵⁷ Allah'ın salatu O'nun elçisi ve sevgilisi Muhammed (AS)'ın ve bütün ailesinin üzerine olsun.

⁵⁸ Allah'ın salat ve selamı Muhammedin (SAV)ve onun âlinin ve bütün sahabelerinin üzerine olsun.

⁵⁹ Üçüncü Bölüm.

5. dan mümtāz olub **ve leḳad kerremnā benī ādeme**⁶⁰ hitābı muḥāṭab olmasına
6. sebeb nedür ve daḫı ḫikmet nedür ki e'azz-ı e'azz-ı eşyā oldu ve ezellī
7. ezell-i eşyā anuñ beyānındadır **ḳālallāhu ta'ālā ve leḳad kerremnā benī ādeme**
8. **ve ḫamletā ḫüm fi'l-berr ve'l-baḫr**⁶¹ ḡavsü'l-a'zam ve ḫātemü'l-velāyet
9. Şeyḫ Muḫyiddīn-i 'Arabī ḳaddesallāhu sırreḫü'l-ḫazīz eydür Ḥaḳ Ta'ālā baña didi kim
10. insān benüm sırrımdur men insānuñ sırrıyam eger insān ḫuzūrımda
11. mertebesin bileydi her nefes virüb alduḳca li-mine'l-mülk diyeydi ve
12. daḫı eger insān benüm ḫazretüme rücū' itdükde ne olacaḡın
13. bileydi herḡiz ḫayāt temennā itmeyeydi her ānda ḫācet elini bizüm der-
14. ḡāḫımuza getürüb yā rabb beni öldür diyeydi bilgil kim insān şerefiyyeti
15. ol vaḳt taḫşil ḳıldı kim Ḥaḳ Ta'ālā vaḳta ki 'ālemī 'ademden

14a

1. vücuda getürdi cemī' maḫlūḳāta kendünüñ ma'rifetin 'arz
2. eyledi ḫiçbiri ḳabül ḳılmadı insān cümle-i mevcūdātın mümtāz olub
3. ol emāneti ḳabül ḳıldı nitekim buyurdu **innā 'araḏnā'l-emānete 'ala's-**
4. **semāvāti ve'l arzı ve'l cibāle fe ebeyna en yehmilnehā ve eşfeḳna minhā ve ḫamelehā**
5. **el-insānu inneḫü kāne ḫelūmen cehūla**⁶² pes insāndan ḡayrıda ol
6. isti'dad yoḡıdı kim ol emāneti ḳabül ḳıla **innallāhe ye'murukum en**
7. **tū'eddū'l-emānāti ila ehlihā**⁶³ ḫükmince emāneti şāḫibi ṭaleb ḳıldıḡı
8. vaḳt teslim olına ḳünki insānda ol ḫāşiyet vardı kim
9. emānet ṭaleb olunduḡı vaḳt şāḫibine teslīm itmekdür def'i 'arz
10. olunduḡı gibi ḳabül ḳıldı imdi ol emānet ba'zılar eydür cāndur kim
11. cānla Ḥaḳḳa meşḡul olasın ve ba'zılar eydür 'āḳıldur ki dā'im

⁶⁰ Biz hakikaten insanoḡlunu şan ve şeref sahibi kıldık. (El-İsra Suresi - Ayet 17/70)

⁶¹ Biz hakikaten ademoḡlunu şan ve şeref sahibi kıldık ve onları (çeşitli nakil vasıtaları ile) karada ve denizde taşıdık. (El-İsra Suresi - Ayet 17/70)

⁶² Biz emaneti göklere, yete ve daḡlara teklif ettik de onlar bunu yüklenmekten çekindiler. (Sorumluluḡundan) korktular. Onu insan yükledi. Doğrusu o çok zalim, çok cahildir. (Ahzab Suresi- Ayet 72)

⁶³ Muhakkak Allah size emanetleri ehline vermenizi emretti. (Nisa Suresi- Ayet 58)

12. mülâhaza-i Hâkda olasin ve ba'zilar eyitdi kim imândur ve ba'zilar eyitdi
13. kim 'ilmdür ki kesb-i kemâl bunuñla olur pes insân bu dört nesne
14. birle mevcûdâtdan mümtâz oldı ki biri rûhdur aña **ve nefehu fihi**
15. **min rûhî**⁶⁴ izâfet hâşıl olmışdur ve sâ'ir zî-rûhda

14b

1. ol izâfet yoğdur ve biri dağı 'ağldur ki **el 'ağlu rûhun fi'l-ğalbi**⁶⁵
2. rûhuñ dağı şerefiyyeti 'ağl-ıladur ki Hâk Ta'âlânun zâtını ve şifâtını
3. bilmekdür zâtına ve şifâtına lâyığ olmayan şifatlardan tenzih itmekdür
4. **ve 'alleme âdeme'l-esmâ'e kullehâ**⁶⁶ esmâ-ı eşyâ' öğretilüb cüz'ıyye ve
5. küllıye 'âlim olmağdur ol dağı insândan gayrıda bulunmaz ve biri
6. dağı imândur ki Hâk Ta'âlânun cemâl-i nûrınıñ işrâkıdur ki gönül
7. göğinde tulû' ider zûlmi küfri mahv ider ol dağı insândadur pes
8. ol şerefiyyet rûh-ı izâfiden hâşıl oldı ikinci emânet
9. yükin cân arğasında getirmekten hâşıl oldı üçüncü 'ağldur
10. ve dağı insân nüşha-ı câmi'adur Hâkğın zâtına ve şifâtına mazhar
11. olub mazhar olmışdur sâ'ir mevcûdât hâşş bir isme ve bir şifata
12. mazhar düşmişdür yâhüd dağı artuğ ammâ insân mazhar-ı cemî'ü'l-
13. esmâ' ve 'ş-şifâtdur cemî' mevcûdât insân için vücûda geldi
14. Hâk Ta'âlâ insânda zâhir olduğı gibi hiçbir şeyde zâhir olmadı
15. lâ-cerem insân cemî' mevcûdâtdan mümtâz oldı ve dağı insânun ağıarı

15a

1. ağıar-ı insân olmasına sebep budur ki Hâk Ta'âlâ aña bunca izâz
2. ve ikrâm kılub ağısen-i tağvîm üzere halk idüb 'ağl rûh
3. virmişken ve dükeli mevcûdât insânun meşâlihi için vücûda
4. getirüb insânı kendü için ve ğalbi cemâl-i ilâhiye âyine olmağı-çün
5. zuhûra ol bu elğaf-ı keremün ğadrini bilmeyüb 'ömrini hevâsına
6. şarf nefsine muğalefetlik itmeyüb Hâkğun emrine ğoyub şeyğân

⁶⁴ (Ona ruhumdan üflediğim zaman) (Hicr Suresi- Ayet 29)

⁶⁵ Akıl kalbde ruh (gibi)dir.

⁶⁶ Allah Adem'e bütün isimleri öğretti. (Bakara Suresi- Ayet 31)

7. fermânında olmağla ʿömri giçer yâhüd neʿüzübillâh vaḥdâniyyette
8. inkâr idüb anuñ rızķın yiyüb ğayrı maʿbūd idinüb vādî-i
9. ḍalâletde yüzi üzere düşer lâ-cerem Ḥaķ Taʿâlânuñ ğayyurlığı şıfatı
10. olan ism-i müntakim ḥükmince ol ʿazîz-i zü'n-tikâm ebedü'l-âbâd
11. o celâlde nâr-ı ḳahhâriyyesi birle bir mertebede ʿazâb ider ki **min evvelehu**
12. **ilâ aḥirehu**⁶⁷ ne kim vücûda gelmişdür ğayrı insân anuñ ihrâķına baķub
13. şiddetin ve ʿazâbın görüb ḥamd iderler ki kendüleri şüret-i insânda
14. olub ol şıfatla muttaşıf olub ʿazâb-ı elîm birle muʿazzeb
15. olmadılar pes envâc-ı niʿam ve eltâf-ı kerem ve müşâhede-i cemâl

15b

1. ḥayy-ı sübhân muṭîler içündür eşedd-i ʿazâb-ı nîrân ve ḳahr-ı melik-i mennân
2. münkirler ve ʿaşîler içündür bu cihetden insânunñ aḥķarı aḥķar-ı eşyâ
3. oldı hemân ricâmuz cenâb-ı bî-niyâzdan oldur ki saʿâdet-i dü cihânı
4. müyesser kıla âmîn ve **şallallâhu ʿalâ resülehu Muḥammedün ve âlihi ve şaḥbihi ecmaʿin**⁶⁸ *bâbü*'
5. *r-râbi*⁶⁹ sâlik cenâb-ı aḳdese ne vech-ile seyr ider sülükinde ne
6. görünür ḳablel-vuşlat kim aña seyr-i ilallâh dirler **ḳâllallâhu taʿâlâ ʿazze ve**
7. **celle vellezîne câhedu finâ lenehdiyennehum subulenâ**⁷⁰ **ḳâle resülullâh şallal-**
8. **lâhu ʿaleyhi vessellem min aḥabbü liḳâ'allâh aḥabbüllâhe liḳâ'i ve min kerihe**
9. **liḳâ'allâh kerreallâh lekâ'i**⁷¹ iy ʿâşîķ-ı sâlik-i râh-ı ḥazreti Allâh ve iy
10. ṭâlib-i râğıb-ı üns-i lîmaʿallâh ḳaçan bir kimse evâmir-i ilâhiyyeye imşâl
11. idüb nevâhîden müctenib olsa ve aḥķâm-ı şerâyiʿ-ı nebeviyyeyi icrâ
12. idüb mürşid-i kâmil ḥuzûrında irse beyt mürşid oldur ki
13. bir nefesde hemân ide yüz cân vâşıl-ı cânân irşâdınunñ
14. işâreti birle ṭarîķ-i müstakîme sülük eylese cezbe-i ilâhî aña ḳarşu

⁶⁷ En öncekinden en sonuncuya kadar.

⁶⁸ Ve Allah (C.C.)'in selamı O'nun elçisi Muhammed (SAV)'in ve onun ailesinin ve arkadaşlarının cümlesinin üzerine olsun.

⁶⁹ Dördüncü Bölüm.

⁷⁰ Ama bizim uğrumuzda cihat edenleri elbette kendi yollarımıza eriştireceğiz. (Ankebut Suresi-Ayet 69)

⁷¹ Resulullah (SAV) buyurdu ki; her kim Allah'a kavuşup görmeye muhabbet ederse, Allah da ona kavuşup görmesini sever. Her kim de Allah'a kavuşup görmeye hoşlanmazsa Allah da ona mülaki olmayı hoşlanmaz. (Hadis)

15. gelüb şehneşîn-i kıurba iledür ve bir cezbe iki cihân halkınıñ

16a

1. ‘amelinden yigdüür nitekim buyurdı **cezbetü min cezbâti’r-rahmani efđalu min**
2. **a‘mâliş-şakaleyn**⁷² ve dağı enbiyānuñ ve evliyānuñ rüĥāniyyetlerinden
3. feyz irüb aña dest-gır olurlar ve dükelisi mürşid olub
4. tarıķ-ı ĥaķķa ta‘līm iderler anuñ cismāniyyeti rüĥāniyyete tebdil
5. olur cehl-i ‘ilm ġafleti ĥuzūra keşāfeti le‘āfete zılmāniyyeti
6. nūrāniyyete münķalib olur ammā ol emrde kim envārdan müşāhede
7. olunur nūr-ı zıkrı sālİK isti‘dādına ġöre ve ĥavşalası neye
8. tākāt getirürse ol miķdār zāhir olur ekşer budur ki bir ziyā
9. ve bir leme‘ān peydā olur şuā‘-ı berķ-ı ĥātif gibi müşāhede olunur
10. ve sür‘atle ĥicāba girer sālİK anı ĥayāl şanur fark idemez
11. sür‘atle zā‘il olduğı için zīrā nefis-ile ünsiyeti yoķdur
12. anuñ-çün sür‘atle zā‘il olur andan şoñra envār ġalebe ider ve ziyāde
13. müşāhede olunur envār-ı zıkr ve envār-ı ‘ibādāt ve nūr-ı ħalb ve nūr-ı rüĥ
14. ve nūr-ı imān ve nūr-ı ‘irfān ġöñül baħrinde mevc urub bölük bölük
15. mevcler kenāra urmaġa başlar envār-ı muĥtelife müşāhede olunur

16b

1. andan şoñra seyr-i rüĥāniyyete ve ‘ālem-i melekūta uğrar ervāĥ-ı enbiyā ve
2. evliyā ve melā‘ike ġorinür nūr dağı cinān ve nīrān ‘arz olunur ve
3. ‘arş ġorinür ve dağı ‘azāb-ı ħabr ve keşf-i şūr müşāhede olunur
4. ba‘de-ez-in ġaybü’l-ġayb nūrı zāhir olur evvel-emirde leyle-i muzlimde
5. şaĥāb-ı muzlimden māĥ-ı tābān niķābın cemālinden ref‘ idüb ‘ayān
6. olduğı bir nūr muzī ve maşrıķ ki ġāyetde şeffāf ġöñül ġöginüñ
7. maşrıķından ĥurşid-i cihān gibi tılū‘ idüb tecellī kıılır ol vaķt ölüm
8. ĥayāli sālİKüñ ġöñlinden ref‘ olur zevķ-ı rüĥānī ĥāşıl olub
9. ve şevķ-ı cemāl-i zü’l celālī peydā olur arzū-yı nefsanīyyeye
10. ve’z-zāyidi cebbāniyyeye meyl itmez ġöñlinden maĥv olur Ĥaķ Ta‘ālānuñ

⁷² Rahmanın cezbelerinden bir cezbe iki dünyanın amellerinden daha hayırlıdır.

11. şevk(ı) birle gönli memlū olur ve havātır kalbden mürtefi^ç olur zıkr-i
12. kalbī hāşıl olur lisān-ı kāl sākin olur lisān-ı hāl zıkre
13. şürū^ç ider **lisāni'l-hal entaqa min lisāni'l-meķāl**⁷³ ve bu nūruñ
14. ziyāsi katında ziyā-ı şems zerre-i muzlimeye döner ve dađı bu nūrdan
15. öyle şevk gelir ki eger dükeli maķāmāt ^çarz olınsa kabūl kılmaz

17a

1. bī-maķāmlık taleb ider bu nūr zıkr nūrıdur ki ma^çrifet nūrınuñ
2. ^çaksine muķābil olub münevver olmış ma^çrifet nūrınuñ levniyle
3. imtizāc bağlamışdur ve dağı bu maķāmda Hāķ Ta^çālānuñ celāli nūrı
4. ve cemāli nūrı tecellī ider ammā vaķt olur ki ol cemāli nūrı ba^çdehu
5. celāl nūrı müşāhede olunur vaķt olur ki nūr-ı celāl nūr-ı cemāl-ile
6. imtizāc bağlayub ma^çiyyetle tecellī kıılır ammā bu za^çıf faķiri eydür
7. göñlüm Cenāb-ı Hāķdan lāyih olan budur ki ekser evvel emrden nūr-ı
8. cemālden bir leme^çān müşāhede olunur mezkūr nūrı ol gibi andan
9. şoñra nūr-ı celāl zāhir olur zīrā ki evvel-emirden basīť nūrı nūr-ı
10. celāl tecellī kıılsa sālīk añā tākāt götüremez derhāl vücūdı
11. yanub kül olur ve hem zulmānīdür idrāk idemez nūr-ı cemāl muzī ve
12. maşrıķdur ve bī-levndür nūr-ı celāl zulmānī müfnī ve muħriķdur bu mezkūrāta
13. sālīk bī-hasebi'l-isti^çdād müşāhede ider ve bu aħvāl-i mezkūr
14. ^çilm zevķidür tātmin bilmez ve hem görmelüdür dimelü degüldür **ve'l-hamdullāhī**
15. **rabbü'l-^çālemīn ve şallallāhu ^çalā Muħammedin ve ^çalihi ve saħbihi ecma^çın**⁷⁴

17b

1. *bābü hāmīs*⁷⁵ sālīkleriñ meşrebleriñ iħtilāfātın bildürür beyān
2. ider **ķālallāhu Ta^çālā ^çazze ve celle ķul kullu ya^çlemu ^çalā şākiletihi**⁷⁶
3. Hāķ Ta^çālā celle celālühū rūħ-ı insānī pertev-i nūr-ı Muħammedīden vücūda

⁷³ Söz lisānı susunca hal lisānı onun yerine geçer.

⁷⁴ Alemlerin Rabbi olan Allah'a hamd olsun Muhammed (SAV) ve onun ailesi ve arkadaşlarının cümlesinin üzerine salat olsun.

⁷⁵ Beşinci Bölüm.

⁷⁶ Yüce ve Celal sahibi olan Hak Taala buyurdu ki herkes kendi mizac ve meşrebine göre iş yapar. (El-İsra Suresi-Ayet 84)

4. getürdi ve her birinde bir nev^a hâşiyet-i ta'biye kodı rûh-ı 'anâşır
5. libâsın giyüb 'âlem-i şehâdete geldükden soñra ol hâşiyet zâhir
6. oldı nitekim güneş tulû^c itmeden eşyâ hâlî üzre turur hafâ
7. üzredür zâhir degüldür ammâ her birinüñ vücūdında bir nev^a hâşiyet
8. vardur ki maḥfî degüldür vaḳtâ kim güneş tulû^c ide her birî isti'dādına
9. göre şemsüñ pertevinden naşîbin alur ve her birinüñ havâşşı zâhir olur
10. ḥaḳîkatde bir şemsüñ pertevinden eşyâ-ı muḥtelifde elvân-ı muḥtelife
11. peydâh olur çünkim şems-i ḥaḳîkat 'adem 'âlemine tecellî kıldı
12. mümkinât ḥazîne-i gaybde mektûm idi ve 'ilm-i ḳadîmde mevcûd
13. idi cümlesi ol tecellîden **levnü'l-mâ levnü iza**⁷⁷ ḳazıyyesince imkāniyyet
14. rengiyle boyanur ta'ayyün buldılar ve daḫı her işi Ḥaḳ Ta'âlānuñ
15. şıfatlarından bir şıfata maḫzar düşmişdür vücūdında ol

18a

1. şıfātuñ ḥükmi ğālib olmuşdur ve Ḥaḳ Ta'âlānuñ her şıfatınıñ bir nev^a
2. levni ve bir nev^a zevḳı ve bir dürli tecellîsi vardur ki daḫı birinde bulunmaz
3. anuñ-çündür meşārib-i evliyā birbirinden mütefāvit olduğı pes her
4. kimsenüñ seyri ve müşāhedesi meşrebinüñ isti'dādına göre olur
5. ba'zı olur ki sālîk meczûb-ı meşreb olur ve ba'zılar olur ki
6. meczub-ı sālîk olur ve ba'zılar olur ki meczûb-ı maḫz olur
7. bunlaruñ 'aḳıllarınıñ nûrı yağmalanub da'ire-i 'aḳıldan ḳadem taşra
8. başar⁷⁸ teklîfât-ı şer'ıyye anlardan sâḳıḫ olur eydürler ki anlar
9. iḳtidâ itmeyeler ve inkâr daḫı itmeyeler ekser añlara iḳtidâ idenler müllhidlerdür
10. ve mubāḫiler ve mezhebsizler ve bî-namāzlardur ki ol tã'ife her diyârda
11. fî zamānına çoḳdur ricāmuz dergāh-ı bî-niyāzdan oldur ki ḳademümüz
12. şırât-ı müstaḳîmde ber-ḳarâr ide ve ḳānûn-ı ḫarîḳat üzre sülûk
13. idüb kendünüñ zāt-ı bî-çününüñ tecellîsin müyesser ḳılıvire velḥāmdülillāhi
14. **rabbü'l-'âlemîn ve şallāllāhu 'alî seyyidinā Muḫammedin ve alā ecma'in**⁷⁹ **bābü**

⁷⁷ Renkten renge girercesine.

⁷⁸ Kelime "başar" yazılmış, anlam uymadığı için "başar" olarak okunmuştur.

⁷⁹ Alemlerin rabbi olan Allah'a hamd olsun ve Peygamberimiz Efendimiz Hz. Muhammed'in ve bütün hepsinin üzerine salat olsun.

15. **sādis**⁸⁰ seyr-i ilāllāh ve seyr-i fi'llāh sırrın beyān ider

18b

1. **ḳalallāhu Ta'ālā 'āzze ve celle ve naḥnu eḳrabu ileyhi min ḥabli'l-verīdi**⁸¹
2. **ḳāle resūlullāh ṣallāllāhu 'aleyhi vesellem levvyutimmu cebel[ün] lehebite alallāhu sadla**⁸²
3. bilgil kim rūḥuñ 'ālem-i ervāhda ḥicābı yoğıdı isti'dādına
4. göre müşāhede-i var idi çünki ḳurb-ı civār-ı rabbi'l 'ālemīnden
5. rıḥlet itdi ve ol 'ālem-i ünsden bu 'ālem-i vahşete düşdi
6. ve ol 'ālem-i ḳurbdan bu 'ālem-i bu'da düşdi ve yetmiş biñ ḥicab ile
7. maḥcüb oldu ve ol üns-i ḳadīmi unudub bu 'ālemle me'nūs oldu
8. rūḥ müşāhede-i cemāl-i ulūhiyyet birle maḥcüb olub bu eşkāl-i
9. elvāna mültefit olub āşinā oldu vaḳta kim 'ināyet-i ezeliyye ve sa'ādet-i
10. sermediyye irüb **irci' ilā rabbike**⁸³ ḥiṭābı sem' -i cāna irse derḥāl
11. ol üns-i ḳadīmüñ şevḳ(ı) cānda zāhir olur ve ḳadīm dostını yād
12. idüb şevḳ ve zevḳ birle bi'l-külliyye Cenāb-ı Ḥaḳḳa müteveccih olur
13. hevā-yı nefsāniyyeden rücū' idüb pişmānlık ve nedāmet müstevlī
14. olur çünkim ol Cenāb-ı cānib-i Ḥaḳḳa müteveccih ola eltāf-ı
15. ilāhī anı ḳarşulayub ol ḥicābları bir bir nazarından getürür

19a

1. ve cemāl-i bī-çünını 'ayān ider pes seyr-i ilallāh oldur ki sālīk sülūk
2. itmeklige ḳadem urdıḡı vaḳt maḳām-ı aşliyesine irince vāḳi'
3. olan vaḳāyır' ve zāhir olan envār ve ne kim buña beñzer var ise ki
4. her biri bir ḥicābdur anları ḳaṭ' idüb maḳşūd-ı ḥaḳıḳiyye irmege
5. aña seyr-i ilāllāh dirler ve seyr-i fi'llāh oldur ki sülūkün temām
6. itdükden şoñra maḳām-ı ma'rifetine ḳadem başar 'ārif olur Ḥaḳ Ta'ālā-
7. nuñ şifatlarından vücūdını fānī ḳılub ḥer şey' ḳanḳı şifatına maḫzar

⁸⁰ Altıncı Bölüm.

⁸¹ Yüce ve Celal sahibi olan Hak Taala buyurdu ki biz ona şah damarından daha yakınız. (Kaf Suresi- Ayet 16)

⁸² Resulullah (SAV) buyurdu ki; Dağ yıkılmış olsa Allah'a doğru yuvarlanır.(Hadis)

⁸³ (Sen ondan hoşnut o da senden hoşnut olarak) Rabbine geri dön. (El-Fecr Suresi- Ayet 89/28)

8. düşmüşdür anuñ sırrın ve tecellîsin kendü vücūdında bulur ve
9. şey²-i âherde aramağa ihtiyâc olmaz zîrâ insân nüşha-i câmi¹dür
10. ve muṭlaḳadur dükelîsin bî-vâsıta zât-ı bî-çūndan müşâhede
11. ider şol zuhūr-ı emvâc-ı deryâdan müşâhede kılduğuñ gibi
12. bu maḳâm ulu maḳâmdur ʿârif bu maḳâmda zât-ı bî-çūn şıfatlarına
13. zât-ı bî-çūndan müşâhede ider **mānazartu min şey²in illa ve raʿeytullāhe**
14. **fîhi**⁸⁴ sırrı bu maḳâmda muḫaḳḳaḳ olur sırr-ı maʿallāh oldur ki her
15. müşâhede kim ḫâşıl olur maʿrifet nūrınuñ kuvveti birle olur

19b

1. ʿârif bu maḳâmda Ḥaḳḳ-ıla görür Ḥaḳḳ-ıla söyler ve Ḥaḳḳ-ıla işüdür bu
2. ḫadîşüñ maʿnâsı birle muḫaḳḳaḳ olur **küntü lehu semʿân ve baṣarân ve yedʿen ve lisânen**
3. **febî yesmeʿu ve bî yabşurü ve bî yabtuşü ve bî yantıķü ve-l-ḫamdülillāhi rabbü'l-ʿâlemîn**
4. **ve şallāllāhu alâ seyyidinā muḫammedin ve alāecmaʿin**⁸⁵ **bābü sâbi**⁸⁶ bu bāb
5. fenâ maḳâmınuñ beyânındadır **ḳälellāhu ta!älâ ʿazze ve celle**⁸⁷ **küllî men ʿaleyhâ**
6. **fānü yabḳā vechü rabbike zü-l-celâli ve'l iḳrām**⁸⁸ **ve ḳale resulullāh**
7. **şallāllāhu ʿaleyhi vessellem el-fenaʿü sıfatü'l-ḫalk ve'l-bekāʿu sıfatü'l-ḫaḳ**
8. nihâyet **menzil-i sâlik ʿadem şod be-menzilhaʿi rabbânî ḳidem şod**⁸⁹ bilgil kim
9. fenâ ʿibâretdür rüsüm-ı beşeriyetüñ izmiḫlâlinde izâle-i cehlinden ve refʿ-ı
10. ḡafletden sâlik Cenâb-ı zât-ı aḳdese ol vaḳt ḳurbiyyet kesb idüb
11. hümay-ı cân hevâ-yı hüviyyete pervâz ider ki mevt-i ıztırârîden evvel
12. mevt-i ihtiyārî birle ölüb kendüliginden âzād ola ol vaḳit
13. beḳâ-yı ḫaḳîkî ḫilʿatın giyüb ḫayât -ı cāvidānîye ire mādāmki

⁸⁴ Neye baksam onda Allah'tan bir iz (tecelli) görüyorum.

⁸⁵ (Ben bir kulumu sevdiğim zaman) onun işiten kulağı, gören gözü ve tutan eli, konuşan dili olurum. O benimle işitir, benimle görür, benimle tutar ve benimle konuşur. (Hadis-i Kudsi) Alemlerin Rabbi olan Allah'a hamd olsun.

⁸⁶ Yedinci Bölüm.

⁸⁷ Allah'ın salâtı Efendimiz Muhammed (SAV)'in ve cümlesinin üzerine olsun.

⁸⁸ O gün geldiğinde herkes fâni olacaktır. Ama celal ve kerim olan Allah ebediyen kalıcı olacaktır. (Rahman Suresi- Ayet 55/26,27)

⁸⁹ Fani olmak yaratılmışın sıfatıdır. Ebedi olmak ise yaratıcı olan Allahu Taala'nın sıfatıdır.

14. sālîk vücūdında mişkāl-i zerre vücūd-ı beşerîyyet bâķī ola maħcūb
15. olub vaħdet menziline ķadem irmez beyt

20a

1. *varlığıñdan zerre ķalsa iy nigār / maħcūb ider görmezsin rüy-ı yār*
2. *iy şalik-i rāh-ı ħazret-i Allāh / ve iy tālîb-i rāģîb-ı üns-i ma‘allāh*
3. bilgil kim fenā ol vaķt ħāşıl olur kim mürşid-i kāmîl ħuzūrında
4. ķānūn-ı tarîķat üzre riyāzet ķeküb taşfiye-i ķalbe mülāzım
5. olub ve devām-ı zikre mülāzım olub ħavātır-ı mā-sivāyı ķalbūñden
6. ref‘ idesin ve bunuñ üzerine müdāvemet gösteresin kelime-i
7. tevĥîd mişķalı birle āyine-i dilden ğubār-ı mā-sivāyı silüb pāk
8. mücellā muşaffā olub ğaybü’l-ğayb nūrınuñ ‘aksini ķabul itmeklik
9. isti‘dād ħāşıl ola ol vaķt Ĥaķ Ta‘ālānuñ ‘azze ve celle müfnî-
10. lik şifatınuñ nūrı kim nūr-ı celāldur muĥarriķ ve źulmānîdür fenā-yı ‘ālem
11. burcından tülū‘ ve bî-cihet ‘ayān ola kevn mekān nā-büd olub
12. muzmaĥill ola sālîk ol vaķit kendüden münseliĥ olur
13. kendüyi kendüde bulmaz olur göñlinden cemi‘ mürtefi‘ olur ne
14. vişāl temennāsından ve ne firķat ħavfında olur hemān murādı
15. mest ħayrān olub vücūd-ı mecāzîsinden āzād olub

20b

1. kendü kendüde maĥv olmaķ ola beyt ħün tecellî eyleye
2. *nūr-ı celāl / maĥv olub ķalmaya sende perr ü bāl cezbe-i Ĥaķ ire ol*
3. demde saña da‘vet ide seni kendüden yaña kendü aralıģın
4. vire varlık saña irģüre silkü sözün seni saña ķaçan kim bu
5. nūr-ı müfnî tecellî kıla vücūd-ı beşerîyyet maĥv olur sālîk şimdiye deģin
6. gördüklerin görmez olur dili zikrden ve ķalbi fikrden ķalur ‘ışķ-ı
7. ilāhî vicdānında cüş idüb deryā-vār mevc urur bî-iĥtiyār
8. ħurüş idüb bir mertebede pervāz urur ki heft eflāk
9. ve ‘arş-ı ‘azîm ayağı altında ķalub ğüninde ķonub ķarār itmeģe bir şecer
10. bulunmaya ehl-i ‘arz nücūma nazar itdüģi ğibi bir mertebede ‘arş anuñ ‘ulüvv-i

11. pervāzına nazar ide rūḥ bu mertebede pervāz ururken fenā-yı
12. ḥaḳīḳī zāhir olub beḳa-yı ḥaḳīḳī tecellī ‘ayān olur ve rūsūm-ı beḣeriyyet
13. bi’l-külliyeye münseliḣ olub nām niṣān aradan ref‘ olur cem‘-i menāzil
14. ḳat‘ olub Ḥaḳ nūrı birle zāt-ı Ḥaḳḳa görür ve Ḥaḳ sem‘i birle
15. kelām-ı Ḥaḳ istimā‘ ider ve dükelī varlık hep Ḥaḳḳıñ olur

21a

1. ve bu ḥadīṣüñ ma‘nisi bu maḳāmda muḥaḳḳaḳ olur nitekim ḥadīṣ-i ḳudsīde
2. buyurur **kuntu lehu sem‘ā[n]ve baṣīrā[n] ve yeden ve lisāne[n] febī yesme‘u vebī**
3. **yabṣurū vebī yabtuṣū vebī yanṯiḳū**⁹⁰ bu maḳām ḥāṣıl olmayınca
4. insān-ı kāmil olmaz ve maḳām-ı fenāya ḳadem urduḳdan ōñra zāt-ı
5. bī-ḳūn tecellī ḳılır ki aṣıl maḳṣūd olur ammā bilgil fenā iki nev‘
6. üzredür biri oldur ki ḳable’l-vuṣlaṯ tecellī ōıfatında vāḳi‘ olur
7. anuñ ‘alāmeti oldur ki hissi zāhir ‘amelden ḳalur ḥīn-i müṣāhede-
8. de baṣīret gözi envār-ı ğayba nāzır olur envār-ı ōıfāt bir
9. mertebede ğalebe idüb tecellī ḳılır ki beyāna gelmez ve biri oldur ki ba‘de’l-
10. vuṣlaṯ tecellī zātında ḥāṣıl olur inṣā‘allāhu ta‘ālā maḥallinde
11. beyān oluna **ve-l-hamdülillāhi rabbü’l-‘ālemīn**⁹¹ **bābü ṣāmin**⁹² tecellī-i zāt
12. beyānındadır **ḳālallāhu ta‘ālā celle celālehu felemmā tecellā rabbuhu lil cebeli**
ce‘alehu

13. **dekken ve ḥarra Mūsā ṣa‘iḳān**⁹³ ve **ḳāle resūlullāh ṣallallāhu ‘aleyhi vesellem**
14. **innallāhe ḥaleḳa ādeme fe tecellā fīhi**⁹⁴ iy ‘azīz bilgil kim tecellī ‘ibāretdür
15. andan ki Ḥaḳ Ta‘ālānuñ zāt-ı bī-ḳūnı ve ōıfāt-ı muḳaddesi ‘ayān

21b

1. ola ki anuñ beyānı olmaya tecellī-i zātuñ ‘alāmeti oldur ki ḳaçan
2. sālik nūr-ı celāl müṣāhede ḳılrsa ve maḳām-ı fenāya irse ba‘dehu

⁹⁰ (Ben bir kulumu sevdiğim zaman) onun işiten kulağı, gören gözü, tutan eli ve konuşan dili olurum. O benimle işitir, benimle görür, benimle tutar ve benimle konuşur. (Hadis-i Kudsi)

⁹¹ Alemlerin Rabbi olan Allah’a hamd olsun.

⁹² Sekizinci Bölüm.

⁹³ Rabbi o dağa tecelli kılınca onu paramparça etti. Musa’da baygın düştü. (Araf Suresi- Ayet 143)

⁹⁴ Allah’ın elçisi (Allah’ın salat ve selamı onun üzerine olsun) buyurdu ki; Muhakkak Allah Âdemi yarattı ve sonra onda tecelli etti. (Hadis)

3. cemāl zāhir olsa ki Ḥaḳ Ta‘ālānuñ luṭfı şifātudur ve nūrı bī—
4. renkdür nitekim zıkr olındı ve daḥı envār-ı sıfāt bir mertebede galebe
5. ider şāhib-i vākı‘a daḥı fark idemez olur bundan soñra sālİK
6. nesne görmez olur ve envāruñ galebesi kesilür şubḥ-ı şādİK mişā-
7. linde ‘ālem-i ğaybü’l-ğaybdan bir ‘ālem görünür sālİKden hiss-i ḥayālı
8. ve hem idrāk mürtefi‘ olur şeş cihet götürülüb kevn mekân
9. nā-bedīd olur sālİK müteḥayyir olub vücūdınün in‘idāmın temennā
10. kıllur maḳāmāt ve menāzil münkaṭı‘ olub sālİK ‘ārif olur
11. beyt *nūr-ı zāt ide tecellī nāgehān/ bī-zamān bī-mekān bī-*
12. *nişān* ğayb ola ol dem göziñden kā’ināt ğarkā varub bu
13. nu‘ūt-ıla şifāt kendü zātın kendü zātı-la ‘ayān ol görür
14. Ḥaḳ söz budur iy ‘irfān-ı cemi‘ enbiyā ve evliyā bu maḳāmda ğāyet
15. ḥayretlerinden⁹⁵ Ḥaḳ Ta‘ālānuñ zāt-ı bī-çününüñ ‘azametinden

22a

1. dizlerin çeküb ellerin dergāh-ı ‘azamete ḳaldurub **sübḥāneke mā‘refne-**
2. **ke ḥaḳḳahu ma‘rifetike**⁹⁶ virdine mülāzım olmışlardur kimdür ki anuñ zāt-ı
3. bī-çününden ḥaber vire anuñ ḥaberi bī-ḥaberlıḳdur ve nişānı bī-
4. nişānlıḳdur zāt-ı hüviyyetde bundan ğayrı söz yoḳdur hemān
5. ‘acz-ile sükündür zīrā zāt-ı Ḥaḳ oldur ki andan ḥaber virilmeye
6. ve hıçbir şey[e] müşābih olmaya nitekim kelām-ı ḳadīmde lisān-ı Cebrā’ilde
7. ḥaber virdi ve zāt-ı ulūhiyyeti ḥaḳḳında buyurdı **leyse ke mişlihi şey’un**
8. **ve huve’s-semī‘u’l-basīru**⁹⁷ cemī‘ ‘ālem ‘acz-ile ḥayretde ḳalmışdur hıç
9. kimse andan ḥaber virmiş degüldür zīrā ḥaber virmek ol vaḳt
10. olur ki anuñ mişli ola anuñ ḥod mişli mānendi yoḳdur bilgil
11. kim zāt-ı bī-çün tecellī ḳılduḳdan soñra dükeli mevcūdātūñ tecellisi ‘ārifüñ
12. vücūdında cem‘ olur gelmek ve gitmek götürülür zāhir ve bāṭın hep
13. berāber olur **men ‘arefe nefsehu feḳad ‘arefe rabbehu**⁹⁸ ma‘nāsı

⁹⁵ Kelime sehven “ḥ” ile yazılmıştır.

⁹⁶ Seni her türlü noksanlıktan tenzih ederiz, seni bilmemizi istediğin gibi bilemedik.

⁹⁷ Hiçbir şey onun misli gibi değildir ve O her şeyi işiten ve görendir. (Şura Suresi- Ayet 11)

⁹⁸ Kim ki nefisini bildi Rabbini de bilir.

14. ‘ayān olur ve ol ‘azīz ki buyurmuşdur **mā nazartu şey’un illā**
 15. **ve raeytullāhe fihī**⁹⁹ bunuñ ma‘nāsı bu maḳāmda muḥaḳḳaḳ olur

22b

1. beyt hem ‘ālem ziyā-ı nūru’l-lāh / leyse fī cenneti’l-vücūdu sivāh¹⁰⁰
2. ‘ārīf¹⁰¹ bu maḳāma varur ki deryā-miṣāl olur mümkināt anuñ
3. mevci düşer lezāiz-i zulmānī ve alā’im-i¹⁰² nīrānuñ vücūdında zāhir
4. olur heşt bihiştūñ ziyetin ‘arz itseler gözi kıyruḡı-la nazār
5. kılmaz devrinūñ merkezi anuñ ḳalbi olur ūems nūrı anuñ ḳalbinden
6. iḳtibās ider bunda ne zamān ḳalur ne mekān ḳalur ne niṣān bunda
7. ne gice ḳalur ne gündüz ki **leyse ‘indallāhe şabbāḡa velā mesā**¹⁰³ bu bir
8. ṭulū‘dur ḡarbı yoḡ ve bir ‘ayāndur ki nihānı yoḡ ve bir ‘ummāndur ki
9. kenārı yoḡ ve bir ‘ilmdür ki cehli yoḡ ve bir cemāldür ki ḡicābı yoḡ
10. cemi‘ evşāf maḡv olur nūr-ı zāt muṭlaḳ ḳalur insānuñ nihāyet
11. seyri tecellī-[yi] zātdur bundan ilerü ve ḡiḳ kimse[ye] destūr yoḡdur bu
12. maḳāmda dükelī envāra bī-renk olur renkden ḡayrı nesne ḳalmaz
13. ‘ārīf¹⁰⁴ bu maḳāmda mevcūdāt[ı] ‘ademiyyet üzre müşāhede ider
14. *beyt rücu‘ eyleyicek aṣlına eṣyā / ḳamu bir nūr olur nihān u peydā*
15. **ve şallāllāhu ‘alā Resūlu Muḡammedin ve ālihi ve şaḡbihi ecma‘in**¹⁰⁵

23a

1. *bābü tāsī*¹⁰⁶ ma‘rifet maḳāmınuñ beyānundadır **ḳālallāhu Ta‘ālā ‘azze ve celle**
2. **hel yestevillezīne ye‘lemūne vellezīne lā ye‘lemūn**¹⁰⁷ ve **ḳāleresülullāh**
3. **şallāllāhu ‘aleyhi vessellem men ‘arefallāhe külli lisānehu**¹⁰⁸ bilgil kim ma‘rifet

⁹⁹ Hiçbir şeyde görmedim ancak baktığım her şeyde Allah’tan bir iz gördüm.

¹⁰⁰ Bütün alem Allah’ın nuruyla aydınlanır. / Onun varlığı cennette değildir.

¹⁰¹ Sehven “‘ārīf” şeklinde yazılmıştır.

¹⁰² Sehven “‘alāyim” şeklinde yazılmıştır.

¹⁰³ Allah indinde sabah da yoktur akşam da yoktur.

¹⁰⁴ Bkz. dipnot 94.

¹⁰⁵ Allah’ın salâtı elçisi Muhammed (SAV)’in ve alinin ve bütün eshabının (arkadaşlarının) üzerine olsun.

¹⁰⁶ Dokuzuncu Bölüm.

¹⁰⁷ Aziz ve celil olan Allahu taala buyurdu ki; (Resulüm) De ki: Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu. (Zümer Suresi-Ayet 9)

¹⁰⁸ Resulullah (SAV) dedi ki; Kim ki her lisan ile Allah’ı bilir.

4. üç nev^c üzredür biri ma^crifet-i ehaşş-ı havāşşdur biri ma^crifet-i
5. ‘avām ‘ilme’l-yaķın biri ma^crifet havāşş ‘ayne’l-yaķındür ma^crifet-i
6. haşş-ı havāşş haķķe’l-yaķındür sultānū’l-‘ārifin Bāyezīd-i
7. Bişāmī’ye ma^crifet su^ʔāl kıldılar cevāb virdi ki ma^crifet
8. oldurur Allāh[1] Allāh ile bilesin ve daķı ‘ārif¹⁰⁹ oldur ki uyur-
9. ken ve uyanuĝ-ken Allāh’dan ĝayrı görüb ve Allāh’dan āfāt bulmaya
10. ve dükeli hālde Allāh’dan ĝayrıya nazār itmeye tācü’l-‘ārifin
11. Şeyķ Cüneyd-i Baĝdādī rahmetullāhi aleyhi eydür hālden hāle düşmek
12. ‘ārifî ma^crifetden men^c itmeye ve daķı menzilden bir menzile naķķl itmek
13. ma^crifete hicāb olmaya ammā bu za‘if faķīre lāyih olan oldur ki
14. ma^crifet bu hālet-i zevķīyyeden ‘ibāretdür kim peydā olur müşāhede-i
15. nūr-ı ulūhiyyetden Haķķıñ i‘lām[1] birle Haķ ma‘lum olur

23b

1. Haķ Ta‘ālā kendü zāt-ı muķaddesi bildirür ve gönül aña hüküm ider gönül-
2. de bir mertebede zevķ hāşıl olur ki delile muhtāc olmaz
3. eger dükeli maħlūķāt cem^c olsa ol itikāddan döndürimezler
4. bu za‘if faķīre günlerde bir gün mütefekkir idüm feyyāz-ı hażret-i
5. lā-yezālik feyzine muntazır olmış idüm ol hīnde bir każā-yı hażar
6. a‘yān oldı ve ol każāda bir tē‘ife görindi müctemi^c olub
7. oturmışlar anlardan biri bu kemīne nidā kılub çağırdı didi ki
8. ma^crifet nedür yine cevāb virüb didi kim ma^crifet budur ki cemāl-i Haķ bī-
9. hicāb-ı başıret başıret gözine ‘ayān olub tecellī kıla gönli
10. gözi dā‘im müşāhede-i cemālde ola havāss-ı zāhir işlü işinde
11. ola biri birine māni^c olmaya ol nidā kılan şaħsa daķı bu vech-ile
12. didi ki ma^crifet budur ki vaħdeti kesretde kesreti vaħdetde bulasın ve daķı
13. su^ʔāl kılinub dinildi üç kerre Haķ Ta‘ālā ne vech-ile müşāhede
14. olunur herĝiz cevāb virmedi ve daķı dinildi ki Haķ Ta‘ālā hażreti-le
15. ne vech-ile kelimāt olunur didi kim lisān-ı hāl-ile ki anda harf şavt olmaz

¹⁰⁹ Bkz. dipnot 94.

24a

1. didi **lisānū'l-hāl entaqa min lisānū'l-maḳāl**¹¹⁰ bu suʾalden soñra
2. semʿ-i cāna bir nidā irdi kim ol kelimāt itdüğüñ kimsene ḳuṭb-ı ʿālemdir
3. dükeli evliyāʿullāh anuñ ḥükmindeür ve daḥı Ḥaḳ Taʿālānuñ mazhar-ı
4. tāmmdur dinildi bu suʾāl ve bu cevāb ehl-i mükāşifden birine ʿarz
5. olındı cevābında bu resme buyurdılar ki sen ki suʾāl kılmışsın
6. rüʾyetullāh[1] anlar şāmit olmuşlar remz-ile saña şaḥīḥ cevāb
7. virmişler zīrā rüʾyetullāhdan cevāb yokdur *beyt muḥāl ola ki*
8. *anda ḳıl ḳāl şıḡmaz / mişāl olmaya ne temsīl şıḡmaz* anuñ için zāt-ı bī-çündür
9. cevāb sükūtdur ve ol ki Ḥaḳḳ-ıla mükālemeden istifsār itmişsin
10. anuñ daḥı cevābı oldur ki virmişler giri bidāʾyet-i kelām[a] taḳrīr idelüm
11. bilgil kim maʿrifet-i ʿilmeʾl-yaḳīn oldur ki Ḥaḳ Taʿālānuñ rüḥ-ı pākin bilmekdür
12. ʿaḳl-ıla birdür mişli ve mānendi yokdur taḥtānī ve fevḳānī ve zūlmānī degüldür
13. şolı ve şaḡı yokdur baʿdehu eger **irciʿ ilā rabbūke**¹¹¹ ḥitābı birle cezbe-i
14. Ḥaḳ irüb cān gözi ḥāb-ı ḡafletden uyanub Ḥaḳ Taʿālānuñ
15. bī-çünü ciheti ʿayān olub tecellī ḳılursa ʿilmeʾl-yaḳīn ʿayneʾl-yaḳīne

24b

1. münḳalib olur pes ʿilmeʾl-yaḳīn ʿaḳl-ıla ḥāşıl olur ʿayneʾl-
2. yaḳīn keşf-ile ḥāşıl olur ḥaḳḳeʾl-yaḳīn keşf-i tām olduḡdan
3. soñra fenā-yı muḥaşşıla ḥāşıl olur ki ol maḳām-ı vaḥdet-i muṭlaḳdur
4. anda senlik şıḡmaz beyt *Muḥammed şıḡmayıcaḳ ol maḳāma / ḳıyās it*
5. *ḳadr ola mı ḥāşş ʿamma* biñde bir sālīk bu maḳāma ḳadem başmaz
6. meşāyih ḳaddesallāhu ervāḥahum buyurmışlardur sālīk ʿayneʾl-yaḳīne
7. irdükden soñra mürşid-i kāmīl olur irşādınıñ taşarrufından
8. çıkar bu maḳāma maḳām-ı rızā dirler bundan soñra cezbe-i ilāhiyyeye
9. mevḳūfdur saʿy ve ṭaleb fāʿide itmez bundan ilerü aḳdem uran
10. kimsene iki cihān ḥaḳḳınıñ maḳşūdını bir nefesde kendüde
11. bulur her sāʿat ve her nefes aña ḳadrdür dükeli ḥaḳ anuñ gönünden

¹¹⁰ Söz lisanı susunca hal lisanı onun yerine geçer.

¹¹¹ Rabbine geri dön!

12. istimdāt iderler elā inne evliyāallāhu lā ḥavfun ʿaleyhim velāhum yehzenūn¹¹²
13. ḥiṭābı bu maḳāma ḳadem uranlardur Allāhümme erzuḳnā maʿa cemīʿ-
14. ʿṭ-ṭālibīn veʿs-sālikīn bi-ḥürmete resūlüke raḥmeten lil-ʿālemīn¹¹³ bābü ʿāşır¹¹⁴
15. efrād-ı evliyāullāhuñ beyānındadır ḳālallāhu Taʿālā celle celālehu

25a

1. ve ʿamma nevālahu elā inne evliyāullāhu lā ḥavfun ʿaleyhim velāhum yehzenūn
ve
2. ḳāle celle celāluhu ʿazzemeşşānuhu ricālün lā tülhīhim ticāretün velā beyʿun ʿan
3. zikrillāh¹¹⁵ ḳāle resūlullāh şallāllāhu ʿaleyhi vessellem evliyāʿi taḥte
4. ḳabābī lā yaʿrifuhum ḡayri¹¹⁶ ve daḡı evliyāullāh ol ṭaʿifedür ki
5. Ḥaḳ Taʿālā celle celālühü anları ḳulm-i nefsanīden ḡalāş idüb
6. ḳazā-yı nūr-ı hidāyet iḥrāc itdi nitekim kelām-ı ḳadīmimde buyurdı
7. allāhu veliyyullezīne āmenū yuḥricuhum min eʿz-zulumāti ileʿn-nūr¹¹⁷ ve daḡı
8. bunlaruñ şānında ḡātemüʿl-enbiyāʿ Muḡammed Muştafā şallāllāhu taʿālā
9. ʿaleyhi vessellem¹¹⁸ buyurur kim benüm ümmetümüñ büdalāsı cennete şalātla
10. zekātla şavmla daḡı ḡaccla ve envāʿ-ı ʿibādetle girmez belki şaḡāvet-i
11. nefis-ile girerler yaʿnī bunlar nefslerini dosta fedā ḳılurlar ve
12. hezār kerre cān virirler andan ḡörürler her nefesde
13. vücūddan ʿademe varurlar ʿademden vücūda gelürler ve bunlar-
14. dan baʿzı vardur ki ehl-i beyʿ ve ehl-i ticāret anları Ḥaḳdan
15. ḡāfil ḳılmaz egerḳi ḳāhirde ḡalḳ-ıla maḡlūṭ olurlar ammā

25b

1. bāṭında Ḥaḳdan ḡayrıdan bī-gānelerdür baʿzı bunlardan olur ki
2. ḡalḳ-ıla kelimāt iderken diyār-ı āḡerde şüret-i āḡerle bulınurlar anda

¹¹² Bilesiniz ki Allah'ın evliyasına (velilerine) korku yoktur; onlar üzülmeyecekler de.

¹¹³ Allah'ım alemlere rahmet olarak gönderdiğin elçin hürmetine bizi, bütün taliplerle ve yolunda gidenlerle beraber rızıklandır.

¹¹⁴ Onuncu Bölüm.

¹¹⁵ Aziz ve celil olan Allahu Taala buyurdu ki; Onlar alış-verişin ve ticaretin kendilerini Allah'ı anmaktan alıkoymadığı insanlardır.(Nur Suresi- Ayet 37)

¹¹⁶ Allah Resuli dedi ki benim dostlarım perdemin altındadır. Onları benden başkası bilemez.

¹¹⁷ Allah insanların velisidir.Onları karanlıktan aydınlığa çıkarır.(Bakara Suresi -Ayet 257)

¹¹⁸ Allah'ın duası ve esenliği onun üzerine olsun.

3. taşarruf iderler yanında anuñ hālinden haberi yoқdur ve bunlar kâdir-
4. dür ki bir sâ'atde yüz yirde bulunurlar ve diledükleri nesnede
5. taşarruf iderler ammā cism dağı mekânından bir kadem mevzi^c-i āhere
6. yürümeye ve bunlardan ba'zı olur ki anlar gözden gâ'ib olurlar
7. başar anları görmez şol şem^c yanayorırken söndükden sonra
8. vücūd gözden gâ'ib olduğı gibi bunların dağı cismi bir mertebe-
9. de leţāfet kesb ider ki anlara rü'yet müteallik olmaz cisimleri dağı
10. rûhlarına tâbi^c olur beyt *niceler cânın aldı cisme yitdi /*
11. *niceler cismini nūr itdi gıtdi* nitekim nâslar arasında bir tâ'ife
12. vardur ki dâ'im halk arasında olurlar halk anları görmez anlar
13. deryāya uğrarlar bahır anlara yir gibi olur ve anlara hācer hicāb
14. olmaz her neye 'azm iderlerse yol olur ve anlar nāre girerler
15. iğrāk olmazlar onların nāmları rûhāniyyūndur ve ehlullāh

26a

1. tâ'ifesi dağı ol mertebe'i bulur ammā gâ'ib olmağ olmamağ kemāle
2. münāfi degüldür ve bunlardan ba'zı olur ki halkın göñline ne gelürse
3. aña muţtali^c olurlar ve anlar maţar semādan nāzil olurken katresinüñ
4. 'adedin bilürler ve bunları yidi kat yiri ve yidi kat gök gül
5. yabrağı denlü olmaz ezel ve ebed māzī ve müstağbel bir olur ve
6. bunlar cinān için halk olunmamışdur bunlara hūra kuşūra
7. vildāna ve lezāiz-i cināna hergiz meyl itmezler cinānda yürürler cinānı
8. görmezler ol zevk ki cânları dimāğına irüb tatmışlardur
9. ve ol üns ki bunlar hāşıl kılmışdur eger bir nazar bulmayıcak olur-
10. larsa heşt bihişt gözlerine tar olub cihānı birbirine
11. urub tār-mār iderler ve eger bir kerre āh idecek olurlarsa
12. mevcūdāt külliyyā yanub kül olurlar kıyās eyle ki Hāğ Ta'ālā
13. ile ne vech-ile üns hāşıl iderlermiş imdi bunların evşāfi
14. tağrīr olub beyāna gelmek mümkün degüldür meşāyihden rahimehumullāh
15. buyurmuşlardur ki Hāğ Ta'ālānuñ hāşşeten her ismine mazhar düşmiş

26b

1. velī gelmişdür ve hem bunlar ‘adede gelmek mümkün degüldür ammā meşāyih keşf
2. üzre buldukları ve ‘adedi getürdükleri kânün üzere beyân ide-
3. lüm bu za‘îf fakîr ve bî-nevâ hâkîr eydür günlerde birgün âyine-i
4. dilden gubâr-ı mâ-sivâ kelime-i tevhîd muşaykal[1] birle pāk mücellâ ve musaffâ
5. kılmışdum ve ‘alem-i gayb nakşına muqâbil kılub feyyâz-ı lâ-yezâlûñ feyzine
6. muntazır olmuşdum nâ-gâh ‘âlem-i gaybü’l-gaybde mişâl-i semâda kevâkib-i bî-
7. nihâye birle bir ‘âlem mün‘akis olub ayine-i cânda görindi ve dağı
8. bî-hadd kamer mişâlinde envâr zâhir oldı ve dağı ol kevâkibüñ her biri
9. bulındı idi ve her birinüñ bir nev‘a nûrı var idi kiminüñ gâ-
10. yetde muzî ve berrâk ve kiminüñ mücellâ ve şeffâf idi ba‘dehu ol
11. ‘âlemde rûh müşâhede deryâsında müstağrak iken bir şems-i
12. bî-gurûb tûlû‘ idüb tecellî kıldı ol akmâr ve kevâkib dükeli ol
13. şems-i mazhar-ı zât-ı ilâha müteveccih olub **e’s-şalâtü ve’s-selâmü**
14. **‘aleyke**¹¹⁹ yâ hurşîd-i âsümân-ı risâlet didiler ki cân gözi nazar
15. kılub gördi kim ol kevâkib ve akmâr da dükeli nûrı şemsden

27a

1. iktibâs iderler zerre-veş kâ’inât anuñ nûrında müstağrak
2. olmuş dükeli anuñ nûrından istimdâd iderler ve ol şemsüñ
3. kurbında dört kamer-i bedr-i münîr mişâlinde nûrı tecellî kıldı ve dağı
4. muzî ve maşrıq yıldızı mişâlinde nûrı tecellî kıldı ve dağı muzî
5. ve maşrıq yıldızı mişâlinde gâyet heybetde envâr görindi rûh
6. bu müşâhedeniñ şavkından mest-i bî- qarâr oldı sefîne-i
7. ‘aqla binüb hiss-i bâtın yelkenin açub deryâ-yı hayrete düşüb
8. nâ-gâh nesîm-i ışk peydâ olub sefîne-i ‘aqlı garq eyledi çün
9. cân ‘aql hicâbından halâş buldı ışk delîl idinüb gö-
10. nûl tûrına şu‘ud itdi vâdî-[yi] eymente qarâr itdi tazarru‘ elini

¹¹⁹ Salat ve selam senin üzerine olsun.

11. Cenāb-ı bī-niyāza aldurub lisān-ı hāl-ile münācāt itdi bu
12. müşāhedenüñ mükāşefesinden istifsār itdi Cenāb-ı zāt-ı
13. adesden alb-i Mūsīye bu vech-ile cevāb geldi kim ol ayine-i cānda
14. mün akis olan  alem-i ervāhdur ol şems-i bī-gurūb ki ul 
15. eyledi ol mazhar-ı zāt-ı aadiyyetd r ve ol mazhar-ı şifāt-ı vāhidiiyyet

27b

1. Muammed Res lullāhdur  aleyhi efdālu'ş-şalavāt  ve ekmel 't-taiyyāt¹²⁰
2. ve ol amār-ı ervāh-ı enbiyādur  aleyhim 's-selām ki her biri semā-ı
3. risāletde māh-ı h dādur ve burc-ı n b vvetde bedr-i recādur ve daı
4. ol şems ñ urbında ol d rt amer-i bedr-i m n r biri azret-i
5. Ādem'd r ve biri azret-i M sā'dur ve biri azret-i Dā'vud'dur ve
6. biri İbrāhim  aleyhi's-selāmdur ve biri Āsā  aleyhi's-selāmdur
7. ve ol  az m mişālinde ul  iden envār-ı ervāh şāhābe-i
8. Res l-i h dādur her biri burc-ı sa adetde necm-i h dādur ve ol
9. kevātib ervāh-ı evliyādur ki her biri meydān-ı f t vvetde mab l-ı h dādur
10. ve m şe-i velāyetde ş r-i h dādur raimehullāh  aleyhim ecma n ve daı
11. ol kevātib ki her biri bir levnde olması ana işāretd r ki Hā Ta alā-
12. nuñ her şifātınuñ bir nev a n r  vardur her vel  bir şifata mazhar
13. d şmişd r bu müşāhede şavında cāna eşer ıldı bir nice g n
14. bunuñ  zerine gecdi yevmen fe-yevmen ziyāde old  ba dehu gice-
15. lerinde bir gice vat-ı seerde şekl-i beşerde beyn 's-semā' ve'l-arzda

28a

1. bir nice envār zāhir old  aralarından bunuñ d kelinden n r 
2. gālib idi sā'iri anuñ n rından feyz aleb iderler ve daı
3. sā'irinden bir b ligi m mtāz olmuşlar haulā'ı mekānda seyr ider-
4. ler n rları gāyet heybetded r gir   alem-i dilde azrete  arz
5. olınd  bunlaruñ avālınden istifsār olınd  cānān

¹²⁰ Duaların en faziletlisi ve selamların g n lden yapılan dua ve manevi hediyelerin en m kemmeli onun  zerine olsun.

6. cānibinden cān cenānına cevāb bu vech-ile geldi ki anlarıñ
7. arasında ol nūr-ı gālibden istifsār it dinildi anlara
8. teveccüh olunub lisān-ı hāl-ile istifsār olındı cevāb virüb
9. buyurdılar ki bunlar zī-ḥayatda olan velīlerdür ve ol bunlar-
10. dan mümtāz olanlar mükemmel muḥarrebīnlerdür ki ḡayrullāha mültefit
11. degüllerdür ve benüm adum ‘indallāh ‘Abdullāhdur didi ki aña ḡuṭb-ı
12. ‘ālem dirler yirinde beyān olına inṣā’allāhu ta‘ālā imdi girü
13. tertīb-i evliyā‘ullāhuñ aḥvālin taḡrīr idelüm İbn-i Mes‘ud
14. raḡiyallāhu ‘anhu rivāyet ider Resūl ḥazretinden **ṣallāllāhu ‘aleyhi**
15. **vesellem**¹²¹ eydür Allāh için yiryüzinde üç yüz ḡalb vardur

28b

1. Ḥaḡ Ta‘ālā anlarıñ ḡalbinı Ādem-i safī ḡalbi üzre ḡalḡ itmişdür ve daḡı
2. kırḡ ḡalb vardur Ḥaḡ Ta‘ālā anları Mūsa ‘aleyhi’s-selām ḡalbi
3. üzre ḡalḡ eylemişdür ve daḡı yidi kimsene vardur Ḥaḡ Ta‘ālā anları
4. İbrāhim ‘aleyhi’s-selām ḡalbi üzre ḡalḡ eylemişdür ve daḡı beṣ kimsene
5. vardur Ḥaḡ Ta‘ālā anlarıñ ḡalbinı Cebrā’il ‘aleyhi’s-selām ḡalbi üzre
6. ḡalḡ eylemişdür ve daḡı üç kimsene vardur Ḥaḡ Ta‘ālā anlarıñ ḡalbinı
7. Mīkā’il ‘aleyhi’s-selām ḡalbi üzre ḡalḡ eylemişdür ve daḡı bir kimsene
8. vardur Ḥaḡ Ta‘ālā anlarıñ ḡalbinı İsrāfil ‘aleyhi’s-selām ḡalbi üzre
9. ḡalḡ itmişdür bilgil kim ol üç yüz kimseneye nuḡabā’ dirler yirde
10. ve gökde bunlara maḡfī nesne yoḡdur ḡalḡa maṣīb ulaṣdururlar
11. ve ol kırḡ kimseneye nücebā dirler bunlar ḡalḡuñ ağır yüklerin
12. çekerler ve ḡalḡı işlāḡ iderler ve ol yidi kimseneye būdalā dirler
13. ḡuṭbuñ mülāzımlarıdur Şeyḡ Muḡyiddīn-i ‘Arabī ḡaddesallāhu sırrahu’l-‘azīz
14. bunlarıñ ḡatında küfr īmān ve şüret baḡlamaz mescid ve meyḡane bunlarıñ
15. ḡatında birdür ve her yirde Allāh[1] ḡāzır gördiler beyt *küfr yār īmān yār/*

29a

1. *dīn ü yāru aḡyāru yār* ‘urefā’ dirler anlar da gizlü sırlara muṭṭali‘

¹²¹ Bkz. Dipnot 44.

2. olurlar ve ol üç kimsene ki muhtārūn dirler cihānda yağmur
3. yağmağ ve nebātāt bitmek anlaruñ hükmindedür ya'nī anlar gökden her
4. kaça kim nāzil olur anuñ 'adedīn bilürler ve dağı yiryüzinde olan
5. nebātātuñ 'adedin bilürler ve bunlar ulu t̄ā'ifedür yirde ve gökde
6. bunlardan mahfī nesne yoğdur ve bunlar kulūb-ı halka muṭṭali'dür ol
7. kimseneye kuṭb-ı 'ālem dirler ve dağı dört kimsene vardur ki anlara
8. evtād dirler bunlar cihānuñ dört köşesinde olurlar meşelā
9. kuṭbü'l-aḳtāb taht-ı velāyetde ve tedbīr-i memleketde mutaşarrıflardur
10. kuṭbü'l-aḳtāb her feyz ki irişür anuñ kalbinden kalb-i
11. evtād[a] irişür anlar dağı şarka ve garba ve cenūba ve şimāle
12. neşr iderler bunlar cihānuñ sebab-i sükūnidur ve menḫi nitekim Hāğ
13. Ta'ālā buyurdı **elem nec'alü'l-arza mihāda ve'l-cibāle evtāda**¹²² ve dağı
14. iki kimsene vardur kuṭbuñ şol ve sağ tarafından olur kaçan kuṭb
15. intikāl eylese şol tarafındağı kuṭb olur 'abdu'r-rab

29b

1. yirine varur ve 'urefādan biri muhtār yirine varır büdalādan biri
2. 'irfān yirine varur nuḳabādan biri büdalā yirine varur nücebādan
3. biri nuḳabā' yirine varur ve şuleḫā-yı 'avāmdan biri nücebā yirine varur
4. tā rüz-ı kıyāmet olunca ekşer bu kânūn bunlaruñ arasında süri-
5. lür cihāndan hergiz münḳatı' olmazlar ba'zı meşāyihden buyurmışlar ki
6. şāliḫa ḫatun kişiler kırklar maḳāmın bulurlar ve anlardan olurlar ammā
7. ḡayr-ı maḳāma teraḳkī idüb şāḫib-i teraḳkī taşarruf olmazlar ve dağı bir
8. tā'ife vardur ümennā dirler anlar bāṭınlardaki sırrı ḫıfz iderler
9. izḫār itmezler melāmīler şüretinde yürürler **ve's-selāmu ve şallāllāhu**
10. **'alā muḫammedin ve ālihi ve şāḫbihi ecma'in**¹²³ *bābü ḫādī 'aşere*¹²⁴ kuṭb-ı 'ālemüñ
11. beyānındadır bunuñ adı 'indāllāh 'Abdullāhdur ve bunuñ kalbi
12. İsrāfīl 'aleyhi's-selām kalbi muḳābilesinde nefḫ-i şūr-ı ervāh-ı

¹²² Biz yeryüzünü bir döşek olarak ve dağları kazık olarak yaratmadık mı. (Nebe Suresi -Ayet 6-7)

¹²³ Selam ve Allah'ın salatu Muhammed'in ailesinin ve bütün arkadaşlarının üzerine olsun.

¹²⁴ Onbirinci Bölüm.

13. ecsām İsrāfilūñ elindedür k̄uṭbū'l-aḳṭāb daḫı k̄ulūb-ı k̄ābiliyye
14. ervāḫ-ı ma'neviyye ve nesāyim-i esrār-ı rabbāniye nefḫ ider bunuñ menzilini
15. evliyā'ullāh arasında İsrāfīl 'aleyhi's-selām menzili gibidir

30a

1. melā'ike ortasında ve daḫı noḳṭa gibidür dā'irede ve şālih
2. 'ālim anuñ merkezinden vāḳı' olur ve ḫāzret-i Resūluñ **ṣallāllāhu**
3. **'aleyhi vesellem**¹²⁵ rūḫ-ı pākine āyine düşüb vāriş-i ma'nevī
4. olmuşdur evliyā'ullāh ortasında cihānda 'azl naşb bunuñ
5. elindedür Ḥaḳ Ta'ālānuñ zāt-ı bī-çünına ve cemī' şifātına mazhar
6. düşmişdür cemī' 'āleme Ḥaḳ Ta'ālā k̄uṭbuñ göñlinden tecellī kılur
7. ve daḫı Ḥaḳ Ta'ālā k̄uṭbidur itdürür erkān güneşdür itdügi
8. gibi ufḳ-ı semāda cemī' evliya'ullāh bunuñ taḫt-ı taşarrufındadır cemī'sine
9. feyż-i tecellī k̄uṭb-ı 'ālemüñ vāsıtası-la olur cemī' mevcūdāt
10. bunuñ ḫükminededür zīrā mazhar-ı tām-m-ı ilāhīdür ve vāriş-i ma'nevīdür
11. zamānında birdür ve's-selām **bābü şānī 'aşere**¹²⁶ maḳām-ı kemlik beyānında-
12. dur bunlara efrād-ı vāşilīn dirler bunlar ḫük-m-i k̄uṭbdan ḫāricdür
13. bunlarıñ ba'zı derece-i k̄uṭbiyyeden teraḳḳī kılınlardur ba'zısı cezbe-i
14. ilāḫiye irüb bī-tevaḳḳuf hiçbir maḳāmda muḳīm olmayub maḳşūd-ı
15. ḫaḳīḳilerine¹²⁷ vāşıl olmuşlardur zīrā k̄uṭbiyyet mu'āmele-i ḫaḳ-ıladur

30b

1. maḳām-ı kemliyyet mu'āmele-i ḫaḳdur bu cihetden bunlar k̄uṭbdan olur
2. melā'ikelerden bir ṭā'ife vardur ki anlara mühemmiyyūn dirler anlar
3. Ḥaḳ Ta'ālānuñ cemāl-i muṭlaḳınuñ müşāhedesinin deryāsında
4. müstaḡraḳ olmuşlardur ḡāyet ünslerinden ve ḫayretlerinden bilmezler
5. ki Ḥaḳ Ta'ālā Ādemi ḫaḳ itdi mi itmedi mi ve bunlara Ādeme secde
6. kılıñ diyü emr olunmamışdur Ḥaḳ Ta'ālā celle celālühü insi serze-

¹²⁵ Bkz. dipnot 44.

¹²⁶ On ikinci Bölüm.

¹²⁷ İkinci i harfi uzun olmalı, ancak metinde kısa yazılmıştır.

7. nîş idüb didi kim **em kün̄te mine'l-‘alîn**¹²⁸ efrād-ı vāşılîn
8. daḥı bu melā'ike muḳābilesindedür Allāhdan ğayrı gözlerinden ğā'ib
9. olmuşdur dā'im müşāhede deryāsında müstağraḳdur bunların
10. kemāl[i] taḥrîr olınmaḳ mümkün degüldür ve>s-selām **bābü şālîş ‘aşere**¹²⁹
11. t̄ā'ife-i muhtelifenüñ sülūki beyānundadır **ḳaleresülullāh şallāllāhu**
12. **‘aleyhi veselleme’t-ṭarîkü ilāllāh bi-‘adedi enfāsü'l-ḫalā'ıḳ**¹³⁰
13. enfās-ı ḫalāyıḳdan murād her kişinüñ şan‘atıdır ki andan
14. nefes urur geldük imdi selāṭin ki Ḥaḳ Ta‘ālānuñ zıllıdır
15. nitekim faḫr-i ‘ālem ‘aleyhi’s-selām mübārek lafzından buyurdı

31a

1. **e’s-sultānu zıllullāhe fi’l-arz**¹³¹ ya‘nî selāṭin yiryüzinde Ḥaḳ
2. Ta‘ālānuñ zıllıdır zıllıdan murād mazḫar ma‘nāsınadır ve daḥı ḫalīfe
3. ma‘nāsınadır demek olur ki Ḥaḳ Ta‘ālānuñ salṭanatı şıfatına
4. pādîşāḫlar mazḫar düşmüşlerdür ol şıfatuñ ḫükmi bulardan
5. zāḫir olur cihānda bular eger ‘adl üzre olub ol ismüñ
6. ḫaḳḳını edā idecek olurlarsa sa‘ādet-i dü-cihānı ḫāşıl
7. ḳılurlar sultāniyyet şıfatınuñ sırrı anlara tecellî ḳılır anlar daḥı
8. cenāb-ı zāt-ı ḳudsde muḳarreb olurlar ve yiryüzinde Ḥaḳ Ta‘ālānuñ
9. ḫalīfesi olurlar ve bu t̄ā'ife daḥı ḳuṭb-ı ‘ālemüñ ḫükminededür
10. zîrā ḳuṭb-ı ‘ālem mazḫar-ı tāmıdır ve rûḫ-ı pāk-i Muḫammediyye vāriş-i ma‘nevî
11. düşmüşdür¹³² eger selāṭin ‘adl üzre olmayub ol ismüñ
12. ḫaḳḳını ri‘āyet itmeseler Ḥaḳ Ta‘ālā müntaḳim isminüñ ḫükmince
13. nîrānda ‘azāb ider imdi vüzerā’ vesā’ir erkān-ı salṭanat
14. daḥı bu vech-iledür her biri Ḥaḳḳıñ esmāsından bir isme mazḫar
15. düşmüşdür eger ol ismüñ ḫaḳḳını ri‘āyet iderlerse

¹²⁸ Eğer sen yüce isen...

¹²⁹ On üçüncü Bölüm.

¹³⁰ Resulullah (Allah’ın salat ve selamı onun üzerine olsun) dedi ki; Allah’a giden yollar kulların nefesleri sayısındadır.

¹³¹ Sultanlar yeryüzünde Allahu Talanın gölgesidirler (Halifesidirler).

¹³² Metinde olmak, eylemek gibi yardımcı fiil olarak kullanılmıştır.

31b

1. o ismüñ sırrı bulara tecellî kıılır anlara kıurb-ı haqqıa da'vet idüb
2. maqām-ı cemūi'1-cem'a iriřdüür ki ol vaħdet menzildir pes
3. kelāmı taṭvīl lāzım degül sâ'ir ehl-i ħükm ve ehl-i
4. sanāyi' dahı bu nev' üzredür olıcaķ haqqıa vâşıl olurlar hıç-
5. biri maħrüm kıalmazlar

TEMMET

4. BULGULAR

Araştırmada, Feyz-i Kudsiye adlı eser Şekil bilgisi bakımından incelenerek, aşağıdaki bulgular elde edilmiştir.

4.1. ŞEKİL BİLGİSİ

4.1.1.Yapım Ekleri

4.1.1.1. İsim Yapım Ekleri

4.1.1.1.1. İsimden İsim Yapım Ekleri

+cük	: küc(ük)+cük 11a/1
+daş	: karın+daş+um 11a/1
+lü	: iş+lü 23b/10
+lık / lik /lığ	: kem+lik 4a/15 , mukayyed+lik 11b/4, muhalefet+lik 15a/6 , sen+lik zaif+lığ 7a/6 , kul+lığı 7b/6 , ulu+lığ 8a/7
+nci	: iki+nci 14b/8 , üç+ünci 14/9
+siz	: mürşid+siz 5b/11 , mezheb+siz+ler 18a/10

4.1.1.1.2. Filden İsim Yapım Ekleri

-m	: öl-ü-m:16b/7
-ma/-me	: ol-ma+sı+(n)a 4b/2 it-me+den 17b/6 , ara-ma+ ğa 19a/9
-mek	: gel-mek 22a/12 , git-mek 22a/12 ,it-mek+le
-mur	: yağ -mur 29a/ 2

-ü	: gir-ü 12a/13
-uk/-ük	: böl-ük 16a/14 , art-uk 14b/12
-ün	: dü-t-ün 7a/12
-z	: gö-z+in+den 10b/3 söz 21b/14

4.1.1.2. Fiil Yapım Ekleri

4.1.1.2.1. İsimden Fiil Yapım Ekleri

+e-	: dil+e-di 12b/12
+la-	: yağma+la-n-ub 18a/7

4.1.1.2.2. Fiilden Fiil Yapım Ekleri

-dır/-dur-/-dür-	: dön-dür-e-mez+ler 5b/14 , kal-dur-ub 22a/1 kal-dır-ub 27a/11
-il- /ül-/-l	: kes-il-ür 21b/6 , vir-il-me-(y)e 22a/5 , di-(n)il-di 23b/13 , işid-il-di 12b/1 götür-ül-üb 21b/8
-in-/-n	: sil-in-se 4b/12 , kıl-ın-ub 23b/13
-iş-/-ş	: ir-iş-dir-e 5b/7
-n-	: boya-n-ur 17b/14
-t-	: ugra-t-dur 6b/12

4.1.2. İsim Çekim Ekleri

4.1.2.1. İsimlerde Çokluk

+lar	: kâmil+ler 2a/9 , müntehâ+lar 2a/12, mağfûr+lar 2b/10, yir+ler 9b/15 , gök+ler 9b/15 , taş+lar 9b/15 deryâ+lar 9b/15 , kişi+ler: 29b/6
------	--

4.1.2.2. İsimlerde İyelik

1. Tekil Şahıs İyelik Eki: -(I)m:

+ım / im	: sırr+ım+dur 13b/10 , huzûr+ım+da 13b/10
+um /üm	: karındaş+um 11a/1, cân+um+a 6b/12 nefs+üm 10a/9, gönül+üm 17a/7, el+üm+e 6a/14, hazret+üm+e 13b/12

2. Tekil Şahıs İyelik Eki: -(I)ñ

+ıñ / iñ	: ʿayb+ıñ+ı 6b/3,
+uñ / üñ	: işyān+uñ+ı 2b/10, nām+uñ+ı 2b/10, göñl+üñ 6a/11, rehber+üñ 6a/11

3. Tekil Şahıs İyelik Eki: -I

+ı / i	: taşarruf+ı+n+dan 24b/7, zāt+ı+n+a 14b/10, göñl+i 4b/8, kıymet+i 1b/12 hükme+i 18a/1, kalb+i 20b/6, göz+i+n+e 4b/7, ʿālem+i+n+de 11b/8 vücüd+ı+nda 19b/14, huzūr+ı+nda 12a/9
+sı / si	: kapu+sı+na 6a/15, haṭā+sı+nı 4a/2 orta+sı+nda 6b/5, cezbe+si 5b/7, tecellī+si 18a/2 hazine+si+ne 3b/3, muḳadese+si+ne 1b/4

1. Çoğul Şahıs İyelik Eki: -(I)mIz

+muz	: ricā+muz 15b/3, 18a/11
+ımız / ümüz	: dergāh+ımız+a 13b/13, kadem+ümüz 18a/11

2. Çoğul Şahıs İyelik Eki : -(I) uñuz

+uñuz	: yaş+uñuz 11a/2
-------	------------------

3. Çoğul Şahıs İyelik Eki: -IArI

+ları / +leri	: cān+ları 26a/8 , nām+ları 25b/15 , rūḥ+larına 25b/10 ʿaḳıl+larınıñ 18a/7 , cisim+leri 25b/9
---------------	--

4.1.2.3. Hâl Ekleri**4.1.2.3.1. Yahn Hali**

+Ø	: cān 1b/11, gök 5b/13 , insān 13b/10
----	---------------------------------------

4.2.3.2. Yükleme Hali

	<u>İsimlerin Üzerine</u>	<u>Zamirlerin Üzerine</u>	<u>İyelik Üzerine</u>
+n			dür+ler+i+n 1b/10, rūhāniyyet+i+n 4a/6 olduğ+i+n 4a/8 geldüğü+i+n 4a/7 ih̄tilāfāt+i+n 4a/10 mertebe+si+n 13b/1 sırr+i+n 19a/8 dizler+i+n 22a/1
+I	mikdār+ı 2b/6 hālāt+ı 5a/6	öz+i 6b/13	işyān+uñ+ı 2b/10 nām+uñ+ı 2b/1o
+(n)I			havāşş+i+nı 3b/13 haṭā+sı+nı 4a/2 remz+i+ni 3b/14 sehv+i+ni 4a/1 rūyā+sı+nı 4b/4 uluhiyyet+i+ni 8b/12 kendü+yi 20a/13
+(y)I	deryā+yı 12a/14		

4.1.2.3.3. Yaklaşma Hali

	<u>İsimlerin Üzerine</u>	<u>Zamirlerin Üzerine</u>	<u>İyelik Üzerine</u>
+a / +e	cihān+a 1b/6 beyān+a 2a/2 cān+a 2a/7 vücūd+a 4a/7 maḫşūd+a 4a/4 virmeg+e 2a/3	anlar+a 25b/9	
+(n/y)a / +(n/y)e	varaḫa+ya 13b/14 bulma+ya 2a/6 meʿānī+ye 2a/8 nebevīyye+ye 2b/5	ana 7b/1	bāzār+i+na 1b/11 baḫr+i+na 1b/10 ṭabʿ+i+na 1b/10 mīzān+i+na 1b/12 sulṭān+i+na 2a/4 şadr+i+na 3a/9 taḫt+i+na 4b/8 habīb+i+ne 4b/4 ḫazīne+si+ne 2a/5 hüviyyet+i+ne 1b/2 vārid+i+ne 3a/9 el+i+ne 1b/11 göz+i+ne 4b/7 cānib+i+ne 12a/15

4.1.2.3.4. Bulunma Hali

	<u>İsimlerin Üzerine</u>	<u>Zamirlerin Üzerine</u>	<u>İyelik Üzerine</u>
+da / +de	cihān+da: 2a/7 bāṭın+da:2b/2 seḥā+da:3a/6 günler+de: 1b/9 kıbābī+de:2a/14 āyīne+de:5a/2 bīḡāne+de:2b/1 derece+de:5a/7 yiryüzü+n+de2b/14 vaḥdet+de:2a/12	bu+n+da 22b/6 sen+de 20b/3	beyān+i+n+da:4a/13 kat+i+n+da:1b13 berekāt+i+n+da:2b/9 sülūk+i+n+de 15b/5

4.1.2.3.5. Ayrılma Hali

	<u>İsimlerin Üzerine</u>	<u>Zamirlerin Üzerine</u>	<u>İyelik Üzerine</u>
+dan/+den	cihān+dan 2b/2 ʕuḡul+dan 2b/5 ilhām+dan 3a/12 seḥā+dan 4a/1 ʕaṭā+dan 4a/1 ʕadem+den 4a/7 deñiz+den 2b/6 güneş+den 2b/6 küllī+den 2a/5 hātif+den 2a/7	an+dan 7a/16 kendü+den 6a/4	nūr+i+n+dan 8b/10 ṭūr+i+ndan 2b/14 ḥāşşa+sı+n+dan 3a/4 burc+i+n+dan 5a/1 Pertev+i+n+den 12b/6 muḡaddese+si+n+den 9a/1 ḥaşşe+si+n+den 2b/4 dil+i+n+den 4b/4 cānib+i+n+den 12b/11

4.1.2.3.6. İlgi Hali

	<u>İsimlerin Üzerine</u>	<u>Zamirlerin Üzerine</u>	<u>İyelik Üzerine</u>
+üm		ben+üm 11a/1	
+ uñ/+üñ	vücūd+uñ 1b/2 şarrāf+uñ 2a/3 pādişāh+uñ 3a/3 maʕāni+n+üñ 3a/4 mevcūdāt+uñ 4a/6 ʕālem+üñ 4a/7 beşāret+üñ 3a/9 işāret+üñ 3a/8 kesīr+üñ 4a/2 dürer+üñ 2a/2 muḡtelife+nüñ 4b/1 şālik+üñ 4b/12	sen+üñ 6b/9 an+uñ 8a/13 siz+ün 11a/2 anlar+uñ 2b/9 kendü+nüñ 10b/13	taht+i+nuñ 4b/9 şıfatlar+i+nuñ 5a/11 kimyālar+i+nuñ 2b/8 maḡām+i+nuñ 4a/11 dellāl+i+nüñ 1b/11 dürler+i+nüñ 2a/9, cevāhirler+i+nüñ 2a/10 cevherler+i+nüñ 3b/13 meşrebler+i+nüñ 4a/10 dellāl+i+nüñ 1b/11 sülūk+i+nüñ 4b/1
+iñ/+iñ	kum+iñ 11a/13 bülbül+iñ 11b/1 eczā+nuñ 10b/9	biri+niñ 2b/7	deryā+sı+nuñ 6b/6

4.1.2.3.8. Eşitlik Hali

-cA : yıl+i+n+ca+dur 11a/7 , hük+m+i+n+ce 14a/7

4.1.2.3.9. Yön Hali

-ra : taş+ra 18a/7

4.1.3. Zamirler**4.1.3.1. Şahıs Zamirleri**

1. Tekil Şahıs:

ben 6b/2, 10a/7, beni 13b/14, başa 12a/4 benim 10a/9- 11a/1, benim 11a/6,
men 6b/13

2. Tekil Şahıs:

sen 2b/9, 11a/5 , seni 20b/4, sanā 20b/4 , sende 20b/2 , seniñ 6b/6, 6b/7

3. Tekil Şahıs:

anı 5b/10- 16a/10 - 11a/4, aña 2a/6- 8b/15 - 15b/6 - 7b/1, anda 25b/2 andan
5b/6-7a/14 , anıñ 1b/13- 3b/4

1. Çoğul Şahıs:

bizden 11a/2 , bizümle 6b/7

2. Çoğul Şahıs:

sizüñ 11a/2

3. Çoğul Şahıs:

anlar 25b/6, anları 19a/4, 25a/14, anlara 9b/7, anlardan 2b/7, anlarıñ 25b/15 ,
anlarıñ 3a/1

4.1.3.2. İşaret Zamirleri

buña 19a/3, bunda 22b/6, bundan 21b/5, bundan 21b/5, bunuñ 20a/6

bular 31a/5 , bunlar 25a/11, bunları 26a/4, bunlara 26a/6, bulara 31b/1 ,
bunlardan 25b/1, bulardan 25a/13 , bunlarıñ 18a/7 , bularıñ 25a/8

4.1.3.3. Soru Zamirleri

kimdür 22a/2

4.1.3.4. Belgisiz Zamirleri

baʿzı 18a/5, baʿzılar 14a/12-18a/5

biri 14b/5 , birine 24a/4, birinde 17b/4-18a/2 , biriniñ 2b/7 ,

biriniñ 1b/12- 17b/7

cemi'si 8a/14 , cümleden 10a/14

her biri 31a/4 , hiç biri 31b/4

şamu 22a/14

kimine 10a/1, kiminüñ 26b/9, kimse 6a/15-6b/7

kimsene 24a/2- 24b/10 , kimsenüñ 18a/4

4.1.3.5. Dönüşlülük Zamirleri

kendü 1b/3- 20b/1, kendüyi 20a/13 , kendüye 5b/2-7a/10 , kendüde 20b/1

kendüden 20a/12, kendünün 7a/5-14a/1, kendüleri 2b/1, kendüliginden 19b/12

özi 6b/13

4.1.4. Sıfatlar

4.1.4.1. Niteleme Sıfatları

Metnimizde geçen niteleme sıfatlarının sayısı çok fazla olduğu için bu sıfatların tamamını değil de bir fikir vermesi amacıyla bir kaç tanesini sıralamakla yetindik.

ağır : (a. yüklerin) 28b/11

mübârek : (m. eline) 2b/7

şayr : (h. duā) 2b/12

toğrı : (t. yol) 6a/8

gizlü : (g. aybıñı) 6b/3

küccük : (k. şarındaşum) 11a/1

şeffâf : (ş. gönül) 16b/6

4.1.4.2. Belirtme Sıfatları

4.1.4.2.1. İşaret Sıfatları

bu : (b. pâdişāhuñ)3a/3

işbu : (i. maşallda) 10a/11

o : (o celâlde) 15a/11

ol : (o. vakt) 5a/3

şol : (ş. vakt) 10a/1

4.1.4.2.2. Sayı Sıfatları

4.1.4.2.2.1. Asıl Sayı Sıfatları

altmış biñ : (a. yılda) 11a/3

iki	: (i. cihān) 15b/15
on üç	: (o. bāb) 4a/5
dü	: (d. cihān) 4b/9
dört	: (d. nesne) 14a/13
biñ	: (b. aḳce) 7b/4
yitmiş biñ	: (y. yıl) 12b/5
yetmiş biñ	: (y. ḥicab) 18b/6

4.1.4.2.2.2. Sıra Sayı Sıfatları

ikinci	: (i. emānet):14b/8
--------	----------------------

4.1.4.2.3. Soru Sıfatları

ḳankı	: (k. pādişāhdur) 3a/10
-------	-------------------------

4.1.4.2.4. Belgisiz Sıfatları

bir	: (b. derecede) 5a/7
bunca	: (b. ‘ömrde) 11a/8
cemīc	: (c. eşyānuñ) 10a/12
dükeli	: (d. mevcudāt) 8b/9
her	: (h. sözi) 6a/7
hiçbir	: (h. maḳāmda) 30a/14
nice	: (n. varaḳaya)3b/14

4.1.5. Zarflar

4.1.5.1. Durum Zarfları

hergiz	: (h. gelmez) 7a/16
--------	---------------------

4.1.5.2. Zaman Zarfları

ba’de-hu 26b/9, dā’im 23b/10, hemān 20a/14, nāgāh 26b/6, günlerde bir gün 1b/8 , bundan şoñra , 21b/5, bundan ğayrı 22a/4, imdi 26a/13, bir nice gün 27b/13, ol daḳı 14b/5, ol dem 6b/12, ol demde, 20b/3 , ol ḥinde 23b/5, ol vaḳt 13b/15, ol vaḳit 19b/12, şol vaḳt 10a/1

4.1.5.3. Yer- Yön Zarfları

girü	3a/12, karşı 11b/2
------	--------------------

4.1.5.4. Miktar Zarfları

ba^czı 10b/4, deñlü 7a/16, derhâl, 18b/10, ekşer evvel 17a/7, gâyet 27a/5, hergiz 6b/7, illâ 10a/1, tamâm 7a/13, artuğ 14b/12, bir kez 11a/3, bunca 9b/14, çok 7a/8, üç kere 23b/13

4.1.5.5. Soru Zarfları

kaçan ölseler 11b/15

4.1.6. Bağlaçlar

da 26b/15 , dahı 6b/3 , ki 1b/3, kim 7a/9-9b/15, u 8b/4, ü 9a/5 , ve 21a/4

4.1.7. Edatlar

4.1.7.1. Bağlama Edatları

ammâ 14b/12, ba^cdehu 17b/4, belki 25a/10, çün 1b/4-1b/5, çünki 7b/7, çünkim 8b/11, eger 2b/4, egerçi 25a/15, hem 17a/11, hep 11b/10, y(i)la 19b/1- 24a/12 - 21b/13 y(i)le 23b/14, ile5b/13 -22a/5, illâ 10a/1, mādāmki 19b/13, nekim 13a/13, nitekim 7b/4, öyle 16b/15, pes 4b/6, pes kim 4b/6, ve 4b/14, ve dahı 13a/13, veyāhūd 5b/8, yāhūd 5b/9, ya^cnī 25a/11

4.1.7.2. Son Çekim Edatları

artuğ 14b/12, birle 5b/7, berü 10a/7, çün 20b/1, dahı 14b/12, da'im 14a/11, degin 20b/5, denlü 10a/10, gayet 21b/14, gayrı 22a/4, gibi 4a/3, göre 16a/7, için 14b/12, iken 26b/11, ile 25a/11, soñra 16b/1, üzre 10a/15, üzere 4a/5, bende-var 4b/9, -vār 1b/9

4.1.7.3. Karşılaştırma Edatları

ne.....ne (ne gıce qalur ne gündüz) 22b/7, (ne zamān qalur ne mekān) 22b/6

4.1.7.4. Soru Edatları

mi.....mi (halk itdi mi itmedi mi) 30/15

4.1.7.5. Seslenme-Ünlem Edatları

ah 26a/11, hay 8b/11, i 6a/9, iy 11a/1, yā 6b/4

4.1.8. Fiil Çekimleri

4.1.8.1. Basit Kipler

4.1.8.1.1. Emir /İstek Kipleri

4.1.8.1.1.1. Gereklilik

(-mAlU)

görmelüdür 17a/14

Olumsuz: dimelü degüldür 17a/1

4.1.8.1.1.2. İstek

1. tekil şahıs	: -ayın / -eyin	: ideyin 6b/7 , çağırayın 6b/6
2. tekil şahıs	: -asın / -esin	: idesin 20a/6, olasın 6a/10
3. tekil şahıs	: -a / -e	: ide 8b/2
1. çoğul şahıs	: -alum / elüm	: kılmayalum 4a/1
3. çoğul şahıs	: -alar / -eler	: buyuralar 4a/2

Olumsuz şekli: istek kipinin olumsuzu (-mAyA) eki ile yapılmıştır.

İtmeyeydi 9a/8, bulmayaydı 9a/8

4.1.8.1.1.3. Şart

2. tekil şahıs	: -sañ/-señ	: iderseñ 6b/2
3. tekil şahıs	: -sa/ -se	: kılsa 4b/15
3. çoğul şahıs	: -salar / -seler	: söyleseler 8a/13, iderlerse 31a/15

Olumsuz şekli: Şart kipinin olumsuzu (-mAsA) eki ile yapılmıştır.

İtmeseler 31a/12

4.1.8.1.1.4. Emir

2. tekil şahıs:	: - Ø	: bil- Ø 6a/9
	: -gıl /-gil	: bilgıl 9a/11
3. tekil şahıs:	: -sun / sün	: itmesün 6b/7
2. çoğul şahıs	: -ñ	: kılñ 30b/6
3. çoğul şahıs	: -sUnlAr	: girsünler 6b/1

4.1.8.1.2. Haber Kipleri

4.1.8.1.2.1. Geçmiş Zaman

4.1.8.1.2.1.1. Görülen Geçmiş Zaman

(-dI/-dU)

1. tekil şahıs	: -dum/-düm	: gördüm 10a/4 , sordum 10a/5
2. tekil şahıs	: -duñ /-düñ	: gördüñ 11a/6
3. tekil şahıs	: -dı/-di	: ayıtdı 10a/6, kıldı 27b/13, gördi 2a/3, didi 10a/8,
1. çoğul şahıs	: -dük /- duk	: geldük 30b/14

3. çoğul şahıs : -dılar /-diler : toğdılar 9b/9, idindiler 8a/15
 Olumsuz şekli: görülen geçmiş zamanın olumsuzu (-ma) eki ile yapılmıştır.
 bilmedi 11a/10, kılmadı 14a/2

4.1.8.1.2.1.2. Anlatılan Geçmiş Zaman

(-mİş)

2.tekil şahıs : mış+sın : kılmışsın 24a/5
 3.tekil şahıs : -miş+Ø/-mİş+dUr : muşavver olmuş 10a/15 gelmişdür
 11a/12, buyurmuşdur 11b/13
 3. çoğul şahıs: -miş+lar / -miş+ler : uyumışlardır 11b/15
 düşmüşlerdür 31a/4

Olumsuz şekli: Anlatılan geçmiş zamanın olumsuzu (-mAmİş) eki ile yapılmıştır.

olmamışdur 10b/2.

4.1.8.1.2.2. Geniş Zaman

(-r/-Ar/-Ur)

1. tekil şahıs: -r+Am /-Ur+Am /-r+in : iderin 6b/3
 2. tekil şahıs: -ür+sin/ür-sün : bilürsün: şb/15, görürsün 9b/15
 3.tekil şahıs: -r/-ar/-er/-ır/-ir/-ur/-ür : söyler 7b/8, ider 4a/10, varır 29b/1,
 varur 29b/1, irüşür 13a/8
 3.çoğul şahıs: -r+ler/ -ir+ler/-ur+lar/-ür+ler : olurlar 26a/3, iderler 6b/4,
 virirler 25a/12 , gösterürler 2b/2,
 varurlar 25a/13

Olumsuz Şekli: Geniş zamanın olumsuzu (-mAz) eki ile yapılmıştır.

bilmezem 10a/8, görmez 7b/3, bilmezler 2a/1

4.1.8.1.2.3. Gelecek Zaman

Metinde gelecek zaman kullanılmamıştır.

4.1.8.1.2.4. Şimdiki Zaman

(-ayorır / eyorır)

yanayorırken 25b/7

4.1.8.2. Birleşik Kipler

Sadece metnimizde geçen birleşik kiplere yer verilmiştir

4.1.8.2.1. Hikâye

4.1.8.2.1.1. Geçmiş Zamanın Hikâyesi

4.1.8.2.1.1.1. Görülen Geçmiş Zamanın Hikâyesi

(-dıydı)

3.tekil şahıs : oldı idi 6a/14

4.1.8.2.1.1.2. Anlatılan Geçmiş Zamanın Hikâyesi

(mışdı)

1. tekil şahıs : olmuş idüm 23b/5,

3. çoğul şahıs : tulınmışlardı 9b/7

4.1.8.2.1.2. Geniş Zamanın Hikâyesi

(-rdı)

3. tekil şahıs : kılurdu 10b/13

4.1.8.2.2. Şart

4.1.8.2.2.1. Görülen Geçmiş Zamanın Şartı

3. tekil şahıs : olduysa 9b/3

4.1.8.2.2.2. Geniş Zamanın Şartı

(-rsA)

3. tekil şahıs : dilerse 6a/6

4.1.8.2.3. İstek Kipinin Hikâyesi

3. tekil şahıs : bileydi 13b/11, gelmeyeydi 9a/8 , bulmayaydı 9a/8

4.1.9. Bildirme

4.1.9.1. Geniş Zaman

tur- fiilinden gelişmiş olan dur veya durur fiiliyle yapılır.

dur- fiili ile : anuñ medħinde kâşırdur 8b/1

ma^cānī dūrlerinüñ şarrāflarıdur 2a/9

ezell-i eşyā anuñ beyānındadır 13b/7

üç nev^c üzredür 23a/4

dükelī evliyā^ullāh anuñ hükmindedir 24a/3

insān benüm sırrımdur 13b/10

biri hazreti Mūsā'dur 27b/5

İsrāfīl 'aleyhi's-selām menzili gibidir 29b/15

durur- fiili ile : her birinün kıymeti bī- bahādudur 1b/13

4.1.9.2. Bildirmenin Hikâyesi

(idi)

mümkināt hazîne-i ğaybde mektüm idi 17b/12

İlm-i kâdîminde mevcûd idi 17b/13

4.1.9.3. Bildirmenin Olumsuzu

İsim cümlelerinde olumsuzluk “degül” kelimesi getirilerek oluşturulur.

bu dürer-i bī-bahā lāyık degüldür 2a/4

bu beşâretün şadrına muķırr degüllerdür 3a/9

hem görmelüdür dimelü degüldür 17a/14

4.1.10.İsim-Fiiller

(-mAk)

olmağa 9a/13, itmege 8b/5, virmege 2a/3

bitmek 29a / 3 , gelmek 26a/14, olmak 11b/5

4.1.11. Partisipler (Sıfat Fiiller)

4.1.11.1. Geniş Zaman Partisibi

(-y)An

kalan 2a/8 , olan 3a/5,

(-mAyAn)

komayan 6a/15

4.1.11.2. Gelecek Zaman Partisibi

(-AcAk)

baċd olmayıcaķ miķdârı 2b/6, bir kerre āh idecek 26a/11

4.1.11.3. Geçmiş Zaman Partisibi

(-dUk)

geldüĝin 4a/7 , olduĝın 4a/8 , olduĝı 7a/5, geldiĝi 8a/11

4.1.12. Gerindiumlar (Zarf Fiiller)

-AcAk : olucak 7a/4

-IcAk	: iricek 7b/11, bulmayıcağ 26/9,
-IncA	: kılınca 2b/4 , gitmeyince 7b/3 , olmayınca21a/3,
-iken	: itmişken 8a/8
-mAdAn	: ölmezden 11b/11 , itmeden 17b/6
-(y)Ub	: götürüb1b/11

4.1.13. Birleşik Fiiller

4.1.13.1. İsim + Yardımcı Fiil Yapısında Olanlar

Metnimizde kullanılan isimlerle yapılan birleşik fiiller Arapça, Farsça ve Türkçe isimlerin önüne yardımcı fiiller getirilerek yapılmıştır. Örneği çok fazla olan bu tür birleşmelerin tamamını vermek yerine fikir vermesi bakımından en yaygın kullanılanlarından bazılarını vermekle yetineceğiz.

1. buyur- : ʿafv buyuralar 4a/2
2. bul- : taʿayyün bulub 9a/5
3. eyle- : icād eyledi 1b/5 , tecellī eyledi 8b/15
4. it- : maḥv idüb5b/6 , secde ider 5a/5
5. kal- : ʿaciz ʔalub 2a/2
6. kıl- : ḥāşıl kılisa 4b/15 , nazār kıla 5b/4
7. ol- : vāşıl olmağūñ 4a/9, tecellī olub 9a/4
8. vir- : cevāb virdi 3A/7 , şalavāt virüb 8b/3

4.1.13.2. Fiil + Zarf- Fiil+Fiil Yapısında Olanlar

4.1.13.2.1. Tezlik Fiilleri

kıluvire 18a/13

4.1.13.2.2. Yeterlilik Fiilleri

Olumsuz: döndüremezler 5b/14, fark idemez 16a/10

4.2. Dizin

ʿabd	-A- (Ar.) Kul. a. i 7b4	ʿāciz	(Ar.) Güçsüz, zayıf. ʿā. 2a2
ʿabdullāh	(Ar.) Allah'ın kulu. ʿa.dur 28a11, 29b11	ʿaciz	(Ar.) Güçsüzlük, zayıflık. ʿa.-ile 22a5, 22a8 ʿa.de 8a14
ʿabdu'r-rab	(Ar.)Allah'ın kulu. ʿa.29a15		ʿa.dedür 7a10

aç-	Açmak. a. ub 27a7	āh	a. 2a6, 29a1 (Far.) İlenme, beddua.
‘adālet	Doğruluk. ‘a.(gül-deste-i rāğ-ı ‘a.) 3a15	aḥad	ā. idecek 26a11 (Ar.) Kişi, kimse
‘adet	(Ar.) Sayı, tane. ‘a.i 26b2 ‘a.de 26b1 ‘a.i 10a10, 11a10, 12b5 ‘a.in 26a4, 29a4, 29a5	aḥādiyyet	a.den 9a4 a.in 9a6 (Ar.) Allah’ın vahdaniyeti, birlik. a. 8a3, 9b4, 9b6, 12b8 a.dür 27a15 a.de (şem‘i celāl-ı a.) 5a12 a.le12
‘adem	(Ar.) Yokluk, hiçlik. ‘a.e 25a13 ‘a.de 9a8 ‘a.den 4a7, 8a11, 8b13, 9b7, 9b11, 12b12, 13b15, 25a13,	āḥer	(Ar.) Başka, diğer, gayrı. ā.e 10b5, 25b5 ā.de 19a9, 25b2 ā.le 10b8, 25b2
Ādem	(Ar.) Adem Peygamber Ā. 10a8, 10a9, 17b11 Ā. (Ā.-i safī) 28b1 Ā.dür 27b5 Ā.i 30b5 Ā e 30b5	āḥir	(Ar.) Son, sonraki. ā.le 10a13
‘ademiyyet	(Ar.) Yokluk. ‘a. 22b13	aḥkām	(Ar.) Hükümler, emirler. a. (a.-ı şerāyi‘i nebevīyye) 2b5, 12a7, 15b11
ad	(Ar.) İsim. a.ı 9b11 a.um 28a11	aḥḳar	(Ar.) Hakir olan. a.(a.-ı insān) 14b15, 15a1 a. (a.-ı eşyā) 15b2 a.ı 15b2
‘adl	(Ar.) Doğruluk, adalet. ‘a.31a5 ‘a.de3a5 ‘a.-i 31a11	Aḥmed	(Ar.) Hz. Muhammed. A. 9a3, 9a6 A.den 9a5
āfāt	(Ar.) Afetler. ā. 23a9	Aḥmediyyet	(Ar.) Hz. Muhammed’in peygamberliği. A. (ṭālib-i esrār-ı A.)12b/8
āfitāb	(Far.) Güneş. ā.5a3 ā. (ā.-ı felek-i seḥā) 3b15 ā.iñ 9a15	aḥsen.-i takvīm	(Ar.) Pek güzel ,en iyi, en güzel kıvamda. a.15a2
‘afv	(Ar.)Affetme, bağışlama. ‘a. 2b10, 4a2	aḥvāl	(Ar.) Haller, durumlar. a. (a.-i mezkūr) 17a13 a.den 28a5 a.in 28a13, 7a9 a.i 7a10
ağır	Ağır, hafif olmayan. a. 28b11	‘āid	(Ar.) İlgili, ilişkili,ait. ‘ā. 12b11
ağyār	(Ar.)Başkaları, yabancılar	ak-	Akmak.

	a.ar 10a10	‘ālem	(Ar.) Dünya, cihan.
akca	Para. a. 7b4		‘ā.10a3, 11a10, 11a14, 11b8, 20a10, 21b7, 22a8, 22b1, 26b7, 28a12, 29a7, 30b15, 31a10, 6b12, 6b3, 9a6
akdem	(Ar.) İlk, önce, önceki. a. 24b9		‘ā. (‘ā.-i a‘lā) 11b4
akdes	(Ar.) En kutsal. a.e 15b5, 19b10 a.den 27a13		‘ā. (‘ā.-i bu‘da) 18b6
‘ākıl	(Ar.) Akıllı kimse. ‘ā. 3a4 ‘ā.a13b3		‘ā. (‘ā.-i cinān) 12a12 ‘ā. (‘ā.-i cismānī) 12a13
‘ākl	(Ar.) Akıl, us. ‘a.dur 14b1, 14b9, 14a11 ‘a.1b10, 15a2, 27a9 ‘a.dan 18a7 ‘a.-ıladur 14b2 ‘a.larınıñ 18a7 ‘a.-ıla 24a12, 24b1 ‘a.a 7a9, 27a7, 7a10 ‘a.lı 8b2, 27a8		‘ā. (‘ā.-i ğayb) 26b5 ‘ā. (‘ā.-i dil) 28a4 ‘ā. (‘ā.-i ervāḥ) 10a12 10a14, 10b10, 18b32, 7a14 ‘ā. (‘ā.-i kurb) 18b6 ‘ā. (‘ā.-i ğaybü’l-ğayb) 26b6, 21b7 ‘ā. (‘ā.-i melekūt) 16b1 ‘ā. (‘ā.-i şehādet) 17b5 ‘ā. (‘ā.-i üns) 18b5 ‘ā. (‘ā.-i vaḥşet) 18b5 ‘ā.dür 24a2
akmar	(Ar.) Aylar, yıldızlar. a. 26b12, 26b15 a.-ı ervah-ı enbiyadur 27b2		‘ā.üñ 4a7, 4a14, 9b11, 29b10, 30a9, 31a9, ‘ā.i 8b8, 8b13, 12b12, 13b15, 1b5 ‘ā.e 30a6
‘aks	(Ar.) Yansıma. a.dür 9a15 a.sini 4b15, 13a3, 20a8 a.sine 17a2		‘ā.de 26b11 ‘ā.den 18b4 ‘ā.le 18b7 ‘ā.ine 17b11 ‘ā.inde 11a13, 11b8
a‘lā	(Ar.) Daha, en, pek, yüksek. a.ya (‘ālem-i a.ya) 11b4 a.da 2b13		‘ā. (‘ā.-i a‘lā) 11b4
‘alāmet	(Ar.) İşaret, iz, nişan. ‘a.i 21a7, 21b1		‘ā. (‘ā.-i a‘lā) 11b4
al-	Almak. a.dukca13b11 a.dı 25b10 a.asın 6b14	‘aleyhi	(Ar.) Onun üzerine. ‘a. (‘a. raḥmetu’l-lāhi) 6a13 ‘a. (‘a. lāllāhu ‘a. vesellem) 8a4, 10b11, 13a4, 18b2, 23a11, 25a9, 28a14, 30a3
‘alāyim	(Ar.) Alâmetler, belirtiler. ‘a (a.-i nīrānuñ) 22b3		‘ā. (‘ā.-i nīrānuñ) 22b3
‘ale’l-ḥuşuş	(Ar.) Hele, hususiyle, en çok. ‘a.11a2		‘ā. (‘ā.-i nīrānuñ) 22b3
‘āle’l-infirad	(Ar.) Birer birer, teker teker, ayrı ayrı. ‘ā. 12b4	‘aleyhi’s-selām	(Ar.) “Ona selam olsun!” manasında peygamberin adı anılırken kullanılan bir söz.

	‘a.4b4,10b15,11a9,13a4, 13a9,13a10, 28b2, 28b4, 28b5, 28b7, 27b6, 28b8, 29b12,29b15, 30b15, (Ar.) Aleyh kelimesinin cemi şekli. ‘a. 1b7, 27b10 ‘a.’üs-selam 27b2, 5b10		20a9, 21a15, 21b15, 21b3, 24a11, 24a14, 24a3, 26a15, 27b11, 30a5, 30b14, 30b3, 31a2, 31a3, 31a8, T. nuñ 2b15 T.ya 10b15 Alt.
‘aleyhim		alt	a.ına 8b8 a.ında 20b9
‘aleyh’ş-şelātu ve’s-selām	(Ar.)Selam manasında bir söz. a. 4b4	altmış	Sayı, (60). a. 11a3, 11a5
‘aleyke	(Ar.) Senin üzerine. ‘a. 26b14	al-	Almak. a.ub 6a14
‘Alī	(Ar.) Ebu Talib’in oğlu ve Peygamberimizin damadı. ‘A.12a2 hazret-i ‘A.11b13	amel	a.ur 17b9 (Ar.) İş, niyet. a.den 21a7 a.inden 16a1
‘ālim	(Ar.) Çok okumuş, bilgin. ‘ā. 14b5, 30a2	āmin	(Ar.) Öyle olsun. ā. 15b4
Allāh	(Ar.) Tanrı. A. 10a9, 15b9, 20a2, 28a15 A.ı 23a8, 28b15 A.dan 23a9, 23a9, 23a10, 30b8 A. ile 23a8	ammā	(Ar.) Ama, fakat, ancak. a. 10b1, 10b4, 12a1, 12b11, 14b12, 16a6, 17a4, 17a6, 17b7, 1b7, 21a5, 23a13, 24b5, 25a15, 25b5, 26a1, 26b1, 29b6, 5b15, 7a7, 8a1
Allāhu Ta‘ālā	(Ar.) Yüce Allah Tanrı. A. 4a3, 4b2, 4b11, 4b11, 6a8, 6b8, 7b9, 8b9, 9a9, 10a9, 10a7, 10b13, 11a7, 12b1, 12b3, 13a1, 13a9, 13b15, 13b9, 14b14, 15a1, 17b3, 17b3, 18b1, 21a10, 23b1, 23b13, 23b14, 25a5, 25a8, 26a12, 28a12, 28b1, 28b2, 28b3, 28b5, 28b6, 28b8, 29a13, 2b10, 2b12, 30a6, 30a7, 30b5, 30b6, 31a12 T. nuñ 5b5, 5b7, 6a1 10a10, 11a10, 12b9, 14b2, 14b6, 15a9, 16b10, 17a3, 17b14, 18a1, 19a6,	ān	(Ar.) Lahza, pek az bir zaman. ā.da 7b13, 13b13, 24a8, 24b4, 25b2, ā.dan 5b6, 7a14, 7a16, 16b1, 17a8, 21a12, 22a5, 22a9, 25a12, 30b13
		‘anāsır	(Ar.)Unsurlar, elemanlar. ‘a. 10b6, 17b4
		a anlar	3. teklik şahıs zamiri (ol). 3. çokluk şahıs zamiri. a. 18a8, 24a6, 25b12, 25b14, 25b6, 26a3, 29a1, 29a11, 29a3, 29b8, 30b2, 31a7, 9b9 a.ı 19a4, 25a14, 25a5, 25b12, 25b7, 28b2, 28b3 a.a 18a9, 25b13, 25b13, 25b9, 28a7, 29a7, 2a14, 30b2, 31a7, 31b1, 9b7

	a.dan 18a8, 23b15, 29b6, 2b7	aşhâb	(Ar.) Sahipler, malik
	a.iñ 28a6, 3a1	aşıl	a. ihi 1b6 (Ar.) Asıl, esas.
	a.uñ 2b9, 25b15, 28b1, 28b5, 28b6, 29a3	‘aşī	a. 21a5 (Ar.) Günahkâr.
‘Arabī	(Ar.) Şeyh Muhyiddin-i Arabi (özel isim).	‘aşl	‘a. ler15b2 (Ar.) Asıl.
	‘a. 13b9, 28b13	aşl	a.-ı mevcūdāt 13b2
ara	Aralık, mesafe.	aşliyye	a.ına 22b14 (Ar.) Asli.
	a.dan 7b3, 7b13, 20b13		a.sine (vaṭan-ı a.) 11b6, 12a9
	a.larından 28a1		a.sine (maḳām-ı a.) 19a2
ara-	Aramak.	āsümān	(Ar.) Gök, sema.
	a.mağa 19a9		ā. (ā.-ı lā-mekān) 9b5
aralık	Aralık.		ā. (ā.-ı risālet) 26b14
	a.ğın 20b3	‘aşere	(Ar.) On (sayı).
‘arif	(Ar.) Bilgili, irfan sahibi.		a. 29b10, 30a11, 30b10, 4a14, 4a15, 4b1
	‘ā.7b1, 7b11, 19a12, 19a6, 19b1, 21b10, 22b13, 23a8, 2a10, 22b3	‘āşık	(Ar.) Birine, bir şeye tutkun.
	‘ā.i 23a12		‘ā. (‘ā.-ı sālīk) 15b9
	‘ā.ün10b2, 22a11		‘ā.ı 12b8
‘arifān	(Ar.) Arifler, bilgililer.	āşikār	(Far.) Belli, açık.
	‘ā.dur (kuhl-ı celā-yı		ā.e 6b3, 6b9, 8b12
	başar-ı ‘ā.dur) 3b5	āşinā	(Far.) Bildik, tanıdık.
arğa	Arka, ön karşıtı.		ā. 18b9, 2b2, 6a10
	a.sında 14b9	‘āşir	(Ar.) Onuncu.
‘arş	(Ar.) Dokuzuncu gök.		‘a. 24b14, 4a13
	‘a. 13a13, 16b3, 20b10	‘atā	(Ar.) Bağışlama, bahşiş, ihsan.
	‘a. (‘a.-ı ‘aẓīm) 20b9		‘a.dan 4a1
	‘a.da 10b12	‘avālim	(Ar.) Dünyalar, alemler.
	‘a.da (fevķ-ı ‘a.) 11a3, 11a5		‘ā. (‘a.-i bī-nihāye) 9b14
artık	Fazla, başka.	‘avām	(Ar.) Herkes, kaba ve cahil halk
	a. mıdur11a2		‘a. 23a5
artuķ	Fazla, başka.		‘a.dan 29b3
	a. 14b12	‘avdet	(Ar.) Geri gelme, dönüş.
arz	(Ar.) Bir büyüğe sunma.		‘a. 7a5
	a. 7a6, 14a1, 14a9, 16b15, 16b2, 20b10, 22b4, 24a4, 28a4	‘avn	(Ar.) Yardım.
arzū	(Far.) İstek, dilek.		‘a. (‘a.-i ilāhī) 4a4
	a.-yı nefsāniyye 16b9	ayak	Ayak.
	a.ladı11b6		a.ı 20b9

‘ayān	(Ar.) Belli, açık ‘a. 8b13, 16b5, 19a1, 20a11, 20b12, 21a12, 21b13, 22a14, 23b6, 23b9, 24a15, ‘a.dür 22b8	‘azīm	(Ar.) Büyük, ulu. ‘a. 11a3, 11a4, 27b7 ‘a.(‘arş-ı ‘a.) 20b9
‘ayb	(Ar.) Utanılacak şey, kusur. ‘a.ını 6b3, 6b9	‘azīmü’ş-şān	(Ar.) Şanı, ünü büyük olan ‘a. e 3b15
ayıt-	Söylemek. a.dı 10a6, 11a4	‘azīz	(Ar.) İzzetli, sevgili, dost. ‘a. 4a4, 9b14, 11a8, 21a14, 22a14 ‘a. (‘a.-i zū’n-tikām) 4b8, 8a6, 15a10, ‘a. (‘a.-i dü- cihān) 4b/8 ‘a. (‘a. -i men) 8a6
āyīne	(Far.) Ayna. ā. 1b3,7a9, 11b2, 15a4, 30a3 ā. (ā.-i cān) 26b7, 27a13 ā. (ā.-i cemāl-i ulūhiyyet) 9a4 ā. (ā.-i dil) 20a7, 26b3 ā.dür 9a12 ā.de 5a2 ā.sinde 5a2 ā.sinden 5b2 ā.sinün 4b12	‘azl	(Ar.) Azl etmek, birini işinden veya maka- mindan ayırmak. ‘a. 30a4
‘ayn	(Ar.) Göz. ‘a. (‘a.-ı nār) 7a14, 7a15	‘azm	(Ar.) Niyet, sebat. ‘a. 25b14
‘aynel-yaqīn	(Ar.) Gözüyle görmüş gibi, kat’i. ‘a. 23a5 ‘a.dür 24b1 ‘a.e 24a15, 24b6	‘azze	(Ar.) Aziz olsun. ‘a. 17b2, 18b1, 20a9
‘azāb	(Ar.) İşkence keder ‘a. (‘a.-ı elīm) 15a14 ‘a. (‘a.-ı nīrān) 15b1 ‘a. (‘a.-ı kabr) 16b3 ‘a. 15a11, 31a13 ‘a.ın 15a13		-B-
āzād	(Far.) Kurtulmuş, serbest olan. a. 19b12, 20a15	bāb	(Ar.) Bölüm. b. 4a5, 4a6, 4a6, 4a7, 4a8, 4a9, 4a10, 4a11, 4a12, 4a12, 4a13, 4a14, 4b1, 4b2, 8a2, 9b11, 15b4, 17b1, 19b4, 19b4, 21a11, 23a1, 24b14, 29b10, 30a11, 30b10,
‘azamet	(Ar.) Büyüklük, ululuk. ‘a. (‘a.-i uluhiyyet) 8a7 ‘a.e (dergāh-ı ‘a.) 22a1 ‘a. de 12b9 ‘a.inden 21b15	ba‘de	(Ar.) Sonra. b.’l-vuşlat 21a9
		ba‘dehu	(Ar.) Ondan sonra. b.10a13, 10a15, 12b6, 17a4, 21b2, 24a13, 26b10, 27b14
		ba‘d-ezīn	(Ar.Far.) Bundan sonra, bundan böyle. b.-ez-in 16b4
		ba‘dü	(Ar.) Hayli zaman sonra. b.1b8
		bāğ	(Ar.) Bağ, büyük bahçe, bostan.

	b.(mīve-i nev-bāde-i b.-i celālet) 3a15	basīt	(Ar.) Sade, düz, engelsiz. b. 17a9
bagla-	Bağlamak. b.maz 28b14	başla-	Başlamak. b.r 16a15
	b.mişdur17a13	bātil	(Ar.) Boş, beyhude, yalan. b. 10b9
	b.yub 17a6	bātin	(Ar.) İç, iç yüz. b.22a12
bahā	(Ar.) Baha, değer, kıymet. b.ya 7b4		b.(zünübü'l- b.) 1b9
	b.sını 2a1		b.(hiss-i b.) 27a7
	b. durur 1b13		b.da 25b1, 2b2
baħr	(Ar.) Deniz. b. 25b13		b.lardaki 29b8
	b.ına 1b10	bayāğ	Önceki, eski, eskisi. b. 7b6
	b.inde 16a14	Bayezıd Bestāmī (Ar)	Özel isim. B. 6a12, 6b10, 6b2, 6b4, 23a6, 23a6
baħt	(Far.) Talih, kısmet, kader. b. 3a14		B.a 6b15
baīd	(Ar.) Uzak, ırak. b. 2b6		B.luk 6b14
	(Ar.) Sebep olan. b. 9a7, 12b14	bāzār	(Far.) Pazar, çarşı. b.-ı ııışk 2a11
bāīş	(Ar.) Ebedi olan. b. 7b5, 19b14		b.ına 1b11
bāķī	(Ar.) Artan, geriye kalan, artık. b. (b.-i beşeriyet) 5a14, 5b6	baċzı	(Ar.) Kimi. b. 2b4, 5a9, 10b4, 10b6, 18a5, 25a14, 25b1, 25b6, 26a2, 29b5, 30a13
baķiyye	Bakmak. b.ub 15a12		b.lar 14a10, 14a11, 14a12, 14a12, 18a5, 18a6
bak-	(Far.) Kol, kanat. b. (perr ü b.) 20b2	beden	b.sı 30a13
bāl	Basmak. b.ar 18a8, 19a6		Gövde, vücut. b.den 11b9
bas-	b.maz 24b5	bedr	(Ar.) Ayın ondördüncü gecesi, dolunay. b. (ķamer-i b.-i Münīr) 9b8, 27a3, 27b4
başar	(Ar.) Görme. b. 25b7		b. (b.-i recā) 27b3
	b.-ı (kuhl-ı celā-yı b.-ı ċārifān) 3b4	beķā	(Ar.) Devam, sebat, evvelki hal üzerine kalmak, bakilik, ebedilik. b. (b.-yı ĥaķīki) 19b13, 20b12
bā-savāb	(Ar.) Doğrulukla, doğruca. b. uñ 4b6	belki	(Ar.Far.) İhtimal, umulur, hatta. b. 25a10
başiret	(Ar.) Önden görüş, sezış. b. 10b3, 11a14, 21a8, 23b9, 23b9		
	b.i 4b7		

ben	1.tekil şahıs zamiri. b.10a7, 11a4, 6b2, 6b9 b.i 10a8, 13b14 b.im 11a6 b.üm 10a9, 11a1, 13b12, 13b10, 25a9, 2811 baña 12a4, 12a5, 13b9	beyān	(Ar.) Anlatma, açık söyleme,bildirme. b. 17b1, 18a15, 21a11, 26b2, 28a12, 2b7, 4a10, 4a6, 4a7, 4a8, 6b7, 8a13, 8a5, 8b2, 9b12 b.a 21a9, 26a14, 2a2 b.ı 21b1 b.ında 4a13 b.nındadır 13b7, 21a12, 24b15, 29b11, 4a11, 4a12, 4a12, 4a14, 4a14, 4a15, 4a9, 4b1,30a11 b.nundadır 23a1, 30b11	
bende	(Far.)Kul b.-var 4b9 b.sini 10a7	beynü's-semā ve'l-arz (Ar.) Yer ve gök arasında. b.da 27b15	beyt	(Ar.) İki dizeden oluşan şiir birimi. b. 6a5, 6b11, 7b2, 9a6, 15b12, 19b15, 20b1, 21b11, 22b14, 22b1, 24a7, 24b4, 25b10, 28b15
beñze-	Benzemek. b. r 19a3	beyt	(Ar.) Adetsiz, sayısız. b. 1b2	
berāber	(Far.) Beraber, birlikte. b. 22a13	bī-bahā	(Far.) Değersiz. b. durur 1b12 b. (dürer-i b.) 2a4	
berekāt	(Ar.) Bolluklar. b.ında 2b9	bī-cihet	(Ar.) Bahanesiz, sebepsiz. b. 12b1, 20a11	
berķ	(Ar.) Şimşek b.-ı (şuāc-ı b.-ı hātif) 16a9	bī-çün	(Far.) Emsalsiz, eşsiz. b. 21a5 b.(zāt-ı b.) 19a12, 22a11 b. dan (zāt-ı b.) 19a10, 19a13 b. dur (zāt-ı b.) 24a8 b. ı (zat-ı b.) 21a15 b. ı, 24a15 b. ma (zāt-ı b.) 30a5 b.ından 22a3 b. ını (cemāl-i b.) 19a1 b. inuñ (zāt-ı b.) 18a13, 21b15 b. ine (zāt-ı b.) 1b4	
ber-ķarār	(Far.) Kararlı. b. 18a12			
berrāk	(Ar.) Nurlu, pek parlak. b. 26b10			
beş	Beş (5 sayısı). b. 28b4			
beşāret	(Ar.) Müjde, muştu. b.üñ 3a9			
beşer	(Ar.) İnsan. b.de 27b15			
beşeriyye	(Ar.) Beşere, insana mensup, insani. b. (evşāf-ı b.) 11a15			
beşeriyyet	(Ar.) Beşerlik, insanlık. b.5a11, 7a7 b.(vücūd-ı b.) 19b14, 20b5, 7a12 b. (rüsüm-ı b.) 20b12 b. (nār-ı b.) 5a12 b. (evşāf-ı b.) 5a4 b. (evşāf-ı b.-i bi-l-külliyye) 6a2 b. üñ (bakıyye-i b.) 5a14 b.i 5b6 b.üñ 19b9 b.ine 7a5			
beyc	(Ar.) Satma, satış. b.(ehl-i b.)25a14			

bī-dār	(Far.) Uyanık uyumayan. b. 12a2 b.lık 12a1	b. (Cenāb-ı b.) 27a11 b.a(ḥazret-i b.) 7a6 b.dan (Cenāb-ı b.) 15b3 b.dan 18a11
bī-denk	(Far.) Eşsiz. b.de11b7	bī-noķşān (Ar.) Noksansız, kusursuz. b.a 9b9
bī-fā'ide	(Far.) Faydasız yararatsız. b.dedür 12a1	bī-renk (Far.) Renksiz. b. 2a12,22b12, b.dür 21b3
bī-gāne	(Far.) Kayıtsız, ilgisiz. b. lerdür 25b1	bī-reyb (Ar.) Şüphesiz. b. 3a11
bī-gurūb	(Ar.) Batmayan. b. 26b12, 27a14	bī-tevaķķuf (Ar.) Durmadan. b. 30a14
bī-ḥaber	(Ar.) Habersiz. b. lıķdur 22a3	bī-vāsıta (Ar.) Vasitasız. b. 13a1, 13a7, 13a8, 19a10
bī-had	(Ar.) Hadsiz. b. (ḥamd-i b.) 1b2 b. 26b8	bī-zamān (Ar.) Zamansız, vakitsiz. b. 21b11
bī-ḥāseb	(Ar.) -ce bakımından. b. (b.i'l- isti'dād) 9b9, 12b7, 17a13	bī-çāre (Far.) Çaresiz, zavallı. b. i 2b9
bī-ḥicāb	(Ar.) Utanmayan. b. (b.-ı başiret) 23b8	bīdār (Far.) Uyanık, uykusuz, uyumayan. b. 11b15
bī-iḥtiyār	(Ar.) Kendiliğinden, elde olmayarak. b. 20b7,6b13	bidāyet (Ar.) Başlama, başlangıç. b.-i kelām 24a10
bī-ķarār	(Ar.) Kararsız. b. (mest-i b.) 27a6	bīgāne (Far.) Kayıtsız, ilgisiz. b.(şüret-i b.de) 2b1
bī-levn	(Ar.) Tek, eşsiz. b.dür17a12	bihişt (Far.) Cennet, uçmak. b. 26a10 b. ūñ 22b4
bī-maķām	(Ar.) Makamsız. b.lık 17a1	bil- Bilmek. b.6a9 b.ür 7a9 b.ürsün 6b15 b.ürler 26a4, 29a4, 29a5 b.mezem 10a8 b.mez 17a14, 5a9, 5b1 b.mezler 2a1, 30b4 b.di 6a8 b.medi 11a10 b.dirür 13a5, 23b1 b.dürür 17b1 b.düre 8b13 b.gil. 4a4, 9b3, 9b14, 9a11, 10a11, 12b8,
bī-mekān	(Ar.) Yersiz, yurtsuz. b. 21b11	
bī-namāz	(Ar.) Namaz kılmayan. b.lardur 18a10	
bī-nevā	(Far.) Çaresiz, muhtaç. b. 26b3	
bī-nihāye	(Far.Ar.) Nihayetsiz, sonsuz. b.(avālim-i b.) 9b14 b.(kevākib-i b.) 26b6 b.sinden 6b6, 8a13	
bī-nişān	(Far.) İşaretsiz, nişansız. b. 21b12	
bī-niyāz	(Far.) Yalvarmasız, ihtiyaçsız.	

	13b14, 18b3, 19b8, 20a3, 21a5, 21a14, 22a10, 23a3, 24a11, 28b9, b.esin 23a8 b.eydi 13b11 b.eyidi 13b13 b.mekdür 14b3, 24a11 b.meyüb 15a5		28a3, 28b7, 29b7, 30b2, 31a14, b.dür 24a12, 28b15, 30a11
		birbiri	Birbiri.
		biri	b.ne 11a11, 26a10 Belgisiz zamir.
bilā-çeşm	(Ar.Far.) Gözsüz. b.12b3		b. 6a1, 6a1,10a14, 14a14, 14b1, 14b5, 17b8, 19a4, 21a6, 21a9, 23a4, 23a4, 23a5, 23b11, 23b15, 26b8, 27b11, 27b2, 27b4, 27b5, 27b5, 27b6, 27b6, 27b8, 27b9, 29b1, 29b1, 29b2, 29b3, 29b3, 31a14, 31b5,
bilā-mādde	(Ar. Far.) Maddesiz. b.11a12		b.ne 23b11, 24a4 b.nde 17b4, 18a2 b.niñ 2b7
bi'l-külliyye	(Ar.) Tamamen. b. 5a12, 6a2, 7a7, 7a14, 11a15, 18b12, 20b13,		b.nüñ 12b5, 17b7, 17b9, 1b12, 26b9, 8a10 b.si 10b9
biñ	Bin (1000 sayısı). b. 7b4, 8a10, 11a3, 11a4, 11a5, 11a6, 11a7, 12b5, 18b6 b.de24b5		Birbiri. b.nden 18a3
bin-	Binmek. b. üb 27a7	biribiri	Birle.
bir	Bir (1sayısı). b. 1b9, 2a7, 3b14, 4b11, 5a7, 6a12, 6a14, 6b7, 7a7, 7b4, 7b5, 7b7, 8a13, 9a12, 9a10, 10a4, 10b14, 11a11, 11a13, 11a3, 11a3, 11a5, 11a7, 11a9, 11b8, 11b10, 12a11, 12a6, 12b1, 13a6, 14b11, 14b11, 15a11, 15b13, 15b15, 15b10, 16a8, 16a9, 16b6, 17a8, 17b15, 17b4, 17b7, 17b10, 18a1, 18a2, 18a2, 18b15, 18b15, 19a4, 20b10, 20b8, 20b9, 21a8, 21b4, 21b7, 22b14, 22b7, 22b8, 22b8, 22b9, 22b9, 23a12, 23b2, 23b4, 23b5, 23b6, 24a2, 24b10, 24b5, 25b11, 25b4, 25b5, 25b8, 26a11, 26a5, 26a9, 26b3, 26b11, 26b7, 26b9, 27b11, 27b12, 27b12, 27b13, 27b15, 28a1,	birle	b.le 4a4, 4b14, 5b12, 5b12, 5b4, 5b7, 7a2, 8a7, 8a8, 8b15, 11b12, 12a2, 12a9, 12a10, 12b10, 14a14, 15a11, 15a14, 15b14, 16b11, 18b12, 18b8, 19a15, 19b2, 19b12, 20a7, 20b14, 20b14, 23a15, 24a13, 26b4, 26b7
		Bit-	Yetişmek. b.mek 29a3
		biz	1. çoğul şahıs. b.den 11a2 b.üm 13b13 b.ümle 6b8
		bol-	Olmak. b.ub 9b8
		boyan-	Boyanmak. b.ur 17b14
		boz-	Bozmak. b.ub 11b3
		bölig	Bölük.

	b.i 28a3		b.nlar 10b8, 25a11, 25b3,
bölük	Bölük		26a6, 26a9, 26b1, 28a9,
bölük	b. 16a14		28b11, 29a12, 29a5,
bu	Bu (sıfat).		29a6, 29a8, 30a12, 30b1
	b. 2a1, 2a2, 2a3, 2a6,		b.nları 26a4
	2b11, 2b11, 2b4,3a10,		b.nlara 26a6, 28b10,
	3a10, 3a12, 3a3, 3a3,		30a12, 30b5
	3a8, 3a9, 3b12, 4a1, 4a2,		b.nlardan 25b1, 25b6,
	4a4, 4b6, 5a10, 5a6,		26a2, 29a6, 25a13, 28a9
	5b11, 5b3, 6a11, 6b10,		b. nlarıñ 30a13
	6b2, 6b4, 6b5, 6b8, 7a1,		b.unlarıñ 18a7, 25a8,
	7b11, 7b3, 9a10, 9b3,		25b8, 26a13, 28a5,
	10a5, 10a7, 10a7, 11a11,		28b14, 28b14, 29b4,
	11a12, 11a12, 11b1,		30b9
	11b11, 11b13, 11b7,		b.nuñ 20a6, 22a15,
	11b8, 12a13, 12a14,		27b14, 28a1, 29b11,
	12a5, 12a6, 13a5, 13b1,		29b11, 29b14, 30a10,
	14a13, 15a5, 15b2,		30a4, 30a8, 7a8
	16b13, 16b14, 17a1,		b.nuñla 14a13
	17a12, 17a13, 17a3,	bul-	Bulmak.
	17a6, 18b5, 18b6, 18b7,		b.ur 19a8, 24b11, 26a1
	18b8, 19a12, 19a12,		b.urlar 29b6
	19a14, 19b1, 19b1, 19b4,		b.maz 20a13
	1b8, 20b11, 20b4, 21a1,		b.dı 10b10, 27a9, 6a8
	21a1, 21a3, 21b12,		b.dılar 17b14
	21b14, 22a15, 22b13,		b.mışdur 5b14
	22b2, 22b11, 22b7,		b.maya 23a9, 2a6
	23a13, 23a14, 23b11,		b.mayıcak 26a9
	23b4, 23b15, 24a1, 24a4,		b.dukları 26b2
	24a4, 24a5, 24b13, 24b5,		b.duğın 9b12
	24b8, 26b3, 27a11,		b.ub 10b8, 4a3, 4b8, 5b3,
	27a13, 27a6, 27b13,		7b12, 9a5
	28a6, 29b4, 30b1, 30b8,		b.mayub 2a8
	31a14, 31a9, 31b4,	bulın-	Bulunmak.
bu	Bu (zamid).		b.ur 12a13
	b.dur 6a1, 7a4, 8b1,		b.urlar 25b2, 25b4
	15a1, 16a8, 17a7, 21b14,		b.maz 18a2, 14b5
	23b12, 23b8,		b.maya 20b10
	b.lar 31a5		b.mayaydı 9a8
	b.lara 31b1	bulındı	Buluntu.
	b.lardan 31a4		b.idi 26b9
	b.lasın 23b12		(Ar.) Kale, hisar çıkıntısı.
	b.ña 19a3	burc	b.-ı nübüvvet 27b3,
	b.nda 22b6, 22b6		b.-ı şehri-yārī 3b1,
	b.nca 9b14, 11a8, 15a1		b.-ı kām-kārī 3b1,
	b.ndan 21b5, 22a4,		b.-ı vāhidiyyet 9b4
	22b11, 24b8, 24b9		b.-u 27b8

bustan-	b. indan 20a11, 5a1 (Far.) Gül ve çiçek kokularının çok olduğu yer, bahçe. b.-ı hilâfet 3a14		c.dur 14a10 c.uma 6b12 c.umda 6b13 c.in 25b10 c.ları 26a8
buyur-	Buyurmak, emretmek. b. alar 4a2 b. ur 7b9, 21a3, 25a9 b. dı 11a10, 11a7, 14a3, 16a1, 22a7, 25a6, 29a13, 2a15, 30b15, 4b5, 8a8, 8b14, 8b7, 8b8, 8b10, 9a9 b. dılar 24a5, 28a9 b. mışdur 11b13, 12a3, 22a14 b. mışlar 29b5 b.mışlardur 24b6, 26a15	cānān	(Far.) Sevgili. c. 12b1, 28a5 c.(vāşıl-ı c.) 15b13 c.(cemāl-i c.) 25a12
büdalā	(Ar.) Akılsız, sersem. b. 28b12, 29b2 b.dan 29b1 b.sı 25a9	cānib	(Ar.) Taraf, cihet, yan. c. (Cenāb-ı c.-i Hakkā) 18b14 c.dür 13a6 c.e 12a15 c.den 12b1, 28a6
bülbül	(Ar.) Bülbül. b. in 11b1	cāvidānī	(Far.) Daimi kalacak olan, sonrasız, ebedî. c.ye (hayat-ı c.) 19b13
cā'iz	-C- (Ar.) Olabilir, olur. c. 7b6	cebbanıyye	(Ar.) Açık hava ibadetgahı. c. ye16b10
cāmi'a	(Ar.) Topluluk. c.dur (nüşha-ı c.) 14b10 c.dür (nüşha-i c.) 19a9	cebel	(Ar.) Dağ. c. (c.-i Tūrda) 7a2
cān	(Far.) Can, ruh. c. 1b11, 6a9, 7b3, 8b4, 14b9, 15b13, 24a14, 25a12, 26b14, 27a9, 28a6, c.(hümay-ı c.) 19b11 c.(c.-cāh-ı cismāniden) 4b7 c.(ayine-i c.da) 26b7, 27a13 c.a (sem ^c -i c.) 2a7,18b10, 24a2 c.la 14a11 c.-ıla 6a10, 6a10 c.a 27b13 c.da 18b11	cebīn	(Ar.)Korkak, yüreksiz, alçak. c.(meh-i c.-i hūbāndur) 3b5
		Cebrā'il	(Ar.) Dört büyük melekten biri. C. 10a5, 10a6, 11a1, 11a9, 28b5, 4b4 C.ün 10b14 C.e 10a5 C.de 22a6
		cehennem	(Ar.) Ahirette günahkar kulların gideceği azap yeri. c.den 6b1
		cehl	(Ar.) Bilmezlik. c. (c.-i 'ilm) 16a5 c.den(izāle-i c.den) 19b9 c.i 22b9
		celāl	(Ar.) Büyüklük, ululuk. c.17a10, 17a5 c. (nūr-ı c.) 17a12, 17a5, 17a9,20b2,21b2

	c. (şem ^c -i c.-i aḥadiyyet) 5a11		c.i 17a4, 17a4
	c.dur (nūr-ı c.) 20a10	cemī ^c	c.inden 16b5
	c.de 15a11		(Ar.) Cümle, hep, bütün.
celalehu	c.i 17a3		c. 5a4, 7b11, 8a10, 8b6,
	(Bkz.) celāl.		10a12, 14a1, 14b13,
	c. 17b3		14b15, 20a13, 21b14,
celālet	(Ar.) Büyüklük, ululuk.		22a8, 22b10, 30a5, 30a6,
	c.(mīve-i nev-bāde-i bāğ-ı c.) 3a15		30a8, 30a9
	(Ar.) Celal, ululuk sahibi olan Allah.		c.ü'l (maẓhar-ı c. -esmā ³) 14b12
celālī	c. (şevḳ-ı cemāl-i zü'l c.) 16b9,		c.ü'l (maḳām-ı c. cem ^c a) 31b2
	(Ar.) Toplama, yığma.		c.-i elsine 8a15
cem ^c	c. (c.-i ḥicāb) 12a11	cem ^c iyyet	c. si 6a15, 8a14
	c. (c.-i menāzil) 20b13		c.sine 13a14, 30a8
	c.idüb 1b10		(Ar.) Topluluk.
	c.ol- 2a1, 8b8, 8a10, 22a12, 23b3	Cenāb-	c. 11b10
cemād	(Ar.) Taş gibi cansız olan şey.		(Ar.) “Şeref, onur ve büyüklük” terimi olarak kullanılır.
	c.ı 10a7		C.(C.-ı ğayb) 13a6,
cemāl	(Ar.) Yüz güzelliği.		C. (C.-ı bī-niyāz) 15b3, 27a11,
	c. 21b3		C.(C.-ı aḳdese) 15b5,
	c. (müṣāhede-i c.) 15a15,		C.(C.-ı cānib-i Ḥaḳḳ) 18b14,
	c. (nūr-ı c.) 17a11		C.(C.-ı zāt-ı aḳdese) 19b10, 27a12,
	c.(şevḳ-ı nūr-ı c.-ı zü'l-celāl) 11b2		C.(C.-ı hüviyet) 1b2,
	c. (c-i aḥadiyyet) 12b8		C.(C.-ı zāt-ı ḳuds) 31a8,
	c. (c-i nūrınuñ) 14b6	Cenāb-Ḥaḳ	C.(C.-ı ḥazret-i) 3b14,
	c. (c-i ilāhīye) 15a4		Yüce Allah
	c.(şevḳ-ı c-i zü'l celālī) 16b9		C. 4a9, 6b1, 6b10, 17a7, 18b12,
	c. (c-i ulūhiyyet) 18b8	cenān	(Ar.) Kalb, yürek, gönül.
	c. (c.-i bī-çünını) 19a1		c. ina 28a6
	c. (c.-i Ḥaḳ) 23b8	cennet	(Ar.) Uçmak, cennet.
	c. (c.-i cānān) 25a12		c.e 25a9, 6b1
	c. (c.-i muṭlaḳ) 30b3	cenūb	(Ar.) Güney.
	c. (āyine-i c.-i ulūhiyyet) 9a4		c.a 29a11
	c. (nūr-ı c.-ile) 17a5	cevāb	(Ar.) Cevap.
	c.dür 22b9		c. 24a4, 24a7, 24a9, 27a13, 28a6
	c.de 23b10		c.ı 24a10
	c.den 17a8		c.ında 24a5

	c.vir- 3a12, 3a7, 6b4, 6b10, 23a7, 23b8, 23b14, 24a6, 28a8	cinān	(Ar.) Cennetler, uçmaklar. c. 12a15, 16b2, 26a6 c.i 26a7 c.a (lezāiz-i c.)26a7 c.da 26a7 c.da (ālem-i c.) 12a12
cevāhir	(Ar.) Cevherler, elmaslar, kıymetli taşlar. c.-i 2a8, 3a10, 3a2 c.(c.-i me‘āniye) 2a8 c.(c.-i Rābbānī) 3a10 c.leriniñ 2a10	cirm	(Ar.) Cisim, hacim. c. (c.-i āfitāb) 5a3 c. leri 25b9
cevelān	(Ar.) Dolaşma, dolanma, gezinme. c. 11b4	cism	(Ar.) Madde. c.10b2, 25b5 c.i (kabā-yı c.) 11b5 c.e 25b10 c.i 25b8 c.ini 25b11
cevher	(Ar.) Elmas, değerli taş. c. leriniñ 3b13	cismānī	(Ar.) Bedenle ilgili, ruhani karşılığı dini işlerden ayrı olan. c.de (ālem-i c.) 12a13 c.den 4b7
cezbe	(Ar.) Ruhun hayret ve sevince kapılarak sanki cesetten hariç bulunuyormuş gibi olması. c. 15b15, 5b12 c. (c.-i ilāhī) 15b14, c. (c.-i Hāḡ) 20b2, 24a13 c. (c.-i ilāhiye) 24b8, 30a13 c. si 5b7	cismāniyyet	(Ar.) Cisim, vücut. c.(rūḡ-ı c.) 10a15 c.i 16a4
cihān	(Ar.) Dünya, âlem. c.15b15, 24b10, 4b9, 6a9 c.(ḡurşid-i c.) 16b7 c.(ebnā-ı c.) 3a8 c.da (ḡazīne-i c.) 2a7 c.a 1b6 c.da 29a2, 30a4, 31a5 c.dan 29b5, 2b2 c. i 15b3, 26a10	civān-baḡt	(Far.) Tālihli. c. 3a13
	c.uñ 29a12, 29a8	civār	(Ar.) Çevre, civar. c.(ḡurb-ı c.-ı rabbül ‘ālemīn) 18b4 c.(c.-ı Muştafā) 2b13
cihet	(Ar.) Yan, yön, taraf. c. 21b8 c.den 12b12, 15b2, 30b1 c.i 13a6, 13a7, 24a15	cūş	(Far.) Coşma, kaynama. c. eyle- 11a13 c. id- 20b7
cilā	(Ar.) Parlaklık. c. (c.-yı basar-ı ‘ārifān) 3b4	cümle	(Ar.) Bütün, hep. c.(c.-i mevcūdāt) 14a2 c.den 10a14 c.si 11a11, 17b13, 9b8
cilve-ger	(Ar.Far.) Cilve eden, tecelli eden. c. 4b7	cünd	(Ar.) Asker. c.e 5a15
		cürm	(Ar.) Suç c.(c.-i laḡife) 9b15
		cüz’iyye	(Ar.) Az, pek az, az miktarda. c. 14b4

çağır-	Çağırarak, seslenmek. ç.di 23b15 ç.ayın 6b6		26b7, 26b8, 27a3, 27a4, 27b10, 27b3, 28a2, 28b1, 28b3, 28b4, 28b6, 28b7, 29a11, 29a13, 29a4, 29a7,29b13, 29b7, 30a1, 30a7, 30b8, 31a14, 31a2, 31a9, 31b4, 31a7
çāk	(Far.) Yarık, yırtık. ç. id- 11b5		
çār	(Far.) Dört. ç. 10b6		
çār-sū	(Far.) Dört taraf, dört tarafı olan şey; pazar, çarşı. ç.-yı 2a11	dā'im	(Ar.) Devamlı, sürekli. d. 14a11, 23b10, 25b12, 30b9
çek-	Çekmek, katlanmak. ç. erler 28b12 ç. üb 20a4, 22a1	da'ire	(Ar.) Çember. d.(d.-i 'aқıl) 18a7 d.(d.-i 'aқla) 7a8, 7a10 d.(d.-i edeb) 7a6
çık	Çıkmak. ç. ar 24b8		d.de 30a1
çok	Çok. ç. 7a8 ç.dur 18a11	ḍalālet	(Ar.) Doğru yoldan sapma. d. de 15a9
çün	(Far.) Çünkü. ç. 2a3, 2a6, 9a3, 9b3, 9b4, 11b1, 11b8, 12a13, 20b1, 27a8,	dānā	(Far.) Bilgili. d. (d.-yi 'aқıl) 3a4
çünkü	(Far.) Çünkü. ç. 6a14, 6b14, 7b7, 8a15, 14a8, 18b4,	dāne	(Far.) Tane. d. sinüñ 10a10
çünküm	(Far.) Çünkü ç. 8b11, 10b9, 17b11, 18b14	da'vā	(Ar.) İddia. d. nuñ 5a10 d. (d.-yı ene'l-ḥaқ) 5a10, 5b12, 7a4 d. dan 5b15, 5b14
	-D-	da'vet	(Ar.) Çağırma, çağrı, davet. d. 20b3, 31b1
da	Dahi, bile. d. 26b15, 29a1	Dā'vud	(Ar.) Davud Peygamber (Özel isim). D.'dur 27b5
daḥı	Dahi, bile. d. 2a5, 2b13, 3b12, 6b3, 6b9, 7b14, 7b14, 7b7, 9b2, 9b7, 9b7, 9b9, 11a1, 13a13, 13b12, 13b6, 14b1, 14b12, 14b15, 14b2, 14b5, 14b6, 14b7, 14b10,16a2, 16b2, 16b3, 16b14, 17a3, 17b14, 18a2, 18a9, 21b4, 21b5, 23a12, 23a8, 23b11, 23b12, 23b14, 24a10, 24a3, 25a4, 25a7, 25a10, 25b5, 25b8, 25b9, 26a1,	def	(Ar.) Öteye itme, savma, savulma. d.i 14a9
		deg-	Ulaşmak, erişmek, dokunmak, isabet etmek. d.me 2a3
		degin	Kadar, değın, dek. d. 20b5, 8a12
		degül	Değil. d. 31b3 d.dür 6a3, 10b8, 12b10, 13b3, 17a14, 17b7, 17b8, 22a9, 24a12, 26a14,

	26a2, 26b1, 2a4.bu, 30b10, 5a8, 7b6 d.lerdür 2811, 3a9		d. sında 26b11, 30b3, 30b9 d. sınıñ 6b6
dekākīn	(Ar.) Dükkanlar. d. 2a11	deryā-miṣāl	(Far.Ar.) Denizi andıran, deniz gibi. d.22b2
delīl	(Ar.) Şahit, belge, tanık. d. 27a9 d.e 23b2	dest-gīr	(Far.) Elinden tutan, yardımcı. d. 16a3
dellāl	(Ar.) Tellāl, satılacak şeyi satan d. inüñ 1b11	deste	(Far.) Demet, tutam, takım. d.(d.-i rāğ-ı ‘adālet) 3a15
dem	(Far.) An, vakit, zaman. d. 21b12, 6b12 d.de 20b3	destūr	(Far.) İzin, müsāade. d. 22b11
deñiz	Deniz. d.den 2b6	devām	(Ar.) Daim olma, bir halde bulunma, sürme. d. (d.-ı zıkr) 20a5
deñlü	Kadar. d. 10a10, 11a10, 26a5, 7a16	devr	(Ar.) Dönme, bir şeyin etrafını dolaşma. d. inüñ 22b5
derece	(Ar.) Rütbe, basamak. d.(d.-i ilhāk) 13a6, 13a8 d.(d.-i kuṭbiyye) 30a13 d. de 5a7	di-	Demek, söylemek. d.r 7b14 d.rler 11b12, 15b6, 19a5, 24b8, 28a12, 28b11, 28b12, 28b9, 29a1, 29a2, 29a7, 29a8, 29b8, 30a12, 30b2, 9a1
dergāh	(Far.) Tekke. d.(d.-ı bī-niyāz) 18a11 d.(d.-ı ‘azamet) 22a1 d. mña 6b7		d.di 10a11, 10a15, 10a8, 11a1, 11a1, 11a1, 11a11, 11a2, 11a6, 13b9, 23b12, 23b15, 23b15, 23b8, 24a1, 2811, 30b7, 6a14, 6b1, 6b10, 6b10, 6b12, 6b2, 6b4, 6b4, 6b8, 6b8, 7a3
derḥāl	(Far.) Hemen, o anda, şimdi. d. 17a10, 18b10		d. diler 26b14 d. men 6b13 d. mezler 7b1 d. müşlerdür 5a9 d. yicek 6b15 d. melü 17a14 d. mek 31a3 d. nildi 23b13, 23b14, 24a4, 28a7, 4a5 d. yü 30b6, 8b6 d. yen 6a3, 6a4 d. yeydi 13b14, 13b11
derin	Derin. d. 9a7		
deryā	(Far.) Deniz. d. 10a10, 10a4, 10a6 d.(d.-yı muḥīt) 11a13 d.(d.-yı vaḥdet) 2a12 d.(d.-yı ğurbet) 11b7, d.(d.-yı ḥayret) 27a7, d.(d.-yı evşāf) 8a13, 8a14 d.dan (emvāc-ı d.) 19a11 d.-vār 20b7 d.lar 9b15 d.nuñ11a9 d. yı 10a7, 12a14 d.ya 25b13		

dil	Gönül. d. 6a6 d.dür 8a6 d.de(ʿālem-i d.) 28a4 d.den(āyine-i d.) 20a7, 26b4 d.i 20b6, 8a11 d.inde 6a7 d. inden 4b4		d. (d.-ı enāniyyet) 7a13, 7a15
dile-	Arzu etmek, dilemek, istemek. d. di 11b4, 12b12, 8b11 d. rse 6a6 d. dükleri 25b4	dü-cihān	(Far.) İki cihan (dünya ve ahiret). d. 2b2,4b9, 6a9, 31a6 d.(saʿadet-i d.) 15b3,
dimāğ	(Ar.) Akıl, şuur. d. ina 26a8	dükeli	(Ar.) Hep, hepsi, bütün, cümle. d. 12a12, 13b4, 15a3, 16b15, 20b15, 22b12, 22a11, 23a10, 23b3, 24a3, 24b11, 26b12, 26b15, 27a2, 2a2, 4a8, 5a5, 8b9
dīn	(Ar.) Allah'a inanma ve bağlanma. d. 29a1	dünyā	d.nden 28a1 d.si 16a3, 8b8 d.sin 19a10 (Ar.) İçinde yaşadığımız âlem.
dirhem	(Ar.) Okkanın dörtyüzde biri. d. 7b5 d. i 7b7	dürer	d. nuñ 11a7 (Ar.) Büyük inci taneleri. d.ün 2a2
dīvān	(Ar.) Büyük meclis. d. ında 2b10		d. (d.-i maʿānintūñ) 2a1, 2b4, 3a4 d. (d.-i bī-bahā) 2a4
diyār	(Ar.) Memleket, ülke. d.(d.-ı bī-denk) 11b6 d.(d.-ı āḫer) 25b2 d. da 18a10	dür	(Ar.) İnci. d.lerin 1b10, 3a3 d.lerinūñ 2a9, 3b13 d. (d.-i maʿānī) 3a10 d. (d.-i burc-ı şehri-yārī) 3b1
diz	Diz. d. lerin 22a1	dürli	Türlü, çeşitli. d. 18a2
dost	(Far.) Dost, ahabab, arkadaş. d. a 25a11 d. ını 18b11	düş-	Düşmek. d.di 18b5, 18b6 d.er 15a9, 22b3 d.miş 26a15
dön-	Dönmek. d. er 16b14		d.mişdür 14b12, 17b15, 19a8, 27b13, 30a6, 31a11, 31a15
döndür-	Döndürmek, çevirmek. d. emezler 5b14 d. imezler 23b3		d.mişlerdür 31a4 d.mek 23a11 d.endür 7a11
dört	Dört (4 sayısı). d. 14a13, 27a3, 27b4, 29a7, 29a8		d.üp 27a7, 30a3
duʿā	(Ar.) Dua. d. 2b12, 2b9	dütün	Tütün. d.idür 7a12
duḫan	(Ar.) Tütün, duman. d. 7a16		

-E-			
e ^ʿ azz-	(Ar.) En aziz, pek muhterem, çok sayın. e. (e.-i e ^ş yā) 13b6, 13b6	e ^ḥ aşş	e. 25a15 (Ar.) En hususi, başlıca. e. (ma ^ʿ rifet-i e.-i ḥavāşdur) 23a4
ebed	(Ar.) Ebedi, sonu olmayan gelecek zaman. e. 26a5, e. ā 1b7 e.i 11b7 e. (ḳamer-i şubḥ-ı e.) 9b5 e. (e.ü'l-ābād) 15a10	ehl	(Ar.) Sahip, malik, usta. e. (e.-i ʿarż) 20b10, e. (e.-i mükāşif) 24a4, e. (e.-i bey ^ʿ) 25a14, e. (e.-i ticāret) 25a14, e. (e.-i ḥük ^m) 31b3, e. (e.-i sanāyi ^ʿ) 31b3
ebnā	(Ar.) Oğullar. e. (e.-i cihān) 3a8	ehlullāh	(Ar.) Tanrı adamı, veli, evliya. e. 25b15
ebvāb	(Ar.) Kapılar, kısımlar, bölümler. e.i 4b6	ekşer	(Ar.) En çok, daha ziyade. e. 16a8, 17a7, 18a9, 29b4
ecma ^ʿ in	(Ar.) Hepsî, cümlesi. e. 27b10	el	El. e.11b10 e.den 11a15, 6a13, 6b14 e. üme 6a14 e. ini 13b13, 27a10 e. ine 1b11, 2a3, 2b7 e. indedür 29b13, 30a5 e. lerin 22a1
ecsām	(Ar.) Gövdeler, bedenler. e. 29b13	el- ḥak	(Ar.) Hakikaten, doğrusu. e. 12a12
eczā	(Ar.) Parçalar, kısımlar. e. nūn 10b9	el ^ʿ ān	(Ar.) Şimdi, henüz, şu anda. e. 2b3, 3a8
edā	(Ar.) Yerine getirme. e. 31a6, 7b5	elīm	(Ar.) Çok dert vekeder veren, acıklı. e. (ʿazāb-ı e.) 15a14
edeb	(Ar.) Terbiye, usluluk. e. den 7a7	elsine	(Ar.) Diller. e. (cemi ^ʿ -i e.) 8a15
efdaliyyet	(Ar.) Efdallik, faziletlilik, üstünlük. e.i 13b2	eltāf	(Ar.) İyilikler, iyilikseverlikler. e. (e.-i kerem) 15a15 e. (e.-i ilāhī) 18b14
efgān	(Far.) Acı ile bağırma, inleme. e. 11b2	elvān	(Ar.) Renkler, çeşitler. e. (e.-i muḥtelif) 17b10
eflāk	(Ar.) Gökler. e. 20b8	emānet	(Ar.) Emniyet edilen kimseye bırakılan şey. e. 14a9, 14a10, 14b8 e. i 14a3, 14a6, 14a7
efrād-	(Ar.) Tek olanlar, birler. e. (e.-i evliyāullāh) 24b15, 4a13 e. (e.-i vāşilīn) 30a12, e. (e.-i vāşilīn) 30b7,		
eger	(Far.) Eğer, şayet. e. 12a11, 12a4, 13b12, 13b10, 16b15, 23b3, 24a13, 26a11, 26a9, 2b4, 2b7, 31a11, 31a15, 31a5, 5b11, 7a14, 7a15, 8a10		
egerçi	(Far.) Gerçi.		

emīn	(Ar.) Emniyet sahibi. e. ol- 6b1	e. (e.-ı zıkr) 16a13 e. (e-ı ʿibādāt) 16a1
emr	(Ar.) Emir, buyruk. e. olın- 30b6 e. de 16a6 e. den 17a7 e.-ile 11a11 e. ine 15a6	e. (e-ı muhtelif) 16a15 e. (e-ı ğayb) 21a8 e. (e-ı şifāt) 21a8, 21b4 e. (e-ı ervāḥ) 27b7 e. (e-ı kıbābīde) 2a14 e. a 22b12 e. dan 16a6 e. uñ 21b6
emşāl	(Ar.) Numuneler, örnekler, eşler, benzerler. e. inde 10b12	erkān (Ar.) Esaslar. e. 30a7 e. (e.-ı saltanat) 31a13
emvāc	(Ar.) Dalgalar. e. (zuhūr-ı e-ı deryā) 19a11	ervāḥ (Ar.) Ruhun çoğulu, canlar. e.(ʿālem-i e.) 10a12, e.da (ʿālem-i e.) 10a14, 10b10, 18b3 e.dur (ʿālem-i e.) 27a14 e. (aḳmār-ı e.-ı enbiyā) 27b2 e. (e.-ı enbiyā) 16b1 e. (e.-ı evliyā) 13a/11, 13a/12, 27b9 e. (e.-ı ecsām) 29b12 e. (e.-ı maneviyye) 29b14
enāniyyet	(Ar.) Kendini beğenme, bencillik. e.(dūḫān-ı e) 7a13, 7a15 e.(vehm-i enāniyyet)7b1, 7b7	eşer (Ar.) Nişan, iz,alâmet. e. kıl 27b13
enbiyā	(Ar.) Müstakil şeriat sahibi olmayan peygamber. e. 8b6, 21b14 e. dan 13a11 e.(ervāḥ-ı e.) 16b1 e. (e.-ı ʿaleyhisselām) 13a10 e. (e.-ı kirām) 13b2 e.dur (aḳmār-ı ervāḥ-ı e.) 27b2 e.nuñ 16a2, 5b10	esir (Ar.) Kul, köle. e. (e.-ı kesirüñ) 4a2
ene'l- Ḥaḳ	(Ar.) Hallacı Mansurun söylediği: “ben hakkım” manasına meşhur bir söz. e.- H. 5a10, 5b13, 5b15, 6a3, 6a4, 7a4, 7b13, 7b14	esmāʾ (Ar.) Adlar. e.(mazḫar-ı cemīʿü'l-e.) 14b13 e. (e.-ı eşyāʾ) 14b4 e. sından 31a14
enfās	(Ar.) Nefesler, soluklar. e. (e.-ı ḫalāyık) 30b13	esrar (Ar.) Sırlar, aklın eremiyeceği işler. e.(e.-ı Aḫmediyyet) 12b8 e.(e.-ı rabbāniye) 29b14 e.(e.-ı rabbānī) 2a10, 3b13 e.(e.-ı ḫazīne-i cihān) 2a7 e. (ḫazine-i e.-ı Rabbānī) 3a1
envāʿ	(Ar.) Çeşitler, türlüler. e. (e.-ı niʿam) 15a15 e. (e.-ı ʿibādet) 25a10	
envār	(Ar.) Ziyalar, aydınlıklar, ışıklar, parlaklıklar. e. 16a12, 19a3, 26b8, 27a5, 28a1, 9a13	

	e.(e.-ı cevāhir-i Rābbānī) 3a10, e.(tālib-i e.-ı Aḥmediyyet) 12b8		e.(e.-ı beşeriye) 11a15, 5a4, e.(e.-ı beşeriyet-i bi-l- külliyye) 6a2
eşedd	(Ar.) Daha, şiddetli, çetin ve sert.		e.-ıla 3a13 e. ı 26a13
eşkal	e.(e.-ı ‘azāb-ı nīrān) 15b1 (Ar.) Biçimler, suretler, tarzlar.	evtād	(Ar.) Büyükler, başta gelenler. e. 29a8 e.a 29a11
eşyā	e.(e.-ı elvāna) 18b8 (Ar.) Nesnelere, mevcut olan şeyler.	evvel	(Ar.) Önce, ilk, evvel. e. 4a6, 5a14, 8a2, 11b12, 12a1, 12a10, 17a7, 19b11 e.-emirde 16b4 e.-emirden 17a9
	e. 17b6, 22b14 e. (aḥḳar-ı e.) 15b2 e. (e‘azz-ı e.) 13b6 e. (ezell-i e.) 13b7 e. (esmā-ı e.) 14b4 e. (e.-ı muḥtelif) 17b10 e. (e.-ı suver-ı ma‘neviyye) 10b3 e.nuñ 10a12	eyd	Söylemek. e. ür 10a9, 13b9, 14a10, 14a11, 17a6, 1b9, 23a11, 26b3, 28a15 e. ürler 18a8 e. elüm 9a11
evāmir	(Ar.) Buyruklar, buyrultular.	eyit-	(Ar.) Söylemek, demek, anlatmak. e.di 14a12, 14a12
	e.(e.-ı ilāhiyye) 15b10 e.(e.ü’l-ilahiyye) 12a6	eyle	Öyle. e. ki 26a12
evliyā	(Ar.) Veliler, ermişler, keramet sahibi olanlar.	eyle-	Etmek, eylemek, yapmak. e. di 11a13, 11b2, 11b3, 12b14, 13a11, 13a12, 14a2, 1b3, 1b5, 27a15, 27a8, 2a4.bu, 8b15, 9b6 e. mişdür 28b3, 28b4, 28b6, 28b7 e.rsen 2b7 e.se 12a8, 15b14, 29a15, 7b5 e.ye 20b1 e.yicek 22b14 e.yüb 11a14
	e. 16b2, 21b14, 7a1, 8b6 e.(meşārib-i e.) 18a3, e.dan 13a12 e.dur 27b9 e.nuñ 16a2, 6a6 e.ullah 12a8, 24a3, 25a4, 29b15, 30a4, 30a8 e.ullahun 4a13, 24b15, 28a13 e.ya 6a9 e.yı 6a10, 6a7, 6a8, 13a11	eymen	(Ar.) Sağ taraf. e.de 27a10
evrāk	(Ar.) Yapraklar, kağıtlar, arşiv.	ezel	(Ar.) Başlangıcı olmayan geçmiş zaman. e. 26a5 e.den 9b5
evşāf	(Ar.) Sıfatlar, özellikler, vasıflar.	ezeliyye	(Ar.) Ezele mensup,ezel ile ilgili, başlangıcsız.
	e. 22b10		

füyüz-	(Ar.) Bereket, bolluk, çokluk. f. (f.-ı lā-yezālīdür) 3a2		ğ.('alem-i ğ.)26b5 ğ.(cenāb-ı ğ.) 13a6 ğ.(hātif-i ğ.) 3a11, 3a8 ğ.(ğ.-ı hātif) 12a15, 2a6 ğ.a (envār-ı ğ.a)21a8 ğ.a (nidā-i ğ.a) 3b12 ğ.de (hazine-i ğ.) 12b13, 17b12 ğ.de ('ālem-i ğ.ü'l -ğ.) 26b6 ğ. dan ('ālem-i g.ü'l - ğ.) 21b7 ğ. (ğ. ü'l -ğayb) 5a1, 11a14, 16b4, 20a8,
	-G-		
ġāfil	(Ar.) Gaflet içinde olan. ğ. 25a15		
ġaflet	(Ar.) Boş bulunma, dikkatsizlik. ğ. 10a3, 11b14 ğ.den 11b15, 12a2, 19b10, 24a14 ğ.i 16a5		
ġāh	(Far.) Zaman. g.ımuza 13b14	ġāyet	(Ar.) Çok, fazla, son derece, nihayet, son. ğ. 12b9, 21b14, 27a5, 28a4, 30b4 ğ.de 16b6, 26b9
ġā'ib	(Ar.) Görünmeyen, kayıp. ğ. 25b6, 25b8, 26a1, 30b8		
ġalaṭ	(Ar.) Yanlış, yanılma. ğ. 5a10, 5b2	ġayr	(Ar.) Başka, diğer. ğ. (ğ -ı maḳām) 29b7 ğ.ullāh 2a14, 28a10
ġalebe	(Ar.) Galip gelme, yenme. ğ. 6a13, 16a12, 21a9, 21b4 ğ.si 21b6	ġayrı	(Ar.) Bkz. ġayr ğ. 15a12, 15a8, 22b12, 22a4, 23a9, 30b8 ğ.ya 23a10 ğ.da 14a5, 14b5 ğ.dan 25b1
ġālib	(Ar.) Üstün gelen, yenen, üstün. ğ. 18a1 ğ.den 28a7 ğ. idi 28a2	ġayyur	(Ar.) Allah'ın adlarından biri, hamiyetli. ğ. lıġı 15a9
ġarb	(Ar.) Batı. ğ.a 29a11 ğ.ı 22b8	geç-	Vazgeçmek. g.di 27b14
ġarḳ	(Ar.) Batmak. ğ. 27a8 ğ.a 21b12	gel-	Gelmek. g. üb 15b15 g. mez 10a5, 12a12, 12a5, 12b11, 21a9, 7a16 g. di 9a4, 9a6, 10a13, 10a14, 10b1, 13a12, 13a12, 13a14, 14b13, 27a13, 28a6,g. dük 30b14, 5b15 g. dükden 17b5 g. diġi 8a11 g. düġi 7a10, 7a9 g. düġin 4a7, 9b11
ġavs	(Ar.) Yardım, medet. ğ. (ğ.ü'l-a'zam) 13b8		
ġavvaş	(Ar.) Dalgıç. ğ.-vār 1b9		
ġayb	(Ar.) Gizli olan, belirsiz, görünmeyen şey. ğ.11b10, 21b12, 7b13		

	g. mek 22a12, 26a14, 26b1, 5a8		g. mek11b6, 22a12
	g. memek 11b7		g. meyince 7b3
	g. meyeydi 9a8		g. müşdür 6a4
	g. mezdi 7a15	gir-	g. üb 6a13
	g. mişdür 11a12, 15a12, 26b1		Girmek.
	g. ür 6a3, 6b13, 7b13, 10a6, 10a8, 11a9, 16b15,		g. er 16a10
	g. ürler 25a13		g. erler 25a11, 25b14
	g. ürse 26a2		g. meye 6a15
gencine	(Far.) Hazine, define.	girü	g. mez 25a10
	g. (g.-i cevâhir-i maʿânî) 3a2		g. sünler 6b1
gerek	Gerek, lazım.		g. üb 2b8
	g.dür 5b4	girü	Tekrar, yeniden, geri.
getür-	Getirmek.		g. 12a13, 24a10, 28a12, 28a4, 3a12, 4a3
	g.di 3b15, 8b10, 9a2, 12b3, 12b8, 13a10, 14a1, 17b4,	giy-	Giyemek.
	g. dükleri 26b2		g. mekle 10b2
	g. e 12b12		g. üb 17b5, 19b13
	g. mege 8b4	gizlü	Gizli.
	g. mekden 14b9		g. 29a1, 6b3
	g. mezler 13a2, 2a2	gök	Gök, gökyüzü.
	g. üb 13b14, 15a4		g. 26a4, 5b13
	g. üp 8b13		g. de 28b10, 29a5
	g. ür 18b15		g. den 29a3
	g. ürse 16a8		g. inde 14b7
gibi	Gibi.	gönül	g. inün16b6
	g. 10b6, 10b6, 10b8, 11a13, 14a10, 14b14, 16a9, 16b7, 17a8, 19a11, 20b10, 25b13, 25b8, 30a8, 3a5, 4a3, 5a3, 5a3, 7a8, 7a8, 9b15.		g. ler 9b15
	g.dir 29b15		Gönül.
	g.dür 30a1		g. 11a13, 11b8, 14b6, 16a14, 16b6, 1b9, 23b1, 2a4, 5b1, 27a9
gic-	Gece.		g. de 23b1
	g. 10a4, 22b7, 27b15		g. den 6a10, 8b5
	g. lerinde 27b14		g. i 16b11, 23b9, 4b8, 4b12, 5a2
giç-	Geçmek.		g. ine 26a2, 5b4, 6a2
	g. er 15a7		g. inden 16b10, 16b8, 2
git-	Gitmek.		g. üm 17a7
	g. di 25b11		g. üñ 6a11
	g. dügi 10b9	gör-	0a13, 24b11, 30a6
	g. dügin 11a9		Görmek, bakmak.
	g. er 10a6, 10a8		g. düm 10a4, 10a8, 11a4
			g. düñ 11a6
			g. di 1b12, 2a3, 10b13, 11b1, 26b15,
			g. diler 28b15
			g. düklerin 20b6
			g. e 8b2, 12a11, 16a7, 17b9, 18a4, 18b4

	g. inür 15b6, 16b2, 16b3, 21b7	gün	Yirmi dört saatlik zaman dilimi.
	g. mez 20b6, 21b6, 25b12, 25b7		g. 1b9, 6a12, 23b4, 26b3, 27b13,
	g. melüdür 17a14		g. i 11a7, 6a14
	g. mezler 26a8		g. inde 20b9
	g. mezsın 20a1		g. larde 1b9, 23b4, 26b3
	g. üb 15a13, 23a9		g. lerüñ 11a6
	g. ür 19b1, 20b14, 21b13, 5a4, 7b8	günāh	(Far.) Allah'ın emirlerine aykırı olarak görülen iş, dini suç.
	g. ürler 25a12		g. 6b15
görin-	Görünmek.	gündüz	Gündüz.
	g. di 23b6, 26b7, 27a5		g. 22b7
	g. dügi 5a2, 5a3	güneş	Güneş.
			g. 17b6, 17b8
göster-	Göstermek.		g. den 2b6
	g. esin 20a6		g. dür 30a7
	g. ürler 2b2		
götür	Götürmek.		
	g. emez 17a10		
	g. üb 1b11	ḥāb	(Far.) Uyku.
	g. ülüb 21b8		ḥ. (ḥ.-ı ḡaflet) 24a14
	g. ülür 22a12	haber	(Ar.) Haber, bilgi, havadis.
göz	Göz.		ḥ. 22a3, 22a5, 22a7, 22a9, 22a9
	g. den 25b6, 25b8		ḥ. i 22a3, 25b3
	g. i 21a8, 22b4, 23b10, 24a14, 26b14	haberdār	(Ar.Far.) Haberli.
	g. ine 11a15, 23b9, 4b7		ḥ. 3a4
	g. inden 10a2, 10b3, 21b12	ḥabīb	(Ar.) Dost, sevgili.
	g. lerine 26a10		ḥ. inüñ 12b2, 9a2
	g. lerinden 30b8		ḥ. ine 4b4, 9a9
ḡubār	(Ar.) Toz.	ḥacc	ḥ. üñ 8b3
	ḡ.-ı mā-sivā 20a7, 26b4, 4b13		(Ar.) Hac, kabeyi ziyaret
ḡurbet	(Ar.) Gariplik, yabancılık.	hacer	ḥ. la 25a10
	ḡ. e (deryā-yı ḡ.) 11b7		(Ar.) Taş.
ḡurūr	(Ar.) Kibir.	ḥācet	h. 25b13
	ḡ. 5a15		(Ar.) İhtiyaç, lüzum, gereklik.
ḡül	(Far.) Gül.		ḥ. 13b13
	g. 26a4	ḥadd	(Ar.) Sınır
	g. (g.-i ḡül) 3a15		ḥ. e 10a5
ḡülzār	(Far) Gül bahçesi.	ḥadīş	(Ar.) Hadis, Hz. Muhammed'in sözleri.
	g. (g.-ı 'ayın) 11b1		ḥ. (ḥ.-i şaḥīḥ) 13b1
			ḥ. (ḥ.-i ḡudsī) 21a1

	h. üñ 19b2, 21a1		28b8, 29a12, 2b10, 2b12,
	h. i 11b11		2b15, 30a5, 30a6, 30a7,
	h. ini 8a15		30b14, 30b3, 30b5, 30b6,
hafa	(Ar.) Gizli olma, gizlilik.		31a1, 31a12, 31a3, 31a8,
	h. 17b6		4b2, 5a14, 5b4, 5b7, 6a1,
hafî	(Ar.) Gizli, saklı.		6a8, 6b8, 7a1, 7a1, 7b13,
	h. 2a5		7b9, 8b9, 9a9
hāk	(Far.) Toprak.		H. iñ 13a7, 14b10,
	h.- pāyı 3b4		20b15, 23a15
hağan	Türk imparatorlarına		H. uñ 15a6, H.uñ 31a14
	verilen unvan.		H.a 14a11, 7b12, 31b4
	h. (ve'l-h). 3b2		H.a (Cenāb-ı cānib-i H.)
	h. (İbn-i h).3b2		18b14, 6b10
haķīkat	(Ar.) Doğru, gerçek		H.a (zāt-ı H.) 20b14
	h. 1b12		H.a(kurb-ı H.) 31b1
	h. (şems-i h.) 17b11,		H.a(tarīk-ı H.) 16a4,
	h. de 17b10,9a11, 9a14		H. da (mülāhaza-i H.)
haķīkî	(Ar.) Sahici, doğru,		14a12
	gerçek.		H. dan 25a14, 25b1
	h. 19b13		H.dandur 7a9
	h.(fenā-yı h.) 20b12,		H.-ıla 24a9, 7b8, 7b8,
	h.(beka-yı h.) 20b12		7b8, 19b1, 19b1, 19b1,
	h.ye (maşşūd-ı h.) 19a4	haķķ	2b2
	h.lerine (maşşūd-ı h.)		(Ar.) 1- Lāyık, münāsib.
	30a15		h. dur(muāmele-i h.dur)
haķīr	(Ar.) İtibarsız, değersiz,		30b1
	aşağı, bayağı.		2- Hak, pay, hisse.
	h. 1b8, 26b3		h.ını 31a12, 31a15, 31a6
Haķķ	(Ar.) Allah		h. ı-çün 10a9, 6b5
	H. Ta'ālā 10a6, 10b12,		3- Konu, mevzu.
	10b15, 11a10, 11a7,		h.ında 22a7
	12b1, 12b3, 12b8, 13a1,	Haķķ'el-yakīn	(Ar.) Gerçekliğine hiç
	13a9, 13b9, 13b15,		şüphe olmayan.
	14b14, 14b2, 14b6, 15a1,		H. 24b2
	15a9, 16b10, 17a3,		H.dür 23a6
	17b14, 17b3, 18a1, 19a6,	hāl	(Ar.) Durum, tarz,
	20a9, 20b14, 20b14,		vaziyet.
	20b15, 20b2, 21a15,		h. 16b12, 2a6
	21b14, 21b15, 21b3,		h.-ile(lisān-ı h.) 23b15,
	22a5, 23a15, 23b1,		27a11, 28a8
	23b13, 23b14, 23b8,	hālāş	(Ar.) Kurtulma, kurtuluş.
	24a11, 24a14, 24a14,		hālāş 5b7
	24a3, 25a5, 26a12,		h.ol- 11b4,
	26a15, 27b11, 28b1,		h. id- 25a5, 5b11, 7b11
	28b2, 28b3, 28b5, 28b6,		h. bul- 27a9, 4b8, 5b3

ḥālāt	(Ar.) Hayasızlık, yüz­süz­lük. h.-ı sālīke 7a8 h.ı 5a6	ḥamrā	(Ar.) Kırmız, kızıl. ḥ. (tayrā-i ḥ.) 10b14
ḥalāyık	(Ar.) İnsanlar, mahluklar. ḥ.dan (enfās-ı h.) 30b13	ḥançer	(Ar.) Ucu sivri, iki yanı keskin bıçak, hançer. ḥ. 6a14
ḥāl	(Ar.) Durum, vaziyet, tarz. ḥ. de 23a10 ḥ. den 23a11 ḥ. e 23a11 ḥ.ī 17b6, 6b15 ḥ. inden25b3 ḥ.iyle (lisān-ı h.) 7b14	ḥāne	(Far.) Ev. ḥ. (nigār-ı h.-i feṣāḥat) 3b1
ḥālet-	(Ar.) Hal, durum, nitelik. ḥ (ḥ.i zevkıyye) 11a13, 23a14 ḥ.i 11b1	ḥarf	(Ar.) Alfabe­yi meydana getiren işare­ter­den her biri. ḥ. 23b15
ḥalīfe	(Ar.) Halife. ḥ. 31a2 ḥ.si 31a9	ḥāric	(Ar.) Dış, dışarı. ḥ. dūr 30a12
ḥalk	(Ar.) İnsan topluluğu, insanlar. ḥ. 10a12, 10a7, 12b14, 13a11, 13a11, 15a2, 1b3, 24b11, 25b12, 25b12, 26a6, 28b1, 28b3, 28b4, 28b6, 28b7, 28b9, 30b5, 6b5 ḥ.-ı mevcūdāt 10a11, ḥ.-ı ʿālem 6b3 ḥ.-ıla maḥluṭ 25a15, 25b2 ḥ.-ıladur 30a15 ḥ.a 28b10, 29a6 ḥ.ı 28b12, 5b13 ḥ.inun 15b15, 24b10 ḥ.un 26a2, 28b11	ḥāşıl	(Ar.) Meydana gelen. ḥ. ol- 10b6, 11b8, 11b9, 11b10, 12a11, 12a14, 14a15, 14b8, 14b9, 16b12, 16b8, 19a15, 20a3, 20a9, 21a3, 21a10, 23b2, 24b1, 24b2, 24b3, 26a13, 26a9, 31a6, 4b15, 5a14, 5a7
ḥallāk	(Ar.) Yaratıcı, yaratan. ḥ. (ḥ.-ı ʿālem) 6b12	ḥāşıyyet	(Ar.) Kuvvet, tesir. ḥ. 14a8, 17b5, 17b7 ḥ.-i taʿbiye 17b4
ḥamd	(Ar.) Şükr etme. ḥ. 15a13 ḥ.-i bī-had 1b2	ḥaşr	(Ar.) Sıkıştırma, zaman ayırma. ḥ.a 10a5
ḥāmīs	(Ar.) Beşinci. ḥ. 17b1, 4a9	ḥaşş	(Ar.) Mahsus, saf hali. ḥ. 14b11, 24b5 ḥ. (ḥ.-ı ḥavāş) 23a6
		ḥāşşa	(Ar.) Bir kimseye, ya da bir şeye özel olan nitelik, kuvvet, güç. ḥ. sından 3a4
		ḥaşşe	(Ar.) Duygu, Bir şeye mahsus olan kuvvet ve hal. ḥ. sinden 2b4
		ḥāşşeten	(Ar.) Hususi olarak, özellikle, ayrıca, yalnız. ḥ. 26a15
		ḥaṭab	(Ar.) Odun. ḥ. 7a15

ḥaṭā	(Ar.) Kabahat, kusur. ḥ. sını 4a2	ḥay	ḥ. sı 16a7 (Far.) Vah!, eyvah! ḥ. 8b11
Ḥātem-i Ṭayy	(Ar.) Özel isim (Cömertliğiyle meşhur kişi) Ḥ. (mişl-i Ḥ.) 3a6	ḥayāl	(Ar.) İnsanın kafasında tasarlayıp canlandığı şey. ḥ. 16a10 ḥ.ı (hiss-i ḥ.) 21b7 ḥ.i 16b8
ḥātemü'l-enbiyā	(Ar.) Peygamberlerin sonuncusu Hz. Muhammed. ḥ. 25a8	ḥayāt	(Ar.) Dirilik, canlılık. ḥ. 13b13 ḥ. (ḥ-ı cāvidānīye) 19b13
ḥātemü'l-velāyet	(Ar.) Şehrin mührü. ḥ. 13b8	ḥayr	(Ar.) İyi, faydalı, hayırlı. ḥ. 2b12, 2b9
ḥātif	(Ar.) Sesi iştilip de kendisi görülmeyen [kimse]. ḥ.(şuā ^c -ı berḳ-ı ḥ.) 16a9 ḥ (ḥ.-i ḡayb) 3a11, 3a8 ḥ.den (ḡayb-ı ḥ.) 2a7, 12a15	ḥayrān	(Ar.) Çok tutkun. ḥ. ol- 20a15 ḥ. ḳal- 2a8
ḥattā	(Ar.) Bundan başka, fazla olarak, bile, hem de. ḥ. 8b7	ḥayret	(Ar.) Şaşma, şaşırma. ḥ.e 27a7 ḥ.de 22a8 ḥ.lerinden 21b15, 30b4
ḥatun	Kadın. ḥ. 29b6	ḥayy	(Ar.) Allah'ın adlarındandır. (Diri, canlı). ḥ. (ḥ.-ı sübhān) 15b1
haulā	(Ar.) Adı geçen. ḥ.-i mekān 28a3	ḥazā'in	(Ar.) Hazine. ḥ. (ḥ.-i selātin) 1b13
ḥavāss	(Ar.) Hasseler, duygular. ḥ (ḥ-ı zāhir) 23b10	ḥazar	(Ar.) Sabit meskeni olanların oturdukları memleket. ḥ. (tayr-ı ḳazā-yı ḥ.) 10b12 ḥ.(ḳazā-yı ḥ.) 23b5
ḥavāşş	(Ar.) Muhterem, saygın olanlar. ḥ. 23a5, ḥ.(ma'rifet-i ḥaşş-ı ḥ.) 23a6 ḥ. dur (ma'rifet-i eḥaşş-ı ḥ.) 23a4 ḥ.ı 17b9 ḥ.ını 3b13	ḥāzır	(Ar.) Huzurda, meydanda, gözönünde olan. ḥ. 28b15
ḥavātır	(Ar.) Hâtıralar, fikirler, düşünceler. ḥ. 16b11 ḥ. (ḥ.-ı mā-sivāyı) 20a5	ḥazīne	(Ar.) Devlet malının, devlet parasının saklandığı yer. ḥ (ḥ.-i ḡayb) 12b13, 17b12 ḥ. (dürer-i esrār-ı ḥ.-i cihān) 2a7,
ḥavf	(Ar.) Korku, korkma. ḥ. ında 20a14		
ḥavşala	(Ar.) Anlayış, akıl; zihin.		

	h (h.-i esrār-ı Rabbānī) 3a1		
hazīnedār	h. sine 2a5, 3a11, 3a3 (Ar.) Hazinenin idare ve muhafazasına memur edilen kimse. h. larıdur 2a10	hemān	h. 17a11, 17a14, 21b8, 22b1, 26b1, 5a8, 9a6 (Ar.) Hemen, derhal, o anda, çarçabuk. h. 15b13, 15b3, 20a14, 22a4
hazīre-i Kuds	(Ar.) Mec.Cennet. h. (savāmi ^c -i h.) 2a13	hep	Hep, bütün, hepsi. h. 11b10, 20b15, 22a12
hazret	(Ar.) Kat, huzur. h. 11a4, 12a2, 2a13 h. (h.-i fahr-i ^c ālem) 10a3 h. (h.-i Resūl) 10b11, 30a2 h. (h.-i ^c Alī) 11b13 h.-i (feyyāz-ı h.-i lā-yezālik) 23b h. (h.-i Ādem) 27b4 h. (h.-i Dā>vud) 27b5 h. (h.-i Mūsā) 27b5 h. (h.-i şāhzāde-i civān-baht) 3a13 h. (cenāb-ı h.-i sultān-ı ^c azimü'ş-şāne) 3b14 h. (h.-i bi-niyāza) 7a6 h. (h.-i ^c izzet) 8b4 h. (^c aşık-ı sālīk-i rāh-ı h.-i Allāh) 15b9 h. (şalik-i rāh-ı h.-i Allāh) 20a2 h.e 28a4 h.iñ 13b1 h.inden 28a14 h.ine10b13, 12b3, 6a8 h.-le 23b14 h.üme 13b12	her	(Far.) Hep, bütün. h. 6a7, 6a8, 6a9, 7b12, 7b12, 7b13, 8a10, 8b1, 12b4, 13b13, 13b11, 17b14, 17b4, 17b7, 17b8, 17b9, 18a1, 18a10, 18a3, 19a14, 19a4, 19a7, 1b12, 24b11, 24b11, 25a12, 25b14, 26a15, 26b8, 26b9, 27b11, 27b12, 27b12, 27b2, 27b8, 27b9, 28b15, 29a10, 29a3, 30b13, 31a14
		hergiz	(Far.) Asla, hiçbir zaman. h. 6b7, 7a16, 10b7, 12a5, 13b13, 23b14, 26a7, 29b5
		heşt- bihişt	(Far.) Kur'an'da adı geçen sekiz cennet. h. 26a10 h. üñ 22b4
		hevā	(Ar.) Heves, istek, arzu. h. (h.-yı hüviyet) 19b11 h.(h.-yı nefsanīye) 18b13 h. sına 15a5
		heybet	(Ar.) Korku ile saygı duygularını birden uyandıran hal veya gösteriş. h. de 27a5 h. dedür 28a4
heft	(Far.) 7sayısı. h. 20b8	hezār	(Far.) Bin sayısı. h. 25a12
helāk	(Ar.) Mahvolma, ölme. h.e(varṭa-i h.e) 7a11 h. dan (varṭa-i h. dan) 5b8, 7b11, 5b3	hıfz	(Ar.) Saklama. h. id- 29b8
hem	(Far.) Hem, hem de.	Hızır	(Ar.) İçenlere ölmezlik veren ab-ı hayatı içmiş bulunan ve kul sıkıldığı zaman imdadına

	yetişmekle meşhur olan peygamber. H. 3a5		h. i 21a7
hicāb	(Ar.) Utanma, sıkılma. h. 12a4, 23a13, 25b13 h.(cem ^c -i h.) 12a11 h. (h.-ı başiret) 23b9 h.dur 19a4 h.a 16a10 h.ı 18b3, 22b9 h.ından 27a9 h. ile 18b6 h.ları 18b15	hiṭāb	(Ar.) Bir veya bir çok kimselere ağızdan veya yazı ile söyleme. h. 6b2 h. (h.-ı mustaṭāb) 2b14, 3a7 h. kı1- 7a2 h. id- 9a9 h.ı 13b5, 18b10, 24a13, 24b13 h. ınuñ 12a9
hiç	(Far.) Yok denecek kadar az olan; yok olan. h. 22a8, 22b11, 6b13	hod	(Far.) Kendi. h. 22a10, 6b15
hiçbir	(Far.T.) Hiçbir. h. 12b10, 14b14, 22a6, 30a14 h. i 14a2, 31b4	hübān	(Far.) Güzeller, iyiler. h. dur(meh-i cebīn-i h.) 3b5
hidāyet	(Ar.) Hak yoluna, doğru yola kılavuzlama. h.(kaẓā-yı nūr-ı h.) 25a6	hulefā	(Ar.) Halifeler. h. (h -i Resūl-i Huñdā) 1b7
hiḳāyet	(Ar.) Anlatma. h. 6a12 h. id- 4b5	hulḳ	(Ar.) Huy, tabiat. h.-ıla 2b1
hiḳmet	(Ar.) Sebeb. h. 13b6 h. (muḳteẓā-yı h.) 12b7	hūr	(Ar.) Cennet kızları, huriler. h. a 26a6
hilāfet	(Ar.) Birinin yerini tutma. h.(büstān-ı h.) 3a14	hurşid	(Far.) Güneş. h. (h.-i cihān) 16b7 h. (h.-i āsümān-ı risālet) 26b14
hilfat	(Ar.) Eskiden, padişah veya vezir tarafından takdir edilen, beğenilen kimseye giydirilen süslü elbise. h. in 19b13	hurūc	(Ar.) Çıkış, çıkma; dışarı çıkma. h. 7a7
hīn	(Ar.)An, zaman, vakit. h (h.-i müşāhede) 21a7 h.de 23b5, 7b14	hurūş	(Far.) Coşma, çağılı, gürültü. h. eyle- 11a14 h. id- 20b8
hiss	(Ar.) Duyma kuvveti, duygu. h (h.-i ḫayāl) 21b7 h (h.-i bāṭın) 27a7	huzūr	(Ar.) Rahat. h. a 16a5 h. ımda 13b10 h. ında 20a3,12a9, 15b12
		hücūm	(Ar.) Saldırış, saldırma. h. eyle- 11b3
		hüdā	(Ar.) Doğru yol gösteren. h. (nücūmü'l- h.)1b7

hüdā	(Far.) Allah. h. dur (şīr-i h.) 27b10 h.dur (māh-ı h.) 27b3, h.dur (Resūl-i h.) 27b8 h.dur (necm-i h.) 27b8, h.dur (maḳbūl-ı h.) 27b9		
hüküm	(Ar.) Hüküm, emir. h. id- 23b1 h.(ehl-i h.) 31b3 (h.-i kuṭbdan) 30a12 h.i 18a1, 31a4 h.indedür 24a3, 29a3, 30a10, 31a9 h.ince 11b6, 14a7 15a10, 31a12		
hümāy	(Far.) Saadet, kutluluk. h. (h.-ı cān) 19b11		
hürriyyet	(Ar.) Hürlük, serbestlik. h. 7b6		
hüviyyet	(Ar.) Mahiyet, hakikat, asıl. h. 13a6 h. e (hevā-yı h.) 19b11 h.de (dezāt-ı h.) 22a4 h. ine (cenāb-ı h.) 1b2 h.ine (zāt-ı h.) 8b15		
	-İ-		
ıslāh	(Ar.) İyileştirme, düzeltme. ı. 28b12		
ıssı	(Ar.) Sıcak. ı. 6a9		
ışk	(Ar.) Aşk, sevgi. ı. 1b11, 27a8 ı. (ı.-ı ilāhī) 20b6 ı.da 2a11 ı.ı 27a9		
ittilāc	(Ar.) Öğrenme, bilme. ı.ı 2a15		
ıztırāb	(Ar.)Acı, elem, sıkıntı. ı. 11b8		
ıztırārī	(Ar.) Mecburi. ı. den 19b11		
			-İ-
		i	Ey, hey. ı. 6a9, 6b12
		ıbādāt	(Ar.) İbadetler ı.(envār-ı i) 16a13
		ıbādet	(Ar.) İbadet. ı.le (envāc-ı ı.) 25a10
		ıbāret	(Ar.) -dan, meydana gelmiş, başkası. ı.dür 19b9, 21a14, 23a14 ı.e 5a8
		ibn-	(Ar.) Oğul.
		İbn-i Mesūd	(Ar.) Özel isim. İ. 28a13,
		İbrāhim	(Ar.) İbrahim Peygamber (özel isim). ı. 27b6, 28b4, 8b7
		icād	(Ar.) Vücūda getirme. ı. ey-1b5 (ı.-ı mümkināt) 12b15
		icrā	(Ar.) Yapma yerine getirme, bir işi yürütme. ı. id- 12a7, 15b11
		içün	İçin. ı. 14b13, 15a3, 15a4, 16a11, 24a8, 26a6, 28a15 ı. dür 15b1, 15b2
		idi	Ek fiil. mütefekkir idüm 23b4 muntazır olmuş idüm 23b5 mevcūd idi 12b13 mektüm idi 12b13, 17b12 mevcūd idi 17b13 var idi 18b4, 26b9 şeffāf idi 26b10 bulındı idi 26b9 gālib idi 28a2
		idin-	Edinmek. ı.e (müdāvemet i.) 8b5 ı.diler (zebān i.) 8a15 ı.üb (maḳbūd i.) 15a8 ı.üb (delīl i.) 27a9
		idrāk	(Ar.) Anlayış, akıl erdirme.

	i. 21b8	ilāhī	(Ar.) Allah'a ait olan.
idügi	i. id- 17a11 Olduğu.		(feyezān-ı i.) 13a8 (cezbe-i i.) 15b14 (eltāf-ı i.) 18b15 (ıışk-ı i.) 20b7 (avn-i i.) 4a4 i.dür (maẓhar-ı tām-m-ı i.) 30a10 i.ye (cemāl-i i.) 15a4 i.ye (cezbe-i i.) 30a14
iḥrāc	i. nū 13a5 (Ar.) Dışarı atma; çıkarma.		
iḥrāk	i. it- 25a6 (Ar.) Yakma, yakılma.		
iḥtilāfāt	i. ol- 25b15, 5a12, 7a13, 7a14 i. ma 15a12 (Ar.) Ayrılıklar, uymamalar, anlaşmazlıklar.	ilāhiyye	(Ar.) Tanrıçılık. i. dür (nūr-ı i.) 5b2 i.ye (evāmīr-i i.) 15b10 i.ye (cezbe-i i.) 24b8 (Ar.) Allah'a doğru. i. (seyr-i i.) 15b6, 19a1, 19a5, 4a11
iḥtiyāc	i. m 17b1, 4a10 (Ar.) Muhtaçlık, yokluk.	ilāllāh	
iḥtiyār	i. ol- 19a9 i. m 7a6 (Ar.) Katlanma.	i'lām	(Ar.) Bildirme, bildirilme, anlatma. i. ı 23a15
iḥtiyārī	i.6a4, i.(bi- i.) 6b13 (Ar.) Red veya kabulü isteğe bağlı, bırakılmış olan.	ilerü	İleri, ön. i. 22b11, 24b9
ihvān	i. 6a13, 6b14 i. (mevt-i i.) 11b12, 12a2, 19b12 i. ye (fenā-yı i.) 5a13 (Ar.) Sâdık, samimi, candan dostlar.	ilet-	İletmek, götürmek. i. 3a3
iki	i. (i.-ı zamān) 3a8 İki (2 sayısı). i. 15b15, 21a5, 24b10, 29a14, 5b15	ilhāk	(Ar.) Katma, katılma; karışma; karıştırma. i. da (derece-i i.) 13a6, 13a8
ikinci	İkinci. i. 14b8	ilhām	(Ar.) Allah tarafından insanın gönlüne bir şey doğdurulma. i. 2b13 i. (i.-ı Tūrından) 3a6 i. dan (Tūr-ı i.) 3a12
ikrām	(Ar.) Saygı, hürmet. i. kıl- 15a2	illā	(Ar.) İlle, mutlaka. i. 10a1
iḳtibās	(Ar.) Ödünç alma. i. id- 22b6, 27a1, 9a14	ıilm	(Ar.) Bilme, biliş. ıi. 5a8, 12a4, 12a5, 12a12, 17a14, ıi.(cehl-i ıi.) 16a5 ıi. (ıi.-i ḳadīm) 12b13, 17b12 ıi. (mehbit-i ıi.-i ledün) 3a5 ıi. dür 14a13, 22b9
iḳtidā	(Ar.) Tâbî olma, uyma. i. it- 18a9, 18a9		
ilāh	(Ar.) Allah. i. a (şems-i maẓhar-ı zāt-ı i.) 26b13		

‘ilme’l-yaķın	(Ar.) Kesin bilgi. ‘i.-y. 23a5, 24a11, 24a15, 24b1	14b12, 14b13, 15a12, 19a9
īmān	(Ar.) İnanma, inanç. ī. 28b14, 28b15 ī. (nūr-ı ī.) 16a14 ī. dur 14a12, 14b6	i. (i.-ı kāmīl) 21a4 i.1 (rūḥ-ı i.1) 17b3 i. dur10a14 i. uñ 13b10, 14b15, 15a3, 15b2, 22b10 i.1 15a4
imden girü	Bundan sonra, bundan böyle. i.g. 12a13, 4a3	i. da14a8, 14b14 i.da (şüret-i i.) 15a13
imdi	Şimdi, artık, o halde. i. 2b11, 7a3, 12a5, 14a10, 26a13, 28a12, 30b14, 31a13,	i. dadur 14b7 i. dan 14a5, 14b5
imkāniyyet	(Ar.) Olabilecek vaziyette bulunma, imkânlar. i. 17b13	insānī (Ar.) İnsana mensup, insanla ilgili, insanca. i.(rūḥ-ı i.) 10b8 i.(aḥķar-ı aḥķar-ı i.) 15a1
imşāl	(Ar.) Boşuna sarfetme. i. (i.it-) 15b10	ins (Ar.) İnsan. i. i 30b6
imtişāl	(Ar.) Alınan emre boyun eğme. i. id- 12a6	inşā’allāhu te ^c ālā (Ar.) Yüce Allah isterse, Allah nasib etti ise. i. 21a10, 28a12, 4a3
imtizāc	(Ar.) Birbirini tutma uygunluk. i. 17a3, 17a6	intiķāl (Ar.) Bir yerden başka bir yeregeçme; göçme. i. eyle- 29a15
‘ināyet	(Ar.) Dikkat, gayret, özenme ‘i. (‘i.-i ezeliye) 18b9	irādet (Ar.) İrade dileme, gönül isteği. i. 9a1
‘indallāh	(Ar.) Allah yanında. ‘i. 2811, 29b11	ir- Ulaşmak, yetişmek. i. mez 19b15 i. di 24a2, 2a7, 2b14, 6a9, 9b8 i. se 15b12, 18b10, 21b2, 5b12 i. e 19b13, 20b2 i. digi 8b2 i. ince 19a2 i. dükden24b7 i. mege 19a4, 5b3 i. mezden 5a13 i. üb 16a3, 24a14, 26a8, 30a14, 5b8, 6b2 i. ıcek 7b11
in‘idām	(Ar.) Yok olma. i. in 21b9 i. inda12b11	‘irfān (Ar.) Bilme, anlama. ‘i. 29b2 ‘i. (nūr-ı ‘i.)16a14
inkār	(Ar.) Yaptığını saklama, gizleme. i. 18a9 i.id- 15a8	
inķıyād	(Ar.) Boyun eğme, kendini teslim etme. i. a 2a11	
insān	(Ar.) İnsan, insanoğlu. i. 4a7, b15, 13b12, 13b4, 13b10, 13b10, 13b14, 14a13, 14a2, 14b10,	

irgür-	¶i. (¶i.-ı cemi ^c) 21b14 Ulaştırmak, eriştirmek. i. e 20b4 i. üb 5b9	istifsār	(Ar.) Sorma, sorulma. i. 24a9, 27a12, 28a5, 28a7, 28a8
iriş-	Erişmek, yetişmek, ulaşmak. i. ür 13a8, 29a10,29a11 i. üb 5b10	istiğfār	(Ar.) Allah'tan günahın bağışlanmasını isteme, tövbe etme. i. 7a5
irişdir-	Ulaştırmak, eriştirmek. i. e 5b7	istignā	(Ar.) Aza kanaat etme, tokgözlülük. i. dadur 12b9
irişdür-	Bkz. İrişdir- i. ür 13a9, 31b2	istimā ^c	(Ar.) İşitme, işitilme, dinleyip kabul etme. i. 20b15
irşād	(Ar.) Doğru yolu gösterme, uyarma. i. muñ15b13, 24b7	istimdād	(Ar.) Yardım isteme, meded. i. 27a2
İsā	(Ar.) Hz. İsa, İsa peygamber. ¶İ. 27b6	istimdāt	(Ar.) Yardım isteme, meded. i. 24b12
işāl	(Ar.) Vusul buldurma, buldurulma;vardırma, ulaştırma. i. it- 13a1	istiḫā ^c at	(Ar.) Takat, güç yetme, kudret. i. 3b12
ism	(Ar.) Ad, isim. (i.-i muntaḫim) 15a10 i. e 14b11, 31a14 i. ine 26a15 i. üñ 31a11, 31a15, 31a5, 31b1 i. inüñ 31a12	işyān	(Ar.) İtaatsizlik, emre boyun eğmeme. i. uñı 2b10
isnād	(Ar.) Bir şeyi birisi için yaptı deme, iftira etme. i. 7b12	işāret	(Ar.) İşaret. i. 11b13 i. dür 11b11, 12a6, 27b11 i. i 12a9, 15b14 i. ün 3a8
İsrāfīl	(Ar.) Dört büyük melekten kıyamet kopacağını öttüreceği boru ile bildirecek olan biri. i. 28b8, 29b12, 29b15 i. üñ 29b13	işbu	Bu, iş bu. i. 10a11, 13a4
iste-	İstemek. i. di 11b5	iş	İş, hareket. i. i 17b14 i. idür7b8 i. inde 23b10 i. lü 23b10 i. üdür19b1
isti ^c dād	(Ar.) Akıllılık, anlayışlılık. i. 13a5, 14a6, 20a9, 4b15, 9b10 i. ma 12a11, 16a7, 18a4, 18b3, 8b1	işit-	İşitmek, dinlemek, duymak. i. ildi 12b1
		işrāk	(Ar.)İşıklandırma, parlatma. i. idur 14b6
		¶işret-	(Ar.) İçki içme, yaşama, geçinme.

- it-
 ʕi.-i şüret 4a2
 Etmek, yapmak.
 i. erin (āşikāre i.) 6b3
 i.er (ʕazāb i.) 15a11,
 31a13
 i.er (ʕayān i.) 19a1
 i.er (beyān i.)17b2,
 18a15, 4a10, 4a6, 4a7,
 4a8, 8a5, 9b12
 i.er (daʕvā-yı ene'l-ḥaḳ i.)
 5a10
 i.er (ḡalebe i.) 16a12,
 21b5
 i.er (ḥükm i.) 23b1
 i.er (iḳtibās i.) 22b6
 i.er (istimāʕ i.) 20b15
 i.er (kesb i.) 25b9
 i.er (maḥv i.) 14b7
 i.er (maḥcüb i.)20a1
 i.er (müṣāhede i.) 10b4,
 17a13, 19a11, 19a13,
 22b13,
 i.er (nidā i.)7a2
 i.er (nefḥ i.) 29b14
 i.er (pervāz i.)19b11
 i.er (rivāyet i.)10a3,
 28a14
 i.er (secde i.) 5a5
 i.er (seyr i.)15b5
 i.er (şürüʕ i.) 16b13
 i.er (ṭaleb i.)17a1
 i.er (tecellī i.er)17a4
 i.er (tesbīḥ i.er)10b15
 i.er (ṭulūʕ i.er) 14b7
 i.er (zuhūr i.)5b1
 i.emez (farḳ i.) 16a10,
 21b5
 i.emez (idrāk i.) 17a11
 i.erler (seyr i.) 28a3
 i.erler (ḳabül i.) 13a7
 i.erler (ḥamd i.) 15a13
 i.erler (taʕlīm i.) 16a4
 i.erler (istimdāt i.) 24b12
 i.erler (taşarruf i.) 25b3
 i.erler (taşarruf i.) 25b5
 i.erler (tār-mār i.) 26a11
 i.erler (iḳtibās i.) 27a1
 i.erler (istimdād i.e.) 27a2
 i.erler (ṭaleb i.) 28a2
 i.erler (ıṣlāḥ i.) 28b12
 i.erler (neşr i.) 29a12
 i.erler (neşr i.) 29b8
 i.erler (tezellül i.) 4b12
 i.erler (ṭaleb i.) 5a6
 i.erler (señsār i.) 6b4
 i. eyin (beyān i.) 6b7
 i.e (şürüʕ i.) 12a13
 i.e 15b13
 i.e (tulūʕ i.) 17b8
 i.e (ber-ḳarār i.) 18a12
 i.e (nazār i.) 20b11
 i.e (daʕvet i.) 20b3
 i.e (nūr-ı zāt i.) 21b11
 i.e (sābit i.) 2b11
 i.e (nazār i.) 2b11
 i.e (yād i.) 2b12
 i.e (secde i.) 4b10
 i.e (ʕarż i.) 7a6
 i.e (kelām i.) 8a7
 i.e (beyān i.) 8b2
 i.e (yād i.) 8b6
 i.elüm(beyān i.) 26b2
 i.elüm(taḳrīr i.) 24a10,
 28a13
 i.elüm(şürüʕ i.) 4a4
 i.esin (refʕ i.) 20a6
 i.eleler (yād i.)2b9
 i.eleler (ḥalāş i.) 5b11
 i.üb (nazār i.)10b13
 i.üb (işāret i.) 11b13
 i.üb (çāk i.) 11b5
 i.üb (imtişāl i.) 12a6
 i.üb (icrā i.) 12a7
 i.üb (tehlīl i.) 12b4
 i.üb (ḥalk i.) 15a2
 i.üb (inkār i.) 15a8
 i.üb (imsāl i.) 15b11

- i.üb (icrā i.) 15b12
 i.üb (ref^c i.) 16b5
 i.üb (ṭulū^c i.) 16b7
 i.üb (yād i.) 18b12
 i.üb (sülūk i.) 18a13
 i.üb (қағ^c i.) 19a4
 i.üb (kesb i.) 19b10
 i.üb (cem^c i.) 1b10
 i.üb (cūş i.) 20b7
 i.üb (ḥurūş i.) 20b8
 i.üb (ğalebe i.) 21a9
 i.üb (ṭulū^c i.) 26b12
 i.üb (teraққⁱ i.) 29b7
 i.üb (ʿafv i.) 2b10
 i.üb (serzenīş i.) 30b7
 i.üb (daʿvet i.) 31b1
 i.üb (taḥrīr i.) 3b14
 i.üb (ḥikāyet i.) 4b5
 i.üb (şuʿūd i.) 4b8
 i.üb (teveccüh i.) 4b12
 i.üb (ṭulū^c i.) 5a1
 i.üb (ġalaṭ i.) 5a10
 i.üb (taġlīz i.) 5a15
 i.üb (tezellül i.) 5a5
 i.üb (tezellül i.) 5b1
 i.üb (ene'l-ḥaқ i.) 5b13
 i.üb (ġalaṭ i.) 5b2
 i.üb (maḥv i.) 5b6
 i.üb (ġalebe i.) 6a13
 i.üb (nidā i.) 6b6
 i.üb (istiġfār i.) 7a5
 i.üb (isnād i.) 7b12
 i.üb (āşikāre i.) 8b12
 i.üb (ʿayan i.) 8b13
 i.üb (iқtibās i.) 9a14
 i.üb (kesb i.) 9a15
 i.üb (ḥitāb i.) 9a9
 i.üb (kesb i.) 9b2
 i.üb (ṭulū^c i.) 9b4
 i.üb (āşikāre i.) 8b12
 i.üb (ḥalāş i.) 25a5
 i.elden (ḥalk i.) 10a7
 i.erken (kelimāt i.) 25b2
 i.en (ṭulū^c i.) 27b7
 i.en (üstād i.) 7a11
 i.enler (iқtidā i.) 18a9
 i.ecek (āh i.) 26a11
 i.ecek (edā i.) 31a6
 i.icek (müfāreқat i.) 11b9
 i.erlermiş (ḥāşıl i.) 26a13
 i.erseñ (kelām i.) 6b2
 i.erlerse (ʿazm i.) 25b14
 i.erlerse (riʿāyet i.) 31a15
 i.(kıyās i.) 24b4
 i.(istifsār i.) 28a7
 i.di (riḥlet i.) 18b5
 i.di (iḥrāc i.) 25a6
 i.di (nūr i.) 25b11
 i.di (şuʿūd i.) 27a10
 i.di (қarār i.) 27a10
 i.di (münācāt i.) 27a11
 i.di (istifsār i.) 27a12
 i.di (ḥalk i.) 30b5
 i.digüm (şuʿūd i.) 10a4
 i.diler (kesb i.) 9b10
 i.dügi (nażar i.) 20b10
 i.dügi (ṭulū^c i.) 9b1
 i.dügün (kelimāt i.) 24a2
 i.dükde (rücū^c i.) 13b12
 i.dükden (temām i.) 19a6
 i. me 6b4, 6b9
 i. meden 17b6
 i. medi 30b5
 i. meg-içün 13a1, 1b5
 i. mege 20b9, 8b5
 i. mek 11b4, 23a12
 i. mekden 5a14
 i. mekdür 14a9, 14b3
 i. mekle 4b15
 i. meklige 19a2
 i. meklik 20a8
 i. meseler 31a12
 i. mesi 5b1
 i. mesün 6b7
 i. meye 7a7, 23a12, 23a10,
 i. meyeler 8a14, 18a9, 18a9,

	i. meyeydi 13b13		
	i. meyın 6b9		
	i. meyüb 15a6		
	i. mez 16b10, 24b9		
	i. mezler 13a3, 26a7, 29b9		
	i. mişdür 28b1, 28b9		
	i. mişken 8a8		
	i. mişsin 24a9		
	i. se 12a10		
	i. seler 22b4		
itdür-	Ettirmek, yaptırmak.		
	i.ür 30a7		
i'tikād	(Ar.) İnanma.		
	i. dan 23b3		
	i. ı 7a11		
iy	Ey, hey.		
	i.11a1, 11a8, 12b8, 12b8, 15b9, 15b9, 20a1, 20a2, 20a2, 21a14, 21b14, 2a7, 2a8, 3a8, 4a4, 6b15, 6b8, 7b13, 9b14		
izāfet	(Ar.) İki şey arasındaki bağ, ilgi.		
	i. 14a15, 14b1		
izāfī	(Ar.) İzafetle ilgili.		
	i. (rūh-ı i.den) 14b8		
izāle	(Ar.) Giderme, giderilme.		
	i.-i cehlinden 19b9		
i'zāz	(Ar.) Aziz kılma, saygı gösterme.		
	i. 15a1		
izdivāç	(Ar.) Evlenme.		
	i. 10b8		
izhār	(Ar.) Gösterme, meydana çıkarma.		
	i. it- 1b5		
	i. it- 29b9		
	i. id- 8b12		
	i.-ı kudret 9a1		
izmihlāl	(Ar.) Yok olma, yok olup bitme.		
	i. inde 19b9		
izzet	(Ar.) Değer, kıymet.		
	ç. e 8b4		
	ç. üñ 6b5		
		-K-	
		ķabā	(Ar.) Üste giyilen elbise, cübbe, kaftan. (ķ.-yı cismi) 11b5
		ķābil	(Ar.) Soy, nevi, sınıf. ķ. dür 9a13
		ķābiliyye	(Ar.) ķ.(ķūlub-ı ķ.) 29b13
		ķabl	(Ar.) Ön, önceki, öndeki, evvel, evvelki ķ.e'l-vuşlat 15b6, 21a6
		ķabr	(Ar.) Mezar. ķ.(çazāb-ı ķ.)16b3
		ķabūl	(Ar.) İçeri alma. ķ. İt- 13a3, 20a8, 4b15 ķ. İd- 13a7 ķ. ķıl- 14a2,14a3, 14a6, 14a10, 16b15
		ķaçan	Ne zaman. ķ. 11b15, 15b10, 20b4, 21b1, 29a14, 4b11
		ķaddesallāhu	(Ar.) Allah, mübarek ve mukaddes eylesin. ķ. 13b9, 28b13 ķ. ervāhahum 24b6
		ķadem	(Ar.) Ayak, adım. ķ. 18a7, 25b5, 7a7 ķ. ur- 19a2, 21a4, 24b13 ķ. baş- 19a6,24b5 ķ. ir- 19b15 ķ. ümüz 18a11
		ķadīm	(Ar.) Eski. ķ. 18b11, 8b11 ķ. i 18b7 ķ.inde 11a7, 12b13, 17b12, 22a6, 25a6, 4b3 k. üñ(üns-i ķ.) 18b11
		ķadime	(Ar.) Bkz. ķadīm. ķ.si (şüret-i ķ.) 10b1
		ķādir	Kudret sahibi; kutretli, kuvvetli. ķ. 8b11 ķ.dür 25b3

qadr	(Ar.) Değer, itibar. q. 24b5 q.dür 24b11 q.ini 15a5		q. i 15a4, 16b12, 20b6, 22b5, 28b1, 28b2, 28b4, 28b5, 28b7, 28b8, 29b11, 2q. q.inden 22b5, 29a10
Kāf	(Ar.) Yaran, yarıcı. k.(semā-i k.) 9b8		q. ini 28b1, 28b5, 28b6, 28b8
qafes	(Far.) Kafes, hapishane. q.-i �unşur 11b3		q. leri 3a1 q. üñden 20a5
qahhāriyye	(Ar.) Kahredicilik, yok edicilik. q.si (nār-ı q.) 15a11	qaldur-	Kaldırmak, �ıkarmak. q. ub 22a1, 27a11
qahr	(Ar.) Zorlama, zorla bir iş gördürme. q. (q.-ı melik-i mennān) 15b1	qamer	(Ar.) Ay. q. 26b8, 9a11, 9a12, 9a15, 9b1 q.-i bedr-i münir 9b8, 27a3, 27b4 q.-i şubh-ı ebed 9b5 q.üñ 9b2
qā'im	(Ar.) Ayakta duran, ayakta bulunan. q. dür 12b9	kāmil	(Ar.) Bütün, tam, noksansız, olgun. k.(mürşid-i k.) 5b4, 12a8, 15b12, 20a3, 24b7 k.(insān-ı k.) 21a4, k. ler 2a9
kā'ināt	(Ar.) Var olan şeylerin cümlesi. k. 21b12, 27a1, 8a4	qamu	Bütün, hep (sıfat). q. 22b14
qāl	(Ar.) Söz, laf. q.(lisān-ı q.) 8a1, 16b12 q.(qıl q.) 6b9, 24a8	qanda	Nerede, nereye. q. 10a8
qal-	Kalmak. q. an 2a8, 2a9 q. asın 6b14 q. maz 22b12 q. mazlar 31b5 q. madı 6b13 q. mışdur 22a8 q. maya 20b2 q. sa 20a1, 7b6 q. ub 2a2, 3a12, 9a8, 20b9 q. ur 20b6, 21a7, 22b6, 22b6, 22b7, 22b10	qandan	Nereden. q 10a6, 11a9
qalb	(Ar.) Yürek. q. 10a2, 28a15, 28b2 q.(nūr-ı q.) 16a13 q. (q.-i Mūsīye) 27a13 q. (q.-i evtād) 29a10 q. e 20a4 q. den 16b11	qankı	Hangi. q. 19a7, 3a10, 8a6
		qānūn	(Ar.) Kural, kaide. q. 26b2, 29b4 q.-ı �arīqat-ı evliyāullah 12a8 q.-ı �arīqat 18a12, 20a4
		qapu	Kapı. q. sına 6a15
		qarār	(Ar.) Devamlılık, sürekliplik. q. 20b9, 27a10, 27a6, 6b13
		qarındaş	Kardeş. q. um 11a1

karşu	Karşı. k. 11b2, 15b14	kelime	k. id- 25b2 (Ar.) Söz, kelime. k. (k.-i nār) 7a2
karşula-	Karşulamak k. yub18b15	kelime-i tevḥīd	(Ar.) Lâ-ilahe illallah; Muhammedün resûlullah. k. 20a6, 26b4, 4b13
kāşır	(Ar.) Kısa. k. dur 8b1	kemāl	(Ar.) Olgunluk, yetkinlik, tamlik, eksiksizlik. k. 12a1, 14a13 (k.-i kudret) 8b12 k. e 26a1 k. i 30b10 k. ini1b6
kaṭc	(Ar.) Halletme, karar verme, sona erdirme. k. (k. it-) 19a4, k ol 20b14	kemīne	(Far.) Noksan, eksik. k. 23b7
kat	Yan, nezd, ön, huzur. k. 26a4, 26a4 k. a 29a4 k. mda 16b14, 1b13, 28b14	kemlik	(Far.T.) Noksanlık, eksiklik. k. (maḳām-ı k.) 4a15, 30a11
katre	(Ar.) Damla, damlayan şey. k. 2b6, 6b7, 8a13 k.sinüñ 26a3	kemliyyet	(Far.) Noksanlıklar. k. 30b1
k aṭre -veş	(Ar.) Katre gibi. k.2a12	kenār	(Far.) Kıyı, çevre. k. ı 22b9 k. a 16a15
każā	(Ar.) Olacağı ezelden Cenab-ı Hak tarafından takdir olunan şeylerin vukua gelmesi k. (k.-yı ḥazar) 23b5 k. (k.-yı nūr-ı hidāyet) 25a6 k. (k.-yı selāmet) 5b3 k.da 23b6	kendü	Kendi. k. 12b14, 12b2, 12b9, 15a4, 19a8, 1b3, 20b1, 20b3, 21b13, 21b13, 23b1, 5b14, 6a3, 7a1, 7a9, 7b12, 7b13, 9a1 k. nüñ 10b13, 14a1, 7a5, 8b13, 8b3 k. yi 20a13 k. ye 5a5, 5b2, 7a10 k. de 20a13, 20b1, 24b10 k. den 20a12, 20b3, 5a6, 6a4 k. leri 15a13, 2b1
każiyye	(Ar.) İş, husus, madde, mesele; dāvâ. k. 2a3 k. since 17b13	kendülig	Mevcudiyet, varlık. k. inden 19b12
kelām	(Ar.) Söz laf, lakırdı. k. 12a5 k. id- 6b2, 8a7 k.-ı Hâk 20b15 k. a 24a10 k. ı 31b3 k. imuza 12a13	kenz	(Ar.) Hazine, define. k.-i maḥfisin 8b12
kelimāt	(Ar.) Kelimeler, sözler, lakırdılar. k. olın- 23b15 k. it- 24a2, 6b4	kerem	(Ar.) Cömertlik, lütuf, bağış. k.(eltāf-ı k.) 15a15 k.üñ 6b6 k. üñ (eltāf-ı k.) 15a5,

kerre	(Ar.) Kez, defa. k. 23b13, 25a12, 26a11	ķ. 11a8
keşāfet	(Ar.) Sıklık, koyuluk, kalınlık. k. i 16a5	ķ. a 5b4, 5b5, 5b6, 14a6, 15b4, 20b5, 23b9 ķ. an 23b11, 5b2, 7a11 ķ. anlardur 30a13
kesb	(Ar.) Çalışıp, kazanma. k. id- 9b2, 9a15, 19b10, 25b9, kesb it-9b10 k. (k.-i kemāl) 14a13	ķ. dı 11a15, 11b8, 12b4, 13b15, 14a3, 14a10, 17b11, 26b12, 27a3, 27a4, 27b13, 9b5 ķ. dılar 23a7
kes-	Kesmek. k. eler 7b4	ķ. duķdan 22a11
kesil-	Kesilmek. k. ūr 21b6	ķ. dugı 14a7, 6a2 ķ. dugun 19a11
kesīr	(Ar.) Kırılmış. k. ūñ (esīr-i k.) 4a2	ķ. inca 2b4 ķ. inub 23b13
keşret	(Ar.) Çokluk, bolluk, ziyadelik. k. i 23b12 k. de 23b12	ķ. ub 11a15, 15a2, 19a7, 23b15, 26b15, 26b5, 3b13, 7a3 ķ. ıcak 5a7
keşf	(Ar.) Açma, meydana çıkarma. k. 26b1 k. ol- 11b8, 12a4 k.-i şūr 16b3 k.-i tām 24b2 k.-ile 24b2	ķ. madı14a2 ķ. mayalum 4a1 ķ. maz 16b15, 22b5, 25a15 ķ. mışdur 26a9 ķ. mışdum 26b5 ķ. mışsın 24a5
ketm	(Ar.) Bir sırrı saklama. k. (k.-i rademden) 8a11	ķ. sa 4b11, 4b15, 13a2, 17a10, 21b2
kevākib	(Ar.) Yıldızlar. k. 26b12, 26b15, 27b11, 27b9 k. (k.-i bī- nihāye) 26b6 k. ūñ 26b8	ķ. un 30b6 ķ. ur 16b7, 17a6, 21a5, 21a9, 21b10, 30a6, 31a7, 31b1 ķ. urdı 10b13
kevn	(Ar.) Var olma, varlık, vücut. k. 20a11, 21b8, 9a5	ķ. urlar 25a11, 31a7 ķ. ursa 24a15
kevineyn	(Ar.) Cismani ve ruhani alem; dünya ve ahiret. k. 2a1	kıluvir- Kılıvermek, yapıvermek. k. e 18a13
kez	Kez, kere, defa. k. 11a3, 11a4, 11a5, 11a6	kırk Kırk (40 sayısı). k. 28b11, 28b2 k. lar 29b6
ķībābī	(Ar.) Kubbe. ķ. de (envār-ı ķ.) 2a14	ķiyāmet (Ar.) Dünyanın sonu, kıyāmet günü. ķ. 6a14
ķıl-	Kılmak, yapmak, etmek, eylemek.	ķ.(rüz-ı ķ.) 29b4 ķde. 12b10

kıyās	(Ar.) Karşılaştırma. k. it-24b4		5b1, 5b4, 5b6, 6a1, 6a1, 7a12, 7a12, 7a4, 7b4, 8a6, 8b1, 8b14, 8b5, 9b4
kıymet	(Ar.) Değer, kıymet. k. 2a8 k.i 1b12	ķīl ķāl	(Ar.) Dedikodu, çok konuşma. k. 6b9, 24a8
ki	(Far.) Ki. k. 10a1, 10a10, 10a14, 10a2, 10a4, 10a5, 10b13, 10b4, 10b6, 10b8, 11a11, 11a2, 11a5, 11a8, 11b11, 11b12, 11b14, 11b3, 12a1, 12a11, 12a3, 12a4, 12b1, 12b12, 13a1, 13a6, 13a7, 13a8, 13b15, 13b6, 14a13, 14a14, 14a11, 14b1, 14b2, 14b6, 14b6, 15a1, 15a11, 15a13, 15b3, 16a8, 16b15, 16b6, 17a1, 17a4, 17a5, 17a7, 17a9, 17b8, 18a10, 18a11, 18a2, 18a5, 18a5, 18a6, 18a8, 19a1, 19a14, 19a3, 19a5, 19b11, 1b3, 20b8, 21a15, 21a5, 21a6, 21a7, 21a9, 21a9, 21b1, 21b1, 21b3, 22a2, 22a14, 22a5, 22a10, 22b2, 22b7, 22b8, 22b8, 22b9, 22b9, 23a13, 23a7, 23a8, 23b12, 23b12, 23b14, 23b15, 23b2, 23b15, 23b8, 24a10, 24a11, 24a5, 24a5, 24a7, 24a9, 24b3, 25a4, 25a14, 25b1, 25b12, 25b4, 25b6, 25b9, 26a12, 26a15, 26a2, 26a8, 26a9, 26b14, 27a14, 27b11, 27b11, 27b2, 27b9, 2811, 28a10, 28a6, 28a9, 29a10, 29a2, 29a7, 29b5, 2a10, 2a12, 2a14, 2a3, 2a9, 2b11, 2b11, 30b13, 30b14, 30b2, 30b5, 31a3, 31b2, 3a10, 3a4, 3a7, 3b4, 3b15, 4b2, 4b6, 5a4, 5a8,	kim	1.ki (bağlaç). 1b12, 2a7, 2b11, 2b14, 3a12, 4a4, 4b12, 5a15, 6a14, 6a7, 6b10, 6b2, 6b4, 6b8, 7a3, 7a9, 8b12, 9b14.ve, 9b15, 11a1, 11a1, 12b12, 12b8, 13b14, 13b9, 13b15, 14a13, 14a6, 14a8, 14a10, 14a12, 15a12, 15b6, 16a6, 17b8, 18b3, 18b9, 19a15, 19a3, 19b8, 20a10, 20a3, 20a3, 20b4, 21a14, 22a11, 23a3, 23a14, 23b15, 23b8, 24a11, 24a2, 25a9, 26b15, 27a13, 28b9, 30b7, 2. Kim, kimse (zamir). k. 10a9, 29a4, 4b6, 6a8, 6a9, 9a13, k. dür 22a2 k. i 9b15 k. ine 10a1 k. inüñ 26b10, 26b9
		kimse	Kimse. k. 12a6, 15b10, 22a9, 6a15, 6b7 k. ye 22b11 k. ne 24a2, 24b10, 28b3, 28b4, 28b6, 28b7, 29a14, 29a2, 29a7 k. neye 28b11, 28b12, 28b9, 29a7 k.nüñ 18a4
		kimyā	(Ar.) Kimya. k. larınıñ (nażar-ı k.) 2b8
		kirām	(Ar.) Soydan gelenler, soyu temizler ,ulular, şerefliler.

kişi	k. dan (enbiyā-ı k.) 13b2 Kişi, kimse. k. ler 29b6 k. nũñ 30b13 k. ye8b1	ķurān	(Ar.) Kurān-ı Kerim. ķ. (ķurān-ı mecīdinde) 4b3
ķo-	Koymak, bırakmak. ķ.dı 17b4 ķ.ub 15a6, 1b11, 2a5 ķ.mayan 6a15	ķurān-ı ķadīm	(Ar.) Kurān-ı Kerim. ķ. 4b3, 11a7, 22a6, 25a6
ķon-	Konmak, yerleşmek. ķ.ub 20b9	ķurb	(Ar.) Yakın olma, yakınlık. ķ.-ı civār-ı rabbül ‘ālemīn 18b4 ķ.-ı hāķķa 31b1
ķöře	Kenar, uç. k.sinde 29a8	ķ. a	(şehneşīn-i ķ.ile) 15b15
ķudret	(Ar.) Kuvvet, takat, güç. ķ. 7b12 ķ.(ızhār-ı ķ.) 9a1 ķ.dür(lisān-ı ķ.) 6a4 ķ.i 6a6, 6a6, 6a6, 7a2 ķ. indedür(yed-i ķ.indedür) 10a9 ķ. ini(kemāl-i ķ.ini) 8b12	ķurbiyyet	(Ar.) Yakınlık. ķ. 19b10
ķuds	(Ar.) Kutsallık, mübareklik. ķ. da (savāmi‘-i hāzīre-i ķ.) 2a13 ķ. de (cenāb-ı zāt-ı ķ.) 31a8	ķuşūr	(Ar.) Köşkler. ķ.a 26a6
ķudsī	(Ar.) Kutsal. ķ.de (hadīs-i ķ.de) 21a1	ķuţb	(Ar.) Bir tarikatin ulu’su. ķ. 29a14 ķ. ol- 29a15 ķ. (ķ.ü’l-aķţāb) 29a10, 29a9, 29b13 ķ. (ķ.-ı ‘ālem) 24a2, 2811, 29a7, 29b10, 30a9, 31a10, 31a9, 4a14 ķ.uñ 28b13, 29a14, 30a6 ķ.dan30b1 ķ.dan(hük-m-i ķ.) 30a12
ķudsiyye	(Ar.) “Kudsī” nin müen. ķ.(feyz-i ķ.) 4a5	ķuţbiyye	(Ar.) Kutuba ait, kutubla ilgili. ķ.den(derece-i ķ.) 30a13
kuhl	(Ar.) Göze çekilen sürme. k. (k.-ı celā-yı basar-ı ‘ārifān) 3b4	ķuţbiyyet	(Ar.) Kutup mertebesine erme imtiyazı. ķ. 30a15
ķul	Allah’a göre insan. k. lıġı 7b6	ķuvvet	(Ar.) Güç, kuvvet, takat. ķ. i 19a15, 5b11
ķulüb	(Ar.) Kalbler, gönüller. ķ-ı hāķķ 29a6 ķ.-ı ķābiliyye 29b13	ķuyruġ	Uc. k. ı-la 22b4
ķum	Kum. k. iñ 11a10 ķ.unuñ 10a10 ķ. dan 10a10, 10a4, 10a5	ķüccük	Küçük. k. 11a1
		ķüfr	(Ar.) Allah’a ve dine ait şeylere inanmama. k. 28b14, 28b15

kül	k. i 14b7 Kül. k. 17a11, 26a12	leyle	l. iyle 17a2 (Ar.) Bir gece, bir tek gece.
küllî	(Ar.) Umumi, bütün. k. den 2a5	lezâiz	l.(l.-i müzlim) 16b4 (Ar.) Zevk alınacak şeyler.
küllüyyā	k. ye 14b5 (Ar.) Umumilik, bütünlük. k. 26a12	libās	l. (l.-i zulmānī) 22b3 l. (l.-i cinān) 26a7 (Ar.) Elbise.
	-L-	lisān	l. ın 10b2, 17b5 (Ar.) Dil, lisan. l. -ı Hıağ 7a1 l.-ı kāl 16b12, 8a1 l.-ı hāl 16b12, 23b15, 27a11, 28a8, 7b14 l.-ı Cebrā'il 22a6 l.-ı kudret 6a4
lā	(Ar.) Olumsuzluk edatı. l.-cerem 14b15, 15a9, 2a4.bu, 4b7 l.-mekān 9b5	luṭf	(Ar.) İyilik, ihsan, lütuf. l. ı 21b3 l. uñ 6b6
lā-yezālī	(Ar.) Zevalsiz, bitimsiz olana mensub. l.-y. 23b5, 26b5 l.-y.dür(füyüz-ı l.-y.) 3a3		
lafz	(Ar.) Söz. l. ından 30b15		
laṭīfe	(Ar.) Güldürecek tuhaf ve güzel söz. l. 10a1		
lāyih	(Ar.) Meydanda, âşikâr; parlak, parlayan. l. 23a13, 17a7	mā	-M- (Ar.) Su. m.de 5a3
lāyık	(Ar.) Yakışan, yaraşır. l. 2a4 l. ol- 14b3, 3a11	mā-fiha	(Ar.) O şey ki, şu nesne. m.13a13
lāzım	Gerek. l. 8b1. 31b3 l. ol- 7a4	mā- sīvā	(Ar.) Dünyadan geçmek, Allah'dan başka herşeyle ilgisini kesmek. m.- s. 4b13, 4b11, 13a13, 26b4, 20a5, 20a7
ledün	(Ar.) Allah yanı. l. (mehbit-i ilm-i l.) 3a5	ma'allāh	(Ar.) Allah'daki. m. (sırr-ı m.) 19a14, 20a2
leme'ān	(Ar.) Parlama, parıldama. l. 16a9, 17a8	ma'ānī	(Ar.) Mânâlar. m. 1b10, 2a9, 3a3, 3b13 m.(dürr-i m.) 3a10 m. dür 3a2 m.nüñ(dörer-i m.) 2a1, 2b4, 3a4
leṭāfet	(Ar.) Güzellik, hoşluk, nezaket. l. 25b9 l. e 16a5	ma'būd	(Ar.) Kendisine ibadet olunan. m. id- 15a8
levn	(Ar.) Nevi, çeşit. l.ü izā 17b13 l.ü'l-mā levn 17b13 l. i 18a2 l. de 27b11	mādāmki	(Ar.) Mâdem, çünkü. m. 19b13, 7a16

mādde	(Ar.) Madde, maya, cevher. m.(bilā- m.) 11a12	m. al-31b5
maġānī	(Ar.) Menziller, haneler. m. 5b6	maḥşūş (Ar.) Hissedilen, belli, aşikar, meydana. m. 10a1
maġfūr	(Ar.) Allah tarafından günahları affedilmiş olması için dua edilmiş kimse. m. lar 2b10	maḥv (Ar.) Yok etme, ortadan kaldırma. m. ol- 6a2, 6b14, 11a15, 16b10, 20b1, 20b2, 20b5, 22b10 m. id-14b7, 5b6
maġfurlıġ	(Ar.) Yargılanmışlık. m. 1-çün 8b3	m. ıl- 4a1
maġrib	(Ar.) Garb. m.-i adem 9b7	maḥz (Ar.) Halis, katkısız, aslı. m.(meczūb-ı m.) 18a6
māh	(Far.) Ay. m. (m.-ı tābān) 16b5 m. (m.-ı ḥüdā) 27b3 m. (m.-ı semā ² -ı aṭā) 4a1	ma'ıyyet (Ar.) Beraberlik, arkadaşlık. m. le 17a6
maḥal	(Ar.) Yer. m. 13a4 m.de 10a11, 11a12, 9a10 m.inde 21a10	maḥām (Ar.) Kıyam edilen, durulan, durulacak yer, durak. m. 19a12, 21a3 m.(m.-ı acz) 7a10 m.(m-ı aşıye) 19a2 m.(m.-ı cem'ıyyet) 11b10 m.(m.-ı cemü'1- cem'a)31b2
maḥcūb	(Ar.) Kapalı, örtülü, perdeli. m. ol- 18b7, 18b8, 19b14 m. id- 20a1	
maḥfī	(Ar.) Gizli, saklı. m. 13b3, 17b8, 28b10, 29a6 m. sin 8b12	m.(m.-ı fenā) 11b12 m.(m.-ı fenāya) 21a4. 21b2 m.(m.-ı kemlik) 30a11
maḥfūz	(Ar.) Alçalmış. m. ol- 2a14	m.(m.-ı kemliyyet) 30b1, 4a15
maḥluġāt	(Ar.) Yaratılmış şeyler, canlılar. m. 23b3, 8a10 m. a 14a1 m. ı 11a11 m. uñ 12b4	m.(m.-ı ma'rifet)19a6 m.(m-ı vaḥdet-i muṭlaġ) 24b3 m.(m.-ı rızā) 24b8 m.dur 19a12 m.a 5b11, 7b1111b11, 11b13, 12a6, 22b2, 24b13, 24b4, 24b5, 24b8, 29b7,
maḥlūṭ	(Ar.) Karışım. m. 25a15	m.da 7a1, 17a3, 19a12, 19a14, 19b1, 21a1, 21b14, 22b12, 22a15, 22b13, 30a14,
Maḥmūd	(Ar.) Orhan Bin Mahmūd İbn-i Bāyezıd Han özel isim. M. 3b3	m.lara 5b6
maḥrūm	(Ar.) Bahtsız, nasipsiz.	

	m.in 29b6 m.inuñ 4a11, 4a13, 19b5, 23a1	manşib	(Ar.) Makam, rütbe, derece. m. 28b10
maḳāmāt	(Ar.) Makamlar. m. 16b15, 21b10	maʿrifet	(Ar.) Ustalık, hüner. m. 4a13, 17a1, 17a2, 19a15, 23a1, 23a3, 23a14, 23a5, 23a7, 23a7, 23b12, 23b8, 23b8, m.(m.-i eḥaşş-ı ḥavāşş) 23a4 m.(m.-i ʿavām) 23a4 m.(m.-i ḥaşş-ı ḥavāşş) 23a5 m.(m.-i ʿilmeʿl- yaḳīn)24a11 m.ine (maḳām-ı m.) 19a6
maḳbūl	(Ar.) Kabul olunmuş, alınmış, alınan. m.(m. -ı ḥüdā) 27b9 m.(m. -ı Ḥazret) 2a13		
maḳşūd	(Ar.) Kasdolunan, istenilen şey, istek, emel. m.(m.-ı ḥaḳīḳī) 19a4, 30a14 m. ol- 21a5 m. a 4a4 m. ını 24b10		
maʿlūm	(Ar.) Bilinen, belli. m. ol- 23a15, 9b3		m. in 14a1 m. e 23a13 m. den 23a12
maḥlūt	(Ar.) Halt olunmuş, katılmış, karıştırılmış. m. ol- 2b1	maşdar	(Ar.) Bir şeyin çıktığı yer, kaynak temel. m.(m.-ı kāʿināt) 8a3
maʿnā	(Ar.) Anlam, mana. m. 13b1 m.(m.-yı muṭlaḳ)19a10 m. sı 19b2, 22a13, 22a15 m. sinadur 31a2, 31a3	maşrıḳ	(Ar.)Güneşin doğduğu taraf, doğu. m. 16b6, 27a4, 27a5 m.(m.-ı ezel) 9b5 m. dur 17a12 m. indan 16b7
mānend	(Far.) Benzer, eş. m.(m.-i Nūşī- Revān ol-)3a6 m. (m.de-i sūhā) 1b13 m. i 22a10, 24a12	maṭar	(Ar.) Yağmur. m. 26a3
maʿnevī	(Ar.) Mānāya ait, madde dışı. m. (vāriş-i m.) 30a3, 31a10 m. dür 30a10	maẓhar	(Ar.) Nail olma, şereflenme. m. 31a2 m.(m.-ı cemīʿüʿl- esmā)14b12 m.(m.-ı envār) 9a13 m.(m.-ı şifāt-ı vāhidiyyet) 27a15 m.(m.-ı şifāt-ı mebd-e- mevcūdat) 8a3 m.(şems-i m.-ı zāt-ı ilāha) 26b13 m.(m.-ı tāmm) 24a3, 31a10
maʿnevīyye	(Ar.) Bkz. manevî. m.si (şuver-i m.) 10a12, 10b10, 10b4 m. (ervāḥ-ı m.) 29b14 m.sinden(şūret-i m.)10b5		
māniʿ	(Ar.) Engel, mani. m. ol- 23b11 m. si 21a1		

	m.(m.-ı tecellî) 9a4		m.(m.-i cebin-i hûbân)
	m.(m.-ı tām̄m-ı		3b5
	ilāhî)30a10	mehbiṭ	(Ar.) İnecek yer.
	m.(m.-ı zāt-ı aḥadiyyet)		m.(m.-i ilm-i ledün) 3a5
	27a15, 8a3,	mekān	(Ar.) Yer, mahal.
	m. ol- 1b4, 9a12, 14b10,		m. 20a11, 21b8, 22b6,
	14b11,		9a5
	maẓhar düş- 14b12,		m. da (haulā ² -i m.) 28a3
	17b15, 19a7, 26a15,		m. indan 25b5
	27b12, 30a5, 31a4,31a14	mektüm	(Ar.) Ketmolunmuş,
	m. indan 7a1		gizli, saklı.
māzî	(Ar.) Geçmiş zaman.		m. idi 12b13, 17b12
	m. 26a5	melā ² ike	(Ar.) Melekler.
ma ^c ānî	(Ar.) Mānālar.		m. 10b7, 16b2, 30a1,
	m. ye (cevāhir-i m.) 2a8		30b8
mebde	(Ar.) Evvel, başlanğıç,		m. lerden 30b2
	prensib, ilk unsur.	melāmî	(Ar.) Dünya malından
	m.(m.-i mevcūdātuñ) 4a6		yüz çeviren, dervişliği
	m.-i (maẓhar-ı şifāt-ı m.-i		ilke edinen kimse.
	mevcūdat) 8a3		m. ler 29b9
mecāzî	(Ar.) Mecaza ait,	melekūt	(Ar.) Ruhların ve
	mecazla ilgili olan.		meleklerin âlemi.
	m. sinden (vücūd-ı		m.a (cālem-i m.) 16b1
	m.)20a15	melik	(Ar.) Allah adlarındandır.
mecīd	(Ar.) Allah'ın		m. (ḳahr-ı m.-i Mennān)
	adlarındandır.		15b1
	m. inde (ḳur ² ān-ı m.) 4b3	memleket	(Ar.) Ülke, devlet
meczūb	(Ar.) Cezbolunmuş,		toprağı.
	çekilmiş.		m. de 29a9
	m. 5b12	memlū	(Ar.) Doldurulmuş, dolu.
	m.(m.-ı maḥẓ) 18a6		m. ol- 16b11
	m.(m.-ı meşreb) 18a5	men	Ben.
	m.(m.-ı sālîk) 18a6		m. 13b10, 23a12, 6b13,
meded	(Ar.) Yardım, imdat.		8a6
	m. ir- 5b8	menāzil	(Ar.) Menziller, duraklar,
medḥ	(Ar.) Övme.		konak yerleri.
	m. it- 8a		m. 21b10
	m. in 8a12		m. (cem ^c -i m.) 20b13
	m. inde 8b1	mennān	(Ar.) Allah adlarındandır.
	m. inden 8b2		İhsanı bol.
mefḥar	(Ar.) Fahirlenme,		m. (ḳahr-ı melik-i m.)
	övünme.		15b1
	m.(m.-ı benî) 10a8	meñşe ²	(Ar.) Kök, bir şeyin
meh	(Ar.) Bkz. māh.		çıktığı yer.
			m. 9a7, 13a14
		me ² nūs	(Ar.) Alışılmış, alışık.

menzil	m. ol- 18b7 (Ar.) Yollardaki konak yeri, mesafe. m. e 23a12 m. den 23a12 m. idür 31b2 m. i 29b15 m. ine 19b15 m. ini 29b14		m.(meczüb-ı m.) 18a5 m. ol- 5b12 m. inüñ 18a4 m. lerinüñ 17b1, 4a10
merâtib	(Ar.) Rütbeler, dereceler. m. 13a13	mevc	(Ar.) m. 11a14, 16a14, 20b7 m. ler 16a15 m. i 22b3
mercū	(Ar.) Rica olunan. m. 2b11 m. dur 3b15	mevcūd	(Ar.) Var olan, bulunan. m.dur 13a5 m.idi 12b13, 17b13
merkez	(Ar.) Merkez. m. i 22b5 m. inden 30a2	mevcūdāt	(Ar.) Var olan şeyler, mahluklar. m. 5a4, 8b9, 12b7, 14b11, 14b13, 15a3, 26a12, 30a9 m. (mazhar-ı şıfāt-ı mebde-i m.) 8a3, m.(vücūh-ı halk-ı m.) 10a11 m.(asl-ı m.)13b2 m. ı 22b13 m. a 12b14 m.dan 13b4, 14a14, 14b15 m.dan (cümle-i m.) 14a2 m. indan 4a8 m. uñ (mebde-i m.) 4a6 m. uñ 5b1, 10b10, 22a11 m. lardur 2b3
mertebe	(Ar.) Derece, basamak m.26a1 m.de 15a11, 20b10, 20b11, 20b8, 21a9, 21b4, 23b2, 25b8 m. sin 13b11		
meşâlih	(Ar.) İşler. m. i 15a3		
mescid	(Ar.) Küçük cami. m. 28b14		
meşelâ	(Ar.) Misal olarak. m. 10a14, 29a8		
mes'ele	(Ar.) Çözülmesi istenilen şey, problem. m. de 7b4	mevķūf	(Ar.) Vakfedilmiş. m. dur 24b9
mesken	(Ar.) Oturulacak yer. m. 2b13	mevsūf	(Ar.) Vasfolunmuş, vasıflanmış. m. 3a13
mest	(Far.) Sarhoş. m. 20a15 m.-i bī- karar ol27a6 m. ol- 7b14, 6a13, 11b2	mevt	(Ar.) Ölüm. m.(m.-i ihtiyārī) 11b12, 12a1, 12a10, 19b12 m.(m.-i ıztırārī) 19b11
meşârib	(Ar.) Mizaçlar, huylar. m.(m.-i evliyā) 18a3	mevzi ^c	(Ar.) Bir şey konulacak yer. m.(m.-i āhere) 25b5
meşâyiḥ	(Ar.) Şeyhler. m. 11b12, 24b6, 26b1 m. den 26a14, 29b5,	meydān	(Ar.) Geniş, açık, düz yer,alan. m.(m.-ı fütüvvet) 27b9
meşgūl	(Ar.) Bir işle uğraşan. m. ol-14a11		
meşreb	(Ar.) Yaratılış, tabiat, mizaç.		

meyhāne	(Far.) İçki içilen ve satılan yer. m. 28b14	mişkāl	(Ar.) Yirmi dört kıratlık bir ağırlık ölçüsü. m.(m.-ı zerre) 7a16, 19b14
meyl	(Ar.) Eğilme, eğiklik. m. it- 16b10, 26a7	mişl	(Ar.) Benzer. m.(m.-i Hâtem-i Tayy) 3a6
mezāhir	(Ar.) Çiçekli yerler. m. 12b13	mīşe	m.i 22a10, 22a10, 24a12 (Ar.) Meşe. m.(m.-i velāyet) 27b10
mezheb	(Ar.) Gidilen, tutulan yol. m. i 5b13 m. sizler 18a10	mīve	(Far.) Meyve. m. (m.-i nev-bāde-i bāğ-ı celālet) 3a15
mezkūr	(Ar.) Zikrolunmuş, adı geçmiş. mezkūr 17a8 m.(ahvāl-i m.) 17a13	mīzān	(Ar.) Terazi, ölçü aleti. m. ina 1b12
mezkūrāt	(Ar.) Zikredilmiş, adı geçmiş. m. 11a12, 3a13 m. a 17a12	mu'allāk	(Ar.) Asılmış, asılı. m. da 11a3, 11a5
Mısır	(Ar.) Mısır ülkesi. M. inuñ 4b8	mu'āmele	(Ar.) Davranma, davranış m. (m.-i hālk) 30a15 m. (m.-i hāq) 30b1
mişkal	(Ar.) Cilalayan, parlatan alet. m. ı 20a7, 4b13	mu'azzeb	(Ar.) Azab içinde bulunan, eziyet çeken. m. 15a14
mi	Soru edatı. m. 30b5, 30b5	mubāhī	(Ar.) Mubahla ilgili. m. ler 18a10
mihr	(Far.) Güneş. m.(m.-i burc-ı kām-kārī) 3b1	muğāyir	(Ar.) Aykırı, uymaz, başka türlü. m. dür 11a11
Mikā'il	(Ar.) Dört büyük melekten biri. M. 28b7	muhaqqāk	(Ar.) Gerçekliği, doğruluğu belli olmuş. m. ol-19a14, 19b2, 21a1, 22a15
miqdar	(Ar.) Miktar, derece. m. 16a8 m. ı 8b2, 12b5, 2b6	muhakkık	(Ar.) Gerçeği arayan, soruşturucu. m. 2a12
minvāl	(Ar.) Tarz, yol, suret, şekil. m. 2a6	muḥāl	(Ar.) Mümkün olmayan, olamaz, olmaz. m. 24a7
mi'rāc	(Ar.) Göğe çıkma. m. da 10a3	muḥālefetlik	(Ar.) Muhaliflik, aykırılık. m. 15a6
mişāl	(Ar.) Örnek. m. 24a8 m.(m.-i semā) 26b6 m.inde 10b14, 21b6, 26b8, 27a3, 27a4, 27a5, 27b7 m. indedür 9a11	Muhammed	(Ar.) Hz. Muhammed Mustafa. M. 24b4, 27b1, 8a4

	M.(rūḥ-ı pāk-i M.) 13a14		m.de (eşyā-ı m.) 17b10m.
	M.i (rūḥ-ı M.) 13a9		nüñ (ṭā'ife-i m.) 30b11
	M.i (rūḥ-ı pāk-i M.) 12b14, 1b3	muḳabele	m. nüñ (ṭavāf-ı m.) 4b1 (Ar.) Karşılık verme, karşılama.
Muhammed	M.den.(rūḥ-ı M.) 13a10 Muştafā (Ar.) Hz. Muhammed Mustafa. M. 25a8	muḳābil	m. 9a15 (Ar.) Karşı karşıya gelen, bir şeyin karşısında bulunan.
Muḥammedī	(Ar.)Hz.Muhammed'e ait, onunla ilgili. M.(rūḥ-ı pāk-i M.) 9a8 M.(rūḥ-ı M.) 10b15 M.den (pertev-i nūr-ı M.) 17b3, 1b5		m. ol- 9a13, 9b6, 9b9, 13a3, 17a2 m. ḳıl- 26b5 m. sinde 29b12 m. sindedür 30b8
	M.ye (rūḥ-ı pāk-i M.) 31a10	muḳaddes	(Ar.) Mübarek, kutsal; temiz. m. i (şifāt-ı m.) 21a15 m.i (zāt-ı m.) 23b1
muḥarriḳ	(Ar.) Tahrik eden. m. 20a10	muḳaddese	(Ar.) Bkz. muḳaddes m.sine (şifāt-ı m.) 1b4 m. sinden (nūr-ı m.) 9a1, 12b2, 13a10
muḥaşşıl	(Ar.) Meydana getiren. m.a(fenā-yı m.) 24b3		(Ar.)Yaklaşmış, yakın. m. ol- 31a8 m. inüñ (selef-i m.) 5b9
muḥātab	(Ar.) Hitâbolunan. m. ol- 13b5	muḳarreb	(Ar.) Yaklaşmış olanlar, yakınlaşma, m. lerdür 28a10
muḥîṭ	(Ar.) Etrafını çeviren, kuşatan. m.(deryā-yı muḥîṭ) 11a13	muḳarrebîn	(Ar.) Bağlanmış, bağlı, Kayıtlı. m. 11b4
muḥriḳ	(Ar.) İhrak eden, yakan, yakıcı. m. dur 17a12	muḳayyedlik	(Ar.) İkrar eden, doğruyu söyleyen. m. 3a9
muḥtāc	(Ar.) İhtiyacı olan. m. 12b10 muḥtāc ol-23b2 m. dur 8b6	muḳırr	(Ar.) İkamet eden, oturan. m. ol- 30a14
muḥtar	(Ar.) Seçilmiş, seçkin. m. ol- 12b12, 29b1	muḳtezā	(Ar.) Lâzım gelmiş. m.(m.-yı ḥikmet)12b7
muḥtārūn	(Ar.) m. un 29a2	müntaḳim	(Ar.) İntikam alan, öc alan; Allah. m.(ism-i m.) 15a10
muḥtaşş	(Ar.) Bir kimseye veya şeye mahsus olan. m. dur 1b3	muntazır	(Ar.) Gözleyen, bekleyen.
muḥtelife	(Ar.) Birbirine uymayan, zıt, türlü. m. (envār-ı m.) 16a15 m. (elvān-ı m.) 17b10		

	m. olmuş idüm 23b5, 26b6		m.inı (rûh-ı m.) 12b2
murād	(Ar.) Arzu, istek, dilek. m. 30b13, 31a2 m. ı 20a14	mutaşarrıf	(Ar.) Tasarruf eden, kendinde kullanma hakkı bulunan. m. lardur 29a9
Mūsā İbni Şeyh Tāhir	(Ar.) Özel isim. M. 1b8	mu ^c tekif	(Ar.) Bir ibadethaneye çekilip ibadette meşgul olan. m.lerdür 2a11
Mūsa	(Ar.) Hz. Musa Peygamber. M.28b2 M. dur (hazret-i M.27b5	mu ^t i ^c	(Ar.) İtaat eden, boyun eğen. m. ler 15b1
muşaffā	(Ar.) Yabancı maddelerden ayrılmış. m. 9a12 m. kı1- 26b4 m. ol-4b14 20a8	mu ^t lak	(Ar.) Kayıtsız, şartsız. m. 22b10, 8b11 m.(ma ^c kām-ı vahdet-i m.) 24b3
musalla ^t	(Ar.) Sataşan, rahat bırakmayan. m. kı1- 5b5	mu ^t la ^k a	m. inuñ (cemāl-i m.) 30b3 (Ar.) Bkz. Mutlak.
muşavver	(Ar.) Tasarlanmış, düşünülmüş. m. ol- 10a13, 10a13, 10a15, 10b1	m dur.(ma ^c nā-yı m.) 19a10	(Ar.) Öğrenmiş, haber almış, bilgili. m. ol- 26a3, 29a1 m. dūr 29a6
muşaykal	(Ar.) Cilalı, parlak. m. ol- 4b14 m. ı 26b4	mu ^t talı ^c	(Ar.) Kendisinde bir hal, bir vasıf bulunan, Vasıflanan, m. ol-15a14
Mūsā İbni Şeyh Tāhir	(Ar.) Özel isim (Mūsā İbni Şeyh Tāhir) M. 1b8	mu ^t taşıf	(Ar.) Ziyalandıran, ışık, veren parlayan. m. 16b6, 17a11, 26b10, 27a4, 27a4
Mūsī	(Ar.) Hz. Musa. M.ye 3a12 M. ye (kalb-i M.ye) 27a13	mu ^t zlim	(Ar.) Karanlık. m. ye (zerre-i m.) 16b14 m.de (leyle-i m.) 16b4 m. den (şahāb-ı m.) 16b5
Muştafā	(Ar.) Özel isim. M. 25a8	mu ^t zma ^h ill	(Ar.) Çökmüş, çöküntüye uğramış, yok olmuş. m. ol- 7a7, 20a12
Muhammed Muştafā	(Ar.) Hz. Muhammed Mustafa. M. 6a11 M. da (civār-ı M.) 2b13	mu ^t zta ^r ib	(Ar.) İztırabı, sıkıntısı olan. m. ol-11b3
musta ^t āb	(Ar.) İyi, âlâ. m.(hi ^t āb-ı m.) 2b14, 3a7	mübārek	(Ar.) Bereketli, feyizli. m. 2b7, 30b15
mu ^t ābık	(Ar.) Uyan, uygun. m. ol- 2b5		
mu ^t ahhar	(Ar.) Temizlenmiş. m. ina (nūr-ı m.) 8a9		

mübtelâ	(Ar.) Tutkun, tutulmuş. m. 6b12	mülâzım	(Ar.) Bir yere veya kimseye sarılıp ayrılmayan. m.ol- 20a4, 20a5, 22a2 m. larıdur 28b13
mücellâ	(Ar.) Parlatılmış, parlak. m. 4b14, 9a12, 20a8, 26b4, 26b10	mülhid	(Ar.) Allah'ı inkar eden. m. lerdür 18a9
mücerred	(Ar.) Tecrid edilmiş, soyulmuş, çıplak, tek, yalnız. m. ol- 11b5	mültefit	(Ar.) İltifat eden. m. 28a10 m. ol- 18b9
müctemîc	(Ar.) Toplanmış, toplu, toplanan. m. ol- 23b6	mültezim	(Ar.) Bir şeyi yada kimseyi lüzumlu sayıp taraflık gösteren. m. 8b4
müctenib	(Ar.) Sakınan, çekinen, uzak duran. m. ol- 12a7, 15b11	mü'min	(Ar.) İman etmiş. m. 13a12
müdâvemet	(Ar.) Bir işe aralıksız çalışma. m. id- 8b5 m. göster-20a6,	mümkın	(Ar.) Mümkün, olabilir, olabilen. m. 5a8, 26b1,26a14, 30b10
müfârekat	(Ar.) Ayrılma, uzaklaşma. m. id- 11b9	mümkınât	(Ar.) Olabilen, olabilir şeyler. m. 4b9, 5a5, 8a11, 9a7, 9b7, 9a8 13a7, 17b12, 22b2 m. a 12b15, 13a1, 13a1, 13a9, m. uñ 12b10
müfnî	(Ar.) Mahveden, yok eden. m. 17a12 m.(nür-ı m.) 20b5	mümtâz	(Ar.) İmtiyazlı, seçkin. m. ol- 4a8, 13b5, 14a14, 14a2, 14b15, 28a10, 28a3
müfnîlik	(Ar.) Yok edicilik. m. 20a9	münâcât	(Ar.) Allah'a dua etme, yalvarma. m. it- 27a11
mühemmiyyün	(Ar.) Esere göre bir melek tayifesi. m. 30b2	mün'adım	(Ar.) Yok olan. m. ol- 11b1, 13a2
mükâleme	(Ar.) Konuşma, anlaşma. m. den 24a9	münâfi	(Ar.) Zıt, uymaz, aykırı. m. 26a2
mükâşif	(Ar.) Allah sırlarını, nurunu gören. m.den(ehl-i m.) 24a4	mün'akis	(Ar.) Bir yere çarpıp geri dönmüş [ışık, ses]. m.ol- 5a2, 26b7,27a14
mükâşefe	(Ar.) Hakikat ehline Allah sırlarının görünmesi. m. sinden 27a12	münevver	(Ar.) Nurlandırılmış, parlatılmış. m. ol- 9a14, 9b6, 17a2
mükemmel	(Ar.) Kemale erdirilmiş, tam, olgun, kusursuz. m. 28a10	münîr	(Ar.) Nurlandıran, ışık veren, parlak.
mülâhaza	(Ar.) Dikkatle bakma, iyice düşünme. m.(m.-i Hâk) 14a12		

	m. (k̄amer-i bedr-i m.) 27a3, 27b4		m. 26a5
	m. den (k̄amer-i bedr-i m.) 9b8	müstak̄īm	(Ar.) Doğru, düz, dik. m.e(tar̄ik-i m.) 15b14
münkalib	(Ar.) İnkılabeden, değişen.	müstevlī	m.de (şırāt-ı m.de) 18a12 (Ar.) Yayılan, her tarafı kablayan.
münkatı ^c	m. ol- 16a6, 24b1, 9b3 (Ar.) Arkası gelmeyen, son bulan.	müşābih	m.ol- 18b13 (Ar.) Benzeyen, benzer.
münkir	m. ol- 2b4, 7a13, 21b10, 29b5 (Ar.) İnkâr eden, kabul etmeyen.	müşāhede	m. ol- 22a6 (Ar.) Bir şeyi gözle görme; Allah alemini görme.
münseliḥ	m. ol- 3a9 m. ler15b2 (Ar.) Sıyrılıp çıkan soyunan.		m.19a15, 26b11, 27b13, 30b9 m.(m.-i cemāl)15a15, 23b10
müntakīm	m. ol- 5a4, 20a12, 20b13 (Ar.) İntikam alan, öd alan; Allah.		m.(m.-i cemāl-i ulūhiyet) 18b8 m.(m.-i nūr-ı ulūhiyet) 23a14
müntehā	m. 31a12 (Ar.) Bir şeyin varabildiği en uzak yer.		m. kı1- 5a7, 19a11, 21b2, m. ol-10a2, 16a13, 16a15, 16a6, 16a9, 16b3, 17a5, 17a8, 23b13
mürekkeb	m. lar 2a12 (Ar.) İki veye daha çok şeylerin karışmasından meydana gelen.		m. it- 10b4, 17a13, 19a10, 19a13, 22b13
mürşīd	m. 10b8 (Ar.) Doğru yolu gösteren kılavuz.		m. dür 2a11 m. de 12a15 m.de (ḥīn-i m.) 21a7
	m.(m.-i kāmīl) 5b3, 12a8, 15b12, 20a3, 24b7		m. niñ 27a6 m. nüñ 27a12
	m. ol- 16a3 m. siz 5b11		m. si 18a4, 18b4 m. sinüñ 30b3
mürtefi ^c	(Ar.) Yükselen, yükseleşmiş, yüksek.	müte ^c allik	(Ar.) Asılı, bağlı
	m. ol- 16b11, 20a13, 21b8	mütefāvit	m. ol- 10a1, 10a2, 25b9 (Ar.) Birbirinden farklı, aralarında fark bulunan.
müstağrak	(Ar.) Batmış.	mütefekkir	m. ol- 18a3 (Ar.) Tefekkür eden, düşünen.
	m. ol- 8a14, 11b7, 27a1, 30b4		m. idüm 23b4
	m. dur30b9 m.iken 26b11	müteḥayyir	(Ar.) Hayrette kalan, şaşmış.
	m. ken 12a15		m. ol- 21b9
müstaḥbel	(Ar.) Önde bulunan, ilerideki, gelecek.		

mütemessil	(Ar.) Bir şeyin şekline giren. m. ol- 10b5	nazar	(Ar.) Bakma, göz atma. n. 26a9 n.(n.-ı kimyâlar) 2b8 n. indan 18b15 n. it- 2b11, 10b13, 20b10, 20b11, 23a10 n. kı1- 5b4, 11a8, 22b4, 26b14,
müteveccih	(Ar.) Bir cihete, bir tarafa dönen, yönelen. m. ol- 5a6, 18b12, 18b14, 26b13	nâzır	(Ar.) Nazar eden, bakan. n. ol- 21a8
müyesser	(Ar.) Kolaylıkla olan, kolay gelen m.ol 5b7, 15b4, 18a13	nâzil	(Ar.) Yukarıdan aşağıya inen, inici. n. ol- 26a3, 29a4
	-N-	ne	1- Ne (Zamir). n. 15a12, 15b5, 19a3, 26a2 n. dür13b6, 13b6, 23b8 n. ye 16a7, 25b14 2- Ne (Sıfat) n. 6b15, 13b2, 13b12, 15b5, 20a13, 20a14, 23b13, 23b15, 24a8, 26a13
nâ-bedîd	(Far.) Görünmez, kayıp, belirsiz. n. ol- 21b9	nebâtât	(Ar.) Bitkiler. n. 29a3 n. uñ 29a5
nâ-gâh	(Far.) Birdenbire, ansızın. n. 26b6, 27a8	nebevîyye	(Ar.) Peygambere ait, onunla ilgili. n. yi (aḥkâm-ı şerâyi ^c -i n.) 2a7, 15b11 n. ye (aḥkâm-ı şerâyi ^c -i n.) 2b5
nâ-büd	(Far.) Sahibsiz. n.ol-20a11	nebî	(Ar.) Nebi, peygamber. n. (rûḥ-ı pāk-i n.) 13a4
nâgehân	(Far.) Birdenbire, ansızın. n. 21b11	necm	(Ar.) Yıldız (Kur'an, Hûda, Fûrkan). n.(n.-i 'azîm) 11a3, 11a4 n.(n.-i ḥüdâ) 27b8
naql	(Ar.) Bir şeyi başka bir yere götürm.e n. it- 23a12	nedâmet	(Ar.) Pişmanlık. n. 18b13
naqş	(Ar.) Resim. n. ina 26b5	nefes	(Ar.) Soluk. n.13b11,24b11, 30b14 n. de 15b13, 24b10, 25a12
nâm	(Ar.) Ün, lakab. n. 4a5, 20b13 n. ları 25b15 n. uñı 2b10	nefḥ	(Ar.) Üfürme.
nâr	(Ar.) Ateş, od n.(‘ayn-ı n.) 7a14, 7a15 n.(n.-ı beşeriyet) 5a12, n.(n.-ı ḳahhâriyye) 15a11 n. dan (kelime-i n.) 7a2 n. e 25b14		
nâs	(Ar.) İnsanlar, halk, herkes. n. 11b14 n. lar25b11		
naşb	(Ar.) Dikme, sablama. n. 30a4		
naşîb	(Ar.) Allah'ın kısmet ettiği şey. n. in 17b9		

	n.(n.-i sūr-ı ervāh-ı ecsām) 29b12		n. (n.-i gâfletden) 11b15, 12a2
	n. it- 29b14		n. iyle 11b14
nefs	(Ar.) Ruh, can, hayat. n.ile 16a11	ni ^c am	(Ar.) Nimetler.
	n. saḥāvet-i n.-ile 25a11	nice	n.(envā ^c -ı n.) 15a15
	n.üm 10a9		Çok, birçok, hayli.
	n.ine 15a6		n. 27b13, 28a1, 3b14
	n.lerini 25a11	nidā	n. ler25b10, 25b11
nefsānī	(Ar.) Canlılığın uyandırdığı arzularla ilgili.		(Ar.) Çağırma, seslenme.
	n.den (zūlm-i n.) 25a5		n. 12b1
Nefsānīye	(Ar.)“Nefsānī”nin müennesi.		n. kı1- 23b11
	n.ye (arzū-yı n.) 16b9		n. ir-24a2, 2a7
	n.den(hevāy-ı n.) 18b13		n. id- 6b5, 7a2
nekim	Zamir.		n.(n.-i bī-reyb) 3a11
	n. 13a13		n.(n.-i ğayb) 3b12
ne...ne	Ne...ne.	nigār	n. (n.-y1 ene'l-ḥaḫ) 6a3
	n. 22b6, 22b6, 22b6, 22b7, 22b7		(Far.) Resim gibi güzel sevgili.
nesīm	(Ar.) Hafif rüzğar.		n. 20a1
	n. (n.-i ıışk) 27a8	nihān	n. (zīynet-i n.) 3b5
nesne	Nesne, şey.		n. (n.-ı ḥāne-i feṣāḫat) 3b1
	n. 11b9, 12b11, 14a13, 21b6, 22b12, 28b10, 29a6	nihāye	(Far.) Gizli, saklı.
	n. ler 12a12		n. 22b14, 2a8
	n. de 25b4		n. ı 22b8
neşr	Yayma, dağıtma.	nihāye	(Ar.) Son, uç.
	n. 29a12		n. 19b8, 22b10, 26b7
netīce	(Ar.) Sonuç, son.	niḳāb	n. sinden 8a13
	n. sine 5a11		(Ar.) Peçe, yüz örtüsü.
ne ^c üzübillāh	(Ar.) Allah korusun.	nīrān	n. m16b5
	n. 15a7		(Ar.) Parıltılar, ışıklar.
nev ^c	(Ar.) Çeşit, türlü.		aydınlıklar.
	n. 5b1, 521a5, 23a4, 31b4	nire	n. 16b2
	n. a 17b4, 17b7, 18a1, 18a2, 26b9, 27b12		n. eşedd-i ʿazāb-ı nīrān 15b1
nev	(Far.) Son zamanlarda çıkmiş, yeni.	nişān	n.da 31a13
	n.(mīve-i n.) 3a15		n.uñ(alāyim-i n.) 22b3
nevāhī	(Ar.) Yasak şeyler.	niteki	Nereye.
	n. den 12a7, 15b11		n. ye 10a6, 10a8, 11a9
nevm	(Ar.) Rüya.		(Far.) Nişan, iz, belirti.
			n. 20b13, 21b12, 22b6
			n. ı 22a3
			n. lkıdur 22a4
			Gibi, benzeri, nasıl ki, nitekim.
			n. 13b1

nitekim	Nasıl ki, nitekim. n. 11a7, 14a3, 16a1, 17b6, 21a1, 21b4, 22a6, 25a6, 25b11, 29a12, 2a15, 30b15, 5a9, 6a4, 7a2, 7b4, 7b9, 8a8, 8b14, 8b6, 8b8, 8b10, 9a9, 9b1	n. (n.-ı muḳaddes) 9a1 n. (n.-ı nübüvvet) 5b8 n. (n.-ı şems) 5a2 n. (n.-ı taşarruf) 5b4 n. (n.-ı tecellî) 3a2 n. (n.-ı rûh) 16a13 n. (n.-ı ulûhiyet) 23a15 n. (n.-ı ulûhiyet) 4b14 n. (n.-ı ulûhiyet) 9b6 n. (n.-ı zât id-) 21b11 n. (n.-ı zât) 22b10 n. (n.-ı zikri) 16a7 n. (şecere-i n.) 10b12 n.it- 25b11 n. uñ 16b13 n. dan 6a14, 10a4, 16b14, n. ı 16b4, 17a3, 17a4, 17a4, 17a5, 17a8, 17a9, 18a7, 20a10, 20b14, 21b3, 22b5, 26b15, 26b9, 27a3, 27a4, 27b12, 28a1, 6a1 n. ıdur 17a1 n. ınuñ 12b6, 14b6, 17a1, 17a2, 19a15, 20a8 n. ında 27a1 n. ından 1b3, 8b10, 12b14, 27a2, 28a2, n. ları 28a4 n. larından 5b5
nokta	(Ar.) Nokta. n. 30a1	
nuḳabâ'	(Ar.) Nakibler (bir kavim ve kabilenin reisi). n. 28b9, 29b3 n. dan 29b2	
nûn	(Ar.) Nûn harfi. n. da 9b9	
nûr	(Ar.) Aydınlık, parıltı, parlaklık. n. 16b2, 16b6, 17a1, 22b14, 9a14 (n.-ı afitâb) 9a15, 9a15, 9b10, 9b2 n. (n.-ı Aḫmed) 9a3 n. (n.-ı aḫad) 9a4 n. (n.-ı ʿâlem) 11a14 n. (şevḳ-ı n.-ı cemâl-ı zü'l-celâl) 11b2 n. (n.-ı cemâl) 17a11, 17a5, 17a7 n. (n.-ı celâl) 17a12, 17a5, 17a9, 17a9, 20a10, 20b2, 21b2 n. (n.-ı ğâlib) 28a7 n. (n.-ı îmân) 16a14 n. (n.-ı ʿirfân) 16a14 n. (n.-ı ilâhiye) 5b2 n. (n.-ı Ḥaḳ) 5a14 n.(ḳazâ-yı n.-ı hidâyet) 25a6 n. (n.-ı ḳalb) 16a13 n. (n.-ı ḳamer) 9a14 n.(n.-ı Muḫammed) 1b5,17b3 n. (n.-ı muḳaddes) 12b2, 13a9 n. (n.-ı müfnî) 20b5 n. (n.-ı muṭahhar) 8a9	n. (n.-ı muḳaddes) 9a1 n. (n.-ı nübüvvet) 5b8 n. (n.-ı şems) 5a2 n. (n.-ı taşarruf) 5b4 n. (n.-ı tecellî) 3a2 n. (n.-ı rûh) 16a13 n. (n.-ı ulûhiyet) 23a15 n. (n.-ı ulûhiyet) 4b14 n. (n.-ı ulûhiyet) 9b6 n. (n.-ı zât id-) 21b11 n. (n.-ı zât) 22b10 n. (n.-ı zikri) 16a7 n. (şecere-i n.) 10b12 n.it- 25b11 n. uñ 16b13 n. dan 6a14, 10a4, 16b14, n. ı 16b4, 17a3, 17a4, 17a4, 17a5, 17a8, 17a9, 18a7, 20a10, 20b14, 21b3, 22b5, 26b15, 26b9, 27a3, 27a4, 27b12, 28a1, 6a1 n. ıdur 17a1 n. ınuñ 12b6, 14b6, 17a1, 17a2, 19a15, 20a8 n. ında 27a1 n. ından 1b3, 8b10, 12b14, 27a2, 28a2, n. ları 28a4 n. larından 5b5
nûrâniyyet	(o.) Nurluluk, parlaklık. n. e 16a6, 5a13, 9b3 n. (ziyâ-ı n.) 22b1	
Nuṣî –Revân	(Ar.) Özel isim. Nuṣî Revân N. (mânend-i N.) 3a6	
nuʿût	(Ar.) Vasıflandırmalar, methederek anlatılan şeyler. n.-ıla 21b13	
nübüvvet	(Ar.) Peygamberlik, nebilik, n.de (burc-ı n.)27b3 n.den (nûr-ı n.) 5b8	
nücebâ	(Ar.) Soy, sopu temiz, nesli pak olanlar.	

	n. 28b11, 29b3 n. dan 29b2 (Ar.) Yıldızlar. n. (n.-ı mümkināt) 4b9, 9b7 n. (n. üpl- hüdā) 1b7 n. a 20b10				
nücüm					o. 7b6, 7a9, 7a12, 7a13, 14b5, 14b7, 17a8, 21b13, 24a9, 27a14, 27a15, 27a15, 27a13, 27a2, 27b11, 27b2, 27b4, 27b4, 27b7, 27b8, 28a9 ānda 23b15 āndan 10b6, 16a12 anı 11a4, 13a9, 16a10, 18b15, 5b10, 5b14 aña 2a6, 4b12, 7b1, 8a7, 8b15, 11b12, 14a14, 15a1, 15b14, 15b6, 16a3, 17a10, 19a5, 23b1, 24b11, 26a3, 27b11, 2811 anıñ1b13, 3b4 anuñ 3a11, 3a5, 5b4, 5b5, 8a13, 8a6, 8a12, 8b1, 8b2, 8b6, 8b8 10a9, 11a5, 13b7, 15a12, 15a8, 16a4, 19a8, 20b10, 21a7, 21b1, 22a2, 22a3, 22a10, 22a10, 22b2, 22b5, 22b5, 24a10, 24a3, 24a8, 24b11, 25b3, 27a1, 27a2, 28a2, 28b8, 29a10, 29a4, 30a2, anuñ-çün 16a12, 18a3
nüşha	(Ar.) Yazılı, yazılmış şey. n. (n.-ı cāmi'adur) 14b10 n. (n.-i cāmi') 19a9				
	-O-				
o	O,(sıfat). o. 15a11, 31b1				
ol	O (sıfat). o. 1b2, 2a12, 2a9, 2a9, 3b13, 3b12, 3b15, 4a1, 4b15, 5a14, 5a15, 5a3, 5a9, 5b1, 5b13, 5b8, 6a10, 6a3, 6a3, 6a4, 6a7, 6a8, 6b12, 7a10, 7a11, 7a11, 7a14, 7b7, 7b8, 8b2, 8b11, 9b5, 9b7, 9b9, 10a10, 10a9, 10b1, 10b9, 11a10, 11a4, 11a6, 11a6, 11b4, 11b6, 12a1, 12a12, 12a4, 13a7, 13b15, 14a5, 14a3, 14a6, 14a8, 14a10, 14b1, 14b8, 15a10, 15a14, 15a5, 16a6, 16a8, 16b7, 17a4, 17b5, 17b13, 17b15, 18b5, 18b6, 18b7, 18b11, 18a10, 18b14, 18b15, 19b10, 19b12, 20a12, 20a3, 20a9, 20b2, 21b12, 22a14, 22a9, 23b11, 23b3, 23b5, 23b6, 24a2, 24b3, 24b4, 25a4, 26a1, 26a8, 26a9, 26b10, 26b12, 26b12, 26b15, 26b8, 28a7, 28b11, 28b12, 28b9, 29a2, 29a6, 31a11, 31a15, 31a4, 31a5, 31b2				
ol	O (zamid).				
		ol-			Olmak. o. (şāmit o.) 6b10, o.a (ref ^c o.) 10a3 o.a (bātıl o.) 10b9 o.a (bī-dār o.) 12a2 o.a(müteveccih o.) 18b14 o.a (bāķī o.) 19b14 o.a (āzād o.) 19b12 o.a (‘ayān o.) 20a11 o.a (muzmaḥill o.) 20a12 o.a (ḥāşıl o.) 20a9 o.a (maḥv olmaķ o.) 20b1 o.a (‘ayān o.) 21b1 o.a (gayb o.) 21b12 o.a (mişli o.) 22a10 ola 3a6, 4a3, 4b9, 6a11, 6a14, 23b10,

- o.a (işinde o.) 23b11
o.a (muḥāl o.) 24a7
o.a (ḳadr o.) 24b5
o.a (lāyık o.) 3a11
o.a (ḥaberdār o.) 3a5
o.a (cılve-ger o.) 4b7
o.a (maḥv o.) 6b14
o.a (ref^c o.) 7b8
o.a (mültezim o.) 8b4
o.acağın 13b12
o. alar (cem^c o.) 8b8
o. an 3a5, 3a7, 7a4, 15a10, 17a7, 19a3, 19a3, 23a13, 27a14, 28a9, 29a4
o. anlar 10b6, 28a10
o. asın 14a11, 14a12, 6a10
o. aydı 7a14, 7a14
o. dı 11b1, 11b11, 11b3, 11b8, 11b9, 12a14, 13a14, 13b6, 14a14, 14b15, 14b8, 14b9, 15b3, 17b6, 18b7, 18b7, 18b9, 23b6, 26b8, 27a6, 27b14, 28a1, 2a6, 6a14, 6a9, 9a5, 9b6
o. dığı 10b3, 7a5, 7b14
o. duğı 7a8, 12b12, 13b3, 14b14, 16a11, 16b6, 18a3, 25b8,
o. duğın 4a8
o. dukdan 24b2
o. dur 2b11, 4b2, 6a1, 12a1, 15b3, 18a11, 19a1, 19a14, 19a5, 21a6, 21a7, 21a9, 21b1, 22a5, 23a13, 23a8, 24a10, 24a11,
o. durur 23a8
o. duysa 9b3
o. ıcak 11b9, 31b4
o. madı 14b14
o. madılar 15a15
o. mag-la 13b2
o. maga 9a13
o. magı-çün 1b4, 1b4, 12b15, 12b15, 15a4
o. magla 15a7
o. magun 4a9
o. mak 11b6, 20b1, 26a1, 5b15
o. makdur 14b5
o. mamak 26a1
o. mamişdur 10b2, 10b7, 7a13
o. ması 27b11
o. masına 13b5, 15a1, 4b2
o. maya 21b1, 22a6, 23a13, 23b11, 24a8
o. mayan 14b3
o. mayıcak 2b6
o. mayınca 21a3
o. mayub 30a14, 31a11
o. maz 10a1, 12b11, 19a9, 21a4, 23b15, 23b2, 25b14, 25b9, 26a5
o. mazlar 25b15, 29b5, 29b7, 2b4
o. miş 10a15, 17a2, 23b5, 27a2
o. mişdum 26b6
o. mişdur 10b5, 10b5, 12a4, 13b1, 14a15, 14b11, 18a1, 30a4, 30b9
o. mişlar 24a6, 28a3
o. mişlardur 22a2, 2a13, 2a14, 30a15, 30b4
o. sa 2a1, 4b14, 5b12, 7a15, 7b1, 8a10, 8a11, 9a13, 12a5, 12a7, 15b11, 21b3, 23b3,
o. ub 2a13, 2b1, 2b2, 2b5, 31a5, 3a4, 3a6, 3a9, 4a5, 4b14, 5a12, 5a13, 5a2, 5a4, 5a6, 6b1, 7a13, 8a14, 8b5, 9a12, 9a4, 9b1, 9b6, 9b9, 10a13, 10a13, 10a2, 10b1, 11a15, 11b3, 11b5, 11b7, 11b10, 12a5, 13a3, 13b5, 14a2, 14b11, 15a14, 15a14, 16a3, 16b8, 17a2, 18b8, 18b9, 19b15, 20a11, 20a15, 20a15, 20a5, 20a5, 20a8, 20b12, 20b13, 20b14, 20b2,

21b10, 21b9, 23b6, 23b9, 24a15, 26a10, 26a14, 26b13, 26b7, 27a8, o. ucak 7a4 o. una 21a11 o. ur 5a14, 5a8, 5b8, 6a3, 7a1, 7a8, 7b13, 8a1, 9a14, 9b1, 9b3, 12a11, 14a13, 16a12, 16a5, 16a6, 16a8, 16a9, 16b10, 16b11, 16b11, 16b12, 16b12, 16b4, 16b8, 16b9, 17a11, 17a4, 17a5, 17a9, 17b11, 17b9, 18a4, 18a5, 18a5, 18a5, 18a6, 18a6, 18a6, 18a8, 18b12, 18b14, 18b11, 19a14, 19a15, 19a15, 19a6, 19b2, 20a12, 20a13, 20a13, 20a14, 20a3, 20b12, 20b13, 20b15, 20b5, 20b6, 21a1, 21a5, 21a6, 21a8, 21a10, 21b10, 21b5, 21b6, 21b8, 21b9, 22a12, 22a11, 22b12, 22a14, 22a15, 22b14, 22a10, 22b2, 22b4, 22b5, 22b10, 23a14, 23a15, 23b2, 24b1, 24b1, 24b2, 24b3, 24b7, 25b1, 25b10, 25b13, 25b14, 25b6, 26a2, 26a5, 29a14, 29a15, 29a4, 30a2, 30a9, 30b1, 31a3, 31a5 o urlarsa26a9 o. urken 26a3 o. urlar 11b15, 13a2, 16a3, 25a15, 25b12, 25b6, 26a12, 26a3, 29a2, 29a8, 29b6, 31a8, 31a9, 31b4 o. urlarsa 26a11, 31a6 o. urisa 12a12, 2b8 Olmak. o.a 14a8, 28a12 o.ca29b4	o.dı 6a1, 7a12, 10a12, 21b4, 24a5, 28a5, 28a5, 28a8 o.duğı 14a9, 14a10 o.mak 30b10 o.mamışdur 26a6, 30b6 o.sa 16b15 o.ub 28a8 o.ur 10a2, 10a12, 16a13, 16a15, 16a7, 16a9, 16b2, 16b3, 17a5, 17a8, 23b14, 23b15 o.urken 11a13 On üç sayısı. o. 4a5, 4b1 Orđan Bin Mağmüd İbn-i Bāyezıd Ėan Özel isim. O.dur 3b3 Orta. o. sında 30a1, 30a4, 6b5 Oturmak. o. mışlar 23b15 Otuz bin sayısı. o. 11a4, 11a6 -Ö- Öğretmek. ö. üb 14b4 Ölmek, vefat etmek. ö. eler 11b12 ö. se 12a10 ö. seler 11b15 ö. üb 12a2, 19b12 ö.mezden11b11,12a1, 12a10 Öldürmek. ö.13b14 Ölüm. ö. 16b7 (Ar.) Ömür, yaşam. ö.de. 11a8 ö. i 15a7 ö. ini 15a5 Ön, ön taraf, huzur, kat. ö. ünde 4b9 Örmek.
on üç	On üç sayısı.
Orđan Bin Mağmüd İbn-i Bāyezıd Ėan	Özel isim.
orta	Orta.
otur-	Oturmak.
otuz biñ	Otuz bin sayısı.
öğret-	Öğretmek.
öl-	Ölmek, vefat etmek.
öldür-	Öldürmek.
ölüm	Ölüm.
ömr	(Ar.) Ömür, yaşam.
öñ	Ön, ön taraf, huzur, kat.
ör-	Örmek.

olin-

öyle	ö. dügi 2a5 Öyle.	pes	p. ina (‘ulüvv-i p.) 20b11 (Far.) Öyle ise; imdi.
öz	ö. 16b15 Zat, kendisi, benlik. ö. i 6b13		p. 3b12, 4b6, 13a9, 13b1, 14a13, 14a5, 14b7, 15a15, 18a3, 19a1, 24b1, 31b2
	-P-		
pādişāh	(Far.) Padişah. p. 6b15 p. dur 3a10 p. lar 31a4 p. uñ 3a3	peydā	(Far.) Meydanda, açıkta. p. 16a9, 16b9, 22b14, 23a14, 27a8
pāk	(Far.) Kutsal, mübarek. p. 20a7, 26b4 p.(rūh-ı p.) 9a11, 12b3, p.(rūh-ı p.-i Muhammedi) 1b3, 9a7, 12b14, 13a14, 31a10 p. (rūh-ı p.-i Resül) 13a3 p. (rūh-ı p.-i nebī) 13a4 p. nüñ 8b9 p. üñ 12b6 p. (rūh-ı p.)10b11, 8a8 p. [i] (zāt-ı p.[i]) 12b9 p. in (rūh-ı p.) 9a2 p.in (rūh-ı p.) 24a11 p.ine (rūh-ı p.) 8b3, 30a3 p.ine (zāt-ı p.) 12b11	peydāh	(Far.) Açığa çıkma. p. (elvān-ı muhtelif e p.) 17b11
		pişmānlık	Pişman. p. 18b13
		pūşīde	(Far.) Örtü, örtülmüş. p. 13b3
			-R-
		rabb	(Ar.) Efendi, sahib. r. 13b14
		rabbānī	(Ar.) Rab’la ilgili. r. (feyz-i r.) 13a1 r. (esrār-ı r.) 2a10, 3b13 r. (esrār-ı cevāhir-i r.) 3a10, r.dür (hazine-i esrār-ı r.) 3a2 r. ye (nesāyim-i esrār-ı r.) 29b14
		rabbe’l-‘ālemin	(Ar.) Alemlerin rabbi Allah. r.6b5 r.(құrb-ı civār-ı r.) 18b4
		raḍiyallāhu ‘anhu	(Ar.) Allah ondan razı olsun. r. 28a14
		rāğ	(Far.) Çayırılık, çimenlik, bağlık, bahçelik. r. (mīve-i nev-bāde-i bāğ- ı celālet gül-i gül- deste-i r.-ı ‘adālet) 3a15
		rāğīb	(Ar.) İsteyen, istekli, rağbet eden. r. (tālib-i r-ı üns-i līma‘Allāh) 15b10
pāy	(Far.) Ayak. p.ı (ḥāk- p.) 3b4		
perde	(Far.) Perde. p. 10b3, 12a4 p. (p.-i ğaflet) 10a2		
perr ü bāl	(Far.) Kol ve kanat. p. 20b2		
pertev	(Far.) Işık, parlaklık. p. 9b8 p.(p.-i nūr-ı Muhammedī) 1b5, 17b3 p.i 5a1 p. i 2b8 p. inden 9b2, 12b6, 17b9, 17b10		
pervāz	(Far.) Uçma, uçuş. p. id-19b11 p ur- 20b8, 20b11		

rāh	r. (tālib-i r.-i üns-i ma ^c Allāh) 20a2 (Far.) Tutulan yol, meslek.	R. (şahābe-i R.-i hüdā) 27b8 R. uñ 1b6, 10b11, 30a2 (Ar.) Hz. Muhammed.
raḥimehullāh	r. (cāşık-ı sālīk-i r.-i ḥazreti Allāh) 15b9, 20a2 (Ar.) Allah rahmet eylesin. r. 27b10	R. 10a6, 18b2 R. dur27b1 R. uñ 8a4
raḥimehumullāh	(Ar.) Allah rahmet eylesin. r. 26a14	Revān (Ar.) Özel isim Nūşî-Revân. R. (mānend-i Nūşî R.) 3a6
raḥmetullāhi	(Ar.) Allah rahmet eylesin. r. aleyhi 23a11	rıḥlet (Ar.) Ölme. r. it-18b5
raḫam	(Ar.) Yazı yazma. r. (r.-i sehvinî) 4a1	rızā (Ar.) Hoşnutluk. r. (maḫām-ı r.) 24b8
recā	(Ar.) İstek, dilek. r. dur (bedr-i r.) 27b3	rızq (Ar.) Yiyecek, içecek şey, azık r. in 15a8
ref ^c	(Ar.) Yukarı kaldırma. r. (r.-i ğaflet) 19b9 r. ol- 7b8, 10a3, 10b3, 12a11, 12a5, 16b5, 16b8, 20a6, 20b13	rızvānū ^{ll} lāhi (Ar.) Allah razı olsun! r. 1b7
rehber	(Far.) Yol gösterici, kılavuz. r. üñ 6a11	ri ^c ayet (Ar.) Sayma, saygı. r. it- 8b5, 31a12, 31a15
remz	(Ar.) İşaret. r. (tarīk-i r.) 2b7 r.-ile 24a6 r. ini 3b14	ribḥ (Ar.) Kâr, kazanç. r. 4a3
renc	(Ar.) Zahmet, eziyet. r. i 4a3	ricā (Ar.) İstek, dilek. r. muz 15b3, 18a11
reng	(Far.) Renk. r. iyle 17b14 r. den22b12	risāle (Ar.) Kısa yazılmış küçük kitap. r. 4a5 r. i 2b11
resm	(Ar.) Şekil. r. it- 6b9 r. e 6b10, 6b2, 6b4, 12a14, 24a5,	risālet (Ar.) Peygamberlik. r. (ḥurşīd-i āsümān-ı r.) 26b14 r. de (semā-ı r.) 27b3
Resül	(Ar.) Hz. Muhammed. R. 11a4, 28a14 R. (rūḥ-ı pāk-i R.) 13a3, R. (ḥulefā-i R.-i Ḥuñdā) 1b7	rivāyet (Ar.) Söylenti. r. id-10a3, 28a14
		riyāzet (Ar.) Nefsi kırma. r. 20a4, 5b11
		rūḥ (Ar.) Can, nefes. r. 10b1, 11b1, 11b9, 15a2, 16a13, 18b8, 20b11, 26b11, 27a5 r. (r.-ı pāk-i Muḥammedi) 1b3, 9a7, 12b14, 13a14, 31a10

	r. (r.-ı pākine) 8b3, 8b9, 9a11, 9a2, 10b11, 12b3, 12b6, 30a3,		r. (r.-ı beşeriyetüñ) 19b9, 20b12
	r. (r.-ı cismāniyyet) 10a15	rü>yā	(Ar.) Düş.
	r. (r.-ı Muhammedī) 10b15, 13a10, 13a9,	rü>yēt	r. sını4b4
	r. (r.-ı insānī) 10b7		(Ar.) Görme, bakma.
	r. (r.-ı Cebrā'il) 11a1		r. 10a1, 10a2, 25b9
	r. (r.-ı deryā) 12a14		
	r. (r.-ı muṭahharını) 12b2		-S-
	r. (r.-ı pāk-i Resūl) 13a3	sa'ādet	(Ar.) Mutluluk.
	r. (r.-ı pāk-i nebī) 13a4		s. 6a9
	r. (r.-ı izāfī) 14b8		s. (s.-i dü cihān) 15b3, 31a6
	r. (r.-ı insānī) 17b3	sā'at	s. (s.-i sermediyye) 18b9
	r. (r.-ı 'anāşır) 17b4		s. de (burc-u s.) 27b8
	r. dur 14a14		(Ar.) Vakit, saat.
	r. uñ 14b2, 18b3	sābit	s. 24b11
	r. ı 10b14		s. de 25b4
	r. larına 25b10	şābit	(Ar.) Hareketsiz.
	r. larından 5b10	şābr	s. id- 2b11
rūhānī	(Ar.) Ruhla ilgili, ruha ait.	şādık	(Ar.) Sabır, dayanma.
	r. (zevķ-i r.) 5a7, 16b8	şādr	s. 6b13
rūhāniyyet	(Ar.) Rūhānilik	şāfā	(Ar.) Sadakatli.
	r. 10a14		s. (şubh-ı s.) 21b6
	r. e 16a4	Safī	(Ar.) Baş, başkan.
	r.e (seyr-i r.) 16b1		s. ina 3a9
	r. in4a6, 8a4	şāğ	(Ar.) Gönül şenliği,
rūhāniyyūn	r. lerinden16a2		kedersizlik.
	(Ar.) Rūhāniler		ş. 6a11
	r. dur 25b15		(Ar.) Samimi, saf.
rūhī	(Ar.) Ruhla ilgili, ruha ait.	şāğ	s.(Ādem-i s.) 28b1
	r. 9a3	şāhābe	Sağ taraf.
rūy	(Far.) Yüz, sima.		ş. 29a14
	r. (r.-ı yār) 20a1	şāhāvet	s. ı 24a13
rūz	(Far.) Gün.		(Ar.)Sahipler, tutanlar.
	r. (r.-ı kıyāmet) 29b4	şāhib	ş. (ş.-i Resūl-i hūdā)27b7
rūcū'c	(Ar.) Dönme, geri dönme.		(Ar.) Cömertlik.
	r. it- 12a10, 13b12, 18b13,		s. (s.-i nefis-ile) 25a10
	r.eyle- 22b14		(Ar.) Sahip.
rūsūm	(Ar.) Usul, vergiler.	şāhīh	ş. (ş.-i vāķı'a) 21b5
			ş. (ş.-i teraķī) 29b7
			ş. (ş.-i tac) 3a14
			ş.i 14a7
			ş.ine 14a9
			(Ar.) Gerçek, doğru.

	ş. 24a6		s.den 5a3, 5b15, 7a4, 7b7, 21b7
şahrā	s. de (ḥadīş-i ş.) 13b1 (Ar.) Çöl.	şālīs	(Ar.) Üçüncü.
	ş. (ş.-yı selāmet) 5b9		s. (bābü s.) 4a7, 4b1, 30b10
şā'ir	ş. (ş.-yı vücūd) 8a11 (Ar.) Diğer, gayrı, başka.	saltanat	(Ar.) Padişahlık.
	s. 12b6, 13b2, 14a15, 14b11, 31b3		s. (erkān-ı s.)31a13
	s. i 28a2	şāmit	s. ı 31a3 (Ar.) Sesi çıkmayan susan.
şāķit	s. inden 28a3 (Ar.) Hüküm ve itibardan düşmüş.		ş ol -6b9, 24a6
	s. ol- 18a8	şan'at	(Ar.) Sanat, ustalık.
şākin	(Ar.) Uslu, kendi halinde olan.	sanāyic	s. ıdur 30b13 (Ar.) Sanatlar, zanaatlar.
	s. ol- 16b12	şan-	s. 31b4 San, zannetmek.
şākit	(Ar.) Ses çıkarmayan, susan.		ş. 6a7
	s. ol- 8a1	şarf	ş.ur 5b2, 16a10, (Ar.) Harcama.
şālāt	(Ar.) Namaz.		ş. 15a6
	ş. la 25a9	şarrāf	(Ar.) Anlayan, değer veren.
şalavāt	(Ar.) Hz. Muhammed ve onun soyundan gelenlere dua.		ş.2a8
	ş. 8a9, 8b3		ş. (ş.-ı kevneyn) 2a1
şāliḥ	(Ar.) Dinin emrettiği şeylere uygun harekette bulunan.	savāmic	ş.uñ 2a3 ş.larıdur 2a9 (Ar.) İbadet yerleri, tekkeler.
	ş. 30a1		s. (s.-i ḥazīre-i Kuds'da) 2a13
şāliḥa	(Ar.) Bkz. şāliḥ.	şavm	(Ar.) Oruç.
	s. 29b6		ş. la 25a10
şālik	(Ar.) Bir yola giren, bir yolda giden.	şavt	(Ar.) Ses, seda.
	s. 4a9, 4a10, 5a6, 5a10, 5b11, 7b10, 15b5, 16a7, 16a10, 17a10, 17a13, 18a5, 18a6, 19a1, 19b14, 19b10, 20a12, 20b5, 21b10, 21b2, 21b5, 21b9, 24b5, 24b6,	sa'y	ş. 23b15 (Ar.) Çalışma, çabalama, gayret etme.
	s.(cāşık-ı s.-i rāh-ı ḥazreti Allāh) 15b9, 20a2		s. 24b9
	s.uñ 4b12, 5a2, 6a2, 16b8	sebeb	(Ar.) Sebep, neden.
	s.lerüñ 17b1		s. 4b2, 15a1, 13b6
	s.e (ḥālāt-ı s.) 7a8	secde	s.-i sükün 29a12 s.iyle 9a15 (Ar.) Secde.
			s. id- 4b10, 5a5, 6b7, 30b5
		sefine	(Ar.) Gemi.

seher	s. (s.-i 'akl) 27a6, 27a8 (Ar.) Tan yeri ağarmadan biraz önceki vakit. s.de (vaqt-i s.) 27b15	Senlik	ş.-(ihamd-i bī-had ü ş.-i bī 'add) 1b2 Sana ait olan benlik, kişilik. s. 24b4
sehv	(Ar.) Yanlış. s. ini (raşam-ı s.) 4a1	señsār	(Far.) Taşlamak. s. id- 6b3
selām	(Ar.) Barış, rahatlık. s. 13a11, 4b5	sermediyye	(Far.Ar.) Daimilik, süreklilik. s. (sa'adet-i s.) 18b10
selāmet	(Ar.) Eminlik. s. e ir- 5b3, 5b9	serseri	(Far.) Serseri, başıboş. s. 6a7, 6a7
selāṭīn	(Ar.) Sultanlar. s. 2b14, 30b14,31a11 s.(hazā'in-i s.) 1b13	serzenīş	(Far.) Başa kakma. s. 30b6
selef	(Ar.) Bir vazifede başka birinden önce bulunmuş olan kimse. s. (s.-i muḡarribinüñ) 5b9	sev-	Sevmek. s. 6a10
sellem	(Ar.) Selamete erdirsin. s. 8a4	seyr	(Ar.) Bakma. s. id- 15b5, 28a3 s. (s.-i ilāllāh) 4a11, 15b6, 19a1, 19a5 s. (s.-i fi'llāh) 4a11, 19a5 s. (s.-i rūḡāniyyet) 16b1 s. i 18a4, 22b11
sem ^c	(Ar.) İşitme. s. (s.-i cāna) 2a7, 18b10, 24a2 s.i 20b14	seyyid	(Ar.) İleri gelen, baş, başkan. s. (s.-i ādem) 10a8
semā ^c	(Ar.) İşitme, duyma. s.-ı (māh-ı s-ı 'aṭadan) 4a1 s. (s.-ı risālet) 27b2, s. (s.-ı kāf) 9b8	şiddik	(Ar.) Sözüünün eri. s. uñ (Yūsuf-ı ş.) 4b3
semā	(Ar.) Gökyüzü. s. da (mişāl-i s.) 26b6 s.da (ufk-ı s.) 30a8 s.dan 26a3	şidk	(Ar.) Doğruluk. ş. Durur 3a2
sen	Sen (İkinci tekil şahıs zamiri). s. 2b4, 2b9, 6b14, 6b15, 6b15, 6b2, 6b9, 11a5, 24a5 s.üñ 6b6, 6b7, 6b9 s. i 20b3, 20b4, 6b3 saña 20b3, 20b4, 20b4, 24a6 s. de 20b2	şifāt	(Ar.) Sıfatlar, keyfiyetler. ş. 21b13 ş.(envār-ı ş.) 21a8, 21b4 ş. (ş.-ı muḡaddes) 1b4, 21a15 ş. (mazhar-ı ş.-ı mebd-i mevcūdat) 8a3 ş. (mazhar-ı ş.-ı vāḡidiyyet) 27a15 ş.uñ 18a1, 31a4 ş.a 14b11, 17b15, 27b12 ş. ıdur 21b3 ş. ı 15a9 ş. ını 14b2
senā	(Ar.) Övme. ş. kıl- 10b13, 12b4		

	ş. ina 14b10, 14b3, 19a7, 30a5, 31a3		ş.dum 10a5
	ş. ında 21a6	sön-	Sönmek.
	ş.inuñ 18a1, 20a10, 27b12, 31a7	söyle-	s. dükden 25b7
	ş. la 15a14		Söylemek, anlatmak.
	ş.lardan 14b3	söz	s.r 19b1, 6a7, 7b8
	ş.larınıñ 5a11, 5a12		s. seler 8a13
	ş. larına 19a12		Söz.
	ş.larından 17b15, 19a7	suḫāl	s. 21b14, 22a4
şığ-	Sığmak, yeri olmak.		s. i 6a7
	ş. mayıcağ 24b4		s. in20b4
	ş.maz 24a8, 24a8, 24b4		(Ar.) Soru.
şirāt	(Ar.) Yol.		s. 24a4
	ş. (ş.-ı müstaḫīm) 18a12	şubḫ	s. kı1- 23a7, 23b13, 24a5
sırr	(Ar.) Gizli tutulan.		s. den 24a1
	s. 2a5		(Ar.) Sabah, sabah vakti.
	s. (s.-ı maḥAllāh) 19a14		ş. (ş.-ı şādıḫ) 21b6
	s. (s.ahu'l-azīz) 13b9, 28b13	şuleḫā	ş. (ḫamer-i ş.-ı ebed) 9b5
	s.ı 29b8		(Ar.) Günah işlemeyen
	s. lara 29a1		kimseler, salih.
	s.dan 11a14		ş.-yı ḥavām 29b3
	s. imdur 13b10	şulṭān	(Ar.) Padişah, hükümdar
	s. in 18a15, 19a8		s. 2a5, 3b2
	s. ından 6a3, 7b13		s. (s.-ı ḥazimü'ş-şāne) 3b15
	s.ı 2b3,4a11, 4b7, 19a14, 31a7, 31b1		s. (s.ü'l-ḥarīfīn) 23a6, 6a12
	s. ıyam13b10	şulṭaniyyet	s.ına 2a4
sil	Silmek.		(Ar.) Hükümdarla ilgili.
	s. inse 4b13	şūr	s. 31a7
	s. üb 20a7		(Ar.) Kıyamette Hz.
sivā	(Ar.) Başka, gayri.		İsrafil'in üfleyeceği boru.
	s.(mā- s.) 4b11		ş. (keşf-i ş.) 16b3
siz	İkinci çoğul şahıs zamiri.	şūret	ş. (nefl-i ş.-ı ervāh-ı ecsām) 29b12
	s.üñ 11a2		(Ar.) Biçim, görünüş.
şol	Sol taraf.		ş. 4a3, 10a15, 10b7, 28b14
	s. 29a14, 29a15		ş. (ş.-i āḫer) 10a13, 10b5, 25b2
	s. ı 24a13		ş. (ş.-i bīḡāne) 2b1
şoñra	Sonra.		ş. (ş.-i insān) 15a13
	ş. 16a12, 16b1, 17a9, 17b5, 19a6, 21a4, 21b5, 22a11, 24a1, 24b3, 24b7, 24b8, 25b7		ş. (ş.-i ḫadīm) 10b1
şor-	Sormak, soru sormak.		ş. (ş.-i maḥneviyye) 10b5
			ş. inde 29b9

şu'ūd	(Ar.) Yukarı çıkma, yükselme. ş. it- 4b8, 10a4, 27a10	şecer	ş.a 29a11 (Ar.) Ağaç. ş. 10b14, 20b9
şuver	(Ar.) Sûretler. ş. (ş.-i ma'nevîyye) 10a12, 10b10, 10b3	şecere	(Ar.) Küçük ağaç. ş. (ş.-i nūr) 10b12
sübḥān	(Ar.) Allah. s. (ḥayy-ı s.) 15b1	şefā'at	(Ar.) Birinin suçundan geçilmesi için edilen aracılık. ş. ine 8b6
sücūd	(Ar.) Secde etme. s. it-5b1	şeffāf	(Ar.) Saydam. ş. 16b6 ş. idi 26b10
sühā	(Ar.) Büyükayı yıldız kümesinden en küçük yıldız. s. dūr (mānende- s.) 1b13	şefī'c	(Ar.) Şefaath eden. ş. 8b4 ş. c ol- 8b5
sükūn	(Ar.) Durma, kımıldama. s. dur 22a5 s. ıdur (sebeb-i s.) 29a12	şehādet	(Ar.) Şahitlik. ş. 11b10 ş. e (cālem-i ş.) 17b5
sükūt	(Ar.) Söz söylememe, susma. s. dur 24a9	şehri-yārī	(Far.) Padişah. ş. (-yari dūr-i burc-ı ş.) 3b1
sülūk	(Ar.) Bir yol tutma, bir yola girme. s. eyle- 12a8, 15b14 s. it- 18a12, 19a1 s. inüñ 4b1 s. ün 19a5 s. i 30b11 s. inde 15b5	şekl	(Ar.) Şekil, biçim. ş. (ş.-i beşer) 27b15
sünnet	(Ar.) İyi ahlāk s. i 8b4	şem'c	(Ar.) Mum. ş. 25b7 ş. (ş.-i celāl-ı aḥadiyyet) 5a11
sür'at	(Ar.) Çabukluk, hız s. le 16a11, 16a12, 16a10	şems	(Ar.) Güneş. ş. 22b5 ş. (nūr-ı ş.) 5a2 ş. (ziyā-ı ş.) 16b14
süril-	Kovulmak, defedilmek. s. ür29b4		ş. (ş.-i aḥadiyyet) 9b4, 9b6 ş. (ş.-i bī-ğurūb) 26b11, 27a14 ş. (ş.-i ḥaḳıḳat) 17b11 ş. (ş.-i maḫḫar-ı zāt-ı ilāh) 26b13
şaḫş	-Ş- (Ar.) Şahıs, kişi. ş. a 23b11		ş. (ş.-i ulūhiyyet) 5a1 ş. üñ 17b9, 17b10, 27a2, 27b4 ş. den 26b15 ş. e 9a13 ş. e (ziyā-ı ş.) 9a12,
şāhzāde	(Far) Prens. ş. (hazret-i ş.-i civān-baḫt) 3a13	şerāyi'c	(Ar.) Şeriat hükümleri.
şān	(Ar.) Şan, şöhret, ün. ş. ında 25a8		
şark	(Ar.) Doğu.		

	ş. (aḥkām-ı ş.-i nebevîyye) 2b5, 12a7, 15b11	şimdi	ş. e 29a11 Şimdi, şu an. ş.ye 20b5
şeref	(Ar.) Büyüklük, ululuk. ş.inden 8a7	şîr	(Far.) Arslan. ş. (ş.-i ḥüdā) 27b10
şerefiyyet	(Ar.) Şerefle ilgili. ş. 14b8 ş.i 13b14, 14b2	şol	Şu. (sıfat) ş. 10a1, 19a11, 25b7
şerîf	(Ar.) Şerefli, kutsal. ş.inde (vücūd-ı ş.) 13a5	şuā ^c	(Ar.) Işın. ş. (ş.-ı berķ-ı ḥātif) 16a9 ş.inuñ 9b2
şer'î	(Ar.) Şeriata ait. ş. 7b4	şukūfe	ş.indan 9a14 (Ar.) Çiçek. ş. (vāriş-i taḥt-ı ş.-nihāl) 3a14
şer'iyye	(Ar.) Şeriata uygun olma. ş.(teklifāt-ı ş.) 18a8	şürū ^c	(Ar.) Başlama. ş. id- 4a4, 12a13, 16b13
şeş	(Far.) Altı. ş. 21b8		
şevķ	(Ar.) Şiddetli arzu. ş. 16b15, 18b12 ş. (ş.-ı nūr-ı cemāl-ı zü'l-celālî) 11b2 ş. (ş.-ı cemāl-i zü'l celālî) 16b9 ş. (ı) 16b11, 18b11 ş.ında 27b13 ş.indan 27a6		
şey'	(Ar.) Şey, nesne. ş. 19a7 ş. (ş.-i āḥer) 10b8, 19a9 ş.e 4b11, 12b10, 22a6 ş.de 14b14	tā	-T- (Far.) Kadar, dek, değin. t. 29b4, 4a2, 5b6
şeyh	(Ar.) Bir tekke veya zaviyede reislik eden ve miridleri bulunan kimse. ş. 1b8, 13b9, 23a11, 28b13	ta'ayyün	(Ar.) Meydana çıkma, âşikâr olma. t. bul- 9a5, 9a8, 9b8, 9b12, 17b14
Şeyḥ Cüneyd-i Bağd ādî Özel isim. ş. 23a11		tābān	(Far.) Işıklı, parlak. t.(māh-ı t.) 16b5
Şeyḥ Muḥyiddīn-i 'Arabī (Ar.) Özel isim. ş.13b9, 28b13		ṭab ^c	(Ar.) Tabiat, huy, yaratılış. ṭ.ına 1b10
şeyṭān	(Ar.) Şeytan. ş. 15a6	tābi ^c	(Ar.) Birinin arkası sıra giden, ona uyan. t. ol- 25b10
şiddet	(Ar.) Sertlik, katılık. ş.in 15a13	ta'biye	(Ar.) Yerli yerine koyub hazırlama, tertibetme. t.(ḥāşiiyyet-i t.) 17b4
şimāl	(Ar.) Sol, sol taraf.	tāc	(Ar.) Hükümdarların başlarına giydikleri cevahirli başlık. t. (t.ü'l-ārif) 23a10
		ṭağ	Dağ. ṭ.lar 9b15
		tağlīz	(Ar.) Kaba söyleme. t. it- 5a15
		tağyīr	(Ar.) Değiştirme. t. ol- 10b2, 10b4, 10b7

tahrir	(Ar.) Yazma, yazılma. t. (t.-i evrāk kıl-) 11a15 t. id- 3b14 t. ol-11a12, 26a14, 30b10	tām	(Ar.) Bütün, eksiksiz. t.(keşf-i t.) 24b2 t. dur (maẓhar-ı t.) 24a4, 31a10 t. (maẓhar-ı t.-ı ilāhī) 30a10
taḥşil	(Ar.) İlim öğrenme. t. kıl- 13b15	tamām	(Ar.) Tamam, bitirme. t. 7a12, 7a15
taht	(Ar.) Hükümdarlık makamı. t. (t.-ı velāyet) 29a9 t. (t.-ı taşarruf) 3a14, 30a8, t.inuñ 4b9 t.ina 4b8	ṭamu	Cehennem. ṭ.nuñ 6a15
tahtānī	(Ar.) Alttaki, altta olan. t. 24a12	ṭar	Dar. ṭ ol- 26a10
ṭāʿife	(Ar.) Bölük, takım. ṭ. 18a10, 23b6, 25b11, 29b8, 30b2, 31a9 t. (ṭ.-i muhtelif) 30b11 ṭ.dür 25a4, 29a5 ṭ.si 26a1	tār-mār	(Far.) Karmakarışık. t.-m. 26a11
ṭākat	(Ar.) Güç, kuvvet. ṭ. getir 13a2, 16a8, 17a10	ṭaraf	(Ar.) Taraf, etraf, civar. ṭ.inadur 13a8 ṭ.indan 29a14 ṭ.ındağı 29a15
taḫrīr	(Ar.) Anlatma anlatış. t. id- 24a10, 28a13	ṭarīk	(Ar.) Yol. ṭ. (t.-ı ḥaḫḫ) 16a4 ṭ. (ṭ.-i müstaḫīm) 15b14 ṭ. (ṭ.-i remz) 2b6
takvīm	(Ar.) Eğriyi doğrultma, düzeltme, biçime koyma. t. 15a2	ṭarīkat	(Ar.) Allah'a ulaşmak amacıyla tutulan yol. ṭ.(ḳānūn-ı ṭ.) 18a12 ṭ.(ḳānūn-ı ṭ.) 20a4 ṭ.(ḳānūn-ı ṭ.-ı evliyāullāh) 12a8
ṭaleb	(Ar.) İsteme, dileme. ṭ. id- 5a6, 17a1, 24b9, 28a2 ṭ. kıl- 14a7 ṭ. ol- 14a9	ṭart	Tartmak. ṭ.ub 1b12
ṭālib	(Ar.) İsteyen, istekli. t. (ṭ.-i esrār-ı Aḫmediyyet) 12b8 t. (ṭ.-i rāğīb-ı üns-i līma ^c Allāh) 15b10, 20a2	taşarruf	(Ar.) Sahibolma. t.indadur (taht-ı t.) 30a8 t. indan 24b7 t. id- 5b4,25b3 t. id- 25b5 t. ol-29b7
ta ^c līm	(Ar.) Öğrenme, öğretim, öğretilme. t. id- 16a4	taşfiye	(Ar.) Saflaştırma. t. (t.-i ḳalb) 20a4
ṭal-	Dalmak. ṭ.ub 1b10	tāsi ^c	(Ar.) Dokuzuncu. t.(bābü t.) 23a1, 4a12
		taş	Taş, kaya. ṭ.a 6a6 ṭ.larla 6b3
		taşra	Dışarı.

tat	<p>ṭ. 18a7 Tatmak. ṭ.mayan 5a8 ṭ.mıṣlardur 26a8</p>	tedbīr	<p>(Ar.) Bir şeyi temin edecek veya önleyecek yol. t. (t.-i memleket) 29a9</p>
ṭatmīn	<p>(Ar.) İnsanın yüreğini rahatlandırma. ṭ. 17a14</p>	tefekür	<p>(Ar.) Düşünme, zihin yorma. t. 1b10</p>
ṭaṭvīl	<p>(Ar.) Uzatma, uzatılma. t. 31b3</p>	tēfhīm	<p>(Ar.) Anlatma, bildirme. t. (t.-i zevīl- ʿuḳul) 2b5</p>
ṭavāf	<p>(Ar.) Etrafını dolaşma. t. (ṭ.-ı muḥtelif) 4b1</p>	tehlīl	<p>İslam dininin tevhid akidesini tekrarlama. t. id 12b4</p>
ṭayr	<p>(Ar.) Kuş. ṭ.-ı ḥazar 10b11</p>	teklīfāt	<p>(Ar.) Teklifler, öneriler. t.-ı şerʿiyye 18a8</p>
taẓarruʿ	<p>(Ar.) Kendini alçaltarak yalvarma. t. 27a10</p>	temām	<p>(Ar.) Bkz.tamām t. it- 19a5</p>
ṭebdīl	<p>(Ar.) Değiştirme. ṭ. ol- 5a13, 16a4</p>	temennā	<p>(Ar.) Dileme, dilek, istek. t. it- 13b13 t. kı1- 11b7, 21b9 t.sından 20a14</p>
tecellī	<p>(Ar.) Allah'ın lütfuna nail olma. t. 6a13, 20b12, 21a14, 21a6, 21a10, 21b11 t.(feyz-i t.) 30a9 t.(mazhar-ı t. ol-) 9a4 t. (t.-i zāt) 4a12, 21a11, 21a11, 21b1 t. (t.-[yi] irādet) 8b15 t. (t.-[yi] izhār-ı ḳudret) 9a1 t. (t.-[yi] zāt) 22b11 t.ye 13a3 t.den 17b13 t.si 18a2, 22a11 t.sin 18a13, 19a8 t.sine 8a12 t. id- 17a4, 20b5, 21a5 t. eyle- 8b15, 20b1 t. kı1- 2b3,4b11,5b2, 6a2, 9b4, 11a15, 13a2, 16b7, 17a10, 17a6, 17b11, 21a9, 22a11, 23b9, 24a15, 26b12, 27a3, 27a4, 30a6, 31a7, 31b1</p>	temsīl	<p>(Ar.) Benzetme. t. 9b3, 24a8 t. eyd- 9a11</p>
		tenzīh	<p>(Ar.) Toz kondurmama, kusurdan uzak tutma. t. it- 14b3</p>
		teraḳḳī	<p>(Ar.) Yukarı kalkma, yükselme. t.(şāhib-i t.) 29b7 t. id- 29b7 t. kı1- 30a13</p>
		tertīb	<p>(Ar.) Düzene koyma. t. (t.-i evliyāʿullāh) 28a13 t.ol- 4a5</p>
		tesbīḥ	<p>(Ar.) Allah'a tazim etme. t. id- 10b15, 12b4</p>
		teslīm	<p>(Ar.) Bir emaneti yerine verme. t. eyle- 2a4 t. it- 14a9 t. ol- 14a8,</p>
		teveccüh	<p>(Ar.) Yönelme. t. id- 4b12, 28a8,</p>

tevhīd	(Ar.) Allah'ın birliğine inanma. t. (kelime-i t.) 4b13, 20a7, 26b4,		ṭ.ur 17b6 ṭ.ub 10b15, 6a15
tezellül	(Ar.) Kendini hor ve hakir gösterme, alçalma, küçülme. t. id- 4b12, 5a5, 5b1	u	-U- (Far.) Bkz. ve. u. (zevḳ u şafā) 6a11, u. (şabr u qarār) 6b13, 8b4, 22b14,
ticāret	(Ar.) Ticaret, alım-satım. t. (ehl-i t.) 25a14	ufḳ	(Ar.) Ufuk. u. (u.-ı semā) 30a8
ṭoĝ-	Doĝmak. ṭ.ar 11a3, 11a5 ṭ.dılar 9b9 ṭ.duĝın 11a6	uĝra-	Uĝramak, rast gelmek. u.r 16b1 u.rlar 25b13
ṭogrı	Doĝru, gerçek. t. 6a8	uĝrat	Uĝratmak. u.duñ 6b12
ṭoḳun	Dokunmak. ṭ.can 2b8	ulaşdur-	Ulaştırmak, kavuşturmak. u. urlar 28b10
ṭoḳuz	Dokuz sayısı. ṭ. 7b5 ṭ.un 7b5	ulu	Büyük, yüce. u. 19a12, 29a5
ṭoḳuzan	Doksan (90 sayısı). ṭ. 7b5	ulūhiyyet	(Ar.) Allah'lık sıfatı. u.(āyine-i cemāl-i u.) 9a5 u.(şems-i u.) 5a1 u.(müşāhede-i cemāl-i u.) 18b8
ṭol-	Dolmak. ṭ.a 6a11		u. üñ (nūr-ı u.) 4b14 u. den (nūr-ı u.) 9b6, 23a15
tuhfe	(Ar.) Hoşa gider, güzel. t. 3a3		u. i (‘azamet-i u.) 8a7 u.i (zāt-ı u.)8b15, 12b10, 22a7,
ṭulın-	Dolmak. ṭ.mışlardı 9b7		u.ini 8b12
ṭulū ^c	(Ar.)Doĝma, doĝuş. ṭ.dur 22b8 ṭ. id- 5a1, 5a14, 9b1, 9b4, 16b7, 17b6, 17b8, 26b12, 27b7 ṭ. eyle- 9b5, 14b7, 27a14 ṭ. ol- 20a11,	ululıĝ	Büyüklük, yücelik. u.indan 8a7
Ṭūr	(Ar.) Tūr Daĝı Ṭ (Ṭ.-ı ilhām) 3a12 Ṭ. da (Cebel-i Ṭ.) 7a2 t. ina 27a10 ṭ.indan 2b14 Ṭ.indan (ilhām-ı Ṭ.) 3a7	‘ulüvv	(Ar.) Büyüklük, yücelik. ‘u. (‘u.-i pervāz) 20b10
ṭur-	Durmak. ṭ.dı 10b12	‘ummān	(Ar.) Deniz. ‘u.dur 22b8
		‘unşur	(Ar.) Madde, esas, kök ‘u.ı(kafes-i ‘u.) 11b3
		unut-	Unutmak. u.ub 18b7
		ur-	Vurmak. u.ur 20b7, 20b8, 30b14 u.dı 11a14

	u.dığı 19a2		ü.lerinden 30b4
	u.duğdan 21a4	üstād	(Far.) Usta, sanatkâr
	u.urken 20b11		ü. it- 7a11
	u.ub 16a14, 26a11	üzere	Üzere.
	u.an 24b9		ü. 4a5, 10b4, 12a8, 12b7,
	u.anlardur24b13		13a13, 15a2, 15a9, 26b2,
	u.mağa 16a15		ü. dür 5b15
'urefā'	(Ar.) Arifler, irfan sahibi	üzeri	Üzeri, üst.
	kimseler.		ü.nde 10b12, 10b14
	‘u. 29a1		ü. ne20a6, 27b14, 5b5
	‘u.dan 29b1		ü. nedür 7b6
'usret	(Ar.) Zahmet, güçlük,	üzre	ü.nüñ 7b5
	zor.		Üzere.
	‘u. leri 4a2		ü. 10a15, 10b2, 17b6,
uyan-	Uyanmak.		18a12, 20a4, 22b13,
	u.ub 24a14		26b2, 28b1, 28b3, 28b4,
uyanuğ	Uyanık.		28b5, 28b7, 28b8, 2a6,
	u.-ken 23a9		2b7, 31a11, 31a5
uyu	Uyumak.		ü.(‘adl-i ü.)31a/11
	u.mışlardur 11b15		ü. dür 10b7, 17b7, 21a6,
	u. rken23a8		23a4, 31b4
			-V-
	-Ü-	vācib	(Ar.) Terki caiz olmayan,
ü	(Far.) Bkz. ve.		yapılması gerekli.
	ü. 1b2, 20b2, 29a1, 9a5		v. (v. ü'l õ vüçüd) 1b2
üç	Üç (3 sayısı).	vādī	(Ar.) İki dağ arasındaki
	ü. 4a5, 4b2, 23a4, 23b13,		uzun çukur.
	28a15, 28b6, 28b9, 29a2,		v. (v.-i dālālet) 15a8
	ü.ünci 14b9		v. (v.-[yi] eyemen) 27a10
ümennā	(Ar.) Güvenilir kimseler,	vaḥdāniyyet	(Ar.) Birlik, Allah'ın bir
	eminler.		oluşu.
	ü. 29b8		v.de 15a7
ümmet	(Ar.) Bir peygambere		v.ini 8b13
	inanıp bağlanan cemaat.	vaḥdet	(Ar.) Birlik, yalnızlık.
	ü. üm 8b5		v. 19b15, 31b2
	ü.ümüñ 25a9		v. (maḥām-ı v.-i muṭlaḳ)
üns	(Ar.) Alışıklık,		24b3
	alışkanlık.		v. de 23b12,
	ü. 26a13, 26a9		v. (deryā- yı v.) 2a12
	ü. (ṭālib-i rāḡīb-ı ü.-i		v.i 23b12
	līma‘Allāh) 15b10		
	ü. (ü.-i ḳādīm) 18b7,	vāḥidiyyet	(Ar.) Birlik, teklik, bir
	18b11		olma.
	ü. (ü.-i ma‘Allāh) 20a2		v.[dür] (maḫar-ı şifāt-ı
	ü.den (‘ālem-i ü.) 18b5		v.) 27a15
	ü.i 16a11		v.e 12b15

vaḥṣet	v.den (burc-ı v.) 9b4 (Ar.) Vahşilik, yabanilik, korku.	varağa	(Ar.) Tek yaprak. v. ya 3b14
vaḳāyıc	v.e (‘ālem-i v.e) 18b5 (Ar.) Hadiseler, vak’alar.	vārid	(Ar.) Gelen, vasıl olan, erişen. v. ol- 3a7, 13b1
vāḳıç	v. 19a3 (Ar.) Vuku bulan, olagelen, olan.	vāriş	v. ine 3a9 (Ar.) Kendisine miras düşen. v. (v.-i taht-ı şukūfe-nihāl) 3a14
vāḳıç’a	(Ar.) Vaka, hadise.	varlık	v (v.-i ma‘nevī) 30a3, 30a10, 31a10, Varlık, mevcudiyet. v. 20b15, 20b4
vāḳıç	(Ar.) Vuku bulan, olagelen, olan.	varṭa	v.uñdan 20a1 (Ar.) Tehlike, içinden çıkılması güç iş. v. (v.-i helāk) 5b3, 5b8, 7a11, 7b11
vaḳit	v. 7a8, 19a2, 21a6 (Ar.) Vakit, zaman.	vaşf	(Ar.) Nitelik. v.ında 2a2
vaḳt	(Ar.) Vakit, zaman.	vāşıl	(Ar.) Erişen, ulaşan. v. ol- 4a9, 30a15, 31b4 v. (v.-ı cānān) 15b13 v.lar 2a10
vaḳtā kim	v. 4b15, 5a3, 5a9, 6a2, 6a3, 6a3, 7a10, 7a14, 7a5, 7a9, 7b8, 9a13, 9b210a1, 10a11, 10b3, 10b9, 13b15, 14a8, 14a9, 16b7, 17a4, 17a5, 19a2, 19b10, 20a3, 20a9, 22a9, v. (v.-i seher) 27b15 (Ar.) Ne vakit ki, o vakit ki, olduğu vakit.	vāşılın	(Ar.) Hakka erenler. v. (efrād-ı v.) 30b7 v. (efrād-ı v.) 30a12
var	v. kim 4b12, 13b15, 17b8, 18b9, Var, mevcut.	vāşıta	(Ar.) Arada bulunan, aracı. v. 12b15, 13a2 v.-la 5a15, 30a9
	v. 6a6 v. dur 7b4, 10a11, 10b4, 10b6, 11a11, 11a3, 17b8, 18a2, 25a14, 25b12, 27b12, 28a15, 28b2, 28b3, 28b5, 28b6, 28b8, 29a14, 29a7, 29b8, 30b2 v. dı 14a8 v.idi 18b4, 26b9 v. ise 19a3 v. sa 13a13	vaṭan	(Ar.) Yurt. v. (v.-ı aşliye) 11b6, 12a9
var-	Varma, ulaşma. v. ır 29b1 v. ur 5b13, 22b2, 29b1, 29b2, 29b2, 29b3, 29b3 v. urlar 25a13 v. ub 21b12	ve	(Ar.) Ve. v. 1b4, 1b5, 1b6, 1b6, 1b7, 2a1, 2a12, 2a3, 2a8, 2a9, 2b13, 2b6, 30a1, 30a1, 30a10, 30a2, 30a5, 30a7, 30b4, 30b5, 31a10, 31a2, 31a8, 31a9, 31b3, 3a1, 3a10, 3a11, 3a2, 3a2, 3a5, 3a5, 3a8, 3a9, 3b13, 3b5, 4a1, 4a1, 4a11, 4a4, 4b13, 4b14,

<p>4b3, 4b9, 5a5, 5a8, 5b6, 6a1, 6a4, 6b6, 7a11, 7a6, 7a6, 7b12, 7b13, 8a3, 8a3, 8a4, 8a8, 8a10, 8b12, 8b2, 8b4, 8b6, 8b8, 9a1, 9a12, 9a5, 9a7, 9b1, 9b10, 9b15, 9b15, 9b7, 9b8, 10a4, 10a5, 10a6, 10a7, 10a8, 10a8, 10b6, 10b6, 10b7, 11a9, 11b10, 12a4, 12a7, 12a10, 12b11, 12b13, 12b15, 12b4, 12b8, 12b9, 13a13, 13a13, 13a13, 13a2, 13a5, 13a7, 13b3, 13b6, 13b6, 13b8, 13b11, 14a15, 14a11, 14a12, 14a12, 14b1, 14b10, 14b10, 14b11, 14b15, 14b2, 14b3, 14b4, 14b5, 15a13, 15a15, 15a15, 15a2, 15a3, 15a4, 15b1, 15b15, 15b2, 15b9, 15b11, 16a2, 16a2, 16a12, 16a13, 16a13, 16a13, 16a14, 16a14, 16a3, 16a7, 16a9, 16a10, 16b1, 16b1, 16b11, 16b13, 16b14, 16b2, 16b2, 16b2, 16b3, 16b3, 16b6, 16b9, 17a11, 17a11, 17a12, 17a12, 17a13, 17a14, 17a3, 17a4, 17b12, 17b14, 17b2, 17b4, 17b9, 18a1, 18a10, 18a10, 18a10, 18a12, 18a2, 18a2, 18a4, 18a5, 18a6, 18a9, 18b1, 18b1, 18b12, 18b13, 18b5, 18b6, 18b6, 18b7, 18b9, 18b11, 19a1, 19a10, 19a3, 19a3, 19a5, 19a8, 19a8, 19b1, 19b9, 20a10, 20a11, 20a14, 20a2, 20a5, 20a6, 20a9, 20b12, 20b14, 20b15, 20b6, 20b9, 21a1, 21a15, 21a4, 21a9, 21b10,</p>	<p>21b14, 21b2, 21b3, 21b4, 21b6, 21b8, 22a12, 22a12, 22a14, 22a3, 22a6, 22a7, 22b11, 22b3, 22b8, 22b8, 22b9, 22b9, 23a12, 23a8, 23a9, 23a9, 23a10, 23b1, 23b12, 23b14, 23b6, 24a12, 24a12, 24a12, 24a13, 24a3, 24a4, 24a9, 24b11, 24b9, 25a4, 25a13, 25a14, 25a7, 25a10, 25a11, 25b13, 25b14, 25b15, 25b3, 25b4, 25b6, 26a11, 26a2, 26a3, 26a4, 26a4, 26a5, 26a5, 26a5, 26a7, 26a9, 26b1, 26b10, 26b10, 26b10, 26b12, 26b15, 26b2, 26b3, 26b4, 26b5, 26b7, 26b8, 26b9, 27a15, 27a2, 27a3, 27a4, 27a4, 27a5, 27b10, 27b10, 27b2, 27b3, 27b3, 27b5, 27b5, 27b5, 27b6, 27b7, 27b8, 2811, 28a2, 28a9, 28b1, 28b10, 28b11, 28b12, 28b12, 28b14, 28b14, 28b15.katında, 28b3, 28b4, 28b6, 28b7, 29a11, 29a11, 29a11, 29a12, 29a13, 29a14, 29a2, 29a3, 29a4, 29a5, 29a5, 29a6, 29a7, 29a9, 29b1, 29b11, 29b14, 29b3, 29b6, 29b7,</p> <p>vech (Ar.) Suret. v.-ile 10a7, 12a4, 13b3, 15b5, 23b11, 23b13, 23b15, 26a13, 27a13, 28a6</p> <p>vehm v. (v.-iledür) 2a3, 31a14 (Ar.) Şüphe, tereddüt. v.-i enāniyyet 7b1, 7b7</p> <p>velā-müdded (Ar.) ve müdetsiz. v. 11a12</p> <p>velā-resm (Ar.) ve resimsiz. v. 12b3</p>
--	---

velāyet	(Ar.) Velilik, ermişlik. v. 5b4 v. de 27b10 v.de (taht-ı v.) 29a9	virme	Vermek. v. 22a9
velī	(Ar.) Veli, evliya. v. 26b1, 27b12 v. lerdür 28a9	vişāl	(Ar.) Kavuşma, ulaşma. v. 20a14
vesā'ir	(Ar.) Ve benzerleri, ve bunun gibiler. v. 31a13, 5b9	vuşlat	(Ar.) Kavuşma. v. 21a10
veyāhūd	(Ar.) Veya. v. 5b8	vücūd	(Ar.) Varlık, var olma. v. 10b9, 25b8 v. (v.-ı şerīfi) 13a5 v. (v-ı mecāzī) 20a15 v. (v-ı beşeriyet) 20b5, 7a12
vicdān	(Ar.) İnsan içindeki iyi ile kötüyü ayırdeden duygu, din, inanç. v. ında 20b7, 5a7, 5b14 v. i 12a14		v. a 10a13, 10b1, 11a12, 12b12, 12b3, 12b7, 13a10, 13a12, 13a14, 14a1, 14b13, 15a12, 15a3, 17b3, 25a13, 4a7, 8a11, 8b13, 8b10, 9a2, 9a4, 9a8, 9b11 v. dan 25a13 v. ı 17a10 v. inün 21b9 v. ını 19a7 v. ında 7a16, 17b15, 17b7, 19a8, 19b14, 22a12, 22b3 v. un 1b2
vildān	(Ar.) Yeni doğmuş çocuklar, kullar. v. a 26a7		(Ar.) Yüzler, çehreler. v. (v.-ı halk-ı mevcūdāt) 10a11
vird	(Ar.) Belli zamanlarda okuması ādet olan dualar. v. ine 22a2	vücu	(Ar.) Vezirler. v. 31a13
vird-i zebān	(Ar.Far.) Diline dolama. v.8a15		
vir-	Vermek. v. ür 6a6 v. irlere 25a12 v. di (cevāb v.) 3a7,3a12, 23a7 v.di (el v.)11b10 v.di (haber v.) 22a7 v. medi 3b14 v. miş 22a9 v. mişler24a10, 24a7 v. e 2b13, 20b4, 22a3, v. mişken 15a3, 8a9 v. meyince7b7 v. üb13b11, 1b11, 23b8, 28a8, 6b10, 6b4, 8b3	vüzerā ³	
virici	Verici. v. 5b5	yā	-Y- (Ar.) Ey hey. y. 10a5, 10a6, 13b14, 26b14, 6b2, 6b4, 9a6
viril-	Verilmek. v. meye22a5	yabrağ	Yaprak. y.ı 26a5
virme	Vermek. v. ge 2a3	yād	(Far.) Anma, hatırlama y. 18b11, 2b12, 2b9, 8b6
		yağma	(Far.) Yağma, zorla mal kapma. y. lanub 18a7
		yağ-	Yağmak. y.mağ 29a3

yüz	y.meye 25b6 Yüz (100 sayısı). y. 7b5, 8a10, 15b13, 25b4, 28a15, 28b9,	z. (Cenāb-ı z.-ı aḳdes) 19b10, 27a12 z. (z.-ı bī-ḳün) 1b4, 18a13, 19a10, 19a12, 19a13, 21a15, 21a4, 21b15, 22a2, 22a11, 24a8, 30a5 z. (z.-ı Ḥaḳḳa) 20b14 z. (z.-ı hüviyyet) 8b15, 22a4, 22a5 z. (şems-i maḫhar-ı z.-ı ilāha) 26b13 z. (cenāb-ı z.-ı ḳuds) 31a8, z. (z.-ı muḳaddes) 23b1 z. (z.-ı pākī) 8a8, 12b9, 12b11 z. (z.-ı ulūhiyyet) 8b15, 12b9, 22a7 z.dur (tecellī-[yi] z.) 22b11 z.uñ (tecellī-i z.) 21b1 z.da 21a10 z.ı (tecellī-i z.) 4a12 z.in 21b13 z.ına 14b10, 14b3 z.ını (Taʿālānuñ z.) 14b2 z.ı-la 21b13
yüz	Surat, çehre. y. i 15a9 y.inden 4b13	
zāhir	-Z- (Ar.) Görünen, belli, açık, meydanda. z. 17b7, 21a7, 22a12, z. (ḫavāss-ı z.) 23b10 z.ol- 5b15, 7a4, 14b14, 14b14, 16a8, 16b4, 17a9, 17b5, 17b9, 18b11, 19a3, 20b12, 21b3, 22b3, , 26b8, 28a1, 31a5, z.de 25a15 z. en2b1	
zaʿf	(Ar.) Zayıf, güçsüz, kuvvetsiz. z. 12a13, 17a6, 1b8, 23a13, 23b4, 26b3, 3b12	
zaʿflıg	(Ar.) Zayıflık. z. 7a6	
zā'il	(Ar.) Sona eren, devamlı olmayan. z. ol- 16a11, 16a12	
zamān	(Ar.) Zaman, vakit. z. 6b5, 22b6 z. (ihvān-ı z.) 3a8 z. dan 8a12 z. ina 18a11 z. ında 30a11	zebān (Ar.) Bkz. vird-i zebān z. (vird-i z.) 8a15
zarar	(Ar.) Zarar, ziyan. z. 12b11	zekāt (Ar.) Zekat. z. la 25a10
zāt	(Ar.) Kendi, asıl, öz. z. (tecellī-i z.) 21a11 z. (nūr-ı z.) 22b10 z. (nūr-ı z. id-) 21b11 z. (mazḫar-ı z.-ı aḫadiyyet) 8a3, 27a15	zerre (Ar.) Zerre, pek küçük parça z. 2b6, 20a1 z. (mişḳāl-ı z.) 7a16, 19b14 z. (z.-i muḫlime) 16b14 z. (z.-veş kâ'ināt) 27a1 (Ar.) Karı ile koca. z. 13a4 z. dür 13a5 (Ar.) Akıllılar. z. (tefhīm-i z.dan) 2b5 z. 2a2

zevķ	(Ar.) Hoşa giden hal, eğlenme. z 18b12, 23b2, 26a8, 6a11 (z-ı rühānī) 16b8, 5a7 z- ıla 5b14 zı 18a2 z idür 17a14, 5a8 z ından 5a10	z. (z.-ı Şems) 9a12, 16b14 z. (z.-ı nürü'l-lāh) 22b1 z.sı 16b14
zevķiyye	(Ar.) Zevke, eğlenceye ait hususlar. z 12a14 z (hālet-i z.) 11a13 z.den (hālet-i z.)23a14	ziyāde (Ar.) Artma, çoğalma. z. 12a12, 12a5, 16a12, 27b14 zīynet (Ar.) Süs, bezek. z. (z.-i nigār-ı hāne-i feřāhat) 3a15 z. (z.-i nigār) 3b5 z. in 22b4
zıll	(Ar.) Gölge. z. dan 31a2	zuhür (Ar.) Görünme, meydana çıkma. z.10b10 z.ından 12b10 z. id-5a15
zıllı	(Ar.) Gölgeye mensup, gölge ile ilgili. z. dur 2b15, 30b14, 31a2	z. (z.-ı emvāc-ı deryā) 19a11 z.a 9a6, 10a13, 13a12, 15a5,
zī -	(Ar.) "Sahip" manasına kelimelerin başlarına getirilir. z.-hayat 28a9 z.-rüh 14a15	zulm (Ar.) Zulüm, haksızlık. z. (z.-i nefsanī) 25a5 z.i 14b7
zıkr	(Ar.) Anma, anılma. z.17a1 z. (envār-ı z.) 16a13 z (z.-i ķalb) 16b11 z. olın- 6a1, 7a12,10a11, 21b4 z.e 16b12 z.e (devām-ı z.) 20a5 z.den 20b6 z.i (nür-ı z.) 16a7	zulmāniyyet (Ar.) Karanlık olma hāli. z.i 9b2, 5a12 z.[ı]5a11 z.i 16a5
zīrā	(Far.) Çünkü, Őundan dolayı. z. 9a11, 10b8, 13a1, 16a11, 17a9, 19a9, 22a5, 22a9, 24a7, 30a10, 30a15, 31a10,	zulmānī (Ar.) Zulmetli, karanlığa mensub. z. 17a12, 24a12 z. (lezāiz-i z.) 22b3 z.dür 17a11, 20a10
ziyā	(Ar.) Işık, aydınlık. z. 16a8	zü'l celāl (Ar.) Ululuk sahibi olan Allah. z.(řevķ-ı cemāl-i z.) 16b9 z.(řevķ-ı nür-ı cemāl-ı z.) 11b2

5. SONUÇ

Litaretürde hayatı hakkında yeterli bilgi bulunmayan Musa Bin Şeyh Tahir Tokadi'nin Arap alfabesiyle yazdığı Eski Anadolu Türkçesine ait iki eserinden biri olan Kitab-ı Feyz-i Kutsiyye çalışmamızın konusunu oluşturmuştur. Eser nesir olarak yazılmıştır. Eser, Yıldırım Bayazıt'ın oğlu Orhan Gaziye yazılmıştır. Bu da eserin 15. yüzyıla ait olduğunu göstermektedir.

Eser, Süleymaniye Kütüphanesi'nde, Hacı Mahmud Bey kısmında 2803 Yeni Kayıt Numarasıyla kayıtlıdır. Çalışmada meteryal olarak kullanılmak üzere bir kopyası alınmıştır. Arap alfabesiyle yazılmış ve 13 babdan oluşan eser, günümüz Türkçesine transkribe edilmiştir. Transkribe edilen metin üzerinde gramer incelemesi yapılarak eser şekil bakımından incelenmiş ve bulgular ortaya konulmuştur. Metin bugünkü Türkiye Türkçesi içerisinde de değerlendirilerek aşağıdaki sonuçlara varılmıştır.

1. Metinde 3. Şahıs iyelik üzerine yükleme eki -n olarak da gelmektedir: dürlerin 1b10, geldügin 4a/7, sırrın19a/8
2. -ğa / -ge yönelme hali eki tamamen -a, -e'ye dönüşmemiştir. -a, -e'nin yanı sıra -ğa / -ge ekinin de kullanıldığı görülmektedir: virmege 2a/3, olmağa 9a/13
3. -ğan / -gen sıfat fiil ekinin hece başı durumundaki -ğ /-g sesleri metnimizde geçen sıfat-fiillerde tamamen düşerek -an , -en şekline dönüştüğü görülmektedir: kalan 2a/8, olan 3a/5, komayan 6a/15
4. Metinde gelecek zaman kullanılmamıştır. Gelecek zaman genelde istek ve geniş zaman ekleri ile ifade edilmiştir.
5. Şimdiki zaman ise sadece bir yerde kullanılmıştır. yanıyorırken 25b/7
6. Metindeki bazı kelimelerdeki “i” ünlüsü bugün “e” lidir: resm itme 6b/9 “etme”, didi , 6b/8 “dedi”, nireye 11a/9 “nereye”, gice 22b/7 “gece”
7. Metindeki bazı “-t”li kelimeler bugün “-d”lidir: toğrı 6a/8 “doğru”, turub 10b/15 “durup”, toğar 11a/3 “doğar”
8. Bugün “t”li olan bazı kelimeler ise metinde “d”lidir: düttün 7a/12 “tütün”.
9. Bugün “h” biçimiyle geçen bazı kelimeler metnimizde “k” ünsüzünü korumaktadır: kanķı3a/10

10. Geniş zaman üzerine gelen birinci tekil şahıs eki a,e düz geniş ünlüsü bugün darlaşarak ı, i, u, ü şeklini almıştır: Sırrıyam 13b10 “sırrıyım”
11. Metinde 1. tekil şahıs ekinin “n” ile karşılandığına da rastlanmaktadır: iderin 6b/3, çağırayın 6b/6, ideyin 6b/7
12. 1. tekil şahıs zamiri men olarakta kullanılmıştır: men 8a/6
13. Kalınlık-incelik uyumu bakımından ünlü uyumu bugünkü gibidir. Yalnız bugün kalınlık-incelik uyumuna uymayan “dahi” kelimesi metnimizde uymaktadır: dahı 13a/13, 14b/12 “dahi”.
14. Metin düzlük-yuvarlaklık uyumu bakımından geçiş dönemi özelliklerini taşır ve belli bir tutarlılık göstermez. Bugün düzlük-yuvarlaklık uyumuna uyan eklerimizin ünlüleri metnimizde uymamaktadır: gördi 2a/3 “gördü”, getürdi 3b/15, “getirdi”, göñli 4b/8 “gönlü”, olındı 6a/1 “olundu”, kendünüñ 8b/3 “kendinin, varur 29b/1 “varır”, geldük 30b/14 “geldik”.
15. Günümüzde aitlik eki olan-ki metinde -ğı şekliyle de kullanılmıştır: tarafındağı 29a/15
16. Günümüzde bağlaç olan ki metinde kim şekliyle kullanılmıştır: kim 13b/9, 13b/15
17. Zarf fiil eki –ıp, ip, up, üp ekleri –ib, ib, ub, üb şeklindedir: halk idüb 15a/2, bağlayub 17a/6
18. Bazı eklerdeki “d” ünsüzü her zaman d’li şekliyle kullanıldığı için ünsüz uyumuna uymazlar; bugün bunlar t’leşerek ünsüz uyumuna girmişlerdir: vahdetde: 2a/12 “vahdette”, hâtifden:2a/7 “hâtiften”, ayıtdı 10a/6 “ayıttı, uğratduñ 6b/12 “uğrattın”.
19. Kullanılan türkçe kelimelerin birkaçı hariç (kañkı3a/10,”hangi”, kañdan 10a/6 “nereden”, artıķ11a/2 “fazla”, kañan11b15 “ne zaman”, irgürmek 20b/4 “ulaştırmak, eriştırmek”vb.) büyük ölçüde bugün de yaşadığımızı söyleyebiliriz.

KAYNAKLAR

- Akkuş, Muzaffer (1995), *Kitab-ı Gunya*, Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Dil Kurumu Yayınları: 592, Ankara.
- Argunşah, Mustafa (2002), *Kirdeci Ali Kesikbaş Destanı*, T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları:2825, Yayınlar Dairesi Başkanlığı Sanat Edebiyat Eserleri Dizisi: 386-130, Ankara.
- Argunşah, Mustafa (1999), *Muhammed b. Mahmûd-ı Şirvânî Tuhfe-i Murâdî (İnceleme Metin Dizin)*, Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Dil Kurumu Yayınları: 722, Ankara.
- Bursalı Mehmet Tahir (2000), *Osmanlı Müellifleri*, 1,2,3 Cilt, Bizim Büro Basımevi, Ankara.
- Cemiloğlu, İsmet (2000), *14. Yüzyıla Ait Bir Kısas-ı Enbiyâ Nüshası Üzerinde Sentaks İncelemesi*, Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Dil Kurumu Yayınları: 602, Ankara.
- Cemiloğlu, İsmet (2001), *Dede Korkut Hikâyeleri Üzerinde Söz Dizimi Bakımından Bir İnceleme*, Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Dil Kurumu Yayınları: 790, Ankara.
- Cin, Ali (2004), “Ali'nin Kıssa-i Yusuf Adlı Eserinin Türkiye Yazması”, *V. Uluslararası Türk Dili Kurultayı 20-26 Eylül 2004*, Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Dil Kurumu Yayınları: 855/1, Ankara.
- Cinlioğlu, Halis Turgut (1950), *Tokat Vilayeti Meşhurları*, Birinci Kısım, Aksisada Matbaası, Samsun.
- Çağırın, Önder (2000), “Tıbb-i Nebevi'den İsim Çekimi Ekleri”, *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı*, Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Dil Kurumu Yayınları: 774, Ankara.

- Delice, İbrahim (1997), “Niğdeli Muhibbi ve Gül ü Nevruz Mesnevisi”, *Türklük Bilimi Araştırmaları* , Sayı:4, Sivas
- Ersoylu, Halil (1996), *Kız Destanı (Haza Hikâyet-i Kız ma'a Cühud)*, Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Dil Kurumu Yayınları: 639, Ankara.
- Ersoylu, Halil (1989), *Cem Sultan'ın Türkçe Divanı*, Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Dil Kurumu Yayınları: 543, Ankara.
- Gülsevin, Gürer (1997), *Eski Anadolu Türkçesinde Ekler*, Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Dil Kurumu Yayınları: 673, Ankara.
- Gülsevin, Gürer ve Erdoğan Boz (2004), *Eski Anadolu Türkçesi*, Birinci Baskı, Gazi Kitabevi, Ankara.
- Karaatlı, Recep (1996), *Yahya Bin El-Hacc Mustafa El-Burusevi Envarul-Kulub (Metin Gramatikal İndeks)*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve edebiyatı Anabilim Dalı, Tokat.
- Karpuz, Hacı Ömer (1991), *Abdurrahim Karahisâri'nin Vahdetnâme'si (Gramer İncelemesi Metin İndeks)*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Erzurum
- Tepeli, Yusuf (1999), *Süheyl ü Nevbahar (Giriş Gramer İncelemesi Metin Sözlük)*, Atatürk Üniversitesi Yayınları No: 898, Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi Yayınları No:110, Araştırmalar Serisi No:45, Erzurum.
- Tepeli, Yusuf (2002), *Dervîş Muhammed Yemînî Fazîlet-nâme I (Giriş İnceleme Metin)*, Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Dil Kurumu Yayınları: 808/1, Ankara.
- Timurtaş, Faruk Kadri (1994), *Eski Türkiye Türkçesi XV. Yüzyıl Gramer-Metin-Sözlük*, Enderun Kitabevi,

Vural, Hanifi (1999), *Letayif-name (Giriş Transkripsiyonlu Metin Gramatikal Dizin)*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Basılmamış Doktora Tezi, Erzurum.

Yücel, Bilâl (1999), “700 Yıl Ara İle Batı Türkçesi Grameri Üzerine : I İsim İşletme Ekleri”, *Türklük Bilimi Araştırmaları*, Sayı:8, Sivas.

ÖZGEÇMİŞ

1974 Erzurum doğumlu Dilek ERTAŞ, ilk, orta ve lise öğrenimini Erzurum'da tamamladıktan sonra 1998 yılında Atatürk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden mezun oldu. Daha sonra, 2003 yılında Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Yeni Türk Dili Bilim Dalında Yüksek Lisans Eğitimine başladı. Halen, Tokat Atatürk Lisesi'nde Türk Dili ve Edebiyat Öğretmeni olarak görev yapmaktadır.